

Árs- og sjálfbærniskýrsla Lífeyrissjóðs verzlunarmanna 2024

Árs- og sjálfbærnisráskýrsla Lífeýrissjóðs verzlunarmanna 2024

LV í hnotskurn

bls. 3

Hvað við erum, hvað við gerum og hvernig við þróumst

I. Um starfsemina

bls. 10

Ávörp formanns og framkvæmdastjóra, viðskiptalíkan, haghafar og mikilvægisgreining

II. Lífeýrisafurðir

bls. 17

Stóra myndin, tölur og gröf, sjálfbær lífeýrir og tryggingafræðileg staða

III. Eignasöfn

bls. 27

Leiðarljós, staða, þróun og horfur í sameign og séreign

IV. Ábyrgar fjárfestingar

bls. 40

Stefna, framkvæmd, árið, komandi verkefni og samstarf

V. Áhættustýring

bls. 54

Inntak, markmið, framkvæmd, áskoranir og verkefni á döfinni

VI. Um stjórnarhætti og stjórnun

bls. 60

Stjórnarhættir, stefnumótun, skipurit, stjórn og yfirstjórn

VII. Sjálfbærni í starfseminni

bls. 71

Staðan, áskoranir, vegferðin og UFS upplýsingar

VIII. Skýrsla stjórnar og ársreikningur

bls. 88

Petta er Lífeyrissjóður verzlunarmanna

Lykilupplýsingar um starfsemi sjóðsins 2024

Fjöldi sjóðfélaga

189 þúsund

Fjöldi launagreiðenda **10,8** þúsund

Lífeyrисиðgjöld

50,0 milljarðar

Í sameign **46,5** milljarðar

Í séreign **3,5** milljarðar

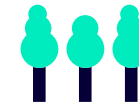
Nafnávöxtun séreignarsparnaðar 2024

Ævileið I **12,4%**

Ævileið II **10,3%**

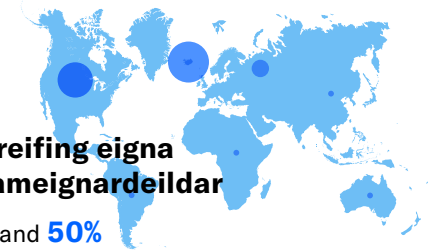
Ævileið III **8,2%**

Verðbréfaeið **12,4%**

Dreifing eigna sameignardeildar

Ísland **50%**
Evrópa án Íslands **9%**
Norður-Ameríka **37%**
Aðrir heimshlutar **4%**

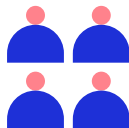

60 starfsmenn

Konur 54% / Karlar 46%

8 stjórnarmenn

Félag atvinnurekenda,
Samtök atvinnulífsins
og VR skipa stjórn

Afgreidd lán

20,5 milljarðar

Lánveitingar á árinu **826**

Meðalfjárhæð lána **24,8** milljónir

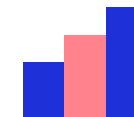

Sameignardeild 2024

raunávöxtun **7,3%**

5 ára árleg raunávöxtun: **3,3%**

10 ára árleg raunávöxtun : **4,6%**

Yfir **45.000** eignir í
87 löndum

40,3 milljarðar í lífeyri
til **27** þúsund sjóðfélaga

Eftirlaun **31,2** milljarðar

Örorkulífeyrir **6,1** milljarðar

Maka- & barnalífeyrir **1,7** milljarðar

Séreign **1,3** milljarðar

Samskipti og þjónusta

Símtöl: **26.912**

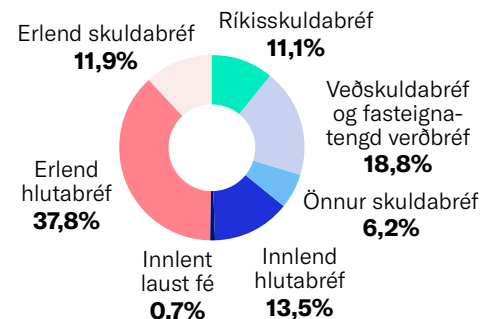
Heimsóknir: **4.437**

Heimsóknir á sjóðfélagavef: **149.462**

Innlit á vef LV: **261.463**

Eignasamsetning sameignardeildar

Eignasöfn

1.458 milljarðar

Sameign: **1.420** milljarðar

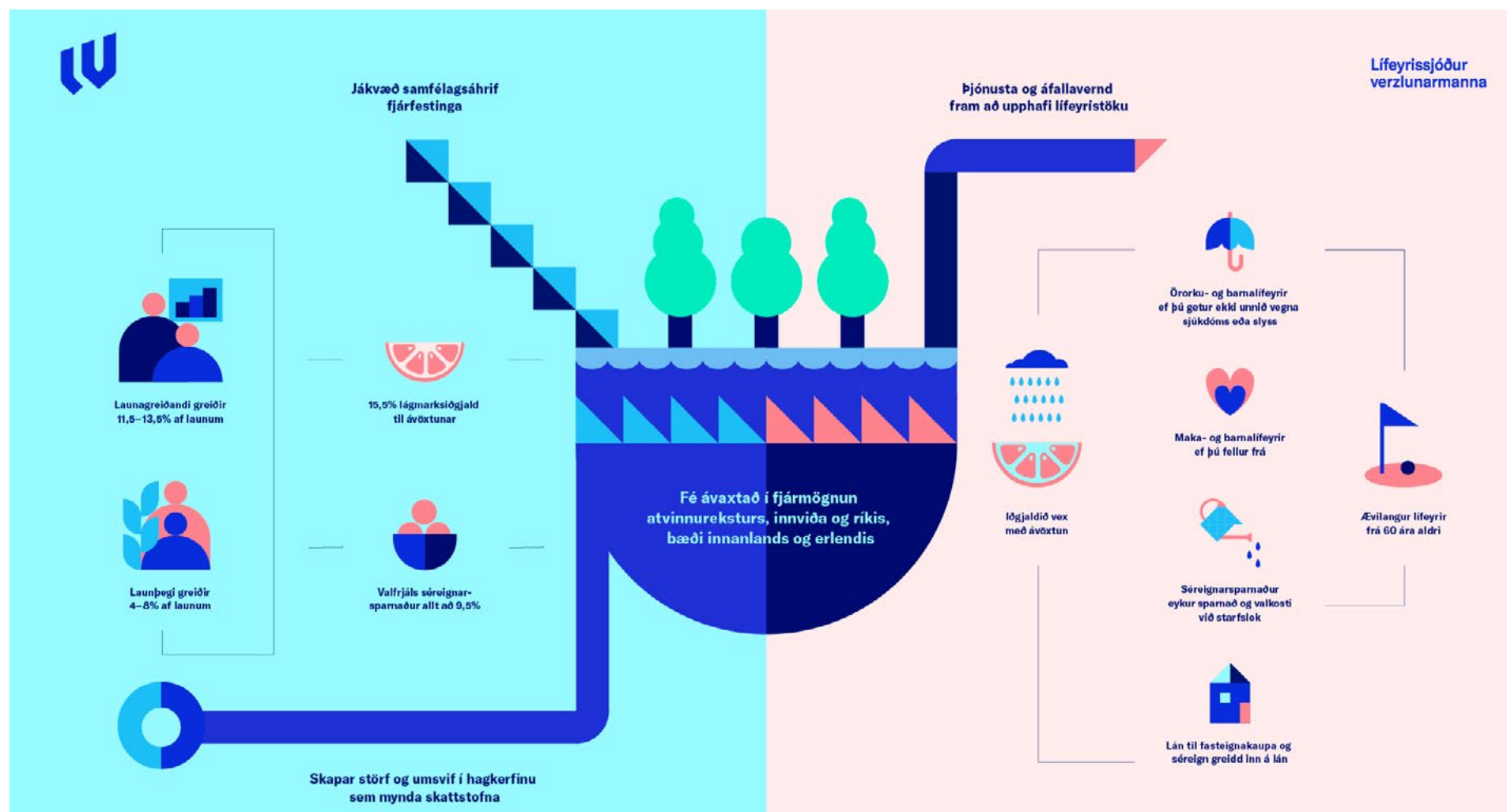
Séreign: **37** milljarðar

Afkoma eignasafna

162 milljarðar á árinu

Starfsemi LV í fáum dráttum

Myndin sýnir hvernig iðgjald frá launamanni og launagreiðanda vex með fjárfestingu í atvinnulífinu og fjármagnar starfsemi ríkis og sveitarfélaga. Sparnaðurinn og ávöxtun hans verður að lífeyri sem greiðist til æviloka og fjárhagslegri vernd vegna

áfalla. Við fráfall fer hluti réttinda sjóðfélagans til maka hans og barna. Við örorku er greiddur örorkulífeyrir. Aukin þjónusta felst í húsnæðislánum til sjóðfélaga og ávöxtun séreignarsparnaðar sem fjölgar valkostum við starfslok.

Stiklur frá liðnu ári

Hér er stiklað á stóru um nokkra atburði og þróun í starfsemi LV á árinu 2024, bæði í ytra umhverfi og innri starfsemi.

Fjárfestingarumhverfi

Innlendir markaðir

Fjárfestingarumhverfi sjóðsins var hagfellt á árinu 2024 eins og sést af góðri ávöxtun eignasafna. Innanlands tók verðbólga að hjaðna og samhliða því hófst vaxtalækkunarferli Seðlabanka Íslands með tveimur vaxtalækkunarákvörðunum undir lok árs.

Innlend skuldabréf skiluðu góðri ávöxtun. Þá tóku innlend hlutabréf við sér seinni hluta árs og skiluðu umtalsvert betri afkomu en árið á undan.

Erlendir markaðir

Erlendis var sömu sögu að segja. Hagvöxtur í Bandaríkjunum reyndist kröftugri en búist var við og seðlabankinn þar í landi lækkaði vexti á árinu. Vaxtalækkun átti sér einnig stað á evrusvæðinu. Erlend skuldabréf sveifluðust töluvert í verði á árinu vegna framvindu efnahagsmála og enduðu árið nálægt 0% ávöxtun.

Aðra sögu er að segja um erlend hlutabréf sem áttu, líkt og á árinu 2023, feikigott ár sé horft til heimsvísitölu hlutabréfa en ávöxtun í Bandaríkjunum var einkum drifin áfram af tæknifyrirtækjum líkt og árið áður.

Nánar er fjallað um innlenda og erlenda verðbréfamarkaði í kafla III um eignasöfn.

Þróun í starfsemi sjóðsins

Nýtt iðgjaldakerfi og fyrirtækjavefur

Nýtt grunnkerfi fyrir skráningu iðgjalda og nýr fyrirtækjavefur voru tekin í gagnið í september. Breytingin er fyrsta skrefið í endurnýjun tæknilegs umhverfis iðgjalda og skilagreina hjá sjóðnum.

Aukin ráðgjöf og miðlun upplýsinga

Í febrúar hófum við að bjóða sjóðfélögum að bóka tíma með ráðgjafa á live.is. Að jafnaði eru um 100 bókaðir tímar á mánuði. Tveir þriðju velja ráðgjöf vegna lífeyris-mála en um þriðjungur bókar vegna lánamála.

Á haustmánuðum fóru fyrstu bréfin til sjóðfélaga í pósthólf þeirra á island.is. Innan skamms verða öll bréf send í pósthólfið sem eykur bæði öryggi og hagkvæmni.

Í desember voru kynnt yfirlit til sjóðfélaga sem eru alltaf uppfærð og lifandi á *Mínum síðum*.

Vöruþróun lána

Hámarkslán voru hækkuð í 90 milljónir króna til að mæta hækkun á fasteignamarkaði undanfarin ár.

Fyrstu kaupendur eiga nú kost á 85% lánshlutfalli og þurfa aðeins að hafa greitt einu sinni til sjóðsins til að fá lánsrétt.

Laga- og regluhverfi

Hæstiréttur staðfestir lögmæti réttindabreytinga

Hæstiréttur staðfesti í nóvember 2024 lögmæti breytinga á samþykktum sjóðsins sem tóku gildi í ársbyrjun 2023. Með þeim var brugðist við hækkandi lífaldri sjóðfélaga. Dómstóllinn tók undir þau sjónarmið sjóðsins að þar sem áhrif breytinga á lífslíkum væru mismunandi eftir árgöngum væri sjóðnum heimilt að breyta mánaðarlegri fjárhæð áunninna réttinda mismikið eftir aldri. Það er að lækka þau meira hjá þeim yngri en þeim sem eldri eru enda lengist vænt ævi þeirra yngri meira og allir árgangar halda óbreyttum áætluðum verðmætum heildarréttinda sinna fyrir og eftir breytingarnar.

Sjá nánar í kafla II um lífeyrisafurðir og í skýrslu stjórnar.

Auknar heimildir til fjárfestinga í leigufélögum

Alþingi samþykkti á árinu lög um breytingar á lögum nr. 129/1997 um lífeyrissjóði sem auka svigrúm lífeyrissjóða til fjárfestinga í hlutafé og skuldabréfum fyrirtækja sem hafa það að meginstarfsemi að leigja íbúðarhúsnæði til einstaklinga í langtímaleigu.

Á árinu fjárfesti LV í um fimmtungshlut í Íveru íbúðafélagi sem býður einstaklingum upp á langtímaleigu.

PAI-reglugerð leidd í lög

Á árinu innleiddi Seðlabanki Íslands með reglum nr. 1023/2024 reglur framkvæmdastjórnar ESB nr. 2022/1288 varðandi upplýsingaskyldu samkvæmt reglugerð (EU) 2019/2088 (PAI-reglugerð) um sjálfbærniupplýsingar fyrirtækja (SFDR – Sustainable Finance Disclosure Regulation).

LV stefnir að því að stíga fyrsta skrefið á árinu 2025 og birta hluta upplýsinga samkvæmt PAI-reglugerðinni í júní 2025 fyrir árið 2025 og ná því marki að birta upplýsingar að fullu árið 2027 vegna ársins 2026.

Lykiltölur í rekstri

Hér er yfirlit yfir nokkrar lykilstærðir sem varða þróun LV. Nánari upplýsingar eru í öðrum köflum ársskýrslunnar sem og í ársreikningi. Í ársreikningi er m.a. yfirlit

yfir þróun kennitalna sjóðsins samkvæmt reglum um ársreikninga lífeyrissjóða, sjá skýringu 24 og 25 í ársreikningi.

	2024	2023	2022	2021	2020
Starfsemi LV					
Stöðugildi (í lok árs)	60,6	57,6	54,2	51,1	49,7
Starfsmannavelta	5,0%	10,2%	12,3%	2,0%	0,0%
Rekstrarkostnaður sem hlutfall af eignum					
án fjárfestingargjalda	0,14%	0,14%	0,13%	0,12%	0,13%
með fjárfestingargjöldum	0,45%	0,46%	0,44%	0,44%	0,43%
Nokkrar stærðir sameignardeildar					
Hlutfall lífeyrisgreiðslna af iðgjöldum	83,6%	74,7%	64,0%	61,5%	53,6%
Tryggingafræðileg staða, heildarstaða	-4,3%	-6,8%	-5,6%	3,5%	10,6%
Fjöldi greiðandi sjóðfélaga	37.259	37.152	36.512	35.854	35.697
Fjöldi á lífeyri	26.076	24.222	22.115	21.044	19.813
Hlutfall greiðslna úr sameignardeild af heild					
Hlutfall greiðslna úr sameignardeild af heild	96,7%	96,3%	95,8%	95,9%	94,7%
Hlutfall greiðslna úr séreignardeildum af heild	3,3%	3,7%	4,2%	4,1%	5,3%
Iðgjaldagreiðslur og fleira					
Til sameignardeildar	46.487	44.300	39.156	35.750	33.978
Til séreignardeilda	3.543	3.072	2.654	2.324	2.100
Iðgjaldagreiðslur samtals	50.030	47.372	41.810	38.074	36.078
Útgreiðslur í m.kr.					
Úr sameignardeild	39.004	33.195	25.248	21.965	17.912
Úr séreignardeildum	1.332	1.266	1.096	944	1.002
Lífeyrisgreiðslur samtals	40.336	34.461	26.344	22.909	18.914

	2024	2023	2022	2021	2020
Stærð eignasafna í m.kr.					
Sameignardeild	1.420.486	1.256.492	1.146.105	1.174.593	991.541
Séreignardeild	37.091	31.028	27.005	26.538	21.688
- Séreign – Ævileið I	6.446	4.566	3.366	2.860	1.865
- Séreign – Ævileið II	4.621	3.476	2.731	2.325	1.566
- Séreign – Ævileið III	2.451	2.101	1.779	1.567	1.389
- Séreign – Verðbréfaeið	23.573	20.886	19.129	19.786	16.868
Eignir samtals	1.457.577	1.287.521	1.173.110	1.201.131	1.013.229
Eignasamsetning sameignardeildar					
Hlutabréf	51,3%	50,8%	56,3%	60,7%	55,0%
Skuldabréf	48,7%	49,2%	43,7%	39,3%	45,0%
Skráðar eignir ¹	85,9%	86,0%	85,4%	88,4%	91,4%
Hlutfall eigna í íslenskum krónum	50,3%	54,4%	56,4%	55,4%	56,9%
Hlutfall eigna í erlendum gjaldmiðlum	49,7%	45,6%	43,6%	44,6%	43,1%
Hrein raunávöxtun sameignardeildar					
Á árinu	7,3%	0,5%	-11,9%	11,5%	10,8%
Meðaltal sl. 5 ár	3,3%	4,8%	4,9%	8,8%	6,2%
Meðaltal sl. 10 ár	4,6%	4,8%	5,3%	7,6%	6,7%
Hrein nafnávöxtun sameignardeildar					
Á árinu	12,4%	8,6%	-3,6%	16,9%	14,7%
Meðaltal sl. 5 ár	9,6%	10,8%	9,9%	12,3%	9,0%
Meðaltal sl. 10 ár	9,0%	8,7%	8,9%	10,8%	9,9%

¹ Reiknað miðað við 3. mgr. 36. gr. b. í lögum nr. 129/1997.

	2024	2023	2022	2021	2020
Hrein nafnávöxtun, Ævileið I²					
Á árinu	12,4%	7,0%	-8,4%	17,9%	15,2%
Meðaltal sl. 5 ár	8,4%	8,8%	7,7%	Liggur ekki fyrir	Liggur ekki fyrir
Hrein nafnávöxtun, Ævileið II²					
Á árinu	10,3%	5,8%	-5,1%	10,8%	11,6%
Meðaltal sl. 5 ár	6,5%	6,9%	6,5%	Liggur ekki fyrir	Liggur ekki fyrir
Hrein nafnávöxtun, Ævileið III²					
Á árinu	8,2%	5,8%	1,3%	1,6%	5,6%
Meðaltal sl. 5 ár	4,5%	4,0%	3,6%	Liggur ekki fyrir	Liggur ekki fyrir
Hrein nafnávöxtun, Verðbréfaeið					
Á árinu	12,4%	8,6%	-3,6%	16,9%	14,7%
Meðaltal sl. 5 ár	9,5%	10,8%	9,9%	12,3%	9,0%
Meðaltal sl. 10 ár	8,9%	8,7%	8,9%	10,8%	9,9%

Nánari upplýsingar í viðkomandi köflum árs- og sjálfbærnisráðs og ársreikning, m.a. í yfirliti yfir kennitölur í ársreikningi.

² Vakin er athygli á því að ávöxtunartölur endurspeglar gengisbreytingar eignasafns á tímabilinu. Ávöxtunartölur í ársreikningi kunna að vera lítillega frábrugðnar vegna tilmæla FME um útreikning ávöxtunar.

I. Um starfsemina

Ávörp formanns og framkvæmdastjóra, viðskiptalíkan, haghafar og mikilvægisgreining

Ávarp formanns stjórnar

Þegar litið er yfir árið er það góð ávöxtun eigna sem stendur upp úr. Góð ávöxtun er forsenda þess að réttindi til lífeyris standist til lengri tíma. Þegar öllu er á botninn hvolft er það meginhlutverk sjóðsins að greiða sjóðfélögum lífeyri. Það er því ánægju-efni að lífeyrisgreiðslur vaxa og námu yfir 40 milljörðum árið 2024. Sjóðurinn greiddi mest allra lífeyrissjóða til sjóðfélaga sinna á almennum vinnumarkaði. Ævilangur lífeyrir er þar stærstur hluti og er fimm milljörðum hærrí en árið áður.

Þeim fjölgar hratt sem hafa greitt í lífeyrissjóð af heildarlaunum svo gott sem alla starfsævina. Á næstu tíu til fimmtán árum munum við sjá mikla fjölgun í hópi þeirra sem hafa safnað sér myndarlegum lífeyri og safnað í séreignarsjóð til að styrkja fjárhagsstöðu sína og eiga því betri möguleika á sveigjanleika við starfslok.

Það verður áhugavert að sjá hvort fólk muni í auknum mæli sækjast eftir því að hætta fyrr að vinna samhliða þessari þróun eða jafnvel að leggja áherslu á að draga úr vinnu frekar en að hætta í einu vetfangi. Það kann að vera að atvinnulífið sjái sér hag í að mæta þessari þróun með auknu vali um hlutastörf eftir 60–65 ára aldur. Þar er að finna mikinn og verðmætan mannaúð.

Innkoma sjóðsins á leigumarkaðinn í apríl á sl. ári fór ekki hátt en þá fjárfesti sjóðurinn í félaginu SRE III slhf. sem heldur utan um eignarhald og rekstur leigufélagsins Íveru. Ívera leigir út um eitt þúsund og sex hundruð eignir og áform eru um talsverða aukningu. Félagið er alfarið í eigu lífeyrissjóða.

Undanfarið ár hefur lífeyrissjóðurinn unnið markvisst eftir stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar og innleitt aðferðafræðina í verklag og ákvarðanatöku. Þar á meðal er uppbygging á þekkingu og færni varðandi beitingu virks eignarhalds í umsýslu eignasafna.

Virkt eignarhald byggist m.a. á því að eiga virk samskipti við útgefendur um stefnur og áherslur sjóðsins eins og þær birtast í hluthafastefnu LV, bæði formlega og óformlega. Stefnt er að því að halda áfram á þessari braut í takt við þróun laga og áherslu stjórnar sjóðsins.

Að lokum vil ég fyrir hönd stjórnar þakka sjóðfélögum og starfsfólki fyrir gott samstarf á árinu.

Stefán Sveinbjörnsson,
formaður stjórnar

Ávarp framkvæmdastjóra

Árið 2024 var farsælt í rekstri sjóðsins. Hæstiréttur staðfesti í nóvember með óyggjandi hætti þær breytingar sem Lífeyrissjóður verzlunarmanna gerði á samþykktum sínum 2022 til að bregðast við innleiðingu á nýjum forsendum um auknar lífslíkur sjóðfélaga. Greining og undirbúningur viðbragða vegna aukinna skuldbindinga hófst árið 2020. Að þeirri vinnu komu stjórnendur, tryggingastærðfræðingur sjóðsins og utanaðkomandi lögmenn auk stjórnar sjóðsins. Sú vinna lagði traustan grunn að þeirri leið sem farin var og er það sérstaklega ánægjulegt að sú mikla vinna sem sjóðurinn lagði í hafi skilað þessari farsælu niðurstöðu.

Ávöxtun ársins var góð eða 12,4% og í fyrsta sinn ná erlendar eignir um 50% af eignasafni samtryggingardeildar. Hjöðnun verðbólgu og lækkun vaxta heima og víða erlendis hafði jákvæð áhrif á verðþróun hlutabréfa. Framlag erlendra hlutabréfa til ávöxtunar ársins vó þyngst en framlag allra eignaflokka til ávöxtunar var jákvætt á árinu.

Fleiri áfanga má nefna en sjóðurinn reiknaði fjármagnaða losun í fyrsta sinn fyrir bæði innlendan og erlendan hluta eignasafnsins og birtir nú losun fyrir sameignardeild sjóðsins miðað við eignastöðu í árslok 2023.

Undir lok árs kynnti sjóðurinn þá nýjung að sjóðfélagar sem kaupa fyrstu fasteign geta sótt um allt að 85% lán sem er mikilvægt skref til að koma til móts við þarfir yngri sjóðfélaga. Þetta skref samræmist stefnu sjóðsins um að vera traustur bakhjarl sjóðfélaga.

Stór skref voru stigin í endurnýjun grunnkerfa á haustmánuðum þegar nýtt iðgjaldakerfi og fyrirtækjavefur fóru í loftið. Sjóðurinn hefur nokkra sérstöðu meðal lífeyrissjóða þar sem hann rekur eigin upplýsingakerfi. Á komandi mánuðum mun ný kynslóð iðgjaldakerfis stuðla að aukinni skilvirkni varðandi iðgjaldaskil og bæta þjónustu við launagreiðendur.

Samhliða auknu vali svo sem varðandi upphaf lífeyristöku og uppbyggingu tilgreindrar séreignar höfum við lagt áherslu á að auka samskipti og ráðgjöf til sjóðfélaga. Leiðarljósið er að veita réttar og góðar upplýsingar til að auðvelda sjóðfélögum að taka upplýsta ákvörðun um þau mikilvægu réttindi sem lífeyrisréttindi og sparnaður þeirra er.

Í febrúar buðum við sjóðfélögum upp á þá nýjung að bóka tíma með ráðgjafa. Nú nýta að jafnaði um eitt hundrað sjóðfélagar sér slíka ráðgjöf í hverjum mánuði. Við erum stolt af því hversu góða umsögn sú þjónusta hefur fengið og munum halda áfram á þeirri braut.

Ýmis skref voru tekin í stafrænni þróun sjóðsins á árinu sem auka aðgengi að upplýsingum og styðja við hagkvæmni í rekstri. Sjóðurinn fékk heimild stjórnvalda til að senda bréf til sjóðfélaga í pósthólf island.is og fylgir því verulegt hagræði. Yfirlit sem sjóðnum ber að senda tvisvar á ári eru nú alltaf aðgengileg á Mínum síðum inni á vef sjóðsins. Þannig geta sjóðfélagar nú ávallt séð stöðuna sína hjá sjóðnum eins og hún er á hverjum tíma.

Að lokum vil ég færa starfsfólki sjóðsins þakkir fyrir fagmennsku, metnað til árangurs og umhyggju fyrir hagsmunum sjóðfélaga okkar. Starf þeirra og gott samband við sjóðfélaga er traustur grunnur til að byggja á.

Guðmundur Þ. Þórhallsson,
framkvæmdastjóri

Hvernig skapar LV virði – viðskiptalíkan

Grundvöllur starfsemi: LV starfar á grundvelli starfsleyfis fjármálaráðherra í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða með síðari breytingum og samþykktum sjóðsins.

Aðild að LV: Sjóðurinn er opinn öllum þeim sem starfskjör byggja á kjarasamningi VR, félagsmönnum annarra félaga verslunarmanna og sjálfstæðum atvinnurekendum og þeim sem ekki byggja ráðningarbundin starfskjör sín á kjarasamningi annarra.

Grunnþættir í viðskiptalíkani: Viðskiptalíkan sjóðsins byggist á því meginhlutverki hans, samkvæmt framangreindum lögum og samþykktum sjóðsins, að

- taka á móti iðgjöldum sjóðfélaga sem mynda grundvöll réttinda.
- ávaxta eignir sjóðsins í sameignar- og séreignardeildum.
- greiða út ævilangan lífeyri vegna elli, áfallalífeyri í formi örorkulífeyris til sjóðfélaga og barna þeirra sem og maka- og barnalífeyri vegna fráfalls sjóðfélaga.
- greiða út séreignarlífeyri vegna aldurs, örorku eða fráfalls.

Þá eru sjóðfélögum veitt sjóðfélagalán í formi fasteignaveðlána í samræmi við lána-reglur á hverjum tíma.

Samfélagsleg áhrif og fjölþættir framleiðsluþættir LV: Meginhlutverk LV er að greiða sjóðfélögum lífeyri á grundvelli iðgjalda sem greidd eru til sjóðsins. Í því skyni rekur sjóðurinn þrjár deildir fyrir réttindi: i) sameignardeild, ii) séreignardeild fyrir almenna séreign og iii) séreignardeild fyrir tilgreinda séreign.

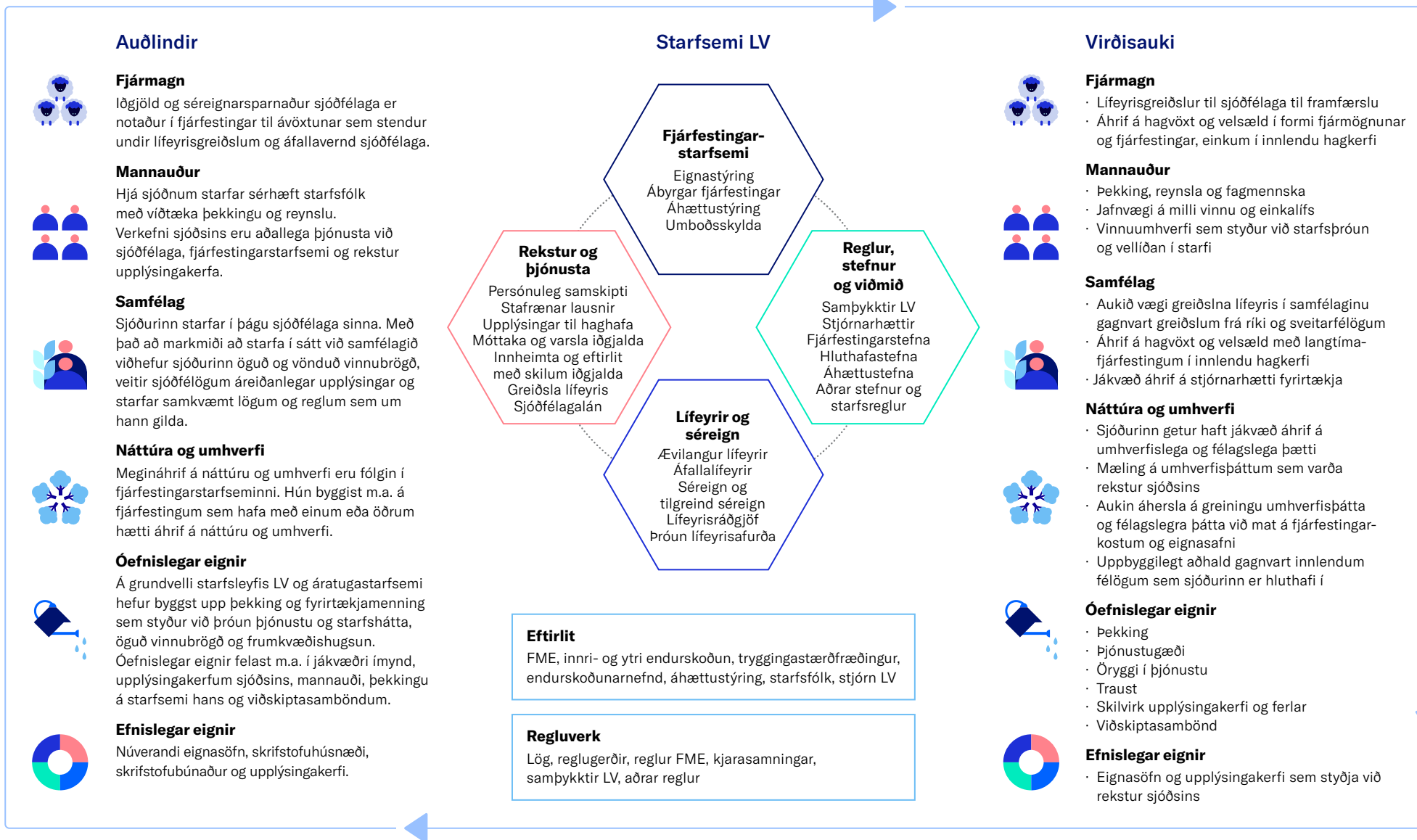
Lífeyrisgreiðslur frá sjóðnum eru í mörgum tilvikum veigamikill grundvöllur framfærslu sjóðfélaga eftir starfslok og mikilvæg afkomuvernd fyrir eftirlifandi maka og börn þegar sjóðfélagi fellur frá. Sjóðurinn stýrir fjórum eignasöfnum fyrir sameign og séreign og af þeim leiðir að rekstur sjóðsins hefur áhrif á fjölda hagaðila og marga þætti samfélagsins.

Til að lýsa samverkandi þáttum í starfsemi skipulagsheilda hafa verið skilgreindar lykilaðlindir eða fjölþættir framleiðsluþættir (e. multi capitals) í rekstri LV sem stuðla að verðmætasköpun.

Viðskiptalíkan LV er byggt á fyrirmyndum í leiðbeiningum „[Integrated Reporting Framework](#)“.

Viðskiptalíkan

Myndin sýnir auðlindir (framleiðslubætti) sem starfsemi LV byggist á og virðisauka sem hún skapar. Ferlið er hringrás framleiðslubátta, starfsemi og virðisauka.

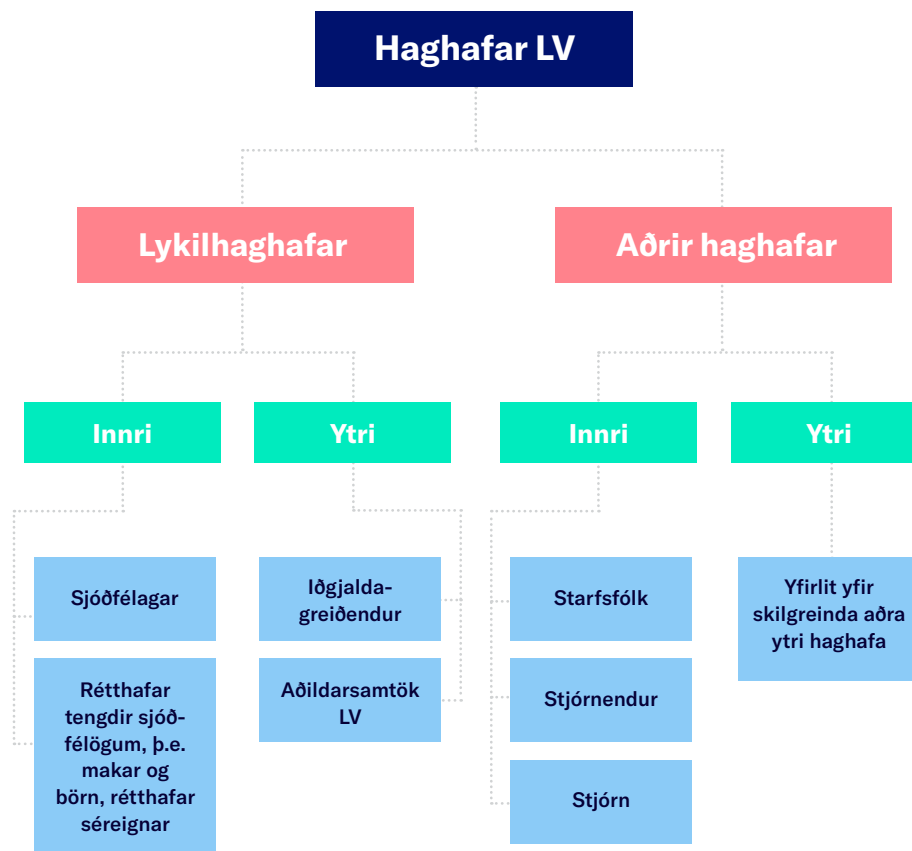

Haghafar og mikilvægisgreining

Gagnlegt er fyrir starfsemi LV að hafa gott yfirlit yfir haghafa sjóðsins. Það auðveldar sjóðnum að vinna að og gæta þeirra hagsmuna sem honum er falið að sinna. Einnig gerir það sjóðinn betur í stakk búinn til að fylgjast með sjónarmiðum og áhrifum haghafa sem eru í aðstöðu til að hafa bein eða óbein áhrif á starf hans og þá hagsmuni sem hann gætir.

Haghafar hafa verið skilgreindir sem einstaklingar, hópar eða lögaðilar sem verða fyrir áhrifum af starfsemi og geta haft áhrif á starfsemi skipulagsheilda. Þarfir, kröfur og áhrifavald haghafa getur haft áhrif á starfsemi LV og mótun ýmissa stefna og reglna. Þar má nefna samþykktir, fjárfestingarstefnu, stefnu um ábyrgar fjárfestingar, áhættustefnu, siða- og samskiptareglur, stefnu varðandi upplýsingamiðlun, mannauðsstefnu og starfskjarastefnu.

Um lykilhaghafa og aðra haghafa (innri og ytri)

Nánari umfjöllun um haghafa lífeyrissjóðsins má finna í árs- og sjálfbæriskýrslu sjóðsins fyrir árin 2022 og 2021 og í sjálfbæriskýrslu sjóðsins fyrir árið 2020.

Samskipti við haghafa

Sjóðurinn aflar reglulega þekkingar á þörfum sjóðfélaga með samtölum, upplýsingum úr gögnum sjóðsins, skrásetningu og úrvinnslu ábendinga með eigin gögnum en jafnframt með sérhæfðum könnunum meðal sjóðfélaga og almennings.

Ársfundir sjóðsins eru vettvangur ítarlegrar upplýsingamiðlunar um afkomu liðins árs. Allir sjóðfélagar hafa rétt til setu á fundinum og er hann auglýstur í fjölmiðlum. Sjóðurinn nýtir einnig samfélagsmiðla og birtir ítarlegt yfirlit yfir réttindi, framreikning og greiðslur sjóðfélaga á mínum síðum á mitt.live.is.

Þær áherslur sem koma fram í samtölum, könnunum og rýni meðal haghafa eru leiðarljós í ákvörðunum stjórnenda og starfsfólks á degi hverjum.

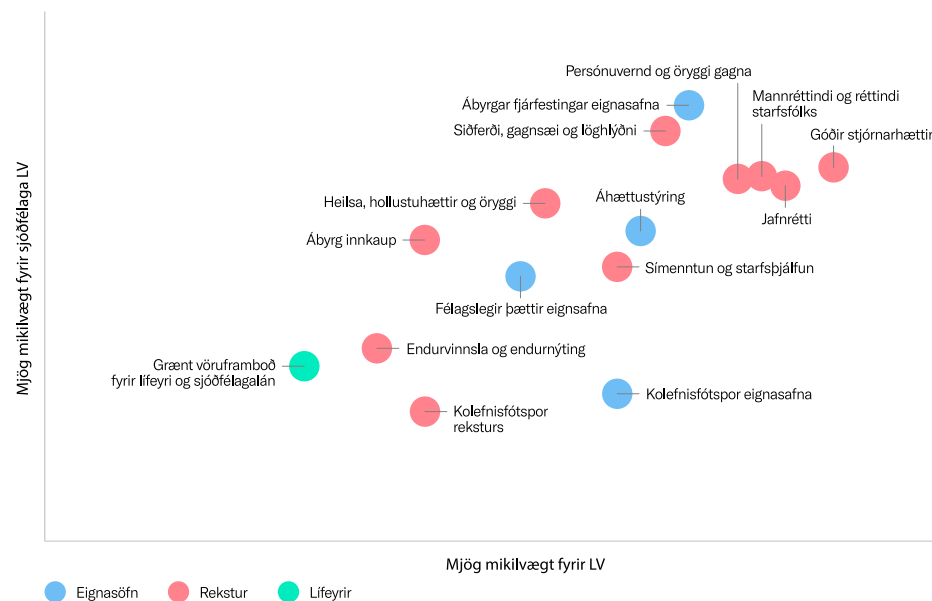
Mikilvægisgreining

Árið 2022 var framkvæmd mikilvægisgreining meðal sjóðfélaga, starfsfólks og stjórnar til að kanna viðhorf til áhrifa sjálfbærrar þróunar á efnahags-, umhverfis- og félagslega þætti. Niðurstöður þeirrar greiningar eru hér endurbirtar frá árs- og sjálfbærnisráðgjafi sjóðsins fyrir árið 2021. Svarendur forgangsröðuðu áherslum sjóðsins eftir mikilvægi jákvæðra áhrifa á sjálfbæra þróun.

Helstu niðurstöður þeirrar greiningar voru þær að haghafar voru sammála um að leggja bæri mesta áherslu á góða stjórnarhætti, ábyrgar fjárfestingar, persónuvernd og öryggi gagna, mannréttindi og réttindi starfsfólks og jafnrétti.

Nú er unnið að tvíþátta mikilvægisgreiningu þar sem lagt verður mat á það hvernig starfsemi sjóðsins hefur áhrif á samfélag og umhverfi annars vegar og hins vegar áhrif umhverfis og samfélags á afkomu sjóðsins þar sem eignasöfnin veiga að líkindum langþyngst. Hér þarf að líta til virðiskenndu sjóðsins, hagsmunaaðila og greina áhættu og tækifæri.

Mikilvægisgreining sjálfbærniþátta LV

● Eignasöfn ● Rekstur ● Lífeyrir

II. Lífeyrisafurðir

Stóra myndin, tölur og gröf, sjálfbær lífeyrir og tryggingafræðileg staða

Lífeyrissjóðurinn starfrækir þrjár réttindadeildir, sameignardeild og tvær séreignardeildir, fyrir almenna séreign og tilgreinda séreign.

- » Sameignardeildin, A-deild, er langstærsta réttindadeildin. Meginafurð hennar er ævilangur lífeyrir en auk þess áfallalífeyrir sem veitir mikilvæg tryggingaréttindi í formi örorku-, maka- og barnalífeyris.
- » Séreignardeildirnar eru tvær, B-deild fyrir almenna séreign og C-deild fyrir tilgreinda séreign. Eignir sjóðfélaga í séreign eru ávaxtaðar í fjórum eignasöfnum, Ævileiðum I, II og III sem og Verðbréfaeið sem er lokuð fyrir nýjum samningum.

Yfirlit yfir lífeyrisafurðir LV

Sameignardeild		Séreignardeildir	
A-deild		Almenn séreign B-deild	Tilgreind séreign C-deild
Upphaf tóku ævilangs lífeyris frá 60 til 80 ára. Eingreiðsla ef mánaðargreiðsla er undir 6.899 kr. miðað við janúar 2025.	Útgreiðsla vegna aldurs	Frá 60 ára aldri.	Frá 62 ára aldri, dreift a.m.k. til 67 ára. Eingreiðsluviðmið 1.829.106 kr. m.v. janúar 2025. Laus að fullu frá 67 ára.
Örorkulífeyrir ef orkutap er metið 50% eða meira, sjóðfélagi hafi greitt í lífeyrissjóði að lágmarki í tvö ár og orðið fyrir tekjutapi.	Vegna orkutaps	Greitt út á sjö árum ef yfir eingreiðslumörkum 1.829.106 kr. miðað við janúar 2025.	
Makalífeyrir er 60% af réttindum sjóðfélaga, greiddur í lágmark fimm ár, þrjú ár fullur og tvö ár hálfur. Barnalífeyrir vegna andláts og örorku.	Við andlát	Inneign greidd til erfingja í samræmi við hjúskapar- og erfðalög.	
Skipting réttinda milli hjóna fyrir 65 ára aldur og fyrir lífeyristöku.	Skipting	Skipting séreignar milli hjóna, sömu skilyrði.	

Yfirlit yfir greidd iðgjöld og útgreiðslu lífeyris árin 2023 og 2024

Iðgjöld, fjöldi sjóðfélaga og launagreiðenda

	Sameignardeild		Séreign		Tilgreind séreign	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Iðgjöld til LV í m.kr.	46.487	44.300	2.198	1.893	1.397	1.207
Heildarfjöldi sjóðfélaga	49.075	49.994	4.236	3.858	3.792	3.504
Fjöldi launagreiðenda	10.697	10.411	2.174	2.037	2.033	1.887

Sameign

	Fjöldi einstaklinga á lífeyri		Lífeyrisgreiðslur í m.kr.	
	2024	2023	2024	2023
Ævilangur lífeyrir	20.683	19.355	31.228	26.172
Örorkulífeyrir	5.647	5.536	6.087	5.498
Makalífeyrir	1.995	1.929	1.494	1.346
Barnalífeyrir	711	687	196	179
Samtals	27.577	26.080	39.005	33.195

Séreign

	Fjöldi einstaklinga sem fá greitt vegna		Lífeyrisgreiðslur í m.kr.	
	2024	2023	2024	2023
Séreign	850	750	836	782
Lán og húsnæðissparnaður	1.199	1.203	496	484
Samtals	2.049	1.953	1.332	1.266

Sameignardeild

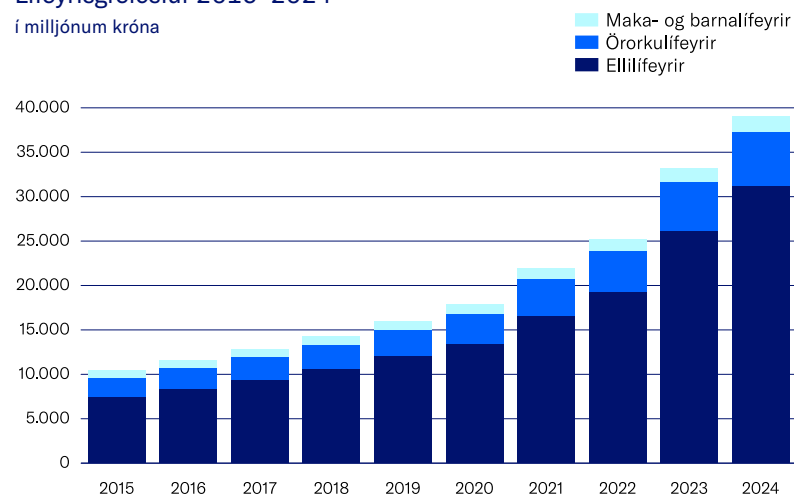
Sameignardeildin er stærst af þremur réttindadeildum sjóðsins. Hér er m.a. gerð grein fyrir þróun fjárhæða inngreiðslna og lífeyrisgreiðslna, fjölda greiðandi sjóðfélaga og sjóðfélaga á lífeyri. Upplýsingar um eignir sameignardeildar eru í kafla III um eignasöfn.

Lífeyrisgreiðslur til sjóðfélaga

Lífeyrisgreiðslur úr sameignardeild námu 39.005 milljónum króna og hækkuðu um 17,5% frá fyrra ári. Lífeyrisgreiðslur eru verðtryggðar og hækka miðað við vísitölu neysluerðs til verðtryggingar sem hækkaði um 4,8% 2024.

Lífeyrisgreiðslur 2015–2024

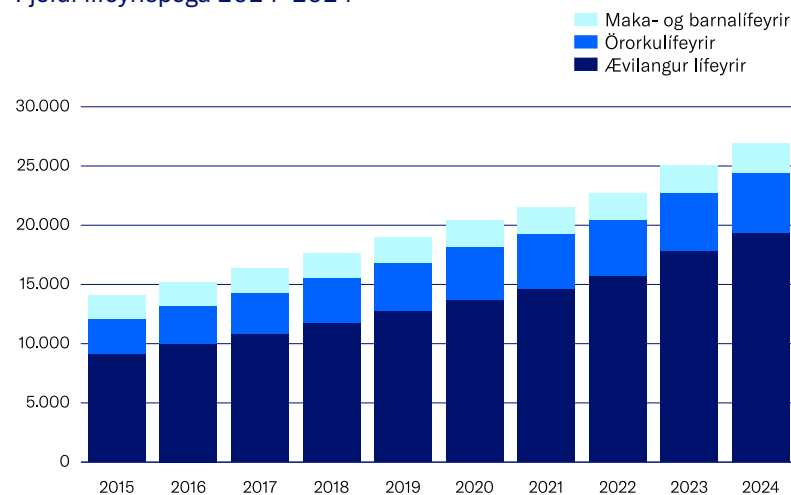
í milljónum króna

Fjöldi sjóðfélaga á lífeyri

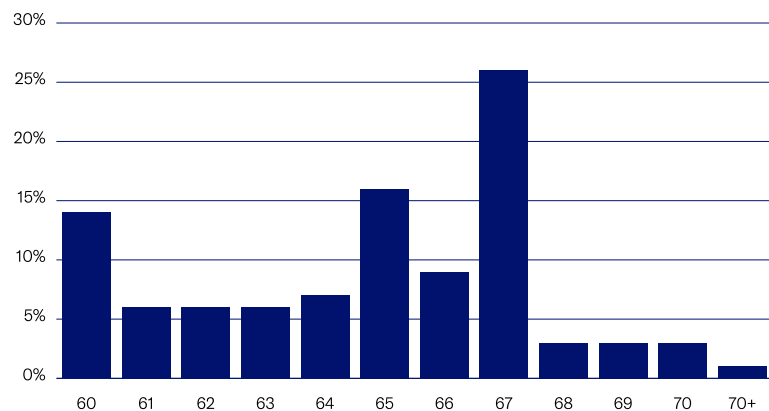
Sjóðfélagar á lífeyri voru 29.036 á árinu 2024 og fjölgaði þeim um 5,6% frá fyrra ári. Hér taldir eru aðilar sem hafa fengið greitt úr fleiri en einni tegund lífeyris. Lífeyrir sameignardeildar í hlutfalli af iðgjöldum, svokölluð lífeyrisbyrði, nam 83,6% á árinu 2024 en var 74,7% árið áður.

Fjöldi lífeyrisþega 2014–2024

Á árinu 2024 hófu 2.860 sjóðfélagar töku eftirlauna en þeir voru 3.695 árið áður. Þar af var 751 eða 26,3% sjóðfélaga sem hófu töku lífeyris við 67 ára aldur. Þá hófu 63% töku fyrir 67 ára aldur. Árið 2023 voru aldursmörk vegna töku ævilangs lífeyris lækkuð úr 65 ára í 60 ára aldur. Verið var að vinna úr uppsöfnuðum umsóknnum sem skýrir fjöldann 2023.

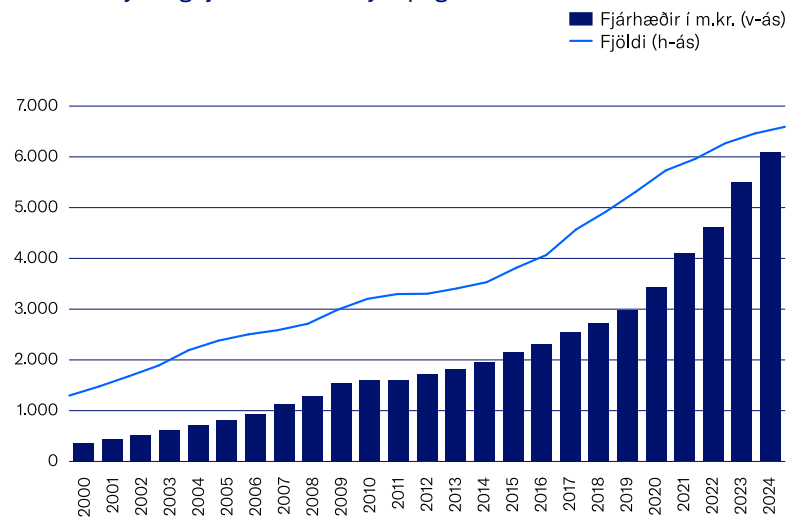
Aldur við lífeyristöku 2024

Örorkulífeyrir: Fjöldi og fjárhæðir

Þeim sem eru á örorkulífeyri hjá sjóðnum hefur fjölgað um 86,7% frá árinu 2014. Samkvæmt lagabreytingu frá 2014 ber einstaklingum á örorkulífeyri hjá Tryggingastofnun ríkisins (TR) að sækja um í lífeyrissjóði til að eiga rétt hjá TR. Fjárhæðir hafa hækkað töluvert síðustu þrjú ár en auk tveggja réttindahækkana hefur vísitala neysluverðs hækkað mikið.

Örorkulífeyrir og fjöldi örorkulífeyrisþega

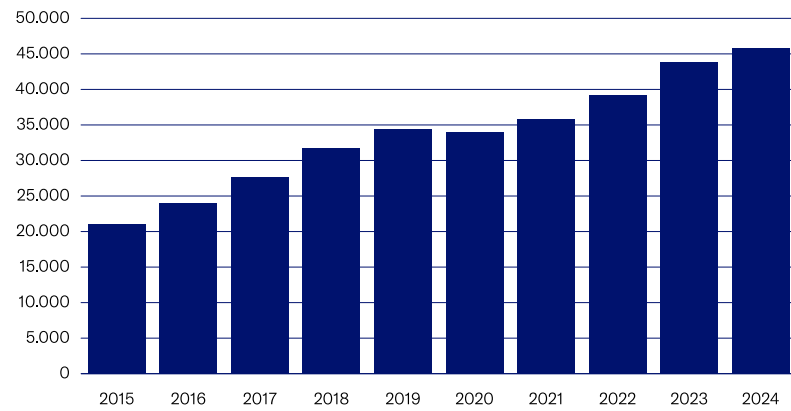

Iðgjöld til sameignardeildar

Greidd iðgjöld til sjóðsins hafa aukist undanfarin ár. Hækkun milli ára 2023 og 2024 var um 4,9%.

Iðgjöld 2015–2024

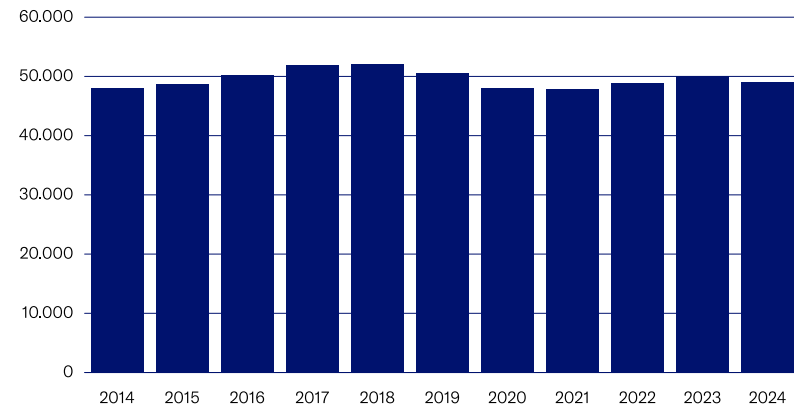
í milljónum króna

Fjöldi greiðandi sjóðfélaga

Fjöldi greiðandi sjóðfélaga hefur verið nokkuð svipaður undanfarin ár.

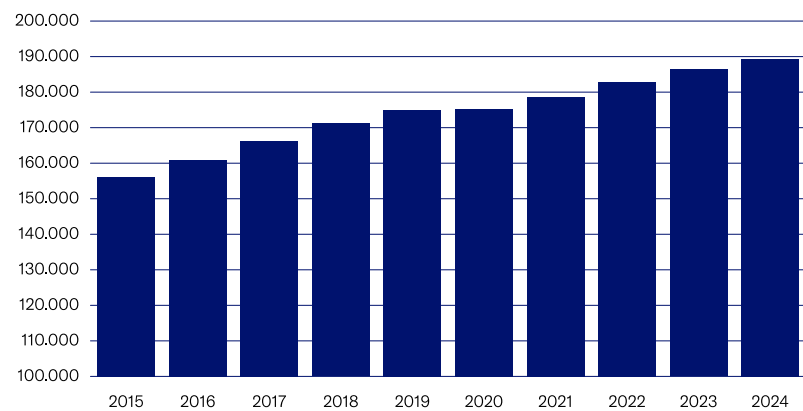
Fjöldi greiðandi sjóðfélaga 2014–2024

Heildarfjöldi sjóðfélaga sem eiga réttindi í sameignardeild

Alls eiga rúmlega 189 þúsund sjóðfélagar réttindi í sameignardeild og hefur þeim fjölgað úr rúmlega 156 þúsund frá árinu 2015.

Heildarfjöldi sjóðfélaga sem eiga réttindi í sameignardeild 2015–2024

Séreignardeild

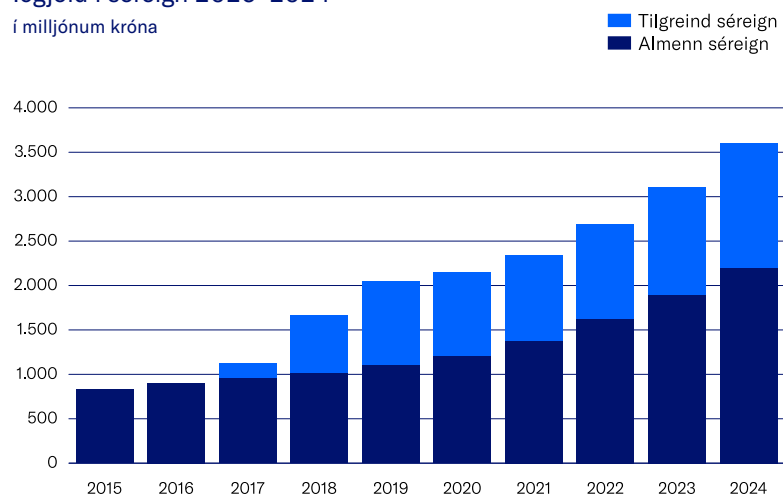
LV rekur tvær séreignardeildir, aðra fyrir almenna séreign og hina fyrir tilgreinda séreign. Eignir séreignardeilda eru ávaxtaðar í fjórum leiðum eins og nefnt hefur verið framar í þessum kafla og fjallað er um í kafla III um eignasöfn LV.

Iðgjöld til séreignardeildar

Iðgjöld til séreignardeildar námu 3.600 milljónum á árinu 2024 en 3.100 milljónum árið 2023.

Iðgjöld í séreign 2015–2024

í milljónum króna

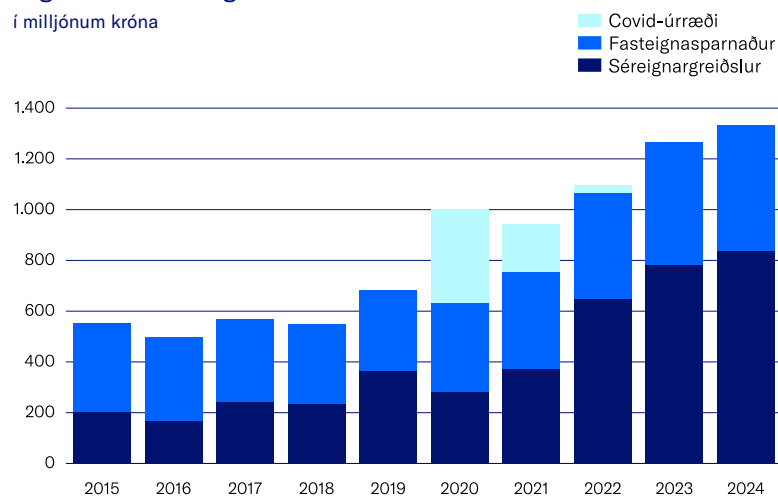

Útgreiðslur úr séreignardeild

Lífeyrisgreiðslur úr séreignardeild námu alls 1.332 milljónum króna en voru 1.266 milljónir árið 2023. Á myndinni kemur fram hve stór hluti er vegna fasteignatengdra greiðslna, þ.e. innborgana á fasteignalán og greiðslur við fyrstu kaup. Undir séreignargreiðslur eru útgreiðslur vegna aldurs, fráfalls og örorku.

Útgreiðslur úr séreign 2015–2024

í milljónum króna

Tryggingafræðileg staða

Tryggingastærðfræðingur lífeyrissjóðsins gerir árlega tryggingafræðilega athugun á fjárhag sameignardeildar. Niðurstöðurnar eru yfirfarnar af stjórn og kynntar á ársfundi.

Tryggingastærðfræðingur sjóðsins er Benedikt Jóhannesson hjá Talnakönnun hf. Hann er ráðinn af stjórn.

Hvað felst í tryggingafræðilegri athugun

Í tryggingafræðilegri athugun er metið hvort jafnvægi sé á milli heildareigna og heildarskuldbindinga lífeyrissjóðsins. Þannig er annars vegar lagt mat á hreina eign sjóðsins til greiðslu lífeyris, ásamt reiknuðu núvirði áætlaðra framtíðariðgjalda virkra sjóðfélaga, og hins vegar núvirði væntanlegs lífeyris vegna þegar greiddra iðgjalda og áætlaðra framtíðariðgjalda virkra sjóðfélaga. Ein helsta niðurstaða tryggingafræðilegrar athugunar er tryggingafræðileg staða. Hún segir til um getu sjóðsins til að standa undir lífeyrisréttindum sjóðfélaga.

Við núvirðisútreikning væntanlegs lífeyris og framtíðariðgjalda er reglum samkvæmt notuð 3,5% vaxtaviðmiðun umfram vísitölu neysliverðs.

Ítarlegar reglur um tryggingafræðilega athugun eru í lögum nr. 129/1997, m.a. í 24. og 39. gr., reglugerð nr. 391/1998, samþykktum sjóðsins og leiðbeinandi reglum Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga um framkvæmd tryggingafræðilegra athugana.

Réttindi sjóðfélaga og væntur lífeyrir

Réttindi sjóðfélaga eru byggð á lögum og samþykktum sjóðsins, iðgjöldum og ávöxtun. Sá lífeyrir sem sjóðfélagar vænta getur orðið lægri eða hærri eftir því hvernig til tekst að ávaxta eignir sjóðsins til framtíðar. Þá hafa ýmsir lýðfræðilegir þættir áhrif á getu sjóðsins til að greiða lífeyri þar sem sjóðurinn er sameignarsjóður

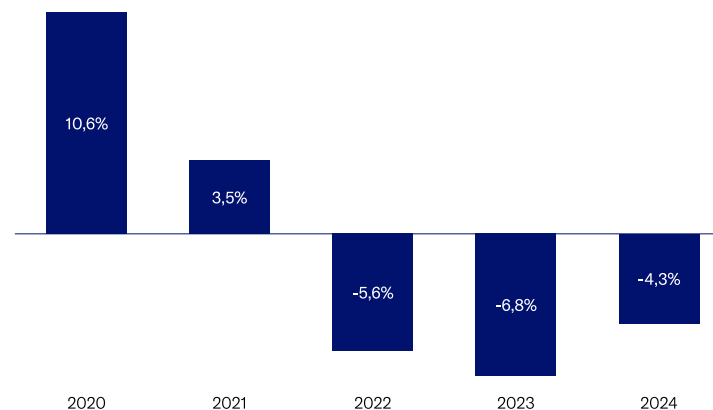
sem veitir rétt til ævilangs lífeyris, auk tímabundins örorkulífeyris, makalífeyris og barnalífeyris. Þróun ævilengdar sjóðfélaga, lífslíkur, er sá lýðfræðilegi þáttur sem hefur mest áhrif á tryggingafræðilega athugun lífeyrissjóða. Aðrir lýðfræðilegir þættir sem hafa áhrif eru örorkutíðni, hjúskaparstaða og tíðni barneigna.

Samkvæmt lögum skal gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins ef tryggingafræðileg staða hans er hærri en 10% eða lægri en -10%. Sama gildir ef tryggingafræðileg staða er hærri en 5% eða lægri en -5% fimm ár í röð. Breytingarnar snúa þá að því að koma tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins nær jafnvægi með því að hækka eða lækka réttindi sjóðfélaga eftir því hvernig staða sjóðsins er á hverjum tíma. Sjóðfélagar bera þess vegna þá áhættu sem felst í að ávaxta iðgjöld og eignir sjóðsins sem og lýðfræðilega áhættu.

Staða sjóðsins

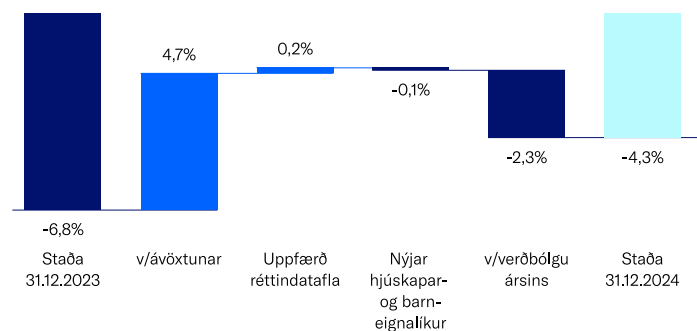
Tryggingafræðileg staða sameignardeildar er nú -4,3% en var -6,8% árið 2023.

Þróun tryggingafræðilegrar stöðu

Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu 2024 úr -6,8% í -4,3% kemur til vegna góðrar ávöxtunar á árinu en hrein raunávöxtun sameignardeildar var 7,3%. Verðbólgan á árinu hafði þó neikvæð áhrif á tryggingafræðilega stöðu enda skuldbindingar verðtryggðar þar sem áunninn réttindi sjóðfélaga eru verðtryggð. Hverfandi áhrif hafði uppfærð réttindatafla og uppfærðar hjúskapar- og barneignarlíkur.

Breyting á tryggingafræðilegri stöðu árið 2024

Málshöfðun vegna samþykktarbreytinga

LV hefur áður gert ítarlega grein fyrir breytingum á samþykktum sjóðsins sem tóku gildi í ársbyrjun 2023. Þær vörðuðu breytingar á réttindakerfi sameignardeildar til að bregðast við hækkandi lífaldri sjóðfélaga og framtíðarspám um áframhaldandi hækkun lífaldurs.

Á vormánuðum 2023 var höfðað mál á hendur LV vegna samþykktarbreytinganna og krafist ógildingar á ákvæði sem varðar breytingu á áunnum réttindum sjóðfélaga. Í dómi Héraðsdóms Reykjavíkur frá 30. nóvember 2023 var fallist á kröfur stefnanda þar sem krafist var ógildingar á tilteknu ákvæði samþykktarbreytinganna.

Lífeyrissjóðurinn áfrýjaði dómi héraðsdóms í desember til Landsréttar en málið fór beint til Hæstaréttar á grundvelli áfrýjunarleyfis dómsins.

Það er skemmst frá því að segja að Hæstiréttur féllst á málatilbúnað sjóðsins og staðfesti, með dómi 27. nóvember 2024, lögmæti þeirra breytinga sem gerðar voru á samþykktum LV árið 2022 til að mæta hækkandi lífaldri sjóðfélaga. Dómstóllinn hafnaði með því kröfu um ógildingu á breytingum tiltekinna ákvæða samþykktanna sem ráðist var í vegna þessa.

Það er mat lífeyrissjóðsins að dómurinn hafi mikilvægt og sterkt fordæmisgildi. Í dómnum kemur m.a. fram að heildargreiðslur til allra sjóðfélaga hafi lækkað hlutfallslega jafn mikið vegna nýs reiknigrunnis um lífslíkur.

Sjá nánari umfjöllun um málið í skýrslu stjórnar með ársreikningi.

Dómurinn hefur ekki áhrif á lífeyrisgreiðslur

Þar sem samþykktarbreytingar, sem staðfestar voru lögmætar með dómi Hæstaréttar, komu að fullu til framkvæmda í ársbyrjun 2023 hefur dómurinn hvorki áhrif á réttindi sjóðfélaga né lífeyrisgreiðslur.

III. Eignasöfn

Leiðarljós, staða, þróun og horfur í sameign og séreign

Íslenska lífeyriskerfið er stórt í samanburði við íslenskt hagkerfi og var um 184% af vergri landsframleiðslu (VLF) í lok þriðja ársfjórðungs árið 2024. Eignasöfn LV námu til samanburðar tæplega þriðjungi af VLF á sama tíma. Þá er LV annar stærsti sjóður íslenska lífeyriskerfisins og taldi um 18% af heildareignum þess í lok árs 2024 en sameignardeildin taldi 19,4% af heildareignum sameignardeilda lífeyrissjóða.³

Eignasöfn LV eru fimm talsins, eitt fyrir sameignardeild og fjögur fyrir séreignardeildir. Hrein eign LV til greiðslu lífeyris nam 1.458 milljörðum kr. í árslok 2024. Eignasöfnin hafa stækkað jafnt og þétt síðustu ár ef frá er talið árið 2022 þegar aðstæður á fjármálamörkuðum voru erfiðar. Vöxtinn má einkum rekja til góðrar ávöxtunar en samanlagður hagnaður (fjármunatekjur) undanfarin tíu ár nemur ríflega 856 milljörðum króna sem samsvarar til um helmingi af eignum sameignardeilda í árslok 2024.

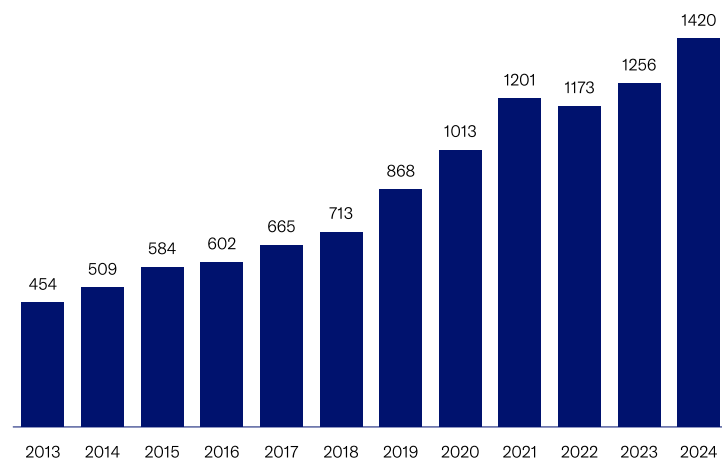
³ [Talnagögn](#) frá Seðlabanka Íslands og [Hagstofu Íslands](#).

Sameignardeild

Sameignardeild LV er stærsta eignasafn lífeyrissjóðsins. Eignunum er ætlað að standa undir lífeyrisgreiðslum í formi ævilangs lífeyris og áfallalífeyris. Hrein eign safnsins til greiðslu lífeyris nam ríflega 1.420 milljörðum kr. í árslok 2024 og fjárfestingartekjur á árinu námu tæplega 158 milljörðum kr.

Hrein eign sameignardeildar til greiðslu lífeyris

í milljörðum króna

Hrein nafnávöxtun sameignardeildar var 12,4% og hrein raunávöxtun 7,3%. Ávöxtun hækkar á milli ára en í fyrra nam hrein nafnávöxtun 8,6% og hrein raunávöxtun 0,5%.

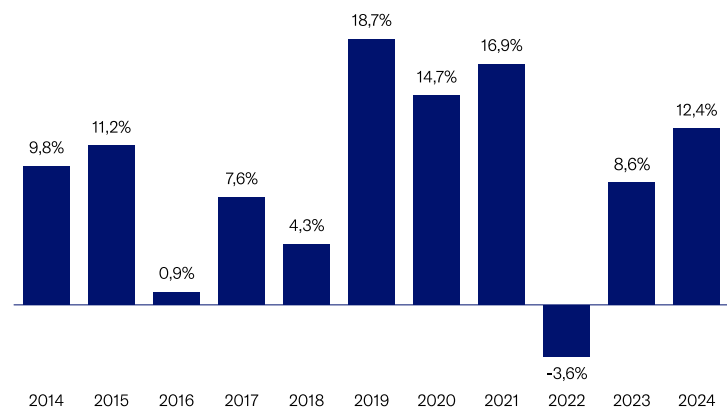
Yfirlit yfir hreina ávöxtun, rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá fjárfestingartekjum

Tímabil	Árleg hrein nafnávöxtun	Árleg hrein raunávöxtun
5 ár	9,6%	3,3%
10 ár	9,0%	4,6%
20 ár	9,0%	3,8%
2024	12,4%	7,3%

Ávöxtun er reiknuð skv. reglum FME eins og birtist í ársreikningi.

Eins og rakið var hér að framan reyndist 2024 gjöfult þegar kemur að ávöxtun eignasafna sjóðsins. Ávöxtun var umtalsvert betri en 2023 og sé horft 10 ár aftur í tímann má sjá að einungis 2022 hefur skilað neikvæðri nafnávöxtun eignasafna á því tímabili.

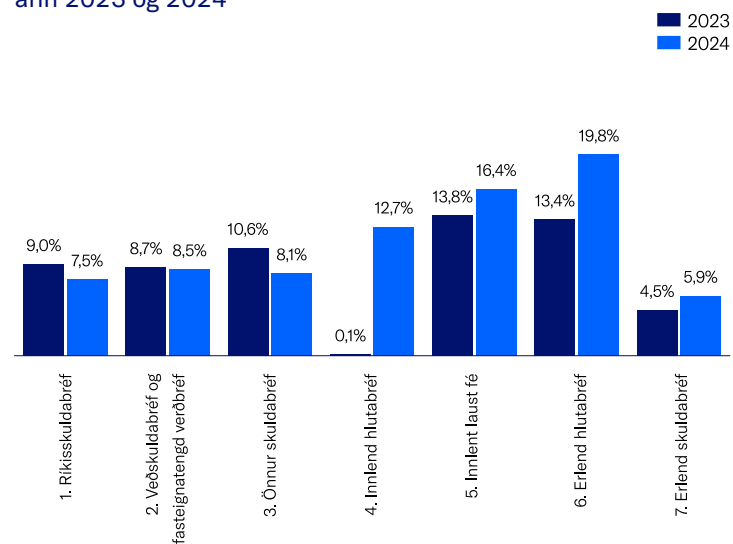
Hrein nafnávöxtun sameignardeildar

Næsta mynd sýnir samanburð á ávöxtun eignaflokka á milli árána 2023 og 2024. Talsverður viðsnúningur varð á ávöxtun hlutabréfa safnsins á milli ára þar sem innlend hlutabréf skiluðu 0,1% ávöxtun árið 2023 en 12,7% ávöxtun á árinu 2024.

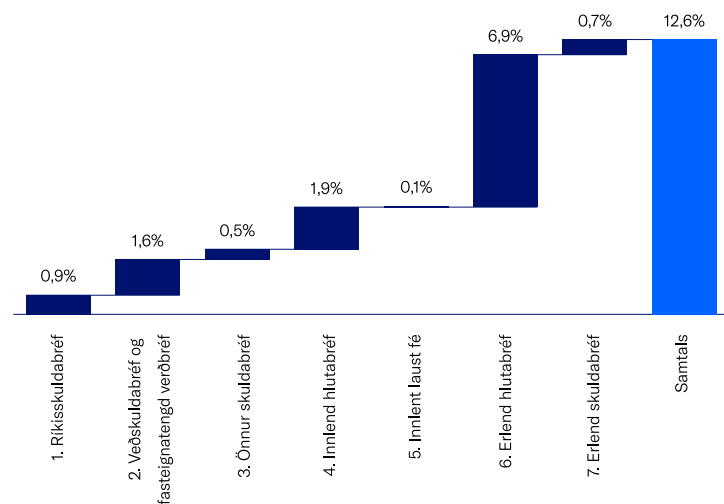
Sú ávöxtun kom einkum til frá og með haustinu þegar merki voru um að verðbólga væri á niðurléið og vaxtalækkunarferli að hefjast. Uppgjör félaga voru einnig heilt yfir nokkuð góð og jákvæð flæðisáhrif höfðu áhrif á markaðinn í heild, helst þar sem að nefna kaup JBT á Marel hf.

Samanburður á nafnávöxtun eignaflokka árin 2023 og 2024

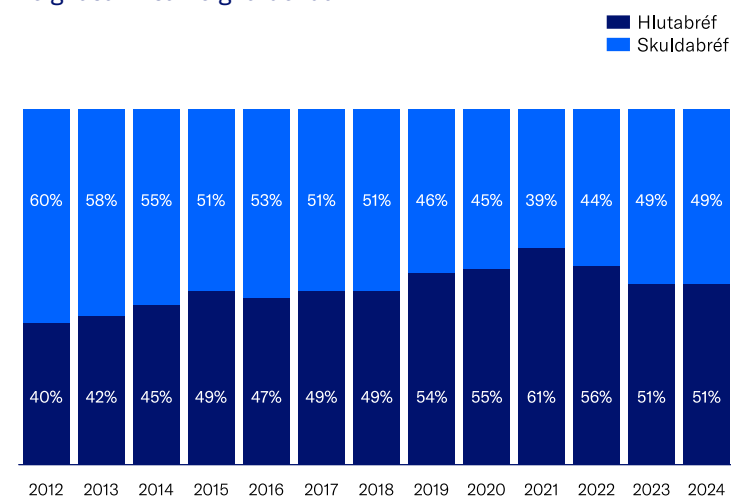
Næsta mynd sýnir framlag einstaka eignaflokka til ávöxtunar án kostnaðar. Framlag erlendra hlutabréfa til ávöxtunar ársins vó mest en framlag allra eignaflokka var jákvætt á árinu.

Framlag eignaflokka til hreinnar nafnávöxtunar sameignardeildar 2024

Undanfarin 10 ár hefur vægi hlutabréfa hækkað sem hlutfall af eignasafni sameignardeildar. Það felur í sér meiri áhættu en ella en á móti má vænta hærri ávöxtunar til lengri tíma lítið. Eign sjóðsins í skráðum og óskráðum hlutabréfum er í eignaflokkum fjögur og sex og var ávöxtun í þeim eignaflokkum góð í ár. Árangurinn má fyrst og fremst rekja til góðrar ávöxtunar erlendra hlutabréfa (flokkur sex) eins og sjá má á framlagi eignaflokka til ávöxtunar en innlenda hlutabréfasafnið skilaði einnig jákvæðri ávöxtun á árinu.

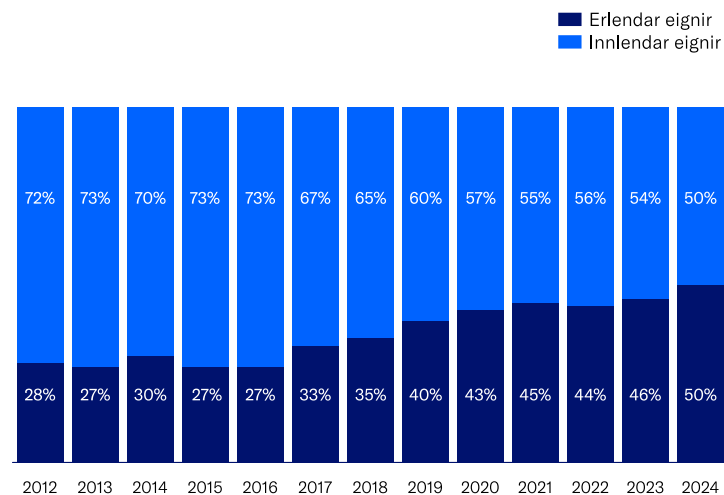
Vægi hluta- og skuldabréfa í eignasafni sameignardeildar

Ávöxtun innlendra skuldabréfa var á bilinu 7 til 8,5% á árinu. Það skýrist að hluta til af því að 80% af innlendri skuldabréfaeign LV voru færð á kaupávöxtunarkröfu árið 2024 og eru því ónæg fyrir markaðsbreytingum sem endurspeglast í minni sveiflum í ávöxtun. Ávöxtun var svipuð milli verðtryggðra og óverðtryggðra skuldabréfa en hlutfall verðtryggðra skuldabréfa af innlendu skuldabréfasafni sameignardeildar nam um 76% í árslok. Breyting á gengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni hafði jákvæð áhrif á ávöxtun erlendra eigna á árinu og er ávöxtun ársins rúmlega 2% betri en hún hefði annars verið sé miðað við óbreytt gengi gjaldmiðla.

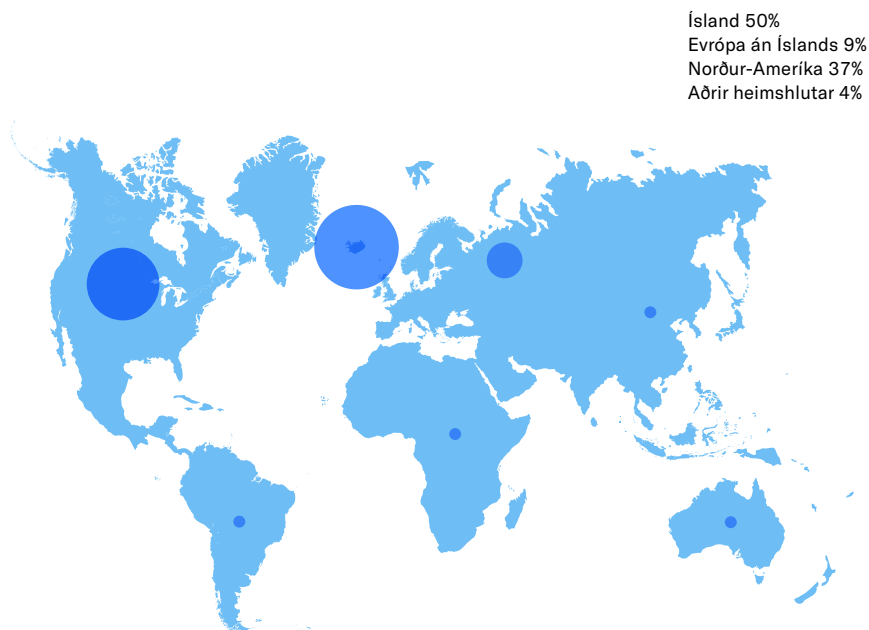
Til að draga úr áhættu eignasafns tengdu íslensku hagkerfi hefur vægi erlendra eigna verið aukið undanfarin ár. Um 50% af heildareignum sameignardeildar voru erlendar eignir í árslok 2024 og hefur hlutfall þeirra hækkað um rúm 15% frá árinu 2018.

Vægi erlendra eigna sameignardeildar

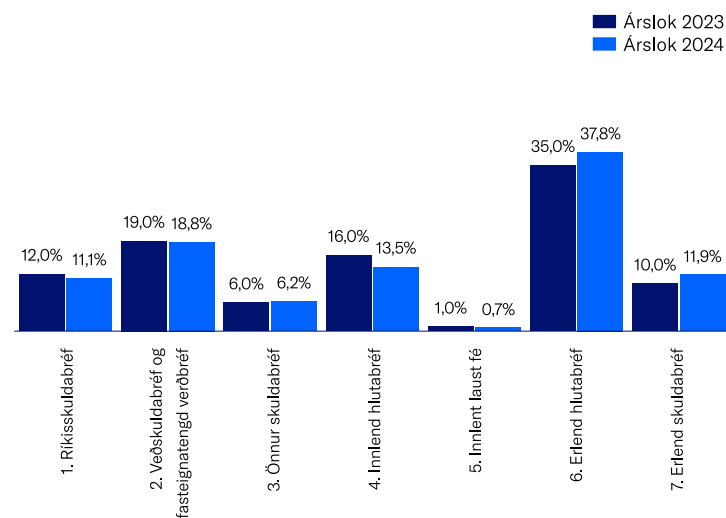
Eins og fram kemur í fjárfestingarstefnu sjóðsins er lögð áhersla á áhættudreifingu í eignasafninu. Erlendar eignir eru mikilvægur þáttur í því samhengi. Sé horft til undirliggjandi eigna má sjá að eignasafnið telur nú ríflega 44 þúsund eignir sem dreifast á fjölda landssvæða og sex heimsálfur, þar af er 50% heildareigna að finna innan Íslands, 37% í Norður-Ameríku og 9% í Evrópu.

Landfræðileg skipting eignasafna LV

Eignasamsetning sameignardeildar tók litlum breytingum á árinu eins og sést á eftirfarandi mynd. Helst má nefna aukið vægi erlendra eigna en aukið var við vægi erlendra hlutabréfa og skuldabréfa á árinu.

Eignasamsetning sameignardeildar 2023 og 2024

Lífeyrissjóðurinn birti fjárfestingarstefnu sína fyrir árið 2025 í nóvember 2024. Litlar breytingar eru fyrirhugaðar á samsetningu innlenda hluta eignasafns sameignardeildar en dregið var úr markmiði um vægi erlendra skuldabréfa frá fyrri stefnu. Finna má greinargóðar upplýsingar um áherslur og markmið við stýringu eignasafna sjóðsins í fjárfestingarstefnu LV fyrir árið 2025 sem er aðgengileg á vef sjóðsins.⁴

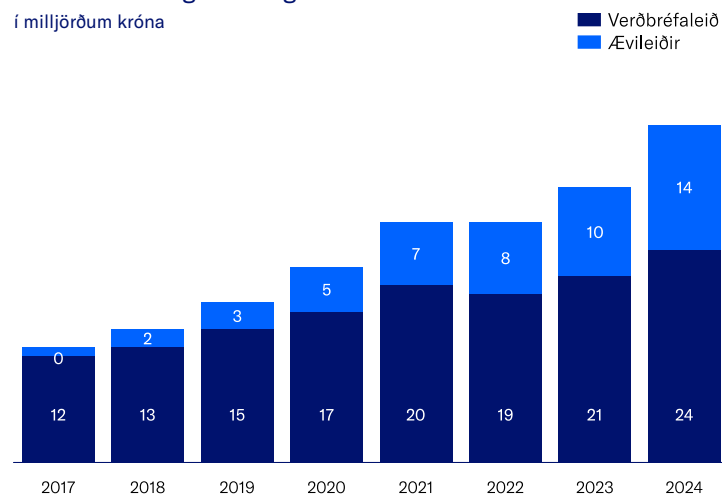
⁴ [Fjárfestingarstefna Lífeyrissjóðs verzlunarmanna 2025.](#)

Séreignardeildir

Réttindadeildir fyrir séreignarsparnað eru tvær. Annars vegar B-deild fyrir almenna séreign og hins vegar C-deild fyrir tilgreinda. Eignir séreignardeilda eru ávaxtaðar í fjórum ávöxtunarleiðum: Ævileið I, Ævileið II, Ævileið III og Verðbréfaeið. Ævileiðirnar voru stofnaðar árið 2017. Verðbréfaeið hefur verið starfsrækt frá 1999 en tekur ekki lengur við nýjum samningum. Eignir í séreignardeildum námu 37 milljörðum króna í lok árs 2024 en voru 31 milljarður króna í árslok 2023. Nánari upplýsingar um hverja ávöxtunarleið er að finna í fjárfestingarstefnu sjóðsins.⁵

Þróun heildareigna séreignardeilda

í milljörðum króna

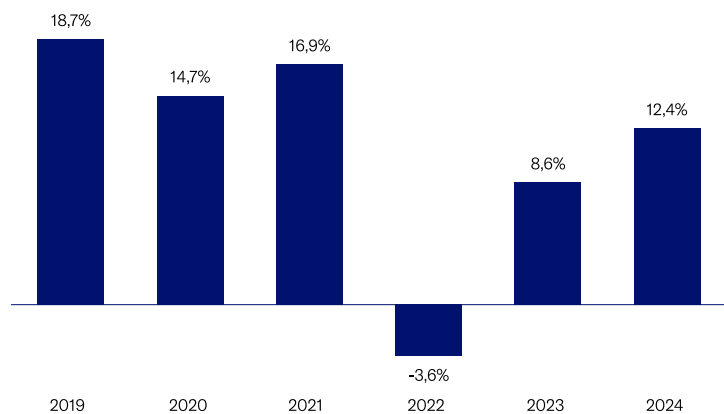

⁵ [Fjárfestingarstefna 2025](#).

Verðbréfaleið

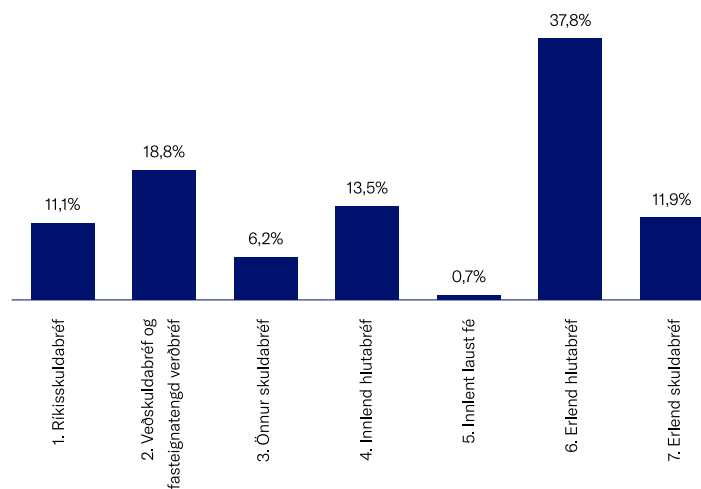
Fjárfestingarstefna Verðbréfaleiðar endurspeglar fjárfestingarstefnu sameignardeildar LV. Hrein nafnávöxtun Verðbréfaleiðar á árinu 2024 var 12,4%. Hrein meðalraunávöxtun síðustu fimm ára er 3,3%. Líkt og með sameignarleið voru litlar breytingar gerðar á samsetningu innlenda hluta eignasafns sameignardeildar en dregið var úr markmiði um vægi erlendra skuldabréfa frá fyrri stefnu. Finna má greinargóðar upplýsingar um áherslur og markmið við stýringu eignasafna sjóðsins í fjárfestingarstefnu LV fyrir árið 2025 sem er aðgengileg á vef sjóðsins.⁶

Hrein nafnávöxtun Verðbréfaleiðar

Árleg nafnávöxtun í árslok m.v. gengi. Rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá.

Eignasamsetning Verðbréfaleiðar í árslok 2024

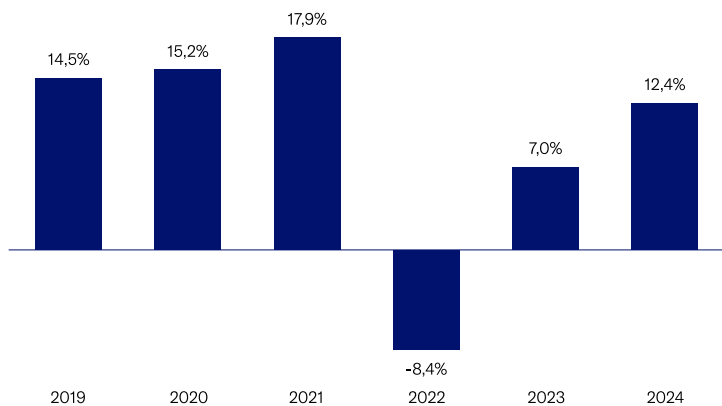

⁶ [Fjárfestingarstefna Lífeyrissjóðs verzlunarmanna 2025](#).

Ævileið I

Fjárfestingarstefna Ævileiðar I heimilar fjárfestingu m.a. í hlutabréfum og skuldabréfum, skráðum og óskráðum, hlutdeildarskírteinum sjóða, innlánnum og öðrum fjármálagerningum. Stefnt er að því að vægi erlendra eigna sé um 30% af heildar-eignum Ævileiðar I. Þessi leið hentar þeim sem ávaxta séreignarsparnað til lengri tíma en markmiðið er að skila góðri langtímaávöxtun að teknu tillit til áhættu með skilvirkri eignadreifingu. Hrein nafnávöxtun Ævileiðar I var jákvæð um 12,4% í árslok 2024.

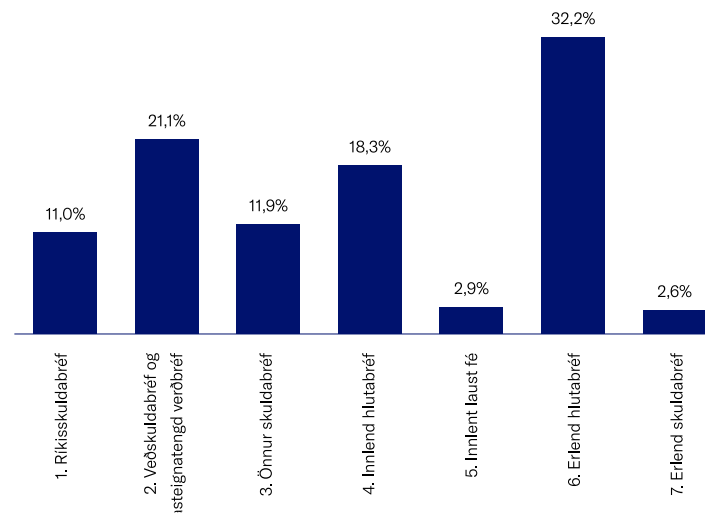
Hrein nafnávöxtun Ævileiðar I

Árleg nafnávöxtun í árslok m.v. gengi. Rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá.

Síðustu ár hefur ávöxtun leiðarinnar að öllu jöfnu verið jákvæð að undanskildu árinu 2022 þegar ávöxtun leiðarinnar var neikvæð. Það er að mestu rakið til neikvæðrar afkomu hlutabréfamarkaða. Samkvæmt fjárfestingarstefnu 2025 er stefnt að því að safnið skiptist í 50% hlutabréf og 50% skuldabréf og hefur vægi hlutabréfa verið hækkað frá fyrri stefnu.

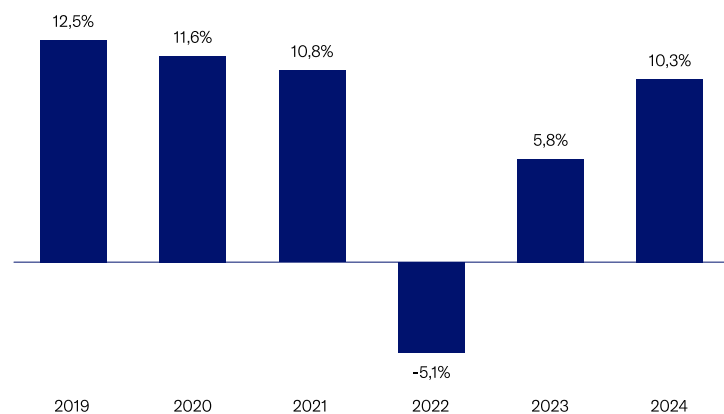
Eignasamsetning Ævileiðar I í árslok 2024

Ævileið II

Ævileið II horfir einkum til meðallangs tíma við ávöxtun fjármuna að teknu tilliti til áhættu. Hún hefur heimild til að fjárfesta m.a. í hlutabréfum og skuldabréfum, skráðum og óskráðum, hlutdeildarskírteinum sjóða, innlánnum og öðrum fjármála-gerningum. Nafnávöxtun Ævileiðar II var jákvæð um 10,3% árið 2024.

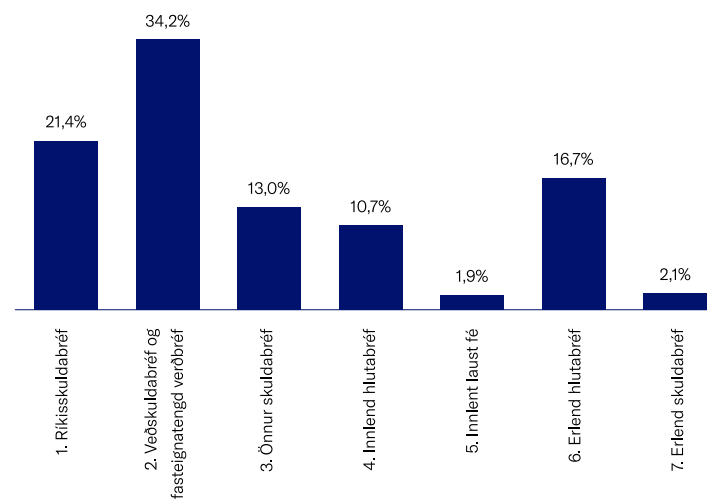
Hrein nafnávöxtun Ævileiðar II

Árleg nafnávöxtun í árslok m.v. gengi. Rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá.

Samkvæmt fjárfestingarstefnu 2025 hækkar vægi hlutabréfa lítillega og er stefnt að því að þau nemi riflega fjórðungi af safninu og skuldabréf um 75%. Markmið leiðarinnar er að um 18% heildareigna hennar fari í fjárfestingar erlendis.

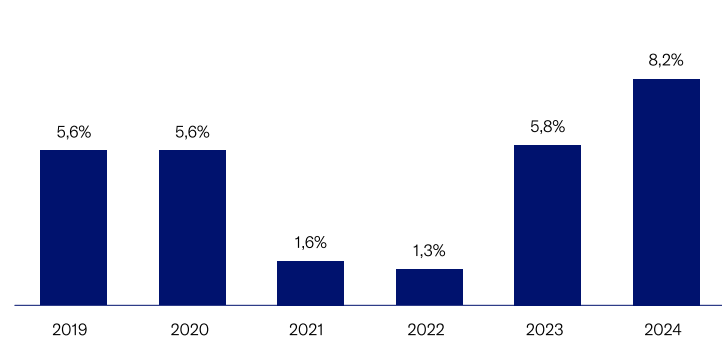
Eignasamsetning Ævileiðar II í árslok 2024

Ævileið III

Áhætta Ævileiðar III er takmörkuð við samsetningu skuldabréfa og innlána. Markmið safnsins er að varðveita áunna eign en skila um leið jákvæðri raunávöxtun. Ævileið III horfir til meðallangs eða skemmri tíma við ávöxtun að teknu tilliti til áhættu. Hrein nafnávöxtun Ævileiðar III var jákvæð um 8,2% á árinu 2024.

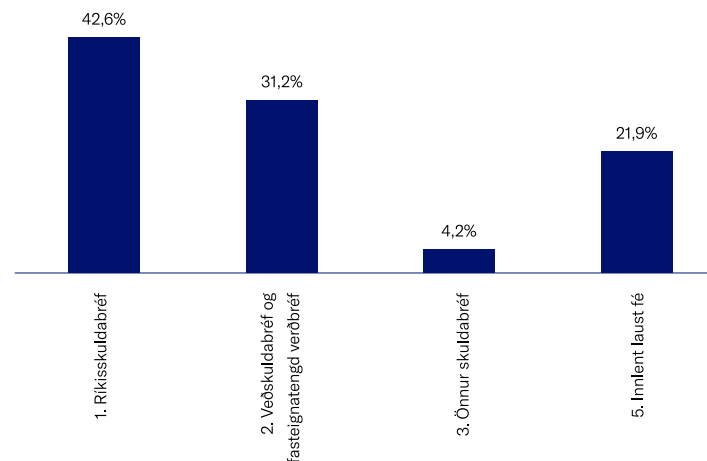
Hrein nafnávöxtun Ævileiðar III

Árleg nafnávöxtun í árslok m.v. gengi. Rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá.

Samkvæmt fjárfestingarstefnu fjárfestir Ævileið III í skuldabréfum, hlutdeildar-skrifteinum og innlánum. Stefnt er að því að 80% safnsins séu í skuldabréfum og 20% í innlánnum eða lausafjár sjóðum. Hlutabréf eru ekki hluti af fjárfestingarmengi Ævileiðar III.

Eignasamsetning Ævileiðar III í árslok 2024

Nokkur mikilvæg leiðarljós við umsýslu eignasafna

LV er langtímafjárfestir. Það þýðir að markmið eignasafns sameignardeildar er að ná sem hæstri ávöxtun til lengri tíma lítið að teknu tilliti til áhættu. Stýring eignasafnsins er strategísk í eðli sínu (horfir til lengri tíma) en um leið er taktískri stýringu eigna beitt. Hún felur í sér áherslur í eignastýringu út frá mati á markaðshorfum til skemmri tíma.

Markmið um háa ávöxtun til lengri tíma fela í sér öllu jafna hærra hlutfall hlutabréfa eins og raunin er í eignasafni sameignardeildar. Þar hefur vægi hlutabréfa af heildareignum verið á bilinu 51% til 61% undanfarin fimm ár en hlutfallið var tæp 45% fyrir 10 árum. Hærra vægi hlutabréfa í eignasafni getur einnig endurspeglast í meiri áhættu (sveiflur í ávöxtun) en jafnframt betri ávöxtun til lengri tíma lítið eins og hefur verið raunin hjá sameignardeild.

Eitt af leiðarljósum eignastýringar LV er áhersla á ábyrgar fjárfestingar. Þær snúast fyrst og fremst um áhættugreiningu á ófjárhagslegum þáttum sem snúa að sjálfbærniþáttum, umhverfislegum þáttum, félagslegum þáttum og stjórnarháttum sem geta haft fjárhagsleg áhrif á virði eigna. Slík greining kemur til viðbótar við hefðbundna fjármálagreiningu og styður því við ákvörðunartöku. Nánar er fjallað um áherslur sjóðsins í þessum efnunum í kafla V um ábyrgar fjárfestingar.

Erlendir fjármálamarkaðir

Heimshagvöxtur mældist 3,2% árið 2024 samkvæmt áætlun Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (AGS) eða heldur meiri en fyrri spár gerðu ráð fyrir.⁷ Þegar leið á árið dró úr líkum á efnahagssamdrætti (e. hard landing) og var meiri þróttur í efnahagsumsvifum, sérstaklega í Bandaríkjunum. AGS spáir að hagvöxtur hækki enn frekar árið 2025 og verði 3,3% á heimsvísu.

Samhliða góðum hagvaxtarhorfum dró úr verðbólgu á heimsvísu og náðist jafnvægi í helstu aðfangakeðjum ásamt því að hrávöruverð fór lækkandi. Í lok árs mældist almenn verðbólga 2,9% í Bandaríkjunum⁸ og 2,4% á Evrusvæðinu.⁹ Minni verðbólguþrýstingur gerði seðlabönkum helstu iðnríkja kleift að draga úr taumhaldi peningastefnunnar og hefja vaxtalækkunarferli á seinni hluta ársins. Í Bandaríkjunum voru meginvextir seðlabankans lækkaðir úr 5,5% í 4,5% og á Evrusvæðinu voru meginvextir lækkaðir úr 4,0% í 3,0% árið 2024. Væntingar voru um hraðari lækkun vaxta á nýliðnu ári en þær fóru dvinandi þegar leið á árið samhliða þróttmeiri efnahagsumsvifum og sterkum vinnumarkaði í Bandaríkjunum.

Þó nokkrar sveiflur voru á skuldabréfamörkuðum á síðasta ári vegna óvissu um efnahagshorfur. Krafan á 10 ára bandarísku ríkisskuldabréfi stóð hæst í 4,7% en fór lægst í 3,6%. Svipuð þróun var í Evrópu en almennt hækkaði ávöxtunarkrafa lengri ríkisbréfa í helstu iðnríkjum á árinu 2024, þrátt fyrir hjóðnun verðbólgu. Skuldabréfafjárfestar hafa því ekki notið góðs af gengishækkunum á markaði sökum hækkingu ávöxtunarkröfu og var ávöxtun skuldabréfa á heimsvísu (Bloomberg Global Agg Treasuries Total Index) því neikvæð um 1,6% m.v. bandaríkjadal.

Á sama tíma var ávöxtun hlutabréfa góð árið 2024 og virðast markaðir almennt hafa tekið jákvætt í sterkar hagtölur samhliða vaxtalækkunum á árinu. Vísitala heimshlutabréfa MSCI World hækkaði um 19,0% í bandaríkjadal í fyrra og kemur það í kjölfar 23,8% hækkunar árið 2023. Ávöxtunin var nokkuð dreifð á landssvæði og atvinnugreinar en í Bandaríkjunum stendur þó tæknigeirinn upp úr og leiddi markaðinn þar áfram vegna væntinga um áhrif gervigreindar á efnahagshorfur til lengri tíma lítið.

⁷ World Economic Update January 2025.

⁸ US Bureau of Labor Statistics.

⁹ Eurostat.

Innlendir fjármálamarkaðir

Hérlendis mældist 1% samdráttur í landsframléiðslu á fyrstu þremur ársfjórðungum ársins 2024 samkvæmt bráðabirgðatölum Hagstofunnar. Seðlabanki Íslands áætla að samdráttur verði 0,4% fyrir árið í heild en spáir svo 1,6% hagvexti árið 2025.¹⁰ Samdrátturinn í fyrra skýrist að miklu leyti af umskiptum í utanríkisviðskiptum til hins verra og lakari horfum í ferðapjónustu. Jafnframt hafði loðnubrestur í upphafi ársins 2024 neikvæð áhrif á hagvöxt og einkaneysla dróst saman á milli ára á fyrri hluta ársins.

Í upphafi ársins 2024 mældist verðbólga á breiðum grunni en þegar leið á árið dró úr verðbólguþrýstingí og lækkaði ársverðbólga úr 7,7% í 4,8% á árinu. Helst dró úr hækkun innlendra og innfluttra vara en einnig dró úr hækkun þjónustu. Meginvextir Seðlabanka Íslands námu 9,25% í ársbyrjun 2024 en á haustmánuðum tilkynnti peningastefnunefnd Seðlabankans tvær vaxtalækkanir, annars vegar 0,25 prósentustig í október og hins vegar 0,50 prósentustig í nóvember. Meginvextir bankans stóðu í 8,50% í árslok.

Á skuldabréfamarkaði voru mestar breytingar á ávöxtunarkröfu styttri ríkisbréfa þar sem óverðtryggð ríkisbréf lækkuðu í kröfu en á móti hækkaði krafa verðtryggðra ríkisbréfa. Verðbólguvæntingar til skamms tíma lækkuðu því á árinu samhliða hjaðnandi verðbólgu en minni breytingar voru á lengri verðbólguvæntingum. Nafnávöxtun innlendu skuldabréfavitölunnar NOMXIBB var 7,3% árið 2024. Á sama tíma hækkaði vísitala fimm ára óverðtryggðra ríkisbréfa OMXI5YNI um 6,6% og vísitala fimm ára verðtryggðra ríkisbréfa OMXI5YI hækkaði um 6,9% á árinu.

Líkt og á erlendum mörkuðum var góð ávöxtun á innlendum hlutabréfamarkaði en heildarvísitala innlendra hlutabréfa (OMXIGI) hækkaði um 14,7% á nýliðnu ári. Framan af ári höfðu háir vextir, aukinn fjármögnunarkostnaðar fyrirtækja og hærri ávöxtunarkrafa hlutabréfa skapað krefjandi aðstæður á hlutabréfamarkaði og var ávöxtun slök á fyrri hluta ársins. Á síðasta ársfjórðungi höfðu væntingar um

vaxtalækkunarferli og auknar líkur á mjúkri lendingu hagkerfisins hagfelld áhrif á hlutabréfamarkaðinn og má rekja stærstan hluta ávöxtunar ársins til síðasta ársfjórðungsins. Ávöxtun félaga á síðasta ári er nokkuð skipt. Ávöxtunin er jákvæð hjá 20 félögum en átta félög með neikvæða ávöxtun. Hæsta ávöxtun hefur verið að finna hjá fasteigna-, smásölu- og heilðsölufélögum en lakasta ávöxtun hjá flutnings-, sjávarútvegs og tilteknum fjarskiptafélögum.

Gengi krónunnar styrktist um 4,6% á móti evru en veiktist um 1,4% á móti bandaríkjadal á síðasta ári. Spár gera almennt ráð fyrir auknum hagvexti á næstu árum sem skýrist að mestu af væntingum um aukna innlenda eftirspurn, eftir samdrátt í fyrra. Staða þjóðarbúsins er góð og eru líkur á að verðbólga hjaðni áfram í átt að markmiði Seðlabankans. Þá er líklegt að vaxtalækkunarferli Seðlabankans haldi áfram eftir því sem verðbólguþróun leyfir.

¹⁰ Peningamál 2025/1.

IV. Ábyrgar fjárfestingar

Stefna, framkvæmd, árið, komandi verkefni og samstarf

Meginhlutverk LV er að hámarka ávöxtun eignasafna sjóðsins að teknu tilliti til áhættu og ná þannig eins háum réttindum sjóðfélaga og unnt er. Lífeyrissjóðir eru í eðli sínu langtímafjárfestar, með langar skuldbindingar og þurfa að horfa á þætti sem eru líklegir til þess að hafa áhrif á ávöxtun þeirra til lengri tíma. Lífeyrissjóðum ber m.a. að byggja greiningar sínar á upplýsingum um öryggi, gæði, lausafjárstöðu og hafa arðsemi safnsins í heild í huga, tryggja fjölbreytni og koma í veg fyrir samþjöppun og uppsöfnun áhættu. Þá kveða lífeyrissjóðir einnig á um að lífeyrissjóðir skuli setja sér siðferðisleg viðmið. Það fellur þannig undir umboðs- skyldu lífeyrissjóðsins að sýna ábyrgð þegar kemur að fjárfestingum og þannig stuðla að sjálfbæru eignasafni. Þá hefur Seðlabanki Íslands einnig kallað eftir því og talið tímabært að setja skýrari ákvæði í lög um lífeyrissjóði sem gera kröfur um að þeir taki tillit til sjálfbærniþátta og áhættu sem þeim tengist við töku fjárfestingarákvarðana í samræmi við löggjöf annarra á fjármálamarkaði. Undanfarið ár hefur LV unnið markvisst að því að framkvæma stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar og innleitt aðferðafræðina í verklag og ákvarðanatöku í fjárfestingarferli sjóðsins.

Það sem keyrir ábyrgar fjárfestingar áfram er almenn vitneskja um að **sjálfbærniþættir** eins og umhverfisþættir, félagslegir þættir og stjórnarhættir geti haft fjárhagsleg áhrif á virði félaga. Með því að verðleggja þessa þætti má grípa tækifæri og greina áhættur.

Fjárhagslegur ávinningur er hámarkaður og áhættu stýrt

Með því að beita aðferðafræði ábyrgra fjárfestinga í eignastýringu er verið að greina fleiri þætti sem kunna að hafa áhrif á fjárhagslega afkomu fjárfestingarkosts en hefðbundnar fjármálagreiningar gera ráð fyrir. Það þýðir að greiningar eru ítarlegri, mengi áhættuþátta sem horft er til er stærra og meira af upplýsingum er safnað. Þannig má greina bæði tækifæri og áhættur sem geta farið eftir því í hvaða atvinnugrein viðkomandi útgefandi starfar og hvaða markaðssvæði eða landssvæði um er að ræða. Sjálfbærniáhætta nær meðal annars yfir umhverfisþætti, félagslega þætti og stjórnarhætti en einnig mannréttindi og viðskiptasiðferði. Verðmætasköpun þarf að vera sjálfbær svo fjárfesting sé lífvænleg til lengri tíma.

Hugtakið sjálfbær fjárfesting hefur nú verið lögfest með lögum nr. 25/2023 um upplýsingagjöf um sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu og flokkunarkerfi fyrir sjálfbærar fjárfestingar. Þessi löggjöf nær yfir lífeyrissjóði. Skilgreiningu á hugtakinu sjálfbær fjárfesting má finna í innleiddri reglugerð Evrópuþingsins nr. 2019/2088 um upplýsingagjöf tengda sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu (svokölluð SFDR reglugerð) en hana er að finna í 17. tölul. 2. gr. reglugerðarinnar.

Ábyrgar fjárfestingar LV 2024 - örskotsmynd

Samtal við útgefendur

Ný hluthafastefna komin í framkvæmd

Áherslur árið 2024 voru á virðisdeðjur og tilnefningarnefndir

Stefnur LV sem styðja við ábyrgar fjárfestingar

- Stefna um ábyrgar fjárfestingar (2021)
- Stefna um útilokun í eignasöfnum (2021)
- Hluthafastefna (2023)

Sjálfbærar eignir með umhverfismarkmiði í eignasafni sjóðsins nema:

52 milljörðum króna

Önnur verkefni á árinu

- Stjórnarseta og samstarf við IcelandSIF
- Stjórnarseta í Festu miðstöð um sjálfbærni og samstarf
- Samstarf við Sustainalytics og innleiðing á sjálfbærnisgagngrunni
- Kortlagning á SFDR og EU Taxonomy
- Greining á sjálfbærniáhættu niður á atvinnugreinar og útgefendur
- Samstarf við Creditinfo um sjálfbærnisgögn
- PCAF-útreikningar á eignasafni

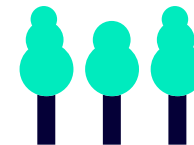
Útilokun

LV útilokar fjárfestingar í:

- Tóbaksframleiðslu
- Framleiðslu á umdeildum vopnum
- Fyrirtækjum sem rekja hluta tekna til námuvinnslu á
 - Olíusandi
 - Olíuleirsteini
 - Kolum til hitunar
- Útgefendum sem brjóta gegn alþjóðasamningum (UNGC)

Í árslok 2024 voru **86** félög á útilokunarlista LV. Þau má sjá á heimasíðu sjóðsins hér:

[Útilokun fjárfestingarkosta - Lífeyrissjóður verzlunarmanna](#)

Viðmið

PRI – reglur um ábyrgar fjárfestingar

Lífeyrissjóðurinn gerðist aðili að samtökunum Principles of Responsible Investing (PRI) árið 2006. Með aðildinni skuldbindur sjóðurinn sig til að innleiða og samþætta sex meginmarkmið samtakanna við fjárfestingar sínar.

Af hverju ábyrgar fjárfestingar? Félög eru einungis sjálfbær til framtíðar taki þau til greina alla áhættuþætti sem þau standa frammi fyrir í rekstri sínum. Þau þurfa að hafa til staðar mildunaraðgerðir og vera tilbúin að takast á við umbreytingar til að vera sjálfbær.

Um hvað snúast ábyrgar fjárfestingar samkvæmt PRI? Að áhættuleiðréttá fjárfestingarákvarðanir með hliðsjón af öllum fjárhagslegum áhættuþáttum og hámarka þannig fjárhagslegan ávinning um leið.

Hvernig innleiðir LV ábyrgar fjárfestingar í samræmi við PRI? Árið 2021 gaf LV út stefnu um ábyrgar fjárfestingar en markmið stefnunnar, sem byggist á markmiðum og reglum PRI, er að auka áherslu á sjálfbærar fjárfestingar og samþætta aðferðafræði ábygrar fjárfestinga við eignastýringu og auka gagnsæi í fjárfestingum. Þá samþykkti stjórn fyrstu sjálfbærnistefnu sjóðsins í janúar 2025 og er hún til innleiðingar á árinu.

LV telur að þessar áherslur séu í takt við umboðsskyldu sjóðsins sem byggist m.a. á gildandi lögum og mikilvægi á greiningu viðeigandi áhættuþátta og tækifæra. Í þessu sambandi er m.a. vísað til 1. mgr. 36. gr. laga um lífeyrissjóði, ákvæði gerða ESB SFDR og EU Taxonomy sem gilda um starfsemi lífeyrissjóðsins sem og ákvæði laga um ársreikninga sem mæla fyrir um að sjóðurinn greini og birti sjálfbærniupplýsingar sem varða starfsemi hans.

UM PRI

PRI stendur fyrir ábyrgar fjárfestingar (e. Principles of Responsible Investments). Samtökin PRI voru stofnuð af alþjóðlegum hópi stofnanafjárfesta í samstarfi við Sameinuðu þjóðirnar árið 2005 að frumkvæði Kofis Annan þáverandi aðalritara. PRI eru óhagnaðardrífín samtök sem eru studd af Sameinuðu þjóðunum. Yfir fimm þúsund meðlimir eru í samtökunum, þar af eru 752 „Asset owners“ og tilheyrir LV þeim flokki. LV er þannig í hópi fjórtán íslenskra meðlima en þar af eru fjórir lífeyrissjóðir.

Markmið samtakanna er að hvetja til ábygrar fjárfestinga, styðja við þá vegferð og fræða. Samtökin hafa birt sex meginreglur um ábyrgar fjárfestingar sem eiga að endurspeglar mikilvægi umhverfis, samfélags og stjórnarháttar í fjárfestingum fjárfesta. Aðilar skuldbinda sig til að innleiða þessar meginreglur.

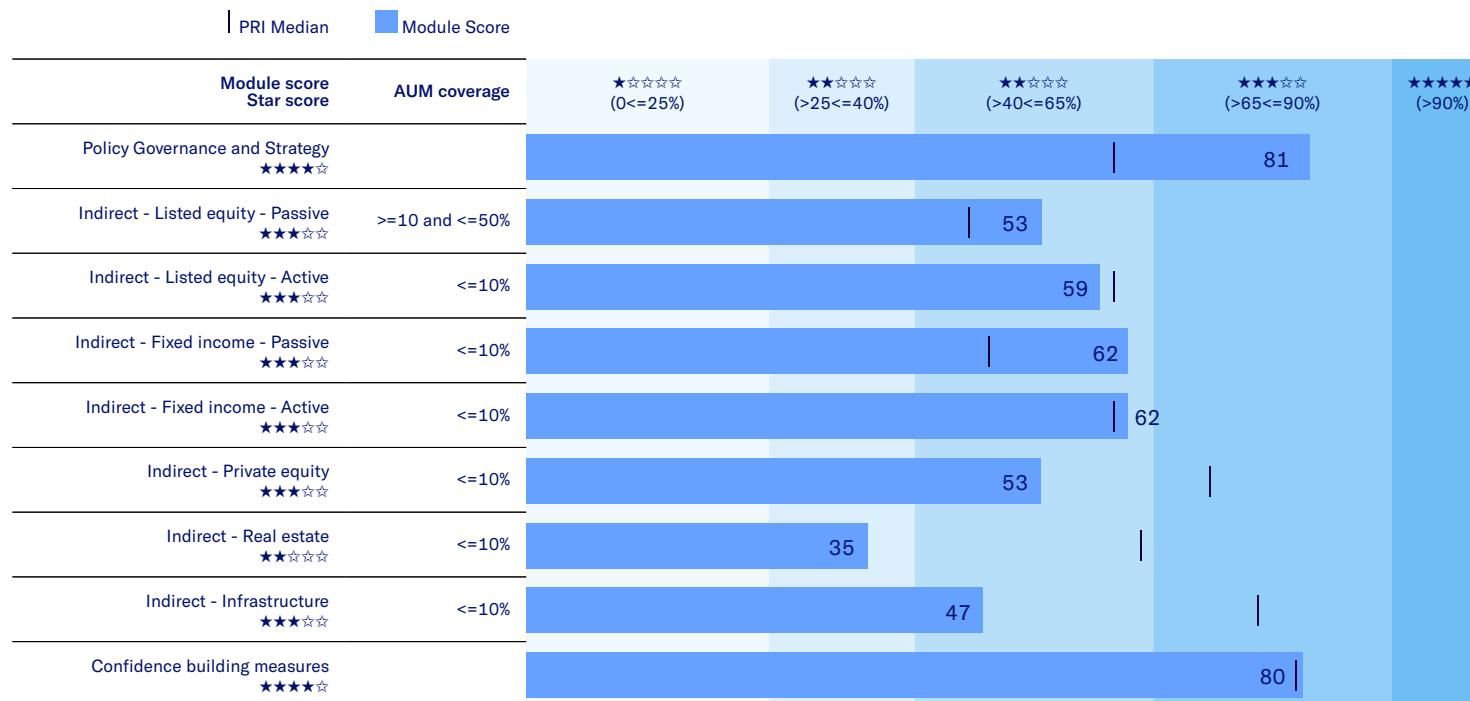
Samtökin eru vettvangur fjárfesta, opinberra aðila og fræðasamfélagsins til að hittast og þróa fræðin, besta aðferðafræði og auka gagnsæi.

Samtökin starfrækja PRI ACADEMY sem er fræðsluarmur þeirra. Markmiðið er að bjóða upp á námskeið til að fylla inn í þekkingargloppur þegar kemur að sjálfbærnimálum. Allir starfsmenn eignastýringar hafa lokið við námskeið hjá samtökunum.

Meginreglur PRI eru sex talsins

<p>Regla 1 Við munum taka mið af UFS þáttum við greiningar á fjárfestingum og við ákvörðunartöku.</p>	<p>Regla 2 Við erum virkur eigandi. Eigendastefna okkar sem og verk okkar munu taka mið af UFS þáttum.</p>	<p>Regla 3 Við munum gera kröfu um góða upplýsingagjöf um UFS bætti hjá félögum sem við fjárfestum í.</p>
<p>Regla 4 Við munum beita okkur fyrir því að aðrir á fjármálamarkaðnum viðurkenni og innleiði þessar meginreglur.</p>	<p>Regla 5 Við munum vinna saman að því að efla árangur við innleiðingu á meginreglunum.</p>	<p>Regla 6 Við munum gefa upplýsingar um verkefni okkar og árangur við innleiðingu á meginreglunum.</p>

SUMMARY SCORECARD

Stigakort LV árið 2024 vegna ársins 2023

LV svarar árlega spurningakönnun PRI. Um yfirgripsmikla spurningakönnun er að ræða þar sem farið er yfir framkvæmd LV á aðferðafræði ábyrga fjárfestinga við eignastýringu.

Samkvæmt endurgjöf frá PRI árið 2024 hefur LV bætt sig töluvert frá fyrri árum. Hærrí stigagjöf má að miklu leyti rekja til stefnumörkunar stjórnar og aukinnar áherslu sjóðsins á ábyrgar fjárfestingar og samþættingu sjálfbærni í eignasöfnum sjóðsins.

Á eignastýringarviði starfa nú tveir sérfræðingar í ábyrgum fjárfestingum sem njóta samstarfs við aðra sérfræðinga sviðsins, áhættustýringar og lögfræðisviðs.

Ljóst er að tækifæri eru enn til staðar til að bæta árangur sjóðsins þegar kemur að ábyrgum fjárfestingum og liggja þau einkum í samtali og eftirliti með útgefendum og stýrendum og eftirliti með loftslagsáhættu.

Verkefni LV árið 2024 í ábyrgum fjárfestingum

Á árinu var unnið að fjölmörgum verkefnum tengdum ábyrgum fjárfestingum. Starfsmaður eignastýringar tók sæti í stjórn IcelandSIF í stað forstöðumanns eignastýringar LV. Yfirlögfræðingur LV var áfram formaður stjórnar Festu miðstöðvar um sjálfbærni. Samstarfi við Sustainalytics var haldið áfram, m.a. með virku samtali og uppbyggingu á sjálfbærnisgagnagrunni. Þá var áframhald á samstarfi við Creditinfo varðandi sjálfbærnisgögn úr Veru, sjálfbærnilausn félagsins fyrir innlend félög. Auk þess var farið í PCAF útreikninga fyrir innlendan hluta eignasafna.

Áfram var haldið á þeirri vegferð að efla samstarf við PRI. Það felst m.a. í aukinni áherslu á greiningarvinnu og aðlögun að viðmiðum PRI sem skilaði sér í bættri einkunnagjöf og skýrum framgangi á milli ára.

Sjóðurinn vann áfram að því að safna gögnum frá áskriftarsjóðum¹¹ um undirliggjandi útgefendur. Ýmsum lykilverjum er safnað í samræmi við viðauka við SFDR reglugerð ESB, svokallaða „Principle Adverse Impact“ mælikvarða, í samræmi við gildandi lög um upplýsingagjöf tengda sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu. Þessir mælikvarðar greina og sýna neikvæð áhrif sem fjárfestingar í söfnum fjárfesta hafa á umhverfis- og félagslega þætti. Stefnt er að því að birta um mitt ár 2025 fyrsta áfanga þessara mælikvarða sem nái þá til hluta eignasafnsins.

Starfsfólk sjóðsins sótti ýmsa fræðslufundi og ráðstefnur hér heima, m.a. á vegum Festu, IcelandSIF og Sustainalytics auk ýmissa fræðslufunda og ráðstefna á vegum stýrenda sem búa yfir stórum sjálfbærniþemum og sérfræðingum í þeim efnum. Auk þess fóru starfsmenn á vegum sjóðsins til Noregs á ráðstefnu NordicSIF um sjálfbærar fjárfestingar þar sem áhersla var lögð á vísindin á bak við sjálfbærni, upplýsingagjöf og túlkun gagna, umbreytingaáhættu vegna loftslagsbreytinga og umbreytingar á orkumarkaði.¹²

¹¹ Um er að ræða hluti eða hlutdeildarskirteini í sjóðum um sameiginlega fjárfestingu (t.d. framtakssjóði, innviðasjóði, veðskuldabréfasjóði o.fl.) þar sem útgefið fjárfestingarloforð er innkallað eftir áskriftarfyrikomlagi, þ.e. dregið á fjárfestingarloforð samhliða fjárfestingum sjóða.

¹² [Samantekt frá ráðstefnu NordicSif árið 2024.](#)

Þá er vert að nefna að ítarlegar sjálfbærnisgreiningar voru unnar á nokkrum íslenskum félögum sem og atvinnugreinum með tilliti til útsetningar og mildunar fyrir sjálfbærniáhættu ásamt greiningu á mögulegum tækifærum í tengslum við sjálfbæra þróun. Þá hélt sjóðurinn vinnustofu í samstarfi við Sustainalytics og Natixis þar sem farið var yfir hvernig tengja mætti sjálfbærniþætti við fjárhagslegt virði fjárfestinga. Sérfræðingar eignastýringar sóttu einnig námskeið hér heima og erlendis í tengslum við áhrifafjárfestingar og loftslagsáhættu.

Virkt eignarhald

Undanfarin ár hefur lífeyrissjóðurinn lagt áherslu á að fylgjast með og byggja upp þekkingu og færni við beitingu virks eignarhalds í tengslum við umsýslu eignasafna sjóðsins. Virkt eignarhald byggist m.a. á því að eiga virk samskipti við útgefendur um stefnur og áherslur sjóðsins eins og þær birtast í hluthafastefnu LV. LV leggur m.a. áherslu á góða stjórnarhætti, að félög fylgi góðum viðskiptaháttum og setji sér stefnur sem tengjast sjálfbærni. Hluthafastefnu LV eru gerð góð skil á heimasíðu sjóðsins.¹³

Fyrir aðalfundi félaga á sér stað ítarleg greining þvert á svið lífeyrissjóðsins þar sem farið er yfir tillögur og fundarefni sem lagt er fyrir á aðalfundi. LV nýtir almennt atkvæðarétt sinn á aðalfundum íslenskra félaga og gerir grein fyrir atkvæðagreiðslu sinni á heimasíðu sjóðsins.¹⁴

Um þemaathugun: Mikilvægt er fyrir LV að kortleggja sjálfbærniáhættu félaga í söfnum sjóðsins. Á árinu var sérstaklega farið í þemaathugun á aðfangakeðjum hjá þremur skráðum félögum sem LV á hlut í en félög í ákveðnum atvinnugreinum eru talin mjög útsett fyrir áhættu tengdri aðfangakeðjum. Markmiðið er að greina hugsanleg fjárhagsleg áhrif á virði fjárfestinganna ef áhættuþættir raungerast innan aðfangakeðja og hvort félög í eigu LV kortleggji þessa þætti, vakti og mildi. Ástæða þess að LV fylgir eftir og metur sjálfbærniáhættuþætti sem þessa með samtali við félög er:

- eftirfylgni á stefnum sjóðsins og í samræmi við aðferðafræði um virkt eignarhald
- í takt við alþjóðlega staðla og viðmið, t.d. þegar kemur að grunnreglum UN Global Compact

- að hvetja félög til góðs eftirlits með aðfangakeðjum sínum sem styður við skilvirkni, eykur gæði aðfanga og getur dregið úr kostnaði og áhættu, m.a. orðsporsáhættu, sem getur haft áhrif á fjárhagslegt virði
- að sjóðurinn lætur sig þá varða hvernig fjármunatekjur hans verða til og vill stuðla að auknu gagnsæi í starfsemi félaga sem hann fjárfestir í og að mannréttindi, umhverfisþættir, félagslegir þættir og stjórnarhættir séu virtir.

Með því að senda spurningar og stofna til samtals tengdu aðfangakeðjum félaga í söfnum sjóðsins fékk LV betri vitneskju um hvernig áhættu væri stýrt hjá félögum sem gagnafyrirspurnin náði til. Þá er það sýn LV að samskipti sem þessi hvetji félög til aukins gagnsæis í starfsemi og verði til þess að þau auki þekkingu og eftirlit með sjálfbærniáhættu.

Í febrúar sendi sjóðurinn bréf til skráðra innlendra félaga vegna uppfærðrar hluthafastefnu LV. Í umræddu bréfi var farið yfir áherslur lífeyrissjóðsins við meðferð eignarhalds í skráðum hlutafélögum. Þá sendi LV annað bréf til fyrrgreindra félaga og tilnefninganefnda þeirra í desember 2024 undir yfirskriftinni: „Áherslur Lífeyrissjóðs verzlunarmanna varðandi upplýsingar um framboð til stjórna félaga.“ Markmið með bréfinu var að hvetja til aukins gagnsæis varðandi framboð til stjórna félaga og styðja við góð skoðanaskipti og upplýsta afstöðu hluthafa við stjórnarkjör.

Á árinu 2024 tók starfsfólk lífeyrissjóðsins þátt í tviátta mikilvægisgreiningu¹⁵ hjá nokkrum innlendum félögum og stýrendum. Með því gafst tækifæri til að koma á framfæri sjónarmiðum sjóðsins hvað varðar helstu sjálfbærniáhættu í starfsemi þeirra félaga sem og tækifæri. Slík verkefni veita sjóðnum einnig góða innsýn í áherslur félaganna varðandi sjálfbærni í rekstri.

¹³ [Hluthafastefna LV.](#)

¹⁴ [Ráðstöfun atkvæða á aðalfundum.](#)

¹⁵ Tviátta mikilvægisgreining (e. double materiality assessment) er greining á áhrifum sem rekstur félags kann að hafa á samfélög og umhverfi og hvaða áhrif samfélag og umhverfi kunna að hafa á fjárhagslega afkomu félags.

Loftslagstengd upplýsingagjöf

Loftslagsáhætta, mæling hennar og greining er mikilvægur og vaxandi áhættuþáttur í eignasöfnum lífeyrissjóðsins og í sambærilegum eignasöfnum almennt. Þar er mat á fjármagnaðri losun eignasafna lykilatriði. Í því sambandi lítur sjóðurinn ekki eingöngu til fjárhæða fjármagnaðrar losunar félaga í eignasafninu heldur ekki síður til þess hvort þau hafi sett sér markmið um að draga úr losun og hvernig þeim gengur að ná þeim markmiðum. Hér skiptir samanburður milli sambærilegra félaga líka máli.

Loftslagsáhætta skiptist í umbreytingaáhættu og raunlæga áhættu.¹⁶ Báðir áhættuþættirnir geta haft mikil fjárhagsleg áhrif á félög. Félög sem vinna eftir áætlun um orkuskipti, þ.e. færa sig frá notkun jarðefnaeldsneytis yfir í endurnýjanlega orkugjafa, eru líkleg til að milda loftslagsáhættuna sem þau standa frammi fyrir. Með því geta þau m.a. aukið viðnámsþrótt sinn og styrkt samkeppnisstöðu sína til lengri tíma litið og komið í veg fyrir að þau endi með strandaðar eignir (e. stranded assets). Slík fyrirtæki í eignasöfnum LV eru til þess fallin að hafa jákvæð áhrif á áhættuleiðréttá ávöxtun sjóðsins.

Þegar frammistaða félaga í loftslagsmálum er metin er nauðsynlegt að meta sérstöðu viðkomandi atvinnugreinar. Skilvirk orkuskipti byggjast á því að áhersla sé lögð á umbreytingafjárfestingar í atvinnugreinum sem losa mikið magn gróðurhúsalofttegunda, til að mynda orkuframléiðslu, námuvinnslu, samgöngur og húsbýggingar. Fjárfesting í umbreytingafyrirtækjum er því skilvirk leið til að draga úr neikvæðri þróun í loftslagsmálum. Hér skiptir máli að mæla kolefnisfótspor fyrir-tækjanna og fylgjast með fjármagnaðri losun eignasafnsins. Í þessu ferli skapast líka tækifæri til að greina eftirsóknarverða fjárfestingarkosti.

¹⁶ Algengast er að skipta loftslagsáhættu í tvo meginflokka. Annars vegar er talað um raunlæga áhættu (e. physical risk) sem stafar beint af loftslagsbreytingunum sjálfum og hins vegar umbreytingaáhættu (e. transition risk) sem kemur til vegna aðgerða til að stemma stígu við þeim. Slíkar aðgerðir geta t.d. leitt til minnkandi eftirspurnar eftir tilteknum vörum og þjónustu eða að ákveðnar eignir verði verðlaugar. Heimild: Seðlabanki Íslands – [Sviðsmyndagreiningar vegna loftslagsáhættu](#).

Fjármögnuð losun eignasafns LV

LV hefur nú greint fjármagnaða losun fyrir um 80% af virði sameignardeildar sem samanstendur af innlendum og erlendum eignum eins og þær voru við árslok 2023. Hér er um stórt skref að ræða þar sem eignir sameignardeildar námu 1.256 milljörðum kr. í árslok 2023 og 97,6% af heildareignum LV.

- Hlutfall innlendra eigna var 54,4% eða 683 milljarðar kr. en 91,4% þeirra eigna voru innan umfangs útreikninga PCAF¹⁷ sem hér eru birtir.
- Virði erlendra eigna sjóðsins var 572 milljarðar króna í árslok 2023 og þar af voru 60% innan umfangs útreikninga PCAF. Samtals var fjármögnuð kolefnislosun LV því reiknuð fyrir 968 milljarða kr. eða um 77,1%¹⁸ af stærð sameignardeildar lífeyrissjóðsins.

Helsta ástæðan fyrir því að útreikningar á fjármagnaðri losun ná ekki til alls eignasafnsins er að vissar eignategundir, t.d. lausafé, peningamarkaðssjóðir og útgáfur sveitarfélaga, eru utan umfangs losunarútreikninga sökum eðlis þessara fjárfestinga. Einnig ber að nefna að fjármunatekjur og ýmis kostnaður er utan umfangs ásamt því að losunargögn eru enn sem komið er ekki aðgengileg fyrir vissa erlenda hluta eignasafnsins, til dæmis fyrir erlenda skuldabréfasjóði og erlenda framtakssjóði.

¹⁷ Samtökin Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) voru stofnuð árið 2015. PCAF birti árið 2020 aðferðafræði við útreikninga á fjármagnaðri losun gróðurhúsalofttegunda sem staðfest var af GHG Protocol.

¹⁸ Samtals eru 95,7% bókfærðs virðis innan umfangs útreikninga, eftir að búið er að taka tillit til lausafjár og annarra eignategunda sem eiga ekki við. Ef vægið er leiðrétt miðað við það umfang þá uppfærast talan úr 77,1% í 80,5%.

Fjármögnuð losun innlends hluta eignasafnsins nam:

- 143.168 tonnum af koltvísýringisgildum (tCO₂i¹⁹) fyrir umfang 1 og 2²⁰ og
- 273.460 tonnum fyrir umfang 1, 2 og 3.

Fjármögnuð losun erlendra hlutabréfa í eignasafni nam:

- 75.667 tonnum af koltvísýringisgildum fyrir umfang 1 og 2 og
- 1.022.579 tonnum fyrir umfang 1, 2 og 3.

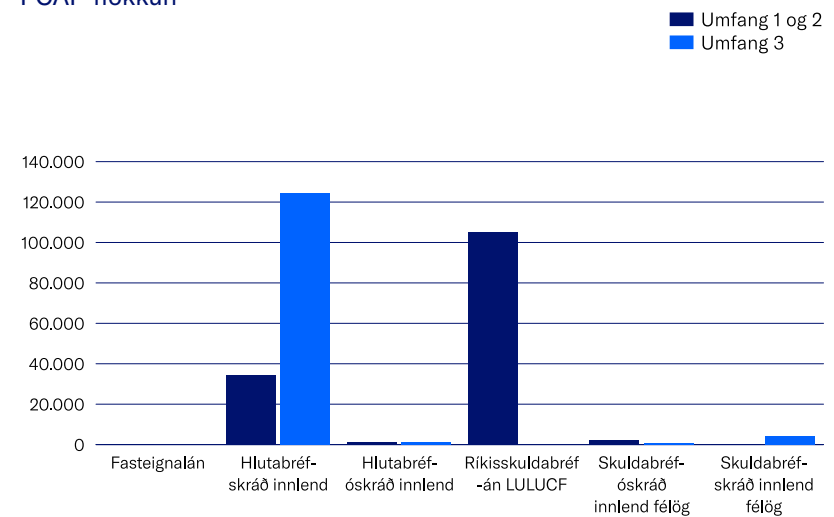
Losunarkræfni²¹ (tCO₂i/ISKm fjárfest) innlendra og erlendra skráðra félaga var sambærileg þrátt fyrir að fjármögnuð losun erlenda hlutans hafi verið meiri í tonnum kolefnisígilda.

Nánari upplýsingar um fjármagnaða losun

Innlendar eignir

Fjármögnuð losun innan umfangs (tCO₂i)

PCAF-flokkun

Mynd 1: Fjármögnuð losun (umfang 1, 2 og 3) innlends eignahluta sameignardeildar LV 2023 eftir eignaflokkum skv. skilgreiningu PCAF.

Mynd 1 sýnir að tveir eignaflokkar eru ábyrgir fyrir meirihluta fjármagnaðrar losunar LV – skráð innlend hlutabréf og ríkisskuldabréf (án landnotkunar (e. LULUCF)²²).

¹⁹ Skilgreining tekin frá [Loftslagsráði](#): CO₂-ígildi, eða koldíoxíðígildi, er sú mælieining sem er notuð til að halda utan um losunartölur fyrir gróðurhúsalofttegundir. Eitt tonn af CO₂-ígildi er jafnt einu tonni af koldíoxíði eða því magni annarra gróðurhúsalofttegunda (t.d. metans, glæðlofts eða F-gasa) sem hefur sambærilegan hnatthlýunarmátt.

²⁰ Samkvæmt Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol) getur losun fyrirtækja fallið í þrenns konar umfang: Umfang 1 – bein losun frá rekstri fyrirtækis, s.s. vegna bruna eldsneytis eða efnahvarfa í framleiðsluferlum. Umfang 2 – óbein losun gróðurhúsalofttegunda vegna framleiðslu á hita eða rafmagni. Umfang 3 – önnur óbein losun ofar eða neðar í virðisæðju, vegna aðfangaframleiðslu eða vörunotkunar.

²¹ Losunarkræfni er losun gróðurhúsalofttegunda miðað við aðra tiltekna einingu, hér upphæð fjárfestingar.

²² LULUCF er skammstöfun á skuldbindingaflokknum Land use, land-use change and forestry þar sem losun og binding frá landnotkun fellur undir. Losun frá landnýtingu á Íslandi nemur um átta milljónum tonna á ári. Þessi losun kemur frá ýmsum uppsprettum, t.d. framræstu votlendi, og á binding sér einnig stað, sérstaklega í trjám. Heimild: [Umhverfisstofnun | Spurt og svarað](#).

Ef litið er til umfangs 1 og 2 eru ríkisskuldabréf ábyrg fyrir 74% af fjármagnaðri losun en 24% losunar má rekja til skráðra innlendra hlutabréfa. Þrátt fyrir framangreint er ljóst að ríkisútgáfur veða aðeins 15% af heildareignum sameignardeildar en hlutabréf veða um 24% og samsvarar það hlutfall sér vel við fjármagnaða losun. Þegar umfang 3 er tekið með inn í útreikningana standa skráð innlend hlutabréf fyrir 58% af fjármagnaðri losun en 39% eru rakin til ríkisskuldabréfa. Umfang 2 og 3 eiga ekki við þegar litið er til losunar ríkisútgáfa.

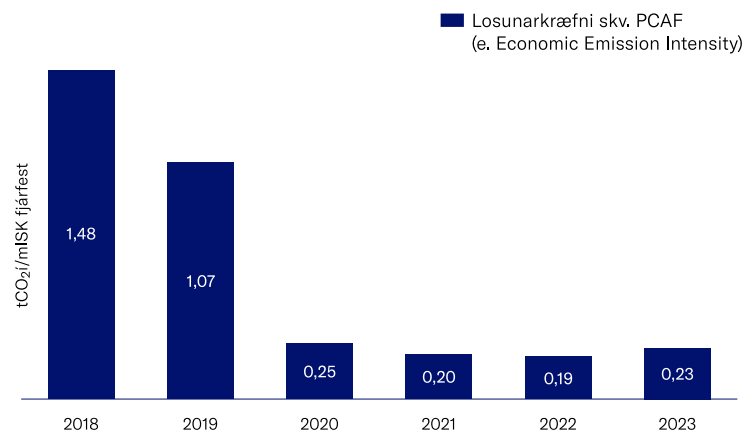
LV notar meðal annars gagnaveituna Sustainalytics við mat á sjálfbærni-áhættu ríkisskuldabréfa. Sustainalytics metur sjálfbærniáhættu íslenska ríkisins hverfandi en fyrir umhverfisviðdina er litið á þrjú þætti: orku og loftslagsbreytingar, auðlindanotkun og auðlindastjórnun.

Ísland er í 4. sæti yfir heildaráhættumat Sustainalytics og 9. sæti í umhverfisáhættumatinu. Það telst mjög gott og gefur til kynna að áhættu-útsetning fyrir sjálfbærniáhættu, eftir að mildunaraðgerðir hafa verið teknar inn í reikninginn, sé lítil samanborið við jafningja.

Ástæðan fyrir lægri einkunn í umhverfismatinu er tvíþætt. Ísland flytur inn mikið af jarðefnaeldsneyti samanborið við jafningja. Orkukræfni landsins (e. energy intensity) er lakari en hjá jafningjum þar sem við flytjum út mjög mikið af orku samanborið við verga landsframleiðslu. LV lítur þó ekki á að fjármögnuð losun ríkisskuldabréfa sameignardeildar sé of áhættusöm miðað við almenn viðmið heldur þvert á móti. Ísland stendur frammar jafningjum í fjölmörgum öðrum umhverfisþáttum sem veða þyngra þegar kemur að mati á loftslagsáhættu, til dæmis losunarkræfni (e. greenhouse gas intensity) og notkun á endurnýjanlegum orkugjöfum.

Aðrir flokkar, þ.m.t. húsnæðislán, innlend skuldabréf (skráð og óskráð) og óskráð innlend hlutabréf hafa mun minna vægi í losun eignasafnsins þrátt fyrir að veða samanlagt um 60% af heildarvirði innlenda hluta eignasafnsins.

Skráð innlend hlutabréf – þróun yfir tíma

Mynd 2: Losunarkræfni skráðra innlendra hlutabréfa innan umfangs (tCO₂i/ISKm fjárfest) umfang 1 og 2 2018–2023.

Mynd 2 sýnir að fyrir hverja milljón króna sem LV fjárfesti í árið 2023 voru að meðaltali 0,23 tonn koltvísýringsígilda losuð. Losunarkræfni yfir tíma sýnir nokkuð stöðuga kræfni skráðra innlendra hlutabréfa síðustu fjögur ár og jákvæða þróun, þ.e. minni kræfni, frá upphafi mælinga árið 2018.

Þróunin sem myndin sýnir leiðir af almennum breytingum á eignasafninu en ekki af skipulegum breytingum á því með það að markmiði að draga úr fjármagnaðri losun.

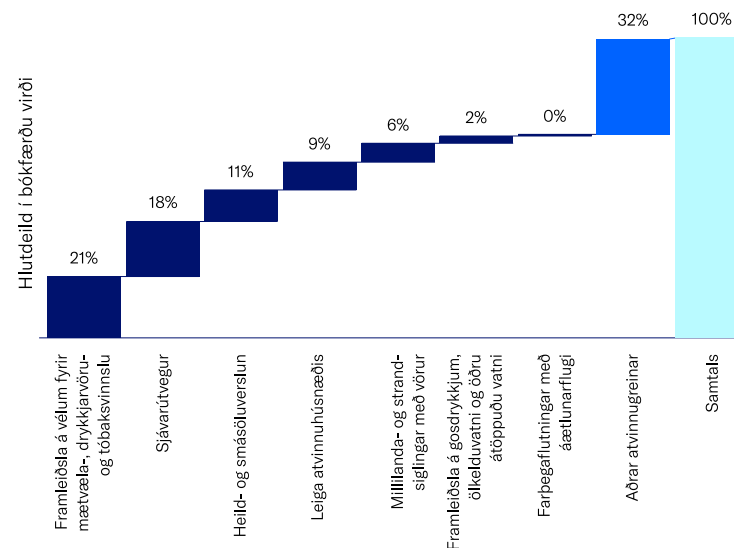
Mynd 3 hér á eftir sýnir að 68% af fjárfestingum LV í hlutabréfum skráðra félaga er í atvinnugreinum sem eru mjög útsettar fyrir loftslagsáhættu skv. skilgreiningu reglugerðar ESB um upplýsingagjöf tengdri sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu „Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)“. Þetta hlutfall hefur haldist nokkuð stöðugt undanfarin ár. Af þeim atvinnugreinum sem eru mjög útsettar eru þrjár sem standa fyrir 95% af fjármagnaðri losun innlendra hlutabréfa í sameignardeildar LV (umfang 1 og 2) þrátt fyrir að eignahlutdeild vegi aðeins um 24% af heildareignum sameignardeildar.

- Millilanda- og strandsiglingar með vörur: 63% af fjármagnaðri losun.
- Sjávarútvegur: 22% af fjármagnaðri losun.
- Farþegaflutningar með áætlunarflugi: 10% af fjármagnaðri losun.

Athygli vekur að aðeins hlutfall losunar sjávarútvegs er í nokkru samræmi við bókfært virði atvinnugreinarinnar (22% losunar á móti 18% af bókfærðu virði). Bókfært virði millilanda- og strandsiglinga er 6% (63% af losun) og farþegaflutningar með áætlunarflugi er 0,5% af heildareignum (en telur 10% af losun).

Hlutfallið lítur þó töluvert öðruvísi út ef umfang 3 er tekið með í reikninginn en þá stendur heild- og smásöluverslun fyrir 68% af fjármagnaðri losun líkt og áður sagði, þrátt fyrir að hlutdeild LV í atvinnugreininni sé töluvert minni eða um 11%.

Hlutdeild í atvinnugreinum sem eru mjög útsettar fyrir loftslagsáhættu

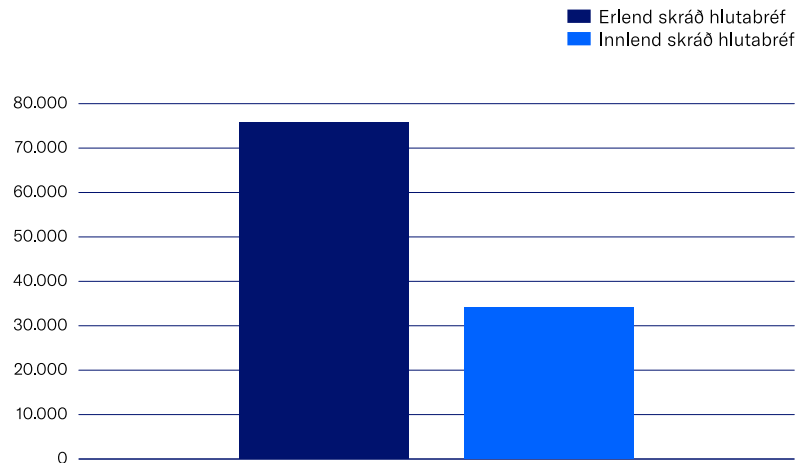
Mynd 3: Hlutdeild LV út frá bókfærðu virði hlutabréfa í skráðum félögum í atvinnugreinum sem teljast mjög útsettar fyrir loftslagsáhættu skv. SFDR.

Fjármögnuð losun erlendra eigna og samanburður við innlendar eignir

LV reiknaði fjármagnað kolefnisfótspor sameignardeildar fyrir erlend skráð hlutabréf, erlenda hlutabréfasjóði og sérgreind söfn. Ekki voru aðgengileg losunargögn af viðunandi gæðum fyrir erlend skuldabréf og erlenda framtakssjóði nema að litlu leyti en LV stýðst við gögn frá Sustainalytics fyrir útreikning á fjármögnuðu kolefnisfótspori erlenda hluta eignasafnsins.

Fjármögnuð losun innan umfangs (tCO₂i)

Umfang 1 og 2

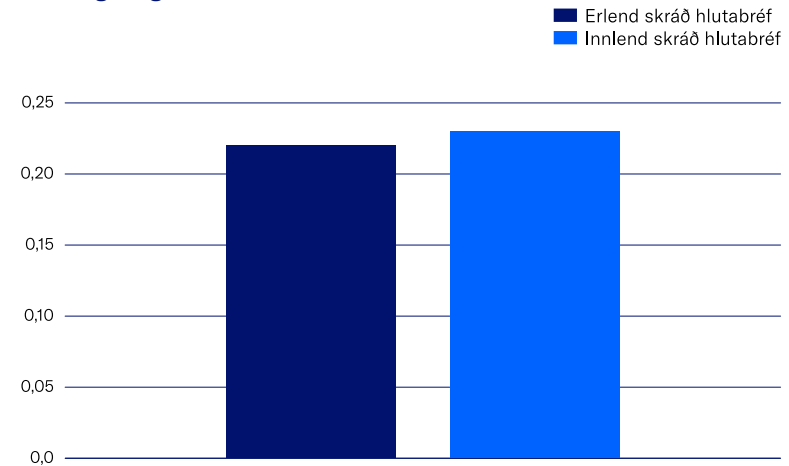

Mynd 4: Fjármögnuð losun (umfang 1 og 2) skráðra innlendra og erlendra hlutabréfa sameignardeildar skv. skilgreiningu PCAF.

Mynd 4 sýnir að fjármögnuð losun (umfang 1 og 2) erlendra hlutabréfa var 75.667 tonn koltvísýringisígilda sem er rúmlega tvöfalt hærra en losun innlendra skráðra hlutabréfa.

Losunarkræfni innan umfangs (tCO₂i/ISKm)

Umfang 1 og 2

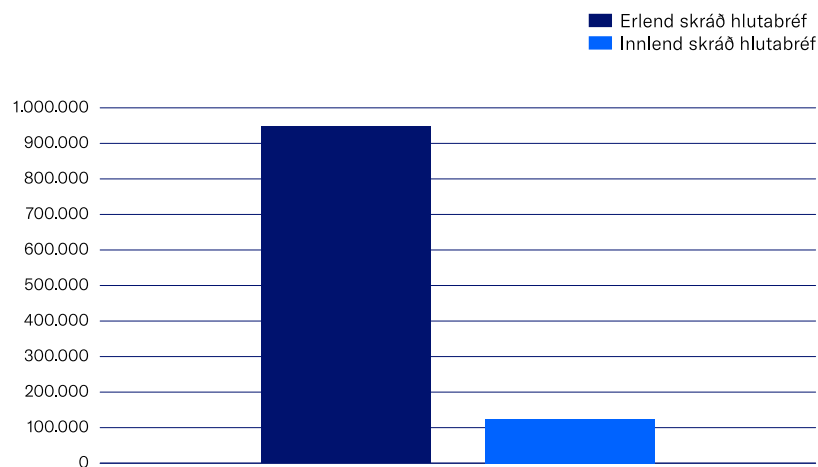

Mynd 5: Losunarkræfni (umfang 1 og 2) skráðra innlendra og erlendra hlutabréfa sameignardeildar (tCO₂i/ISKm fjárfest) skv. skilgreiningu PCAF.

Á mynd 5 kemur fram að losunarkræfni er örlítið hærri hjá innlendum skráðum hlutabréfum, eða 0,01 tCO₂i/ISKm fjárfest. Það þýðir að kolefnisfótspor erlendra eigna er minna um 0,01 tonn koltvísýringisígilda fyrir hverja milljón sem fjárfest er samanborið við innlend fyrirtæki en munurinn er ekki mikill og losun því vel samanburðarhæf.

Fjármögnuð losun innan umfangs (tCO₂i)

Umfang 3

Mynd 6: Fjármögnuð losun (umfang 3) skráðra innlendra og erlendra hlutabréfa sameignardeildar skv. skilgreiningu PCAF.

Mynd 6 sýnir að umfang 3 er um það bil 8 sinnum hærra hjá erlendum skráðum hlutabréfum, eða 946.912 tonn koltvísýringsígilda, samanborið við 124.480 tonn koltvísýringsígilda hjá innlendum skráðum hlutabréfum.

Með umfangi 3 er átt við óbeina losun ofar eða neðar í virðiskeðju, svo sem vegna framleiðslu á aðföngum eða notkunar á vörum fyrirtækis. Ein ástæða mismunarins er að fjárfestingar sjóðsins erlendis eru í stökum atvinnugreinum þar sem umfang 3 er umsvifamikil. Þessar atvinnugreinar²³ eru:

- iðnaður (e. industrials), nánar tiltekið stórar fjölbjóðlegar iðnaðarsamsteypur, þróun á rafbúnaði og fleira,
- framleiðsla (e. materials), nánar tiltekið framleiðsla á efnum og efnavörum, málmum og fleira,
- orkuframleiðsla (e. energy), nánar tiltekið innan olíu- og gasvinnslu.

Þessar þrjár atvinnugreinar standa fyrir yfir 75% af umfangi 3 hjá erlendum skráðum hlutabréfum en vægi þessara atvinnugreina er aðeins um 15% af heildarvirði erlendra skráða hlutabréfa sameignardeildar. Þrátt fyrir lítið vægi standa örfá fyrirtæki innan þessara atvinnugreina fyrir meirihluta fjármagnaðrar losunar í umfangi 3 en fimm félög standa fyrir 40% af losuninni og 20 félög standa fyrir yfir 60% af losuninni.

²³ Samkvæmt atvinnugreinaskilgreiningu The Global Industry Classification Standard (GICS®). Aðferðafræðina er hægt að nálgast hér: [GICS® - Global Industry Classification Standard - MSCJ](#).

Dæmi um erlent félag með hátt umfang 3

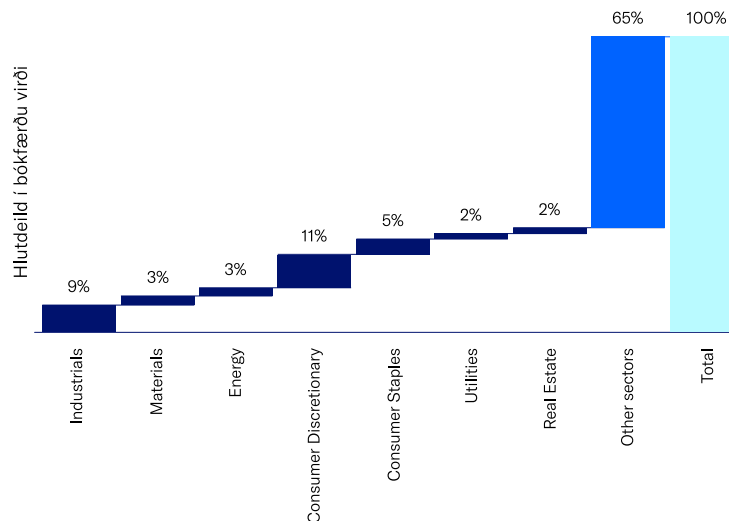
LV á 140 milljónir kr. í Siemens Energy AG í gegnum erlenda hlutabréfasjóði en fjármagnað umfang 3 hjá félaginu telur um 7,7% af erlendri heildarfjármagnaðri losun af gerð umfangs 3 hjá sameignardeild LV.

Siemens Energy AG var stofnað sem dótturfélag Siemens AG árið 2020 með það að markmiði að einblína á framleiðslu vélbúnaðar og tækja sem nýtist í orkuframleiðslu, m.a. innan endurnýjanlegra orkugjafa, gagnavera, skiptaflutninga, olíu- og gasvinnslu og fleira.

Vegna eðlis notkunar þessara tækjabúnaðar er umfang 3 í niðurstreymi (e. down stream) eitt það hæsta í heiminum eða 1.098.370 þúsund tonn í árslok 2023.

Hins vegar er þessi tækjabúnaður nauðsynlegur til þess að orkuskipti geti átt sér stað á heimsvísu og lítur LV svo á að félagið sé vel í stakk búið til þess að mæta umbreytingaáættu (e. transition risk) sem því stafar af vegna loftslagsbreytinga. Félagið er með markmið um samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda sem er samþykkt af Science Based Target initiative (SBTi) um að draga úr losun seldra vara (sem fellur undir umfang 3) um 28% fyrir árið 2030 frá viðmiðunarárinu 2019. Nánari upplýsingar er hægt að nálgast í sjálfbærnisráðgjafu félagsins fyrir árið 2024 hér: [Sustainability Report 2024](#).

Hlutdeild LV út frá bókfærðu virði hlutabréfa í erlendum skráðum félögum í GICS-atvinnugreinum sem eru mjög útsettar fyrir loftslagsáættu

Mynd 7: Hlutdeild LV út frá bókfærðu virði hlutabréfa í erlendum skráðum félögum í GICS-atvinnugreinum sem eru mjög útsettar fyrir loftslagsáættu.

Mynd 7 sýnir að rétt rúmlega þriðjungur bókfærðs virðis erlendra skráðra hlutabréfa er í atvinnugreinum sem eru mikið útsettar fyrir loftslagsáættu skv. skilgreiningu SFDR. Það er lægra hlutfall en hjá innlendum skráðum hlutabréfum. Þó er vert að taka fram að hér er horft til GICS-atvinnugreinaflokunar en notast er við ÍSAT atvinnugreinaflokun fyrir innlenda hluta eignasafnsins.

V. Áhættustýring

Inntak, markmið, framkvæmd, áskoranir og verkefni á döfinni

Áhættustýring LV er byggð á stefnum stjórnar, áhættustefnu og áhættustýringarstefnu. Stefnurnar byggjast á ákvæðum laga, reglugerða og öðrum gildum viðmiðum.

Markmið með stefnunum er að auka öryggi í rekstri með virkri áhættustýringu. Lögð er áhersla á að:

- stefnurnar og framkvæmd þeirra séu virkir þættir í starfsemi og að þær tengist ákvörðunarferlum sjóðsins í stefnumótandi málum, við innleiðingu og í daglegum rekstri
- stjórn, stjórnendur og annað starfsfólk hafi góða sýn yfir helstu áhættuþætti í rekstrinum og þekkingu á hlutverki sínu í ferli áhættustýringar og eftirlits og meti áhættu við ákvarðanatöku eftir því sem eðlilegt er hverju sinni.

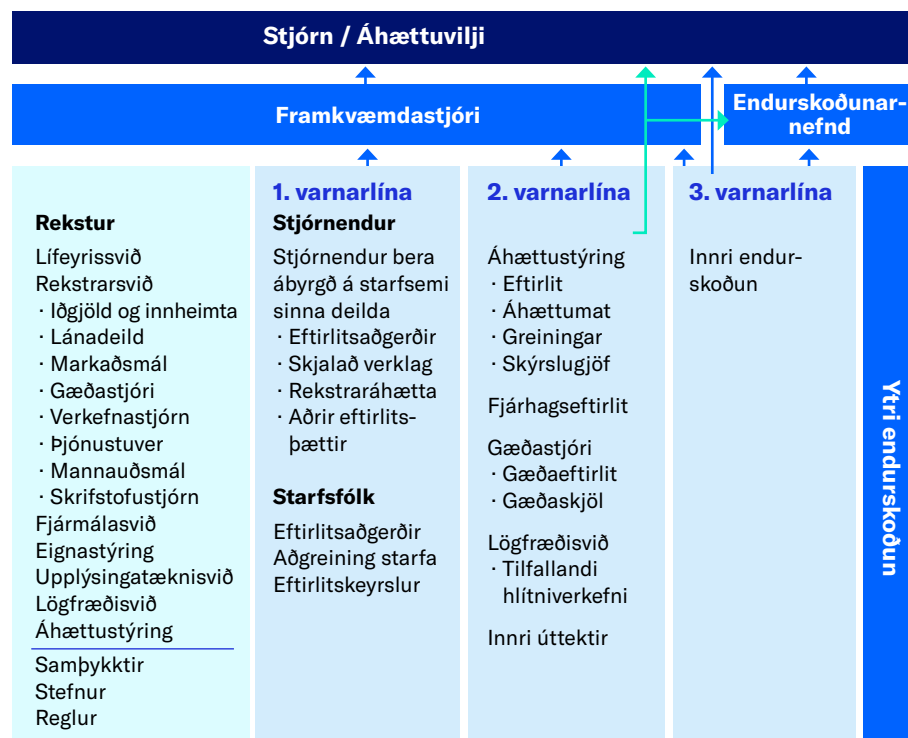
Áhættustefna sjóðsins er birt á vef hans. Þar er að finna almenna umfjöllun um áhættustýringu LV, skilgreiningu á áhættu í starfsemi sjóðsins, umfjöllun um áhættuvilja og áhættuþol, eftirlitskerfi sjóðsins, viðbrögð við brotum á stefnu og frávikum, umfjöllun um áhættuþætti í rekstri, áhættustýringarstefnu, eigið áhættumat og yfirlit yfir skilgreiningar.

Eftirlitskerfi sjóðsins

Hluti af áhættustýringu er eftirlitskerfi sjóðsins. Það er fjölþátta kerfi sem tekur til mannauðs, verklagsreglna og annarra aðfanga sem nauðsynleg eru til að hægt sé að sinna áhættustýringu, eftirliti og stjórnun áhættuþátta á fullnægjandi hátt. Eftirlitskerfið samanstendur af stefnumörkun, verklagi, aðferðum og skýrslugerð sem nauðsynleg er til að greina, meta, vakta og stýra áhættu með reglubundnum hætti og í einstökum tilfellum.

Stjórn, stjórnendur, starfsfólk, innri og ytri endurskoðendur ásamt endurskoðunarnefnd sjóðsins koma að eftirlitskerfinu. Hér á eftir er yfirlitsmynd af eftirlitskerfi sjóðsins.

Eftirlitskerfi sjóðsins

Um varnarlínurnar þrjár

Fyrsta varnarlína er mynduð af stjórnendum og starfsfólki hvers starfssviðs sjóðsins. Sjö forstöðumenn bera ábyrgð á rekstri sinna sviða og þeirri áhættu sem fylgir. Til þess að lágmarka áhættu hefur hvert starfssvið viðeigandi verklag og eftirlit til staðar sem miðar að því að tryggja að borin séu kennsl á áhættu, hún greind, metin og mæld, að fylgst sé með henni, henni stjórnað og hún tilkynnt. Fyrsta varnarlína felur í sér eftirlit með því að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við ytri og innri kröfur.

Aðra varnarlínu mynda stoðsvið sjóðsins sem styðja starfsfólk og stjórnendur við eftirlit og að leggja mat á áhættuþætti í rekstri starfssviðanna. Þetta er m.a. gert með skipulegri vöktun, ráðgjöf, framkvæmd eftirlitsaðgerða, úttektum og mati á hlítu. Stoðsviðin eru lögfræðisvið, áhættustýringarsvið, upplýsingatæknisvið, fjármálasvið og rekstrarsvið. Önnur svið eru eignastýringarsvið og lífeyrissvið.

Þriðja varnarlína sjóðsins er innri endurskoðun sem er í höndum sjálfstæðs ytri endurskoðanda. Hann framkvæmir áhættumiðaðar og almennar úttektir á varnarlínu eitt og tvö. Í því felst m.a. að fara yfir fyrirkomulag innri stjórnarháttanna, virkni ferla og aðferða til að ganga úr skugga um að fyrstu tvær varnarlínurnar séu traustar og áhrifaríkar og að ferlarnir og aðferðirnar séu framkvæmdar og í stöðugri notkun.

Áhættuþættir í starfsemi sjóðsins

Rekstur lífeyrissjóðs er margbrotinn. Í sinni einföldustu mynd tekur sjóðurinn á móti iðgjöldum frá launagreiðendum fyrir hönd sjóðfélaga, ávaxtar þau og greiðir út lífeyri til sjóðfélaga við starfslok og vegna áfalla. Í slíkum rekstri eru fólgnir margvíslegir áhættuþættir. Sjóðurinn skiptir þeim í fimm yfirflokkar en þeir eru fjárhagsleg áhætta, mótaðilaáhætta, lífeyristryggingaráhætta, rekstraráhætta og áhætta tengd loftslagsbreytingum sem er hluti af sjálfbærniáhættu.

Um veigamikla áhættuþætti í starfsemi LV – áhættusnið sjóðsins

Sjóðurinn metur reglulega hvaða áhættuþættir eru veigamestir í starfseminni á hverjum tíma. Við mat á áhættuþáttum er litið til lengri tíma og byggt m.a. á því hvaða áhrif áhættuþættir geti haft á tryggingafræðilega stöðu, hverjar séu líkur á að áhætta raungerist og að hve miklu leyti sé hægt að bregðast við og stýra henni. Þeir áhættuþættir sem metnir eru veigamestir í starfsemi sjóðsins eru markaðsáhætta, gjaldmiðlaáhætta, verðbólguáhætta, landsáhætta og lýðfræðileg áhætta.

- **Markaðsáhætta:** Til að ávaxta iðgjöld sjóðfélaga fjárfestir sjóðurinn í verðbréfum sem sveiflast í virði eftir stöðu markaða hverju sinni.
- **Gjaldmiðlaáhætta:** Hluti eignasafna sjóðsins er erlendar eignir en lífeyris- skuldbindingar sjóðsins eru eingöngu í íslenskum krónum. Sveiflur í gengi gjaldmiðla hafa því áhrif á jafnvægi eigna og skuldbindinga sem geta verið jákvæðar eða neikvæðar.
- **Verðbólguáhætta:** Réttindi sjóðfélaga í sameignardeild eru að fullu verðtryggð og breytast í samræmi við breytingar á vísitölu neysliverðs til verðtryggingar. Þetta þýðir að allar skuldbindingar sameignardeildar eru verðtryggðar en aðeins hluti af eignum er verðtryggður.
- **Landsáhætta:** Yfir helmingur eignasafns sameignardeildar er innlendar eignir og það getur haft neikvæðar afleiðingar ef illa gengur á innlendum mörkuðum eða yfirleitt í íslensku hagkerfi.

- **Lýðfræðileg áhætta:** Meðal veigamestu forsendna í uppgjöri skuldbindinga sameignardeildar eru forsendur um lífs- og dánarlíkur sjóðfélaga. Því lengur sem sjóðfélagar lifa því lengur njóta þeir lífeyrisréttinda sinna í sameignardeild sjóðsins.

Nánari upplýsingar um áhættuþætti í rekstri sameignardeildar og öllum fjórum séreignarleiðum sjóðsins eru í skýringum 19–23 í ársreikningi og einnig í kafla 6 í áhættustefnu sem er birt á vef sjóðsins.

Áhættuvilji – hve mikla áhættu er sjóðurinn tilbúinn að taka fyrir hönd sjóðfélaga sinna?

Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á rekstri hans. Á hverjum tíma þarf hún að leggja mat á hve mikla áhættu hún er reiðubúin að taka fyrir hönd sjóðfélaga til að rækja það hlutverk sjóðsins að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum samþykktar sjóðsins.

Áhættuvilji stjórnar endurspeglast í samþykktum, stefnum og innra regluverki sjóðsins. Í áhættustefnu og áhættustýringarstefnu kemur fram hvernig áhætta í starfsemi sjóðsins er skilgreind, hvernig hún er greind, vöktuð og metin og hvernig sjóðurinn tekur áhættu til meðferðar til að stýra og/eða draga úr áhættu.

Stjórn skilgreinir mælikvarða sem markaðsáhættuvilja í starfseminni. Áhættuviljinn tekur m.a. mið af aldursmáttungu sjóðfélaga, lífeyrisbyrði (í tilfalli sameignardeildar), ríkjandi markaðsaðstæðum og lögum og reglum sem varða starfsemi sjóðsins. Mælikvarðarnir taka til helstu áhættuþátta í rekstrinum, svo sem fjárhagslegrar áhættu, mótaðilaáhættu, lífeyristryggingaráhættu og rekstraráhættu. Áhættustýring hefur reglulegt eftirlit með áhættuvilja stjórnar og öðrum áhættuþáttum í rekstri og upplýsir stjórn reglulega.

Helstu áskoranir á árinu 2024 og fram á veginn

Verðbólga, þróun eignamarkaða og staða heimsmála

Réttindi sjóðfélaga eru verðtryggð og breytast í samræmi við breytingar á vísitölu neysluverðs til verðtryggingar. Af því leiðir að lífeyrisskuldbindingar sjóðsins eru verðtryggðar. Undanfarin ár hefur verðbólga verið í hærra lagi en hún hefur verið að hjaðna undanfarin misseri sem hægir á hækkun skuldbindinga sjóðsins.

Eignir sjóðsins standa undir lífeyrisskuldbindingum og er sífelld áskorun að ávaxta þær. Ávöxtun ársins 2024 var góð og hafði hún ásamt lækkandi verðbólgu þau áhrif að tryggingafræðileg staða styrktist á árinu og er nú $-4,3\%$ en var $-6,8\%$ árið áður.

Staða heimsmála eykur óvissu á mörkuðum og mun ávöxtun eigna sjóðsins vera krefjandi þegar horft er fram á veginn. Óvíst er hvernig stríðsátök í heiminum munu þróast auk þess hvort og hvernig tollastríð mun breiðast út.

Sjá má nánari umfjöllun um eignasöfn sjóðsins, þróun á mörkuðum og verðbólgu-þróun í kafla III um eignasöfn og umfjöllun um tryggingafræðilega stöðu í kafla II um lífeyrisafurðir.

Breytingar á réttindakerfi sameignardeildar – lýðfræðileg og lagaáhætta

Eins og gert hefur verið í síðustu ársskýrslum og á fleiri stöðum á vettvangi sjóðsins voru gerðar breytingar til aðlögunar réttindakerfis sameignardeildar að hækkandi lífaldri sjóðfélaga í upphafi árs 2023. Þetta þýddi breyttar forsendur við mat á skuldbindingum sjóðsins í tryggingafræðilegri athugun þar sem sjóðfélagar, sem og landsmenn allir, lifa almennt lengur en áður. Þetta þýðir að sjóðfélagar fá almennt greiddan lífeyri lengur en áður.

Eins og fram kemur í kafla II um lífeyrisafurðir og í skýrslu stjórnar reyndi á lögmæti framangreindra samþykktabreytinga fyrir dómi. Það er skemmst frá því að segja að lögmæti samþykktabreytinganna var staðfest með dómi Hæstaréttar 27. nóvember 2024.

Vanskil sjóðfélagalána

Þrátt fyrir háa verðbólgu og háa vexti undanfarin ár hafa vanskil sjóðfélagalána ekki aukist að verulegu leyti. Vanskilahlutfall sjóðfélagalána, mælt sem fjárhæð lána í yfir 90 daga vanskilum sem hlutfall af heildarfjárhæð sjóðfélagalána, er nú $0,7\%$ en var $0,4\%$ í lok árs 2023 og hlutfall lána í greiðsluhléi er $0,4\%$ sem er sama hlutfall og í lok árs 2023.

Áfram verður fylgst náið með þróun vanskila og býður sjóðurinn sjóðfélögum með lán hjá sjóðnum ýmis úrræði þegar greiðsluferfiðleikar steðja að. Sjá nánar um lán í vanskilum og í greiðsluhléi í skýringu 19.2 og 20.2 í ársreikningi.

Netógnir og varnir gegn þeim – innleiðing DORA

Það er ljóst að auknar netógnir eru komnar til að vera og eru og verða veruleiki einstaklinga, fyrirtækja og stofnana um ókomin ár. Netþrjótur og netglæpahópar eru sífellt að verða öflugri í aðferðum sínum sem þýðir að setja þarf sífellt meiri auðlindir í að sinna vörnum. Þetta eru auðlindir í mannafla, fjármunum, tíma, tækjum og tólum. Stanslaust eru þjófar á hurðarhúninum að reyna að komast inn, hafa af einstaklingum, fyrirtækjum og stofnunum fjármuni og gögn í von um skjótan gróða.

Þessu er ekki öðruvísi farið hjá lífeyrissjóðnum og hefur undanfarin ár verið lögð aukin áhersla á netvarnir til að tryggja samfelldan rekstur og aukin viðnámsþrótt í þessum efnum.

Helstu verkefni áhættustýringar á árinu 2024

Greining, mat, vöktun og skýrslugjöf varðandi rekstraráhættu

Meðal áhersluatriða áhættustýringar á árinu var greining, mat, vöktun og skýrslugjöf varðandi rekstraráhættu. Rekstraráhætta er skilgreind sem hættan á fjárhagslegu tapi og/eða neikvæðum áhrifum á orðspor sjóðsins vegna ófullnægjandi innri kerfa, stefnu eða verkferla, háttsemi starfsmanna eða ytri þátta.

Árlega framkvæmir áhættustýring svonefnt eigið áhættumat fyrir stjórn sjóðsins og var aðaláherslan áhættumat vegna rekstraráhættu. Þar eru ýmsir áhættuþættir tengdir almennum rekstri sjóðsins greindir, lagt á þá mat og ráðist í verkefni til að draga úr áhættu þar sem þörf er á. Jafnframt hefur verið unnið að því á vettvangi áhættustýringar og gæðastjóra sjóðsins að gera mat og upplýsingagjöf varðandi rekstraráhættu meira viðvarandi og í meiri samfellu.

Mörg önnur verkefni sem áhættustýring kom að á árinu snúa að því að draga úr rekstraráhættu.

Eigið áhættumat - kortlagning fjárfestinga LV með tilliti til jarðhræringa

Einn hluti af eigin áhættumati sem framkvæmt var fyrir stjórn á árinu 2024 var kortlagning fjárfestinga sjóðsins með tilliti til jarðhræringa. Kortlögð var nálægð fjárfestinga sjóðsins við eldstöðvakerfi á Íslandi. Markmið greiningarinnar var að auka vitund sjóðsins um svæði þar sem jarðhræringar hafa átt sér stað og gætu átt sér stað í framtíðinni í tengslum við núverandi eignasöfn og framtíðarfjárfestingar sjóðsins.

Helstu eldstöðvakerfin sem sjóðnum stafar hætta af vegna nálægðar við eignir í eignasöfnum sínum eru kerfin á Reykjanesskaganum. Hluti af innlendum fjárfestingum sjóðsins eru bæði í mikilli nálægð við núverandi jarðhræringar og á svæðum þar sem hraun hefur sögulega runnið.

Það má þó ekki gleymast í umræðunni að þó að það sé virkt eldgos á Reykjanesskaganum og allt tal um að kerfin þar séu hugsanlega komin í gang þá fara eldstöðvakerfi almennt hægt af stað og mannsaldrar gætu liðið áður en næsta eldstöðvakerfi fer í gang. Það er heldur ekki sjálfgefið að hraun renni í átt að byggð né að ekki verði hægt að reisa varnargarða til að verja mannvirki.

Innra þróunar- og tækniumhverfi áhættustýringar

Áhættustýring er mikilvægur hlekkur í eftirlitskerfi sjóðsins og viðhefur ýmis eftirlit, bæði með ýmsum þáttum í starfsemi og einnig með mælikvörðum sem mæla áhættu. Til að nýta auðlindir sem best reynir áhættustýring eftir fremsta megni að hafa keyrslur, ferla og verklag þannig að það sé skilvirkt en sé að sama skapi öflugt og skili þeim árangri sem því er ætlað að ná. Á árinu 2024 fór nokkur vinna í að styrkja innra þróunar- og tækniumhverfi áhættustýringar og mun sú vinna halda áfram á árinu 2025.

Sviðsmyndir um þróun lífeyrisbyrði

Hlutfall greidds lífeyris til sjóðfélaga og greiddra iðgjalda til sjóðsins er nefnt lífeyrisbyrði. Hlutfallið mætti einnig kalla lífeyrishlutfall. Áhættustýring gerði á árinu ítarlega greiningu á mögulegri þróun lífeyrisbyrði næstu ár ásamt því að greina helstu drifkrafta í þróun hennar síðastliðin ár. Lífeyrisbyrðin hefur vaxið nokkuð hratt undanfarin ár og hafa stærstu drifkraftar verið réttindabreytingar og verðbólga. Réttindabreytingar vegna góðrar stöðu og ávöxtunar undanfarinna ára hafa hækkað áunnin réttindi og lífeyrisgreiðslur til sjóðfélaga. Að sama skapi eru réttindi sjóðfélaga verðtrygð sem hafa sömu áhrif.

Lífeyrisbyrði sameignardeildar LV var í kringum 84% á árinu sem þýðir að fyrir hverjar hundrað krónur greiddar til sjóðsins í formi iðgjalda voru 84 krónur greiddar út í lífeyri. Lífeyrisbyrðin segir að einhverju leyti til um þroska lífeyrissjóðs því t.d. þegar lífeyrisbyrði nær 100% markinu eru hærri lífeyrisgreiðslur til sjóðfélaga samanborið við iðgjöld sem greidd eru til hans.

Verkefni áhættustýringar á næstunni

Verkefni áhættustýringar fram undan eru reglubundin verkefni sem dreifast yfir árið og önnur verkefni við áframhaldandi þróun á eftirlitskerfi sjóðsins sem fela m.a. í sér að greina, meta, vakta og gefa skýrslu um áhættu í starfsemi hans.

Sem hluta af eigin áhættumati fyrir árið 2025 verður sjónum beint að sjálfbærni-áhættu, þar á meðal áhættu vegna loftslagsbreytinga. Markmiðið með framkvæmdinni er að auka þekkingu á loftslagsáhættu og afleiddum áhrifum á eignir og skuldbindingar sjóðsins og að þekkja innihald og tungutak helstu lagagreina í regluverki tengdu sjálfbærni-regluverki. Jafnframt er miðað við að niðurstöður vinnunnar verði efniviður í stefnumörkun sjóðsins.

Eins og nefnt hefur verið hér að framan mun áhættustýring halda áfram að styrkja innra þróunar- og tækniumhverfi sitt sem og halda áfram að styrkja umgjörð varðandi mat, greiningu og skýrslugjöf hvað varðar rekstraráhættu.

VI. Stjórnarhættir og stjórnun

Stjórnarhættir, stefnumótun, skipurit, stjórn og yfirstjórn

Stjórnun og stjórnarhættir LV taka mið af hlutverki sjóðsins samkvæmt lögum, samþykktum, innri reglum, leiðbeiningum um stjórnarhætti og öðrum gildum viðmiðum.

Starfsemin markast m.a. af hlutverki sjóðsins við að byggja upp viðtæk lífeyrisréttindi, lífeyrissparnað í séreign og sem vörsluaðila stórra eignasafna sem byggjast á langtímasýn.

Hlítini: LV leggur áherslu á að fylgja eftir reglum og viðurkenndum viðmiðum varðandi stjórnarhætti. Liður í því er skilvirkt skipurit, liðsheild, viðeigandi innri reglur, innra eftirlit og aðhald frá innri og ytri endurskoðun og hagaðilum. Eftirfylgni felst m.a. í aukinni áherslu á upplýsingagjöf sem birtist í skýrslu stjórnar, árs- og sjálfbæriskýrslu og með viðvarandi upplýsingagjöf sjóðsins. Þá framkvæmir stjórn reglulega mat á starfsháttum sínum.

Langtímastefnumótun: Til að styðja við hlutverk sjóðsins, langtímasýn og uppbyggilega fyrirtækjamenningu hefur LV markað sér stefnu til 2030. Í þessum kafla er gerð grein fyrir mikilvægum þáttum stefunnar sem lúta að framtíðarsýn, leiðarljósum í starfseminni og skilgreindum grunnildum.

Yfirlit yfir nokkur verkefni frá síðustu árs- og sjálfbærnisráðgjafi

Skipurit: Í kafla þessum er gerð grein fyrir skipuriti sjóðsins sem hefur það markmið að styðja við skilvirkan rekstur og viðskiptalíkan sjóðsins. Til viðbótar hafa aðildarsamtök LV, Félag atvinnurekenda, Samtök atvinnulífsins og VR mikilvægt hlutverk í stjórnskipulagi sjóðsins sem og fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands og fjármála- og efnahagsráðuneytið sem veitir sjóðnum starfsleyfi og staðfestir samþykktarbreytingar. Einnig önnur eftirlitsstjórnvöld eins og Persónuvernd og Samkeppniseftirlitið.

Stjórn og yfirstjórn: LV leggur áherslu á breidd í samsetningu stjórnar og stjórnenda. Í þessum kafla er að finna yfirlit yfir stjórnendur, framkvæmdastjóra og forstöðumenn auk upplýsinga um menntun þeirra, störf og reynslu.

Á árinu 2024 og í janúar og febrúar 2025 hefur m.a. verið unnið að eftirfarandi verkefnum sem varða stjórnarhætti sjóðsins:

- áframhaldandi innleiðing á hluthafastefnu sjóðsins sem var uppfærð í nóvember 2023
- mótun og samþykkt sjálfbærnistefnu sjóðsins samþykkt í janúar 2025 og er til innleiðingar á árinu 2025
- uppfærsla á síða- og samskiptareglum sjóðsins í febrúar 2025

Yfirlit yfir nokkur verkefni sem eru á döfinni

Eftirfarandi verkefni eru á meðal þeirra verkefna er varða stjórnarhætti og rekstur næstu misseri:

- áframhaldandi áhersla á markvissa upplýsingagjöf til sjóðfélaga varðandi lífeyrisafurðir sjóðsins
- aðgerðir til að tryggja netöryggi og öryggi upplýsingakerfa
- þróun á starfsemi sjóðsins í takt við stefnumótun hans og síbreytilegt starfsumhverfi
- útgáfa reglna um varnir gegn mútum og spillingu
- gerð tvíþátta mikilvægisgreiningar varðandi þætti á sjálfbærni í starfsemi sjóðsins
- áframhaldandi þróun á verklagi varðandi ábyrgar fjárfestingar með áherslu á greiningu gagna, beitingu aðferðafræði ábyrga fjárfestinga og aukin upplýsingagjöf um sjálfbærniþætti eignasafna sjóðsins

Til viðbótar við umfjöllun í þessum kafla er vísað til annarra kafla í árs- og sjálfbærni-skýrslunni, m.a. til umfjöllunar um viðskiptalíkan LV í kafla I um starfsemi LV, umfjöllunar um aðferðafræði ábyrga fjárfestinga í kafla IV um ábyrgar fjárfestingar, kafla V um áhættustýringu og kafla VII um sjálfbærni í starfsemi sjóðsins

Um hlutverk, sýn, vegferð og gildi LV

LV vinnur eftir stefnumótun stjórnar til ársins 2030. Áherslur stefnumótunarinnar og afrakstur einstakra verkefna birtist víða í rekstri sjóðsins og umfjöllun í þessari skýrslu. Meðal þess má nefna:

- Aukna áherslu á upplýsingagjöf til sjóðfélaga
- Aukna áherslu á langtímasýn við stýringu eignasafna
- Markvissa innleiðingu laga og annarra reglna um ábyrgar fjárfestingar
- Rekstur mannauðsstefnu sem styður við starfsemi sjóðsins og eflir góðan vinnustað
- Viðvarandi verkefni til að tryggja gagnaöryggi
- Samþætting sjálfbærni í allri starfsemi sjóðsins, þ.e. rekstri, lífeyri og eignasöfnum

Til að styðja við þessar og fleiri áherslur í rekstri og stefnu LV hefur sjóðurinn útlitað nánar hlutverk, framtíðarsýn, leiðarljós og grunn gildi sjóðsins:

Hlutverk

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri eftir þeim reglum sem hér fara á eftir. Stjórn sjóðsins mótar fjárfestingarstefnu hans og sér um ráðstöfun á fjármagni hans og ávaxtar það með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma, að teknu tilliti til áhættu og með hliðsjón af langtímaskuldbindingum sjóðsins.

Framtíðarsýn til 2030

Framtíðarsýn LV er að sjóðurinn sé eftirsóknarverður og leiðandi lífeyrissjóður. Sjóðurinn byggir upp trausta fjárhagslega framtíð sjóðfélaga við starfslok og trygg-ingar vegna örorku og við fráfall sjóðfélaga. Lífeyrissjóðurinn veitir traustar og áreiðanlegar upplýsingar sem miðast við þarfir sjóðfélaga á hverjum tíma. Hann ávaxtar fjármuni sjóðfélaga með gagnsæjum og ábyrgum hætti með samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi. Hann er fyrirmyndarvinnustaður skipaður öflugri liðsheild sem býr yfir góðri þekkingu, reynslu og hæfni.

Leiðarljós

Stefna LV til 2030 skiptist í fimm leiðarljós sem koma úr framtíðarsýn sjóðsins. Þessi fimm leiðarljós eða þemu ramma inn áherslur í daglegri starfsemi og eru leiðbeinandi fyrir ákvarðanatöku þannig að unnið sé markvisst í anda framtíðarsýnar lífeyrissjóðsins.

Fimm leiðarljós eða þemu stefnunnar umbreytast í verkefni og áherslur sem markvisst er unnið að í daglegum störfum sjóðsins. Það er gert í gegnum vel skilgreind verkefni sem eiga augljósan og rekjanlegan uppruna í sýn á framtíðarstöðu sjóðsins árið 2030.

Framundan eru nokkur ár til að uppfylla og raungera sýnina í gegnum ákvarðanatöku á grundvelli stefnunnar og forgangsroðun verkefna.

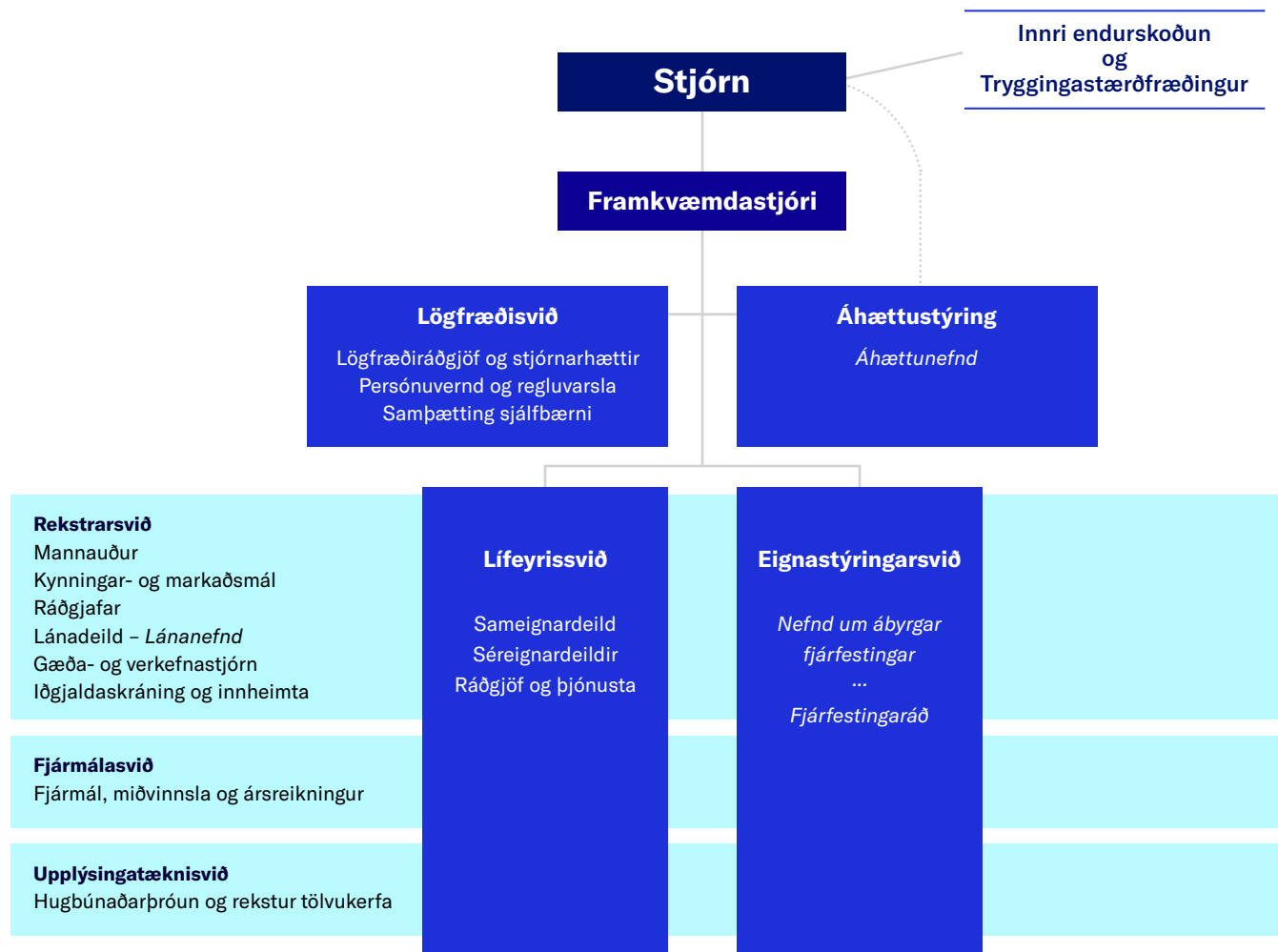
- 1) Framúrskarandi teymi: Öflug og kvik liðsheild í hvetjandi umhverfi þar sem löggð er áhersla á skipulagða úrlausn viðfangsefna með samvinnu og góðum samskiptum.
- 2) Snjöll þjónusta og traustar afurðir: Geta og hæfni til greiningar og túlkunar á gögnum sjóðfélaga leiðir til aukins ávinnings fyrir sjóðfélaga með auknum skilningi og innsýn.
- 3) Þjónandi forysta: LV er til fyrir sjóðfélagana og starfsemin miðar að framtíðinni með djúpum skilningi á fortíð, samtíð og framtíð.
- 4) Sjálfbær starfsemi: Hjá LV grundvallast ákvarðanir á forsendum sjálfbærrar þróunar sem endurspeglast í allri starfsemi og skipulagi sjóðsins.
- 5) Ábyrgar fjárfestingar: Ákvarðanir um fjárfestingar til ávöxtunar á lífeyriseign sjóðfélaga mótast af sjálfbærri framvindu samfélags, efnahags og umhverfis.

Grunngildin [e. Values]

Stefnumótun LV og framtíðarsýn er byggð á og styður við grunngildi sjóðsins:

Ábyrgð	Umhyggja	Árangur
<p>Fagmennska, áræði og samvissusemi.</p> <p>Áhersla á vandaða áhættustýringu, eftirfylgni með fyrirtækjum sem fjárfest er í og áherslu á góða stjórnarhætti.</p> <p>Til grundvallar liggja vönduð vinnubrögð, hæft starfsfólk og skýr skilaboð frá stjórn um ábyrg vinnubrögð.</p>	<p>Umhyggja með áherslu á heilindi og ráðvendni.</p> <p>Áhersla á frumkvæði í þjónustu og gott viðmót.</p> <p>Áhersla á að virkja og hvetja starfsfólk í starfi og að vera þátttakendur í stefnumótun og markmiðasetningu sjóðsins.</p>	<p>Keppa að settum markmiðum og skila góðu starfi við stjórnun og í öðrum störfum fyrir sjóðinn. Þessi markmið birtast m.a. í áherslum á skilvirkni, arðsemi, stöðugleika í rekstri, starfsánægju, opna stjórnarhætti og vilja til að veita sjóðfélögum á öllum aldri góða þjónustu.</p> <p>Eftirfylgni felst í raunhæfri markmiðasetningu og hvatningu til starfsmanna.</p>

Skipurit

Markmiðið með skipuritinu er að styðja við skilvirkan rekstur og viðskiptalíkan sjóðsins. Skipuritið tekur einnig mið af ákvæðum laga um starfsemi sjóðsins, samþykktum hans og ákvæðum kjarasamnings aðildarfélaga hans, Félags atvinnurekenda, Samtaka atvinnulífsins og VR.

Stjórn er skipuð átta stjórnarmönnum tilnefndum af aðildarfélögum sjóðsins og kjörnum af fulltrúum viðkomandi aðildarfélaga í fulltrúaráði.

Yfirlit yfir mikilvægar innri reglur

Aðildarfélögin skipa jafnframt 50 manna fulltrúaráð sem fundar tvisvar á ári með stjórnendum LV. Fulltrúaráðið fer með atkvæði á ársfundi og greiðir atkvæði um starfskjarastefnu, skipan fulltrúa nefndar um laun stjórnarmanna, tillögur um stjórnarlaun, tillögu stjórnar að endurskoðanda og tillögur til breytinga á samþykktum sjóðsins.

Endurskoðunarnefnd er undirnefnd stjórnar, skipuð tveimur stjórnarmönnum og einum utanaðkomandi aðila.

Á skrifstofu sjóðsins eru jafnframt starfræktar fjórar nefndir / fastir starfshópar:

- Lánanefnd (sjóðfélagalán), í umsjón rekstrarsviðs.
- Áhættunefnd, í umsjón áhættustýringarsviðs.
- Nefnd um ábyrgar fjárfestingar, í umsjón eignastýringarsviðs.
- Fjárfestingarráð eignastýringarsviðs.

Ráðgjöf varðandi samþættingu sjálfbærni í starfsemi LV varðandi rekstur, lífeyrisafurðir og eignasöfn er á lögfræðisviði.

Á vef LV, live.is, er aðgengilegt yfirlit yfir helstu stefnur og reglur LV sem varða þætti í starfsemi sjóðsins og lúta að stjórnarháttum hans og starfsemi almennt.

Stjórn

Stjórn LV er skipuð átta stjórnarmönnum, tilnefndum af aðildarsamtökum sjóðsins, VR, Samtökum atvinnulífsins (SA) og Félagi atvinnurekenda (FA) og kjörnum af fulltrúaráði á ársfundi.

Stefán Sveinbjörnsson, formaður stjórnar, tilnefndur af VR og tók sæti í stjórn í ágúst 2019

Stefán hefur starfað sem framkvæmdastjóri VR frá árinu 2013 og verið í endurskoðunarnefnd sjóðsins frá árinu 2014 að frátöldum árunum 2019-2021. Hann starfaði áður en hann kom til VR sem rekstrarstjóri Háskólans á Bifröst og var áður forstöðumaður fyrirtækjasviðs Sparisjóðs Mýrasýslu. Stefán er með meistarapróf í lögfræði frá Háskólanum í Reykjavík, BSc í viðskiptalögfræði, BSc í viðskiptafræði, diplóma í rekstrarfræðum, próf í verðbréfamiðlun og sveinspróf í rafvirkjun.

Jón Ólafur Halldórsson, varaformaður stjórnar, er tilnefndur af SA og tók sæti í stjórn í júní 2020

Jón Ólafur hefur viðtæka reynslu úr atvinnulífinu og sinnir ráðgjafarstörfum ásamt stjórnarstörfum. Hann er formaður stjórnar Samtaka verslunar og þjónustu og situr einnig í stjórn og framkvæmdastjórn Samtaka atvinnulífsins auk annarra stjórnarstarfa. Hann starfaði hjá Olís í 27 ár, þar af sem forstjóri í sjö ár. Jón Ólafur er með B.Sc. í véltæknifræði frá KTH í Kaupmannahöfn, MBA með áherslu á fjármál fyrirtækja og MS í stjórnun og stefnumörkun í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands og AMP diploma frá IESE í Barcelona.

Árni Stefánsson er tilnefndur af Samtökum atvinnulífsins og tók sæti í stjórn árið 2017

Árni er forstjóri Húsasmiðjunnar ehf. Hann hefur viðtæka reynslu af fjölbreyttum störfum í atvinnulífinu og erlendu samstarfi. Þá hefur Árni setið í stjórnum fyrirtækja og ýmissa samtaka. Árni er viðskiptafræðingur og með MBA-gráðu með áherslu á alþjóðastjórnun ásamt því að hafa lokið margs kyns viðbótarþjálfun og námskeiðum.

Bjarni Þór Sigurðsson er tilnefndur af VR og tók sæti í stjórn 2019

Bjarni hefur viðamikla reynslu af verslunar- og markaðs- störfum og starfar sem markaðs- og auglýsingastjóri hjá Birtingi útgáfufélagi. Hann hefur setið miðstjórn ASÍ og í stjórn VR og var varaformaður félagsins 2013 til 2017. Bjarni Þór hefur lokið námi í kvikmyndagerð frá CLCF- kvikmyndaskólanum í París og BS í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands.

Guðmunda Ólafsdóttir er tilnefnd af VR og tók sæti í stjórn 2024

Guðmunda starfar sem framkvæmdastjóri Íþróttabandalags Akraness. Hún hefur viðtæka reynslu af rekstri í verslun og þjónustu á Íslandi og í Noregi auk þess að starfa við bókhald og innheimtu. Guðmunda hefur lokið MBA-prófi frá Háskóla Íslands.

Guðrún Ragna Garðarsdóttir er tilnefnd af Félagi atvinnu- rekenda (FA) og tók sæti sem aðalmaður í stjórn í mars 2022

Guðrún er framkvæmdastjóri Atlantsolíu og hefur stýrt því fyrirtæki frá 2008. Þar áður starfaði hún við fjármálastjórn í sama fyrirtæki og hjá heildverslun. Guðrún hefur setið í stjórn FA frá 2019 og verið formaður félagsins frá 2021. Hún er menntaður viðskiptafræðingur með cand. oecon frá HÍ auk þess að hafa lokið meistaraþrófi frá EADA, Barcelona í alþjóðafjármálum og MBA frá HÍ.

Helga Ingólfssdóttir er tilnefnd af VR og tók sæti í stjórn í ágúst 2019

Helga starfar við bókhald og verkefnastjórnun. Hún hefur langa reynslu af sveitarstjórnarmálum sem kjörinn fulltrúi og er jafnframt stjórnarmaður í VR og fulltrúi Lands sambands íslenskra verslunarmanna í miðstjórn ASÍ. Áður starfaði Helga m.a. við rekstur eigin fyrirtækis og sem framkvæmdastjóri fyrir erlent fyrirtæki með starfsstöð á Íslandi. Helga er viðurkenndur bókarari og hefur lokið rekstrar- og viðskiptanámi frá EHÍ.

Sigrún Helgadóttir er tilnefnd af SA og tók sæti í stjórn í september 2021

Sigrún er framkvæmdastjóri Norðuráls á Grundartanga. Hún hefur viðtæka stjórnunarreynslu úr fjármálageiranum en áður en hún hóf störf hjá Norðuráli starfaði hún m.a. hjá Kaupþingi, Kauphöllinni í Ósló og Verðbréfaþingi Íslands, nú Nasdaq Ísland. Sigrún er með cand. oecon gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands og MBA-gráðu frá Norwegian School of Management (BI).

Framkvæmdastjóri og forstöðumenn

Yfirstjórn sjóðsins er skipuð framkvæmdastjóra og forstöðumönnum sem veita sjö sviðum sjóðsins forstöðu.

Guðmundur P. Þórhallsson framkvæmdastjóri

Guðmundur hefur gegnt starfi framkvæmdastjóra frá árinu 2009. Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur, mótar og innleiðir langtímaáherslur í stefnum sjóðsins og samræmir og samþættir helstu aðgerðir hans. Guðmundur er menntaður viðskiptafræðingur með cand. oecon gráðu frá Háskóla Íslands. Hann starfaði áður við eignastýringu lífeyrissjóðsins frá 1997 og á fjármálamarkaði frá 1988.

Tómas Njáll Möller forstöðumaður lögfræðisviðs.

Tómas gekk til liðs við LV 2008. Lögfræðisvið veitir stjórn, framkvæmdastjóra og sviðum sjóðsins lögfræðiráðgjöf og vinnur að margþættum viðfangsefnum og hagsmunagæslu. Það veitir ráðgjöf varðandi stjórnarhætti og hefur umsjón með samþættingu sjálfbærni í starfseminni. Á sviðinu starfa þrjú lögfræðingar. Tómas er lögfræðingur, með lögmannsréttindi. Hann hefur m.a. sótt viðbótarmenntun á sviði stjórnunar, stjórnarháttá, verðbréfavíðskipta sem og aðferðafræði ábygrra fjárfestinga og sjálfbærni í rekstri fyrirtækja. Hann hefur áralanga starfsreynslu úr stjórnslu, fastanefnd Íslands gagnvart ESB í Brussel, banka og lífeyrissjóðum.

Arne Vagn Olsen forstöðumaður eignastýringar

Arne gekk til liðs við LV 2018. Eignastýring hefur með höndum daglega stýringu eignasafna sjóðsins, þ.m.t. greiningu markaða, fjárfestingarkosta og ákvarðanir um viðskipti auk samskipta við innlenda og erlenda markaðsaðila og útgefendur fjármálagerninga. Á sviðinu eru átta starfsmenn. Arne Vagn er menntaður sjávarútvegsfræðingur með MBA frá Copenhagen Business School auk þess að hafa lokið prófi í verðbréfaréttindum. Hann hefur starfað á fjármálamarkaði frá 1999.

Margrét Kristinsdóttir forstöðumaður lífeyrissviðs

Margrét gekk til liðs við LV 1995. Lífeyrissvið annast lífeyrisráðgjöf, mótar og innleiðir þróun lífeyrisafurða og úrskurð lífeyris. Sérignardeildir sjóðsins eru hluti af lífeyrissviði. Á sviðinu starfa sjö starfsmenn auk þess sem sviðið nýtur þjónustu þriggja trúnaðarlækna. Margrét er með meistarágráðu í rekstrahagfræði frá Universitát Trier í Þýskalandi auk þess að hafa lokið prófi í verðbréfaréttindum. Áður en hún kom til LV starfaði hún sem framkvæmdastjóri fyrirtækis á neytendamarkaði.

Magnús Helgason forstöðumaður áhættustýringar

Magnús gekk til liðs við LV 2015. Áhættustýring mótar og innleiðir áhættu- og áhættustýringarstefnu sjóðsins, framkvæmir áhættumat og greiningar og kemur að mótun og framkvæmd eftirlitskerfis sjóðsins. Í áhættustýringu starfa þrír starfsmenn. Magnús er menntaður tölvunarfræðingur og með meistaragráðu í fjármálum og fjárfestingum auk þess að hafa lokið prófi í verðbréfaréttindum. Hann hefur starfað við áhættustýringu í fjármálakerfinu frá 2010x.

Valgarður I. Sverrisson forstöðumaður fjármálasviðs

Hann gekk til liðs við LV 1986. Fjármálasvið ber m.a. ábyrgð á fjárhagsbókhaldi, miðvinnslu og greiðslu reikninga og kemur að gerð ársreiknings. Á fjármálasviði eru fimm starfsmenn. Valgarður er með meistaragráðu í rekstrarhagfræði (MBA) frá McGill University Montreal auk þess að hafa lokið prófi í verðbréfaréttindum.

Brynja Kolbrún Pétursdóttir tók við starfi forstöðumanns fjármálasviðs í ársbyrjun 2025.

Haraldur Arason forstöðumaður upplýsingatækni- og sviðs

Haraldur gekk til liðs við LV 1986. Upplýsingatækni- og sviðs þróar upplýsingakerfi sjóðsins, hefur umsjón með útvistun, notendabjónustu og rekstri tölvukerfa. Á sviðinu eru níu starfsmenn. Haraldur er menntaður tölvunarfræðingur frá Háskóla Íslands og starfaði við rekstur tölvukerfa áður en hann hóf störf hjá sjóðnum.

Hildur Hörn Daðadóttir forstöðumaður rekstrarsviðs

Hildur gekk til liðs við LV 2021. Rekstrarsvið annast innri og ytri þjónustu. Á sviðinu eru 25 starfsmenn í sex deildum: gæðastjórn, mannauður, þjónustuver, kynningar og markaðsstarf, skráning iðgjalda og lánadeild. Hildur Hörn er með BS í hótellstjórnun frá UNLV í Bandaríkjunum og MBA í alþjóðastjórnun frá Háskólanum í Reykjavík ásamt því að hafa lokið námskeiði á sviði sjálfbærni í rekstri frá University of Oxford. Hún hefur reynslu af fjölbreyttum störfum úr ýmsum atvinnugeirum þó lengst af hjá fjármálamörkuðum.

Nánar um stjórnarhætti LV, hlutverk hans og regluverk stjórnkerfis sjóðsins

Ítarlega er fjallað um hlutverk LV, stjórnarhætti og einstaka þætti stjórnkerfis sjóðsins, reglur LV og lagareglur í árlegri stjórnarháttayfirlýsingu sjóðsins sem birt er í viðauka við skýrslu þessa.

VII. Um sjálfbærni í starfsemi

[Staðan, áskoranir, vegferðin og UFS upplýsingar](#)

Í þessum kafla er umfjöllun um nokkra þætti sem varða áherslur á sjálfbærni í starfsemi LV, vegferð sjóðsins í þeim efnum sem og upplýsingar um UFS-þætti með vísan til staðals GRI – *Global Reporting Initiative*.

Sjálfbærni í starfsemi

Sjálfbærni: Hugtakið sjálfbærni getur verið margþætt hugtak en með sjálfbærni er hér vísað til jafnvægis þriggja grunnstoða sjálfbærni í rekstri: efnahags, samfélags og umhverfis. Sjálfbærni felst meðal annars í því að samfélagið geti þróast og mætt þörfum samtímans án þess að dregið sé úr möguleikum komandi kynslóða til að fullnægja þörfum sínum.

LV greinir áherslur á sjálfbærni í starfsemi sinni eftir þremur stoðum:

- rekstri
- lífeyrisafurðum
- eignasöfnum

Efnistöð skýrslunnar taka nokkuð mið af því, sbr. umfjöllun í þessum kafla og öðrum köflum skýrslunnar. Í umfjölluninni hér á eftir er gerð grein fyrir nokkrum áhersluverkefnum sem varða sjálfbærni í starfsemi sjóðsins.

Reglur og viðmið

Lög um ársreikninga

Upplýsingagjöf um svonefndar „ó fjárhagslegar“ upplýsingar sem er í auknum mæli vísað til sem sjálfbærniupplýsinga og hafa í raun verulega fjárhagslega þýðingu, tekur mið af greinum að ákvæðum laga um ársreikninga,²⁴ einkum greinum 66 og 66-d.

Staðall fyrir sjálfbærniupplýsingar „Global Reporting Initiative“

Einnig er stuðst við staðla GRI²⁵ – Global Reporting Initiative. Við uppbyggingu skýrslunnar er stuðst við leiðbeiningar um samþætta skýrslugerð (e. Integrated Reporting – IR)²⁶ og horft til mikilvægisgreiningar sem var unnin í ársbyrjun 2022. Þá er stuðst við leiðbeiningar reikningsskilaráðs um skýrslu stjórnar, útgefnar 16. febrúar 2022,²⁷ við gerð skýrslu stjórnar og árs- og sjálfbærnisráðs.

Hvað tilvísun til GRI varðar er vísað til GRI Standards tilvísunartöflu sem er sett fram í samræmi við „GRI Universal Standards 2021“ og „GRI Topic Standards“ og tekur á atriðum samkvæmt „GRI – Content Index with reference“. LV er þannig með tilvísanir í viðeigandi kafla í árs- og sjálfbærnisráðs þar sem greint er frá áherslum viðkomandi lykilmála og birtir auk þess sérstakan viðauka með upplýsingum um einstök atriði.

Viðmið fyrir samræmda skýrslugjöf

Aukin áhersla á samþætta skýrslugjöf (e. integrated reporting) birtist m.a. í því að efniskaflar sem áður voru í sjálfstæðri sjálfbærnisráðs eru samþættir við umfjöllun í einstökum köflum árs- og sjálfbærnisráðs. Þessi vegferð, sem ekki er lokið, er liður í að laga upplýsingagjöf og starfsemi sjóðsins að breyttu starfsumhverfi og þróun regluverks og gefa heildstæða mynd af starfsemi hans hvað sjálfbærniáherslur varðar.

²⁴ <https://www.althingi.is/lagas/151c/2006003.html>.

²⁵ [GRI – Home \(globalreporting.org\)](https://www.globalreporting.org/).

²⁶ [Integrated Reporting](#).

²⁷ [Útgefið efni – Reikningsskilaráð \(reikningsskilarad.is\)](#).

Eftir sem áður eru í þessum kafla m.a. GRI-tilvísunartafla og umfjöllun um tiltekna UFS-þætti sem varða rekstur sjóðsins í viðauka.

Tilvísun til heimsmarkmiðanna

Undanfarin ár hefur lífeyrissjóðurinn vísað til heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna við framsetningu tiltekinna verkefna í starfsemi sjóðsins, m.a. hvað varðar verkefni sem tengjast viðskiptalíkani sjóðsins og tilgreind verkefni sem varða rekstur, eignasöfn og lífeyrisafurðir sjóðsins. Í ár er fallið frá þeirri tilvísun. Ástæðan er sú að það er nú mat sjóðsins að tenging áherslna í starfsemi sjóðsins við tiltekin heimsmarkmið sé ekki nægjanlega markviss og skýr. Næstu skref varðandi skírskotun til heimsmarkmiðanna verða metin, m.a. í tengslum við fyrirhugaða tvíþátta mikilvægisgreiningu fyrir sjóðinn og innleiðingu sjálfbærnistefnu hans sem samþykkt var af stjórn í janúar 2025.

Áhersluatriði árið 2024

Á árinu 2024 var áframhaldandi áhersla lögð á innleiðingu löggjafar um ábyrgar fjárfestingar, einkum reglugerð ESB um upplýsingagjöf tengda sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu (SFDR).

Sjálfbærnistefna LV: Á árinu 2024 var hafinn undirbúningur að gerð fyrstu heildstæðu sjálfbærnistefnu LV. Fram til þessa hefur stefnan birst í einstökum stefnum LV sem varða viðfangsefnið og í áherslum í árs- og sjálfbærnisráðs. Stjórn samþykkti stefnuna í janúar 2025 og er hún til innleiðingar út árið. Með stefnumörkuninni er sterkari stoðum rennt undir sjálfbærnivegferð LV í þágu traustari og skilvirkari rekstrar.

Greining eignasafna, losun gróðurhúsalofttegunda: Stigin voru stór skref varðandi greiningu eignasafna sjóðsins með tilliti til loftslagsmála. Þannig liggja nú til að mynda fyrir útreikningar á fjármagnaðri losun gróðurhúsalofttegunda fyrir um 70% af eignasöfnum sjóðsins. Þá er gert ráð fyrir því að birta í júní 2025 fyrsta áfanga greiningar á neikvæðum áhrifum eignasafna á sjálfbærni í samræmi við nýjar reglur þess efnis. Þær eru settar á grundvelli SFDR og undirgerðar þeirrar reglugerðar.²⁸

Fram undan á árinu 2025 og áfram

Hvað starfsemi LV varðar almennt er áhersla lögð á áframhaldandi fræðslu til stjórnar og þeirra stjórnenda og sérfræðinga sem koma að verkefnum og viðfangsefnum varðandi sjálfbærni í starfsemi sjóðsins.

Varðandi áhersluatriði á liðnu ári og áskoranir og tækifæri er einkum vísað til viðkomandi efniskafla framar í skýrslunni. Þar má sjá að þó margt hafi áunnist er vegferðinni ekki lokið. Til glöggvunar eru hér nefnd nokkur verkefni

Innleiðing sjálfbærniregluverks tengt umsýslu eignasafna: Á árinu 2025 verður haldið áfram að innleiða lög og verklag varðandi sjálfbærar fjárfestingar og styrkja áfram þekkingu og færni sjóðsins á því sviði. Það er mikilvægt þar sem langmestur hluti áhrifaþátta vaðandi sjálfbæra þróun tengist eignasöfnum sjóðsins.

Sjálfbærni í rekstri og almennri starfsemi sjóðsins: Þótt bein áhrif séu mest í tengslum við eignasöfnin þegar kemur að sjálfbærni skiptir máli að gæta einnig að þeim áherslum í starfsemi sjóðsins almennt. Það er gömul saga og ný að til að ná árangri út á við þarf að gæta þess að hafa hlutina í góðu lagi heima hjá sér.

Áfram verður því lögð áhersla á samþættingu aðferðafræði sjálfbærni í allri starfsemi sjóðsins, m.a. með fræðslu til stjórnar, stjórnenda og annars starfsfólks. Miðað er við að uppfæra mikilvægisgreiningu fyrir sjóðinn í samræmi við aðferðafræði tviáttá mikilvægisgreiningar.

Innleiðing sjálfbærnistefnu LV: Á árinu verður unnið að innleiðingu sjálfbærnistefnu LV sem stjórnin samþykkti í janúar 2025.

Mat á loftslagsáhættu: Eins og fram kemur í kafla V um áhættustýringu verður unnið mat á lofslagsáhættu í tengslum við eigið áhættumat fyrir árið 2025. Þar verður sjónum beint að sjálfbærniáhættu, þar á meðal áhættu vegna loftslagsbreytinga.

Þá verður áfram unnið að nánari greiningu á fjármagnaðri losun gróðurhúsalofttegunda og tengdum þáttum í takt við stefnu LV um ábyrgar fjárfestingar, sbr. nánari umfjöllun í kafla IV um ábyrgar fjárfestingar.

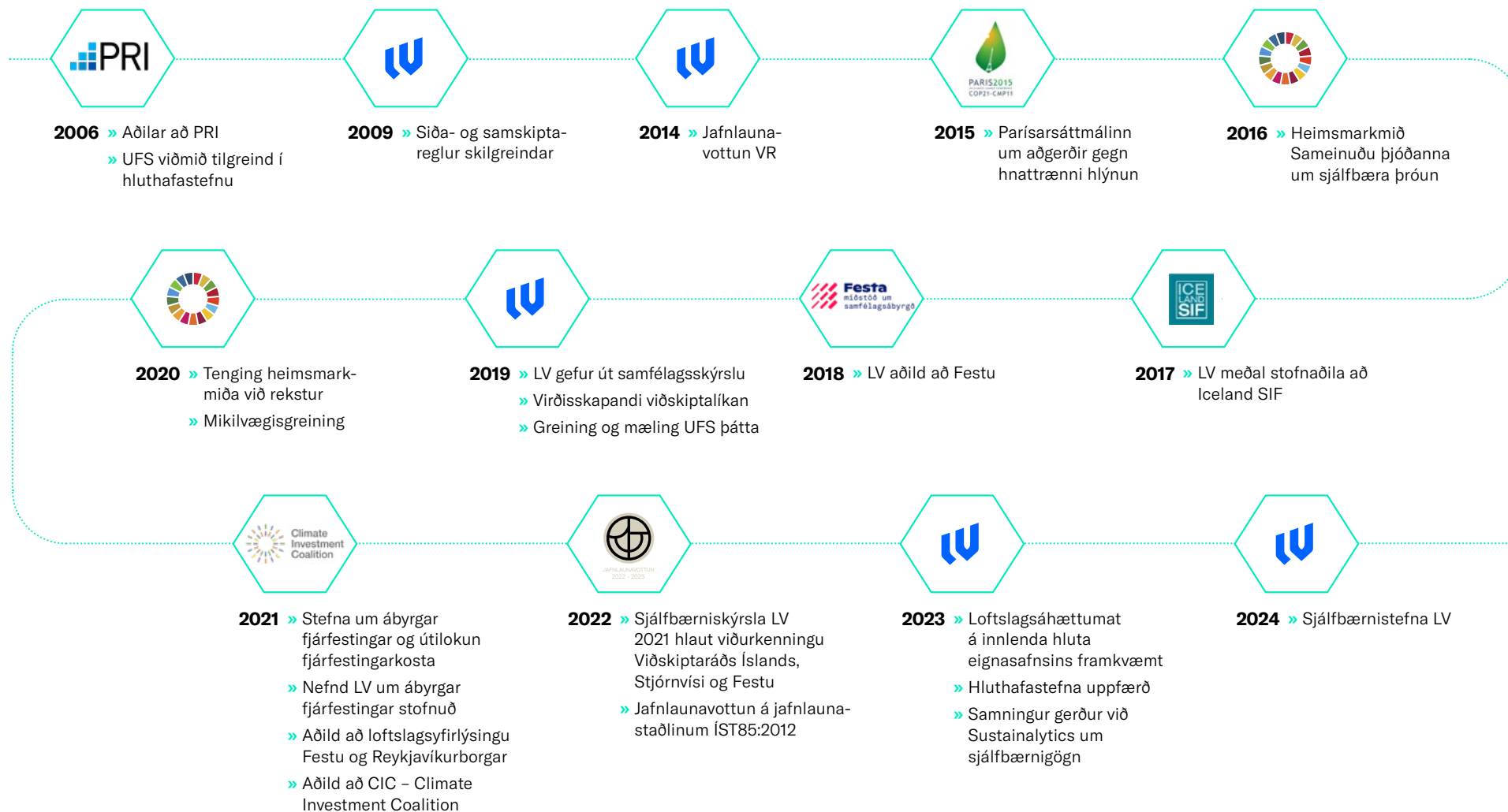
Auknar upplýsingar um framkvæmd sjálfbærniþátta í starfsemi sjóðsins: Stefnt er að því að halda áfram að auka opinbera upplýsingagjöf um framkvæmd stefnu LV um sjálfbærnimál²⁹ sem varða starfsemi sjóðsins. Hér er m.a. vísað til upplýsinga í tengslum við framkvæmd stefnu sjóðsins um fjárfestingar, hluthafastefnu, sjálfbærnistefnu og stefnu um útilokun fjárfestingarkosta.

²⁸ Reglugerð ESB/2019/2088 um að greina sjálfbærniáhættu í eignasöfnum og útskýra fyrir endafjárfestum og framseld reglugerð nr. ESB/2022/1288, „PAI-reglugerðin“ um tæknistaðal fyrir efni, aðferðir og framsetningu upplýsinga vegna sjálfbærnisá í tengslum við neikvæð áhrif á loftslagið og önnur umhverfistengd neikvæð áhrif.

²⁹ Umhverfislegir, félagslegir, mannréttinda- og stjórnunarbættir.

Áfangar í sjálfbærnivægferð

Á árinu 2024 var haldið áfram á sjálfbærnivægferð sjóðsins. Yfirlitið gefur mynd af henni en enn er ýmislegt óunnið og margar áskoranir fram undan.

Rekstur LV og UFS þættir

Hér er fjallað um rekstur LV með tilliti til UFS-viðmiða, umhverfisþátta, félagslegra þátta og stjórnarháttanna. Umfjöllunin byggist meðal annars á kröfum í lögum um ársreikninga, grein 66d og þeim stöðlum sem eru í GRI og eiga við starfsemi. Sjóðurinn hefur skrifstofur í Reykjavík og eru UFS-þættir vegna þeirrar starfsaðstöðu skoðaðir. Þetta er áttunda árið sem LV miðlar upplýsingum um UFS-þætti reksturs.

Umhverfisþættir og verndun loftslags

LV leggur áherslu á að draga úr óæskilegum umhverfisáhrifum starfseminnar og stuðla að jákvæðum áhrifum á starfsfólk, samstarfsaðila og aðra haghafa. Starfsemi og rekstur skrifstofu sjóðsins hefur óveruleg umhverfisáhrif en þó er lagt kapp á að stuðla að bættari umhverfisvitund með það að markmiði að draga úr kolefnisspori sjóðsins. Við greiningu og uppgjör vegna losunar gróðurhúsalofttegunda er byggt á svonefndum GHG-reglum (e. The Greenhouse Gas Protocol).

Samkvæmt reglunum er mælingum skipt í umfang:

- Umfang 1 mælir beina losun frá kjarnastarfsemi.
- Umfang 2 mælir óbeina losun vegna orkukaupa.
- Umfang 3 nær til annarrar óbeinnar losunar.

Við útreikninga var stuðst við losunarstuðla frá birgjum. Losunarstuðlar umfangs 2 byggjast á stuðlum frá Veitum og ON. Við útreikninga á umfangi 3 var notast við stuðla frá Veitum, Umhverfisstofnun, Samgöngustofu og Defra. Stuðst var við reiknivél Icelandair fyrir flug.

Fyrir ferðavenjur starfsfólks var notast við upplýsingar úr könnun meðal starfsfólks sem var framkvæmd í upphafi árs 2023 þar sem meðal annars var spurt um ferðamáta, vegalengdir og fjölda daga sem viðkomandi mætir til vinnu á ári.

Losun gróðurhúsalofttegunda

Engin bein losun reiknast af rekstri sjóðsins. Sjóðurinn á engar bifreiðar og reiknast því engin bein losun vegna eigin ökutækja og eldsneytiskaupa.

Óbein losun, sem fellur undir umfang 2, reiknast vegna rafmagns- og vatnsnotkunar á skrifstofu. Önnur óbein losun, sem fellur undir umfang 3, sýnir losun vegna úrgangs, reiknaðar tölur vegna ferðavenja starfsfólks til og frá vinnu og ferðir á vinnutíma, flugferðir innanlands og utanlandsferðir. Tölur vegna úrgangs eru áætlaðar út frá heildarúrgangi og fjölda starfsfólks. Áhersla er lögð á flokkun úrgangs sem fellur til í rekstri LV í samræmi við nýtt flokkunarkerfi sem kynnt var um mitt árið.

Starfsfólk flokkar og skilar til endurvinnslu raf- og rafeindatækjum sem eru ekki lengur notuð við rekstur. Prentský hefur verið notað til margra ára til að draga úr pappírnotkun og unnið er markvisst að því að uppfæra ferla sem styðja við það. Töluvert hagræði hlaut af heimild til að senda út lífeyrisyfirlit með rafrænum hætti en lífeyrissjóðum var skylt samkvæmt lögum að senda slík yfirlit á pappír tvisvar á ári. Yfirlit eru send út á Mínar síður og má búast við því að aðrar upplýsingar sem áður voru sendar á pappír verði aðgengilegar með sambærilegum hætti.

Förgun úrgangs er sameiginleg með annarri starfsemi í húsinu og útreikningar miðast við hlutfall LV af fjölda starfsmanna. Vegna eðlis starfsemi LV má reikna með að minni úrgangur falli til vegna starfseminnar en t.d. frá verslunum í húsinu. Hins vegar vantar áreiðanlegar tölur svo hægt sé að taka það með í reikninginn. Umfang 3 er því byggt að verulegu leyti á áætluðum tölum.

Terra annast förgun úrgangs og mælingar.

Umhverfisstarfsemi, loftslagseftirlit og mildun loftslagsáættu

LV hefur fylgst með kolefnisfótspori rekstursins frá árinu 2019 en eins og fram hefur komið eru óveruleg umhverfisáhrif af rekstri LV, einkum í samhengi við áhrif eignasafna LV. GHG-reglur eru nýttar við útreikninga umhverfisáhrifa rekstursins. Fylgst er með losun úrgangs, endurvinnslu og umhverfisáhrifum vegna ferða starfsfólks þar sem mestra áhrifa gætir. Orkustjórnunarkerfi hefur ekki verið innleitt fyrir reksturinn.

Sjóðurinn getur einna helst beitt sér fyrir mildun umhverfisáættu með markvissu eftirliti og stýringu eignasafna í ábyrgar fjárfestingar.

Félagslegir þættir

LV leggur áherslu á að sjóðurinn sé fyrirmyndarvinnustaður, skipaður öflugri liðsheild sem býr yfir góðri þekkingu, reynslu og hæfni. Stefnur og lykilverlar mannauðs eiga að styðja við heilbriggt starfsumhverfi þar sem velferð og öryggi starfsfólks er í fyrirrúmi.

Jafnlaunavottun

Árið 2024 var þriðja árið sem við unnum eftir jafnlaunakerfi gæðastaðalsins ÍST85: 2012. Áður hafði sjóðurinn fengið jafnlaunavottun VR og unnið samkvæmt þeim gæðaviðmiðum frá árinu 2014. Jafnlaunamarkmið ársins um að útrýma óútskýrðum launamun kynjanna náðist en hann hafði mælst 1,4% ári áður.

Virk endurgjöf og fræðsla

Sjóðurinn hefur nú í tvígang hlotið viðurkenningu sem mannauðsþenkjandi vinnustaður frá HR Monitor. Hann er þar á meðal leiðandi íslenskra vinnustaða að uppfylltum skilyrðum um reglulegar mælingar meðal starfsfólks og úrvinnslu umbóta. Reglulegar mælingar eru okkur mikilvægar til að mæla árangur á lykilmælikvörðum mannauðs og vinna úr þeim þáttum þar sem betur má gera.

Eitt af áherslumarkmiðum sjóðsins undanfarin ár hefur tengst því að að fjölga efnistöðum fræðslu og fræðslustundum á árinu. Áfram verður haldið á þessari braut þar sem áherslur fræðsluáætlunar eru til þess fallnar að auka hæfni og stuðla að vellíðan starfsfólks til jafns við fræðslu um bætt öryggi í rekstri sjóðsins.

Framúrskarandi teymi

Framúrskarandi teymi er eitt af leiðarljósunum í stefnu sjóðsins. Með því er lögð áhersla á öfluga liðsheild í hvetjandi umhverfi. Sjóðurinn tekur sífellt breytingum sem vinnustaður og hefur þróast í takt við aukið umfang starfseminnar og flóknara starfsumhverfi. Starfsfólki hefur einnig fjölgað. Nýtt starfsfólk og ný störf hafa fært sjóðnum nýja þekkingu og breiðari sýn. Þetta eykur getu LV til að sinna hlutverki sínu og takast á við áskoranir sem fylgja örum vexti og sibreytilegu starfsumhverfi. Hjá sjóðnum er hvorki um að ræða starfsfólk í hlutastarfi né í verktöku eða í ráðgjöf. Það má þó nefna að sjóðurinn hefur ráðið til sín háskólanemendur í afleysingar á orlofstímanum og hafa slík tímabundin störf stundum leitt til fastráðningar að námi loknu.

Stjórnarhættir

Áhersla er á góða stjórnarhætti við stefnumótun og daglega stjórnun. Haghafar fá upplýsingar um stjórnarhætti sjóðsins í árs- og sjálfbærnisráðgjöf og stjórnarháttafirlýsingu sem er birt í kafla þessum og á vef sjóðsins. Stjórnarháttafirlýsing árið 2024 er byggð á lögum og reglum sem voru í gildi þegar stjórn og framkvæmdastjóri staðfestu ársreikning sjóðsins. Þar er sérstaklega litið til þeirra ákvæða laga nr. 129/1997 sem lúta að stjórnarháttum lífeyrissjóða, ákvæðum samþykka sjóðsins, reglum FME þar um, m.a. reglum nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða og 6. útgáfu leiðbeininga um stjórnarhætti fyrirtækja útgefnum af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins.

Starfskjör

Stjórn setur starfskjarastefnuna sem staðfest er á ársfundi og birt á vefsíðu sjóðsins. Stefnan byggist á samþykktum lífeyrissjóðsins, sjónarmiðum sem koma fram í leiðbeiningum um góða stjórnarhætti og meginreglum sem liggja til grundvallar 79. gr. a í lögum nr. 2/1995 um hlutafélag. Stefnan er hluti af reglum sem leggja grunninn að góðum stjórnarháttum LV, verðmætasköpun og þjónustu við sjóðfélaga. Hún hefur einnig þann tilgang að gera sjóðinn að eftirsóknarverðum vinnustað þar sem starfar hæft og reynt starfsfólk. Þetta er grundvöllur þess að rekstur sjóðsins sé samkeppnisfær og í samræmi við bestu viðmið.

Starfskjör hjá sjóðnum byggjast fyrst og fremst á föstum greiðslum og eru launa-ákvæðanir í samræmi við gæðakerfi launa sem hefur hlotið vottun í samræmi við jafnlaunastaðalinn ÍST85:2012. Stjórnarlaun eru föst krónutala sem er endurskoðuð árlega í samræmi við samþykktir sjóðsins. Stjórnendur eru á föstum heildarlaunum. Ekki er greitt fyrir aukavinnu nema í undantekningartilfellum. Í ráðningarsamningum annars starfsfólks kemur fram hvort um er að ræða föst heildarlaun eða laun þar sem greitt er fyrir yfirvinnu. Kaupaukar eru því hvorki hluti af starfskjörum stjórnar né starfsfólks. Starfsfólk er aðilar að stéttarfélagi og eru kjör ákvörðuð út frá kjarasamningum og gildandi starfskjarastefnu.

Siðareglur og aðgerðir gegn mútum og spillingu

Stjórn lífeyrissjóðsins og starfsfólk hans er meðvitað um þá ábyrgð sem fylgir umsjón með fjármunum sjóðfélaga. Til að gæta að hæfisreglum, rétttri meðferð fjármuna og þáttum eins og spillingu og mútumálum hafa verið settar margþættar reglur sem starfsfólki ber að fara eftir í störfum sínum.

Helstu stefnur og reglu sem hafa verið settar

- Siða- og samskiptareglur fyrir starfsfólk og stjórnarmenn. Reglurnar styðja við vönduð vinnubrögð, draga úr hættu á hagsmunaárekstrum og auka öryggi í meðferð fjármuna sjóðsins. Í reglunum er m.a. fjallað um góða starfshætti, hagsmunaárekstra, meðferð trúnaðarupplýsinga, gjafir, boðsferðir og starfstengdar ferðir.
- Reglur um uppljóstrun vegna mögulegra svika eða misferlis starfsfólks.
- Reglur um viðskipti stjórnar og starfsfólks með fjármálagerninga.
- Reglur um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.

Sjóðurinn leggur áherslu á fagmennsku, áræðni og samviskusemi. Þetta birtist m.a. í vandaðri eigna- og áhættustýringu, eftirfylgni með fyrirtækjum sem fjárfest er í og áherslu á góða stjórnarhætti. Lífeyrissjóðurinn gerir kröfu um að fyrirtæki sem hann fjárfestir í fylgi lögum og reglum sem gilda um starfsemi þeirra og virði þannig lagareglur og viðmið um siðferði og sporni við hvers kyns spillingu.

Í viðskiptum við birgja LV er leitast við að velja birgja sem starfa eftir sömu gildum og sjóðurinn. Þá er m.a. litið til siðferðis, gæðamála, öryggismála og hugbúnaðarferla. Ekki hafa verið settar formlegar siðareglur fyrir birgja rekstrar.

Samkeppnisréttaráætlun LV

Stjórn og stjórnendur Lífeyrissjóðs verzlunarmanna (LV) leggja áherslu á að starfsemi sjóðsins sé í góðu samræmi við gildandi samkeppnislög og viðurkennd viðmið í samkeppnisrétti. Með innleiðingu samkeppnisáætlunarinnar í janúar 2022 var lögð áhersla á að tryggja fylgni við samkeppnislög og lágmarka hættu á árekstrum við ákvæði samkeppnislaga vegna ákvarðana eða annarrar starfsemi LV. Í hluthafastefnu LV leggur sjóðurinn áherslu á að í samskiptum sé þeirra sjónarmiða gætt sem samkeppnislög og virk samkeppni byggjast á.

Persónuvernd

Í starfsemi LV er nauðsynlegt að vinna með ýmiss konar persónuupplýsingar sem varða m.a. sjóðfélaga. Sjóðurinn safnar persónuupplýsingum um sjóðfélaga fyrst og fremst til að uppfylla skyldur sínar á grundvelli heimildar /skyldu í lögum, kjara-samnings eða á grundvelli annarra lögmætra hagsmuna sjóðsins.

LV hefur einsett sér að tryggja áreiðanleika, trúnað og öryggi persónuupplýsinga sjóðfélaga. Sjóðurinn skuldbindur sig til að vinna persónuupplýsingar um sjóðfélaga löglega, af sanngirni og gagnsæi. Upplýsingum verði aðeins safnað í tilteknum, sérstökum og lögmætum tilgangi og að söfnun og vinnsla gangi ekki lengra en þörf krefur miðað við tilgang vinnslunnar. Vinnsla skal í öllum tilvikum vera nægileg, við-eigandi og takmörkuð við það sem nauðsynlegt er miðað við tilgang hennar.

Sjóðurinn leggur áherslu á að starfa í samræmi við gildandi persónuverndarlöggjöf hverju sinni. Í því skyni voru persónuverndarreglur sjóðsins settar í maí 2018 en sjóðurinn hefur tilnefnt persónuverndarfulltrúa til að hafa umsjón með eftirfylgni persónuverndarreglna. Þær eru aðgengilegar á vef hans.

Öryggisstefna sjóðsins er í gildi og nær til meðferðar og varðveislu gagna. Hún á að tryggja örugga meðferð og varðveislu upplýsinga sem hafa þýðingu fyrir starfsemi sjóðsins. Eftirlitsaðgerðir, sjálfvirk vöktun og neyðaráætlun sjóðsins miðar að því að lágmarka áhrif rekstraratvika á upplýsingakerfi og á að taka á alvarlegri rekstrar-atvikum með endurheimt upplýsingakerfa.

GRI tilvísunartafla með tilvísunum

(e. GRI Content Index with references)

Yfirlýsing um notkun

Miðlun upplýsinga Lífeyrissjóðs verzlunarmanna (LV) fyrir tímabilið 1. janúar til 31. desember 2024 er í samræmi við GRI Standards.

GRI-tilvísunartafla LV fylgir nýjasta GRI Content Index template sem tók gildi 1. janúar 2023. Taflan er birt með tilvísunum í samræmi við GRI Content Index with references. Tilvísun er í viðeigandi kafla í árs- og sjálfbærnisráðgjafa LV. Ekki var talin ástæða til að vísa í blaðsíðutal þar sem kaflar eru hnitmiðaðir.

Við yfirskrift hvers liðs er stuðst við íslenskar þýðingar frá fyrri þýðingum Staðlaráðs í samstarfi við Festu á eldri GRI-tilvísunartöflum og bætt hefur verið við þýðingum þar sem það á við. Íslenskar þýðingar hafa ekki verið yfirfarnar eða útgefnar af GRI.

Fyrir GRI2 og GRI3 er stuðst við leiðbeiningar 2021. Fyrir GRI200, GRI300 og GRI400 er stuðst við leiðbeiningar frá 2016, 2018, 2019 og 2020, eins og fram kemur í yfirskrift lykilorða.

GRI hefur ekki gefið út atvinnugreinaflokkun fyrir lífeyrissjóði (e. Sector standards). Fyrirhuguð er útgáfa þar sem lífeyrissjóðir munu flokkast undir „Capital Market“ atvinnugreinaflokkun.

GRI 1: Grunnupplýsingar

Við miðlun grunnupplýsinga er höfð hliðsjón af GRI1:Foundation 2021, með tilvísunum í GRI-staðla (e. Reporting with reference to the GRI Standards).

GRI	Lýsing	Tilvísun í Árs- og sjálfbærnisráðgjafa LV
FYRIRTÆKIÐ OG UPPLÝSINGAGJÖF		
GRI 2: Almennar upplýsingar, 2021	2-1 Um fyrirtækið	Staðsetning Lífeyrissjóðsins verzlunarmanna er í Húsi verslunarinnar, Kringlunni 7, 103 Reykjavík, Íslandi. Sjóðurinn starfar á Íslandi. Upplýsingar um hlutverk og viðskiptalíkan sjóðsins má finna í kafla I Um starfsemi LV; Hvernig skapar LV virði- viðskiptalíkan og í kafla VI Stjórnarhættir og stjórnun; Um hlutverk, sýn, vegferð og gildi LV.
	2-2 Rekstrareiningar sem falla undir upplýsingagjöf fyrirtækisins um sjálfbærni	GRI-skýrslan fjallar eingöngu um Lífeyrissjóð verzlunarmanna sem er jafnframt eina rekstrareiningin.
	2-3 Tímabil skýrslugjafa, tíðni og samskiptaupplýsingar	GRI-skýrsla Lífeyrissjóðs verzlunarmanna er birt samhliða hefðbundinni árs- og sjálfbærnisráðgjafa LV sem kemur út einu sinni á ári. Útgáfa þessarar skýrslu er 25. mars 2025. Skýrslan gildir fyrir tímabilið 1. janúar 2024 til 31. desember 2024. Fyrirspurnir og upplýsingar um sjálfbærni LV veitir Tómas N. Möller, pósthfang: live@live.is.
	2-4 Endurframsettar upplýsingar	Vegna mistaka riðlaðist komusetning í birtingu á umhverfisþáttum fyrri ára, sem nú hefur verið lagfært. Um er að ræða GRI: 302-1, 305-2, 305-4 og 306-3. Að öðru endurframsetur sjóðurinn ekki upplýsingar er varða sjálfbærni í rekstri.
	2-5 Utanaðkomandi úttekt og áritun	Reikningar sjóðsins eru endurskoðaðir og áritaðir af löggiltum endurskoðanda. Innri endurskoðun sjóðsins er jafnframt í höndum sjálfstætt starfandi endurskoðanda. Sjálfbærniupplýsingar í kafla VII Um sjálfbærni í starfsemi eru yfirfarnar og áritaðar af sjálfbærniráðgjafa sjóðsins. Ekki eru nein tengsl milli endurskoðanda og sjálfbærniaráðgjafa við sjóðinn.

GRI	Lýsing	Tilvísun í Árs- og sjálfbærnisráðgjafi LV
STARFSEMI OG VINNUAFL		
	2-6 Starfsemi, virðisdeja og önnur viðskiptasambönd	Kafla I Um starfsemi: Hvernig skapar LV virði – viðskiptalíkan Kafla VIII Ársreikningur: Skýrsla stjórnar GRI-viðauki
	2-7 Starfsfólk	GRI-viðauki
	2-8 Vinnuafli sem tilheyrir ekki starfsfólki	Hjá LV er ekki um slíka starfsemi að ræða í rekstri sjóðsins.
STJÓRNARHÆTTIR		
	2-9 Stjórnskipulag og skipurit	Kafla VI Stjórnarhættir og stjórnun Viðauki Stjórnarháttayfirlýsing 2024 Útgefið efni á live.is: Stjórnarháttayfirlýsing
	2-10 Tilnefning og val á æðstu stjórnendum	Kafla VI Stjórnarhættir og stjórnun Viðauki Stjórnarháttayfirlýsing 2024 Útgefið efni á live.is: Starfsreglur stjórnar og framkvæmdastjóra gr. 11 Um hæfi stjórnarmanna
	2-11 Stjórnarformaður	Formaður stjórnar LV er Stefán Sveinbjörnsson tilnefndur í stjórn af VR. Formaður stjórnar er ekki hluti af stjórnunarteymi sjóðsins. Kafla VI Stjórnarhættir og stjórnun
	2-12 Aðkoma æðstu stjórnar við eftirlit með stýringum áhrifa	Kafla IV Ábyrgar fjárfestingar Kafla VI Stjórnarhættir og stjórnun: Um hlutverk, sýn, vegferð og gildi LV
	2-13 Framsal ábyrgðar við stýringu áhrifa	Viðauki Stjórnarháttayfirlýsing 2024 Kafla VIII Ársreikningur: Skýrsla stjórnar
	2-14 Aðkoma æðstu stjórnar að upplýsingagjöf um sjálfbærni	Viðauki Stjórnarháttayfirlýsing 2024 Kafla VIII Ársreikningur: Skýrsla stjórnar
	2-15 Hagsmunaaðreksrar	Viðauki Stjórnarháttayfirlýsing 2024 Kafla VIII Ársreikningur: Skýrsla stjórnar
	2-16 Upplýsingagjöf um veigamikil atriði	Viðauki Stjórnarháttayfirlýsing: Áhættustýring og innra eftirlit
	2-17 Heildarþekking æðstu stjórnar	Viðauki Stjórnarháttayfirlýsing: Áhættustýring og innra eftirlit: Stjórnskipulag LV

GRI	Lýsing	Tilvísun í Árs- og sjálfbæriskýrslu LV
	2-18 Mat á frammistöðu æðstu stjórnar	Viðauki Stjórnarháttayfirlýsing 2024 Kafli VIII Ársreikningur: Skýrsla stjórnar
	2-19 Starfskjarastefnur	Kafli VI Stjórnarhættir og stjórnun: Um hlutverk, sýn, vegferð og gildi LV Útgefið efni á live.is: Starfskjarastefna LV
	2-20 Launaákvörðunarferli	Viðauki Stjórnarháttayfirlýsing 2024 Útgefið efni á live.is: Starfskjarastefna LV Ársfundur LV 25. mars 2025 þar sem starfskjarastefna LV var lögð til samþykktar og tillögur að stjórnarlaunum og launum vegna setu í endurskoðunarnefnd lögð til samþykktar.
	2-21 Árlegur launasamanburður	GRI-viðauki
STEFNA, STEFNUMIÐ OG STARFSHÆTTIR		
	2-22 Yfirlýsing um stefnumið (e. strategy) í sjálfbærri þróun	Kafli VI Stjórnarhættir og stjórnun: Um hlutverk, sýn, vegferð og gildi LV: Leiðarljós
	2-23 Skuldbinding við stefnumið (e. policies)	Kafli VI Stjórnarhættir og stjórnun: Um hlutverk, sýn, vegferð og gildi LV Viðauki Stjórnarháttayfirlýsing 2024 Útgefið efni á live.is: Stjórnarháttayfirlýsing.
	2-24 Samþætting skuldbindinga skv. stefnumiðum (e. policies)	Kafli VI Stjórnarhættir og stjórnun: Um hlutverk, sýn, vegferð og gildi LV Viðauki Stjórnarháttayfirlýsing 2024 Útgefið efni á live.is: Stjórnarháttayfirlýsing
	2-25 Úrbótaferli vegna neikvæðra áhrifa	Kafli V Áhættustýring: Helstu verkefni áhættustýringar 2024
	2-26 Verkferlar við að leita ráðgjafar og vekja athygli í álitamálum	Kafli V Áhættustýring: Eftirlitskerfi sjóðsins: Um varnarlínurnar þrjár
	2-27 Fylgni við lög og reglur	Kafli IX Ársreikningur; Skýrsla stjórnar Viðauki Stjórnarháttayfirlýsing
	2-28 Aðild að samtökum og félögum	GRI viðauki
ÞÁTTAKA HAGHAFA		
	2-29 Aðferðafræði/nálgun við aðkomu haghafa	Kafli I Um starfsemina: Haghafar og mikilvægisgreining

GRI	Lýsing	Tilvísun í Árs- og sjálfbærnisráskýrslu LV
	2-30 Þátttaka í kjarasamningum	Allt starfsfólk LV (100%) nýtur réttinda samkvæmt kjarasamningi SA og VR Kafli VII Sjálfbærni í starfsemi: Rekstur LV og UFS-þættir: Stjórnarhættir
	MIKILVÆGISÞÆTTIR	
GRI 3: Mikilvæg efnisatriði, 2021	3-1 Ferli við að ákveða mililvægisþætti	GRI hefur ekki birt atvinnugreinaflokkun fyrir lífeyrissjóði Upplýsingar um hvernig LV skapar virði og áhrif á samfélagið má finna í Kafli I Um starfsemina: Hvernig skapar LV virði, viðskiptalíkan og mikilvægisgreining GRI-viðauki
	3-2 Listi yfir mikilvægisþætti	GRI viðauki
	3-3 Stýring / stjórnun mikilvægisþátta	GRI viðauki
	EFNAHAGUR	
GRI 201: Efnahagslegur árangur, 2016	201-1 Bein fjárhagsleg verðmætasköpun	Þetta er lífeyrissjóður verzlunarmanna: Starfsemi LV í stórum dráttum: Lykiltölur í rekstri Kafli VIII Ársreikningur
	201-2 Fjárhagsleg áhrif og önnur áhætta og tækifæri sökum loftlagsbreytinga	Kafli V Áhættustýring: Áhættuþættir í starfsemi sjóðsins: Verkefni áhættustýringar á næstunni
	201-3 Skuldbindingar vegna eftirlaunasjóða og annarra eftirlaunakrefta	Sjóðurinn hefur engar framtíðarskuldbindingar vegna eftirlaunasjóða eða eftirlaunakerfa
	201-4 Fjárhagsaðstoð frá stjórnvöldum	Lífeyrissjóður verzlunarmanna hefur ekki fengið fjárhagslega aðstoð frá stjórnvöldum
GRI 202: Nálægð við markað, 2016	202-1 Hlutfall almennra byrjunarlauna eftir kyni samanborið við almenn lágmarkslaun	Laun starfsfólks sjóðsins eru ákvörðuð í samræmi við starfskjarastefnu sjóðsins Sjóðurinn hefur hlotið jafnlaunavottun frá árinu 2022 í samræmi við ÍST85
	202-2 Hlutfall æðstu stjórnenda sem eru ráðnir úr nærsamfélaginu	100%
GRI 203: Óbein efnahagsleg áhrif	203-1 Innviðafjárfestingar og þjónusta sem stutt er við / Fjárfestingar í innviðum og þjónustu samfélagsins	Kafli I Um starfsemina: Hvernig skapar LV virði, viðskiptalíkan

GRI	Lýsing	Tilvísun í Árs- og sjálfbærnisráskýrslu LV
	203-2 Veruleg óbein efnahagsleg áhrif	Óbein efnahagsleg áhrif hafa ekki verið greind með formlegum hætti
GRI 205: Spillingamál, 2016	205-1 Mat á rekstri vegna áhættu sem tengist spillingu	Kaflir V Áhættustýring: Eftirlitskerfi sjóðsins Kaflir VI Stjórnarhættir og stjórnun Útgefið efni á live.is: Hluthafastefna og siða- og samskiptareglur
	205-2 Miðlun upplýsinga og þjálfun í stefnum og verklagsreglur/ferlum gegn spillingu	Siða- og samskiptareglur sjóðsins eru kynntar öllu starfsfólki við nýráðningu og má finna undir útgefnu efni á live.is: Siða- og samskiptareglur
	205-3 Staðfest atvik um spillingu og aðgerðir sem gripið var til / mótaðgerðir	Ekki komu upp atvik vegna spillingarmála 2024
GRI 206: Samkeppnishæðun, 2016	206-1 Lagalegar aðgerðir gegn samkeppnishamlandi hegðun, hringa-myndun og einokunaraðferðum	Engin mál komu upp árið 2024
GRI 207: Skattar, 2019	207-1 Aðferðir við skattauppgjör	Lífeyrissjóður verzlunarmanna er einungis með starfsstöð á Íslandi og gerir upp samkvæmt íslenskum skatta- og bókhaldslögum
	207-2 Stjórnun skattamála, eftirlit og áhættustjórnun	Kaflir VIII Skýrsla stjórnar, stjórnarháttaryfirlýsing og ársreikningur: Áritun óháðs endurskoðanda
UMHVERFISÞÆTTIR		
GRI 302: Orka, 2016	302-1 Orkunotkun skipulagsheildar	GRI viðauki
	302-3 Orkukræfni	GRI viðauki
GRI 305: Losun í andrúmsloftið, 2016	305-1 Bein losun gróðurhúsalofttegunda (Umfang 1)	GRI viðauki
	305-2 Óbein losun gróðurhúsalofttegunda (Umfang 2)	GRI viðauki
	305-3 Önnur óbein losun gróðurhúsalofttegunda (Umfang 3)	GRI viðauki

GRI	Lýsing	Tilvísun í Árs- og sjálfbærnisráðgjafi LV
GRI 306: Úrgangur, 2020	305-4 Orkukræfni (styrkur losunar)	GRI viðauki
	306-3 Heildar úrgangur	GRI viðauki
GRI 308: Mat á umhverfisáhrifum birgja, 2016	308-2 Neikvæð áhrif í aðfangakeðjunni og aðgerðir sem gripið var til	LV hefur ekki mælt umhverfisáhrif aðfangakeðju sjóðsins. Í kafla IV Ábyrgar fjárfestingar birtir LV heildarlosun og fjármagnaða kolefnislosun skráðra félaga í eignasafni sameignadeildar LV Kafli I Um starfsemina: Sett hafa verið áherslumarkmið til að draga úr umhverfisáhrifum í rekstri sjóðsins
SAMFÉLAG		
GRI 401: Atvinnumál, 2016	401-1 Nýráðningar starfsfólks og velta	GRI viðauki Starfsmannavelta 5,0%
	401-2 Hlunnindi fyrir fastráðið starfsfólk í fullu starfi, gildir ekki fyrir starfsfólk í hluta- eða tímabundnu starfi	GRI viðauki
	401-3 Foreldraorlof	GRI viðauki
GRI 402: Kjaramál, 2016	402-1 Lágmarks uppsagnarfrestur ef breytingar verða á rekstri	Útgefið efni á live.is: Mannauðsstefna Allt starfsfólk LV (100%) nýtur réttinda samkvæmt kjarasamningi SA og VR þar sem uppsagnarfrestur er tiltekinn út frá starfsaldri og lífaldri
GRI 403: Vinnuvernd, heilsa og öryggi, 2018	403-1 Stjórnskipulag vinnueftirlits / Þátttaka í formlegum og sameiginlegum heilsu- og öryggisnefndum stjórnenda og starfsmanna	GRI viðauki
	403-2 Hættugreining, áhættumat og rannsóknaratvik	GRI viðauki
	403-4 Þátttaka starfsfólks, ráðgjöf og samskipti í tengslum við vinnueftirlit	GRI viðauki
	403-5 Þjálfun starfsfólks í tengslum við vinnueftirlit	GRI viðauki

GRI	Lýsing	Tilvísun í Árs- og sjálfbærnisráskýrslu LV
	403-6 Aðgerðir til að efla heilbrigði starfsfólks	GRI viðauki
	403-7 Fyrirbyggjandi aðgerðir varðandi heilsu og öryggi	GRI viðauki
	403-8 Hlutfall starfsfólks sem vinnueftirlit nær til	100%
	403-9 Vinnutengd slys	Ekki hafa komið upp vinnutengd slys á starfsárinu 2024
	403-10 Vinnutengd veikindi	Ekki hafa komið upp vinnutengd veikindi á starfsárinu 2024
GRI 404: Þjálfun og menntun, 2016	404-1 Árlegur meðalfjöldi klukkustunda í þjálfun á hvern starfsmann	GRI viðauki
	404-2 Áætlanir um símenntun starfsmanna og stuðningur til að aðlagast breytingum	GRI viðauki
	404-3 Hlutfall starfsmanna sem fær reglulega rýni á frammistöðu og starfsþróun	100%
GRI 405: Fjölbreytileiki og jöfn tækifæri, 2016	405-1 Fjölbreytileiki stjórnar og starfsmanna	Kafli VI Stjórnarhættir og stjórnun: Stjórn, framkvæmdastjóri og forstöðumenn
	405-2 Hlutfall grunnlauna og kjör kvenna í samanburði við karla	GRI viðauki
GRI 406: Engin mismunun, 2016	406-1 Atvik um mismunun og framkvæmd úrbóta	Engin atvik hafa verið tilkynnt á árinu 2024
GRI 407: Frjáls aðild að verkalýðsamtökum og kjara- viðræðum, 2016	407-1 Rekstur og birgjar þar sem hætta er á sniðgöngu varðandi félagafrelsi og sameiginlega kjarasamningagerð	Sjóðurinn hefur ekki lagt mat á hvar möguleg hætta er á sniðgöngu varðandi félagafrelsi og sameiginlega kjarasamningsgerð og hefur því ekki upplýsingar um hvar sú áhætta liggur

GRI	Lýsing	Tilvísun í Árs- og sjálfbærnisráskýrslu LV
GRI 412: Mat á mannréttindum, 2016	412-2 Þjálfun starfsmanna í reglum eða verklagsreglum um mannréttindi	Engin formleg þjálfun hefur átt sér stað
	412-3 Samkomulag og samningar um verulegar fjárfestingar og samningar sem fela í sér mannréttindaákvæði eða hafa verið skimaðir með hliðsjón af mannréttindamálum	Kafla IV Ábyrgar fjárfestingar
GRI 414: Mat á samfélagsábyrgð birgja, 2016	414-1 Hlutfall nýrra birgja sem hafa verið skimaðir / rýndir á grundvelli félagslegra viðmiða	Birgjar hafa ekki verið rýndir á grundvelli félagslegra viðmiða
	414-2 Neikvæð samfélagsáhrif virðis-keðju og aðgerðir sem gripið hefur verið til	Kafla IV Ábyrgar fjárfestingar: Stefna um ábyrgar fjárfestingar
GRI 415: Opinber stefna, 2016	415-1 Framlög til stjórnamálastarfs	Engin framlög til stjórnamálastarfs eru á árinu
GRI 417: Markaðssetning og merkingar, 2016	417-1 Kröfur til upplýsinga og merkinga á vörum og þjónustu	Sjóðurinn birtir lykilupplýsingablað fjárfestingarleiða í samræmi við lög nr. 55/2021
	417-2 Atvik þar sem ekki er farið eftir reglum sem varða upplýsingar og merkingar vöru og þjónustu	GRI viðauki
	417-3 Atvik við markaðssetningu þar sem ekki er farið eftir reglum	GRI viðauki
GRI 418: Persónuvernd, 2016	418-1 Rökstuddar kvartanir varðandi brot á persónuvernd viðskiptavina og tap á gögnum þeirra	Sjóðnum hafa ekki borist kvartanir varðandi brot á persónuvernd

Ábyrgar lausnir ehf.

Staðfesting sjálfbærniaráðgjafa

Lífeyrissjóður verzlunarmanna (LV) hefur óskað eftir álit Ábyrga lausna ehf. á ófjárhaglegri upplýsingagjöf sem sett er fram í GRI Standards tilvísunartöflu fyrir árið 2023 með tilvísunum í Árs- og sjálfbærnisráðgjafa og GRI viðauka, ásamt ferli við að útbúa upplýsingarnar og setja þær fram. Ábyrgar lausnir ehf. hefur verið ráðgjafandi aðili í sjálfbærni þróun Lífeyrissjóðs verzlunarmanna (LV) frá því sú vegferð hófst árið 2019 og byggir sitt álit á þeirri vegferð, aðferðum við söfnun upplýsinga, viðtölum við starfsmenn LV og könnunum sem framkvæmdar hafa verið meðal haghafa. Ekki hefur verið beitt aðferðum endurskoðunar við greiningu.

GRI Standards tilvísunartafla LV er sett fram í samræmi við GRI Universal Standards 2021 og GRI Topic Standards og tekur á viðeigandi vísun samkvæmt GRI „Content Index with reference“. LV er þannig með tilvísanir í kafla í Árs- og sjálfbærnisráðgjafa þar sem greint er frá áherslum viðkomandi lykilþátta. Ekki var talin ástæða til að vísa í blaðsíðutal þar sem kaflar eru hnitmiðaðir. Samkvæmt GRI „Content Index with reference“ er ekki gerð krafa af hálfu GRI um að greina frá því hvort allir þættir eru að fullu uppfylltir og ástæðu þess ef svo er ekki, eins og krafa er um samkvæmt GRI „Content Index in accordance“. GRI hefur ekki birt atvinnugreinaflokkun (e.Sector Standards) fyrir lífeyrissjóði og því ekki tekið sérstaklega á því í GRI tilvísunartöflu LV. Við íslenska þýðingu á lykilþáttum í GRI tilvísunartöflu er stuðst við eldri þýðingar Staðlaráðs sem unnið var í samstarfi við Festu og bætt hefur verið við þýðingum þar sem það á við. GRI hefur ekki gefið út opinberlega íslenska þýðingu á GRI Standards.

Stjórn og stjórnendur LV eru ábyrgir fyrir söfnun, greiningu, gerð og framsetningu upplýsinga sem settar eru fram í Árs- og sjálfbærnisráðgjafa LV, uppgjöri og töflum.

Það er álit sjálfbærniaráðgjafa að framsetning LV á GRI Standards tilvísunartöflu sem sett er fram samkvæmt GRI „Content index with reference“ sé í samræmi við kröfur GRI með tilvísunum í kafla í Árs- og sjálfbærnisráðgjafa LV.

Ábyrgar lausnir ehf.
Reykjavík, 3. mars, 2025

Viktoría Valdimarsdóttir,
Vottuð í sjálfbærni þróun og samfélagslegri nýsköpun
„Certificate in Sustainable Development and Social Innovation“

Ársreikningur 2024

Ársreikningur 2024

Skýrsla stjórnar um starfsemi sjóðsins á árinu 2024

Skýrsla stjórnar	91
Áritun óháðs endurskoðanda	98

Ársreikningur 2024

Yfirlit um breytingu á hreinni eign	102
Efnahagsreikningur	103
Sjóðstreymi	104
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu sameignardeildar	105
Skýringar	106
Kennitölur - Fimm ára yfirlit	148

Deildaskiptur ársreikningur 2024

Deildarskipt yfirlit um breytingu á hreinni eign	153
Deildaskiptur efnahagsreikningur	154
Deildaskipt sjóðstreymi árið 2024	155

Annual Report 2024

Report of the Board of Directors 2024	159
Independent Auditor's Report	168
Statement of Changes in Net Assets for Pension Payments ..	172
Balance Sheet	173
Statement of Cash Flows	174
Statement of Actuarial Position	175
Financial Indicators	176

Skýrsla stjórnar um starfsemi Lífeyrissjóðs verzlunarmanna árið 2024

Inngangur

Skýrslu stjórnar með ársreikningi er ætlað að gefa greinargott yfirlit um starfsemi Lífeyrissjóðs verzlunarmanna (LV) til viðbótar upplýsingum sem fram koma í ársreikningi sjóðsins fyrir árið 2024. Henni er þannig ætlað að gefa hagaðilum fyllri mynd af starfsemi sjóðsins. Þar er m.a. horft til núverandi og væntanlegra sjóðfélaga, aðildarsamtaka sjóðsins, stjórnvalda og útgefenda verðbréfa.

Efnistöð taka mið af gildandi reglum um ársreikninga^[1] lífeyrissjóða og ákvæðum laga um ársreikninga^[2]. Við gerð skýrslu stjórnar og árs- og sjálfbærnisráðgjafar er lögð áhersla á samþættingu^[3] fjárhagslegra upplýsinga og sjálfbærniupplýsinga. Markmiðið er að gefa glögg og upplýsandi yfirlit og til nánari upplýsinga er um ýmsa þætti vísað til meðfylgjandi árs- og sjálfbærnisráðgjafar LV fyrir árið 2024 og til nánari umfjöllunar í ársreikningi.

Varðandi yfirlit yfir nokkra mikilvæga þætti í innri starfsemi LV og ytra starfsumhverfi er vísað til stiklna úr starfsemi LV í inngangskafli árs- og sjálfbærnisráðgjafar sjóðsins.

Um nokkra mikilvæga þætti í rekstri sjóðsins á árinu 2024

Árið 2024 var í aðalatriðum hagfellt fyrir rekstur LV. Eignasöfn sjóðsins í sameign og séreign skiluð öll jákvæðri raunávöxtun, eins og fram kemur í árs og sjálfbærnisráðgjafar sjóðsins. Þá var vöxtur í lífeyrisgreiðslum og iðgjaldagreiðslum sjóðfélaga til sjóðsins og vöxtur í eignasöfnum.

- Eignasöfn LV stækkuðu á árinu og nema nú samtals 1.458 milljörðum. Eignasafn sameignadeildar nam í árslok 2024 1.421 milljarði, samanborið við 1,257 milljarða árið áður. Þá námu eignasöfn séreignadeilda 37 milljörðum, samanborið við 31 milljarð árið áður.
- Tryggingafræðileg staða sameignadeildar styrktist á árinu og er nú -4,3% samanborið við -6,8% árið áður.
- Lífeyrisgreiðslur úr sameign námu 39,0 milljörðum sem voru greiddar til 26.076 sjóðfélaga. Á síðasta ári fjölgaði sjóðfélögum á lífeyri um 7,7% og greiðslur jukust um 17,5%.
- Breytingar á samþykktum LV sem tóku gildi um áramótin 2022/2023 og voru viðbrögð við spám um hækkandi lífaldur sjóðfélaga voru staðfestar lögmætar með dómi Hæstaréttar í nóvember 2024 í máli nr. 11/2024.
- Áfram var haldið við að þróa lífeyris- og lánaafurðir og auka þjónustu og upplýsingagjöf til sjóðfélaga m.a. með þróun stafrænnar þjónustu, lífeyrisráðgjafar og nýjum lánategundum fyrir fyrstu íbúðakaupendur.

Um rekstrarniðurstöður og áherslur varðandi sjálfbærni í starfsemi LV

Efnahagur

Meginstarfsemi LV lýtur að rekstri réttindakerfis sameignardeildar, séreignardeildar og umsýslu fimm eignasafna, þ.e. sameignardeildar og fjögurra ávöxtunarleidda séreignar. Nánar er gerð grein fyrir þessu í kafla II um lífeyrisafurðir sjóðsins, kafla III um eignasöfn og í yfirliti þróunar nokkurra lykiltalna í rekstri, sjá kafla I um starfsemi, í árs- og sjálfbærnisráðgjafar sjóðsins.

Afkoma eignasafns sjóðsins árið 2024 var talsvert betri en árið á undan. Þó voru talsverðar sveiflur á mörkuðum. Árið einkenndist af þrálátri verðbólgu framan af og háu vaxtastigi. Verð hluta- og skuldabréfa hélst lágt framan af ári og ávöxtunarkrafa hélst há. Stríðsátök í Úkraínu og nú undir lok árs í Miðausturlöndum skapa áframhaldandi óvissu og þrýsting á verð á hrávöru- og orkumörkuðum. Viðsnúningur varð á hlutabréfamörkuðum undir lok árs og skiluðu eignasöfn sameignardeildar og séreignardeildar jákvæðri raunávöxtun. Nánari upplýsingar er að finna í kafla III um eignasöfn, verðbréfamarkaði og þróun þeirra.

Fjárfestingartekjur og rekstrarkostnaður Samanlagðar hreinar fjárfestingartekjur allra eignasafna námu 161.979 m.kr. en voru 102.958 m.kr. árið áður. Rekstrarkostnaður sjóðsins, þ.e. skrifstofu- og stjórnunar- kostnaður, nam 1.877 m.kr. en var 1.718 m.kr. árið áður. Rekstrarkostnaður í hlutfalli af meðalstöðu eigna var 0,14% og breyttist ekki milli ára. Fjöldi stöðugilda á árinu var 60,6 samanborið við 57,6 stöðugildi árið áður. Heildarfjárhæð launa nam 1.000,3 m.kr., og launatengd gjöld voru 256,0 m.kr. Árið áður námu laun 920,3 m.kr. og launatengd gjöld voru 223,9 m.kr.

Sameignardeild Sameignardeildin er stærsta eignasafn lífeyrissjóðsins og námu eignir hennar um 1.421 milljarði króna í árslok samanborið við 1.257 milljarða árið áður. Hrein nafnávöxtun deildarinnar var 12,4%, samanborið við 8,6% nafnávöxtun árið áður. Að teknu tilliti til verðbólgu var hrein raunávöxtun 7,3%, samanborið við 0,5% raunávöxtun árið 2023. Langtímaraunávöxtun er eftir sem áður góð eða 3,3% meðalávöxtun sl. 5 ár, 4,6% fyrir sl. 10 ár og 3,8% sl. 20 ár.

Þróun tryggingafræðilegrar stöðu reyndist hagfelld á árinu. Í árslok var hún neikvæð um 4,3% samanborið við 6,8% neikvæða stöðu árið áður. Hér vegur þýngst góð raunávöxtun á liðnu ári.

Ávöxtunarleiðir í séreignardeildum eru fjórar. Þrjár þeirra, Ævileið I, II og III, mynda ævilínu með mismunandi áhættustig og sú fjórða er Verðbréfaleið sem fylgir sömu fjárfestingarstefnu og sameignardeild. Hún hefur ekki verið opin fyrir nýjum samningum frá árinu 2017.

Nafnávöxtun allra ávöxtunarleiða séreignar var jákvæð á árinu. Ævileiðir I, II og III hafa nú verið starfræktar í sjö almanaksár og nemur fimm ára meðaltalsnafnávöxtun 8,6% fyrir Ævileið I, 6,6% fyrir Ævileið II, 4,4% fyrir Ævileið III og 9,6% fyrir Verðbréfaleið.

Eignasöfn séreignadeilda hafa vaxið undanfarin ár og námu í árslok 37,1 milljarði samanborið við 31,0 milljarða árið áður.

Lífeyrisafurðir Lífeyrisafurðir sjóðsins samanstanda af réttindum í sameignardeild og séreignardeildum (almenn séreign og tilgreind séreign). Þá er þjónusta, upplýsingagjöf og ráðgjöf óaðskiljanlegur þáttur lífeyrisafurða sjóðsins.

Vöxtur iðgjalda til sameignardeildar, fjölgun virkra sjóðfélaga og einstaklinga á lífeyri hélt áfram á árinu. Greiðslur til deildarinnar námu 46,5 milljörðum samanborið við 44,3 milljarða árið áður. Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga var 37.259 og fjölgaði úr 37.152 frá árinu áður á sama tíma og meðalfjöldi einstaklinga á lífeyri fjölgaði í 26.076, samanborið við 24.222 árið áður. Þá fjölgar sífellt þeim einstaklingum á lífeyri sem hafa áunnið sér umtalsverð réttindi. Greiddur lífeyrir úr sameignadeild nam 39,0 milljörðum samanborið við 33,2 milljarða árið áður og leiðir það m.a. til þess að hlutfall lífeyrisgreiðslna af iðgjöldum, svonefnd lífeyrisbyrði sameignardeildar, hækkaði í 83,6% árið 2024 samanborið við 74,7% árið áður.

Umhverfi og aðferðafræði sjálfbærni almennt

Lífeyrissjóðurinn hefur undanfarin ár lagt aukna áherslu á greiningu umhverfisþátta, annarra sjálfbærniþátta og áhrif þeirra á eignasöfn sjóðsins. Með því er verið að fylgja eftir áherslum stjórnar sem fram koma m.a. í sjálfbærnistefnu sjóðsins sem samþykkt var í janúar 2025 og stefnu um ábyrgar fjárfestingar sem og í nýlegri löggjöf sem snýr m.a. að áhættugreiningu og upplýsingagjöf um sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu starfsemi lífeyrissjóða.

Kolefnisspor Á árinu var unnið að greiningu á kolefnisspori eignasafna sjóðsins. Greiningunni er lokið að hluta og fyrirbyggjandi niðurstöður eru birt í kafla IV um ábyrgar fjárfestingar í árs- og sjálfbærnisráðgjöf, þar sem nú er að finna auknar upplýsingar í þessu sambandi. Viðbúið er að sú þróun haldi áfram á komandi árum og nái til fleiri umhverfisþátta og félagslegra þátta sem varða eignasöfn sjóðsins.

Undanfarin ár hefur verið lögð áhersla á að auka þekkingu og færni innan sjóðsins á þessu sviði. Liður í því er uppbygging gagnasafna sem nýtast við greiningu fjárfestingarkosta og mögulegum ávinningi þess að tengja stýringu eignasafna með markvissum hætti við sjálfbærnimarkmið og staðla. Þá er áfram lögð áhersla á að þróa árs- og sjálfbærnisráðgjöf sjóðsins í takt við staðla um samþætta skýrslugerð. Í því felst að samþætta í auknum mæli umfjöllun um fjárhagslegar upplýsingar og sjálfbærniþætti, í takt við þróun reglna og viðmiða á þessu sviði.

Markmið með ábyrgum fjárfestingum Markmið LV er að hámarka langtímaávöxtun eignasafna sjóðsins að teknu tilliti til áhættu í þágu hagsmuna sjóðfélaga, en um leið lætur LV sig varða hvernig fjármunatekjur sjóðsins verða til. Í stefnu LV um ábyrgar fjárfestingar er aðferðarfræðinni nánar lýst sem og í kafla IV um ábyrgar fjárfestingar í árs- og sjálfbæriskýrslu hér að framan. Lífeyrissjóðurinn greinir sjálfbærniáhættur samhliða hefðbundnum greiningum á fjárhagslegum mælikvörðum. Þannig er leitast við að ná fram sem bestri áhættuleiðréttri ávöxtun á hverjum tíma miðað við þær upplýsingar og forsendur sem liggja fyrir. Meðal helstu áskorana í þeim efnum er aðgengi að góðum gögnum og beiting þeirra við ákvarðanatöku. Miklar framfarir hafa orðið á árinu í gagnagæðum með tilkomu samræmds regluverks um upplýsingagjöf á sviði sjálfbærni og flokkunarreglugerðar Evrópusambandsins fyrir sjálfbærar fjárfestingar.

Samhliða greiningum á sjálfbærniáhættuþáttum í samræmi við stefnu LV um ábyrgar fjárfestingar er unnið eftir stefnu stjórnar frá 2021 um útilokun tiltekinna fjárfestingakosta úr eignasöfnum.

Eigendahlutverk LV Lífeyrissjóðurinn hefur undanfarin misseri lagt aukna áherslu á framkvæmd eigendahlutverks sjóðsins. Liður í því var að fylgja eftir uppfærslu stjórnar á hluthafastefnu sjóðsins í árslok 2023. Í stefnunni er fjallað um atriði sem sjóðurinn leggur áherslu á gagnvart þeim félögum sem hann fjárfestir í og þeim félögum sem hann tekur til skoðunar sem fjárfestingarkosti. Meðal áhersluatriða við uppfærsluna eru ýmis atriði sem varða sjálfbærniþætti svo sem hlutverk tilnefninganefnda og stjórnarkjör, ítarlegri ákvæði um starfskjarastefnur, reglur um viðskipti tengdra aðila og stefnu fyrirtækja í loftslagsmálum. Framangreindar stefnur má finna á vef sjóðsins.

Að mæta nýjum lagakröfum Vinna við innleiðingu evrópsks regluverks um ábyrgar fjárfestingar og sjálfbærni hélt áfram á árinu, svo sem EU Taxonomy (flokkunarreglur fyrir sjálfbæra starfsemi fyrirtækja) og SFDR (upplýsingar um meðferð sjálfbærniáhættu í eignasöfnum). Þá er frekari reglna að vænta og fylgist stjórn með þeirri þróun. Allar sjóðsdeildir LV, sameignadeild og ávöxtunarleiðir séreignardeildar, eru skilgreindar sem 6. gr. leiðir í samræmi við SFDR.

Hvað sjálfbærniupplýsingar (UFS; umhverfisþættir, félagslegir þættir og stjórnarhættir) í rekstri sjóðsins varðar er vísað til kafla IV um ábyrgar fjárfestingar, VI um stjórnarhætti og VII um sjálfbærni í starfsemi LV.

Samfélag

Aukin áhersla á samfélagslega þætti telst til nokkurra nýmæla hjá lífeyrissjóðum hérlendis sem og víða erlendis og er liður í aukinni áherslu á sjálfbærni í rekstri og stýringu eignasafna almennt.

LV fylgist með þessari þróun og lagar starfsemi sína að henni. Hér skiptast verkefni nokkuð á milli beins rekstrar LV annars vegar og áhrifa eignasafna á samfélagslega þætti hins vegar.

Rekstur Hvað beinan rekstur LV varðar felst áhersla á samfélagslega þætti einkum í uppbyggingu mannauðs og fyrirtækjabrag sjóðsins. Eins og fram kemur í umfjöllun um viðskiptalíkan sjóðsins í kafla I í árs- og sjálfbæriskýrslu er mannauður veigamikil stoð í starfseminni. Á árinu var fylgt eftir markaðri stefnu um að þróa og efla áfram mannauð LV með áherslu á fræðslu, starfsþróun, úrvinnsluverkefnum úr niðurstöðum reglulegra mannauðsmælinga og umbótum á starfsaðstöðunni. Umfjöllun um þessa þætti er að finna í kafla VII um sjálfbærni í starfsemi, í árs- og sjálfbæriskýrslu.

Lífeyrisafurðir Lífeyrisafurðir sjóðsins skipta máli þegar kemur að félagslegum þáttum. Víðtæk þátttaka launþega og sjálfstætt starfandi aðila í samtryggingarkerfi lífeyrissjóða er til þess fallinn að bæta lífskjör eftir starfslok. Iðgjald í lífeyrissjóð hefur hækkað og tryggir það hærri ævilangan lífeyri og áfallalífeyri. Á liðnu ári var áfram lögð áhersla á að tala um lífeyrismál á mannamáli þannig að sjóðfélagar eigi auðvelt með að skilja lífeyrisafurðirnar og nýta þær sem best í sína þágu. Nú hafa sjóðfélagar aðgang að lífandi yfirliti á „mínunum

siðum“ þar sem þeir geta ávallt sótt nýjustu upplýsingar um lífeyrisréttindi sín og sparnað. Þá hefur verið áframhaldandi áhersla á ráðgjöf og upplýsingamiðlun um lífeyrismál. Sjóðfélagar geta nú bókað sig í ráðgjöf og hefur það mikið verið nýtt og er stefnt að því að halda áfram á þeirri vegferð á komandi árum.

Eignasöfn Sögulega séð hafa lífeyrissjóðir og flestir aðrir stofnanafjárfestar einkum lagt áherslu á ávöxtun eigna að teknu tilliti til áhættu, áhættu sem einkum er metin í ljósi væntra sveiflna í ávöxtun. Undanfarin misseri hefur áhersla verið aukin á samfélagslega þætti tengda stýringu eignasafna. LV fylgist með þeirri þróun og vinnur að því að byggja upp þekkingu og færni í þeim efnum.

Liður í aðgerðum varðandi félagslega þætti er stefna LV um útilokun fjárfestingarkosta úr eignasöfnum sem samþykkt var árið 2021. Meðal útilokaðra fjárfestingarkosta eru fyrirtæki sem brjóta gegn viðmiðum UN Global Compact. Þessi fyrirtæki brjóta gegn viðmiðum Sameinuðu þjóðanna um mannréttindi og grundvallar-réttindi starfsfólks, til að mynda varðandi frjálsa aðild að félögum, gerð kjarasamninga, þvingað vinnuafli og misnotkun barna sem vinnuafli. Áfram verður fylgst með þróun laga og annarra þátta á þessu sviði.

Stefnumið og reglur LV um stjórnarhætti

Stefnumótun Árið 2021 vann stjórn ásamt stjórnendum að stefnumótun sjóðsins til ársins 2030. Í þeirri vinnu var mörkuð framtíðarsýn og leiðarljós í takt við fyrirliggjandi gildi sjóðsins (e. values). Vinna þessi grundvallast á hlutverki LV eins og það er markað í lögum og samþykktum sjóðsins, samhliða því sem lögð er áhersla á framsýni í rekstri hans. Með því er stefnt að því að efla starfsemi hans til lengri tíma litið og búa hann sem best undir viðfangsefni í ört breytilegu starfsumhverfi.

Stjórnarhættir Stjórn leggur áherslu á að fylgja eftir reglum og viðurkenndum viðmiðum varðandi stjórnarhætti. Liður í því er skilvirkt skipurit, liðsheild, viðeigandi innri reglur, innra eftirlit og aðhald frá innri og ytri endurskoðun sem og hagaðilum. Eftirfylgni felst m.a. í aukinni áherslu á upplýsingagjöf sem birtist í skýrslu stjórnar, árs- og sjálfbærnisráðgjöf og með viðvarandi upplýsingagjöf sjóðsins. Þá framkvæmir stjórn reglulega mat á starfsháttum stjórnar.

Stjórn samþykkti í janúar 2025 nýja sjálfbærnistefnu fyrir sjóðinn sem nær til starfseminnar í heild, þ.e. rekstrar, lífeyrisafurða og eignasafna. Þá voru siða- og samskiptareglur sjóðsins yfirfarnar og samþykkti stjórn uppfærðar reglur í febrúar 2025. Á árinu er stefnt að því að setja reglur um varnir gegn mútum og spillingu í samræmi við viðurkennd viðmið og meta þörf fyrir gerð stefnu um nýtingu gervigreindar í starfsemi sjóðsins. Þá er hafin vinna við gerð tvöfaldrar mikilvægisgreiningar fyrir starfsemi sjóðsins eins og nánar er gerð grein fyrir hér á eftir, í þeim tilgangi að byggja betri grunn fyrir forgangsröðun mikilvægra verkefna í rekstri sjóðsins.

Nánari upplýsingar varðandi stjórnarhætti í starfsemi LV er að finna í ítarlegri stjórnarháttaryfirlýsingu sem fylgir kafla VII í árs- og sjálfbærnisráðgjöf og í kafla V um áhættustýringu og kafla VI um stjórnarhætti og stjórnun.

Viðskiptalíkan LV

Viðskiptalíkan sjóðsins byggir á því meginhlutverki hans, samkvæmt framangreindum lögum og samþykktum sjóðsins, að

- taka við iðgjöldum sjóðfélaga sem mynda grundvöll réttinda.
- ávaxta eignir sjóðsins í sameignar- og séreignardeildum.
- greiða út ævilangan lífeyri vegna starfsloka, áfallalífeyri í formi örorkulífeyris til sjóðfélaga og barna þeirra, sem og maka- og barnalífeyri vegna fráfalls sjóðfélaga.
- greiða út séreignarsparnað vegna aldurs, örorku eða fráfalls.

Þá veitir LV sjóðfélögum sínum einnig lán í formi fasteignaveðlána í samræmi við lánareglur á hverjum tíma.

Viðskiptalíkan LV byggir á fyrirmyndum í leiðbeiningum „Integrated Reporting Framework“, sjá nánar umfjöllun í kafla I um starfsemi LV. Þar eru auðlindir sem sjóðurinn vinnur úr flokkaðar í sex flokka; fjármagn, mannauð, samfélag, náttúru og umhverfi, óefnislegar eignir og efnislegar eignir. Dregnir eru fram þeir þættir í starfseminni sem miða að því að skapa virði fyrir sjóðfélaga, þ.e. fjárfestingarstarfsemi, rekstur og þjónusta, lífeyrir og séreign, sem og reglur, stefnur og önnur viðmið. Þá er leitast við að gera grein fyrir virðisauka starfseminnar eftir auðlindum.

Frá árinu 2020 hefur LV unnið að því að tengja rekstur við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna og birt tilvísun í þau í árs- og sjálfbærnisráðgjöf. Fallið er frá upplýsingagjöf um þá tengingu í árs- og sjálfbærnisráðgjöf fyrir árið 2024. Það stafar af því að nú er unnið að því að greina nánar fýsileika slíkrar tengingar og undirbyggja hana betur með tilvísun til gagna. Þeirri vinnu er enn ekki lokið en stefnt er að því að verkinu ljúki fyrir árslok 2025. Á þeim grunni verður tekin ákvörðun um hvort og með hvaða hætti heimsmarkmiðin verða nýtt í þessu skyni í rekstri sjóðsins og við upplýsingagjöf.

Haghaifar og mikilvægisgreining

Um haghafa LV

Frá því LV hóf að gefa út sjálfbærnisráðgjöf árið 2019 hefur sjóðurinn framkvæmt og upplýst um niðurstöður úr haghafagreiningu. Haghaifar hafa verið skilgreindir sem einstaklingar, hópar eða lögaðilar sem verða fyrir áhrifum af starfsemi LV og geta haft áhrif á starfsemi sjóðsins. Greining haghafa auðveldar sjóðnum að vinna að og gæta þeirra hagsmuna sem honum er falið að sinna. Á árinu 2024 var haldið áfram að vinna að því að efla samskipti við haghafa með sérstaka áherslu á sjóðfélaga, iðgjaldagreiðendur og starfsfólk eins og nánar er gerð grein fyrir í kafla I um rekstur LV. Haldið verður áfram á þeirri vegferð.

Um mikilvægisgreiningu

Eins og fram kemur hér að framan er hafin vinna hjá sjóðnum við gerð tvöfaldrar mikilvægisgreiningar fyrir starfsemi sjóðsins þar sem mat er lagt á hvaða þættir tengdri sjálfbærni skipta mestu máli með tilliti til; áhættu og tækifæra annars vegar og áhrif sjóðsins hins vegar á umhverfisþætti, samfélagsþætti og stjórnarhætti. Ráðgert er að byggja á aðferðafræði CSRD sem er tilskipun ESB um sjálfbærniupplýsingar og ESRS sem eru staðlar fyrir greiningu og upplýsingar um sjálfbærni, settir á grundvelli CSRD. Niðurstaða slíkrar greiningar er til þess fallin að styðja við forgangsröðun mikilvægra verkefna í rekstri sjóðsins.

UFS mælingar

Í kafla VII um sjálfbærni í starfsemi LV, í árs- og sjálfbærnisráðgjöf eru upplýsingar um UFS þætti (Umhverfisþættir – Félaglegir þættir – Stjórnarhættir). Þær upplýsingar eru annars vegar settar fram í almennri umfjöllun og hins vegar í töflum. Í skýrslum undanfarinna ára hefur upplýsingagjöfin einkum byggt á leiðbeiningum GRI (Global Reporting Initiative). Í skýrslunni fyrir árið 2024 er nú stuðst við nýlega sjálfbærniastaðla ESB sem gefnir eru út á grundvelli CSRD. Þá eru ýmsar UFS upplýsingar og nánari umfjöllun í öðrum köflum skýrslunnar, þar á meðal í kafla IV um ábyrgar fjárfestingar.

Áhætta og óvissa

Varðandi áhættu og óvissuþætti í starfsemi LV vísast til ítarlegra skýringa í skýringum 19–23 við ársreikning sjóðsins og kafla V um áhættustýringu í árs- og sjálfbærnisráðgjöf.

Um dómsmál vegna samþykktabreytinga sem varða viðbrögð við hækkandi lífaldri sjóðfélaga

LV hefur áður gert ítarlega grein fyrir breytingum á samþykktum sjóðsins sem tóku gildi í ársbyrjun 2023 og vörðuðu breytingar á réttindakerfi sameignadeildar til að bregðast við hækkandi lífaldri sjóðfélaga og framtíðarspám um áframhaldandi hækkun lífaldurs.

Breytingarnar voru samþykktar af stjórn og í framhaldi af því af fulltrúaráði LV á ársfundi í mars 2022 og hlutu samþykki fjármála- og efnahagsráðherra í framhaldi af því.

Á vormánuðum 2023 var höfðað mál á hendur LV vegna samþykktabreytinganna og krafðist ógildingar á ákvæði sem varðar breytingu á áunnum réttindum sjóðfélaga. Í dómi héraðsdóms Reykjavíkur nr. E-1722/2023 sem kveðinn var upp 30. nóvember 2023 var fallist á kröfur stefnanda þar sem krafist var ógildingar á tilteknu ákvæði samþykktabreytinganna.

Kjarni breytinganna árið 2023 felst í því að áunnin réttindi sjóðfélaga í sameignardeild voru umreiknuð þannig að mánaðarlegar greiðslur lækkuðu mismikið eftir aldri. Markmiðið var að mæta hækkingu lífaldri sjóðfélaga þar sem spáð er að ævi yngri sjóðfélaga lengist meira en þeirra sem eldri eru. Þessi spá endurspeglast í lífslíkutöflum sem gefnar eru út af Félagi íslenskra tryggingastærðfræðinga og staðfestar af fjármála- og efnahagsráðherra.

Samþykktabreytingarnar voru vandlega undirbúnar af stjórnendum og stjórn LV í samráði við tryggingastærðfræðing sjóðsins og lögmannsstofur, sem og með samtali við stjórnvöld. Markmiðið var að virða eðli lífeyrisréttinda sem eignaréttinda, gæta jafnræðis, meðalhófs og annarra lagalegra skilyrða. Í því sambandi var litið til þess að vænt meðalævi lengist meira hjá þeim sem yngri eru en þeim sem eldri eru.

Hæstiréttur dæmdi LV í vil

Dómi héraðsdóms var áfrýjað í desember 2023 til Landsréttar en fór beint til Hæstaréttar á grundvelli áfrýjunarleyfis dómsins.

Það er skemmt frá því að segja að Hæstiréttur staðfesti, með dómi 27. nóvember 2024, lögmati þeirra breytinga sem gerðar voru á samþykktum Lífeyrissjóðs verzlunarmanna (LV) árið 2022 til að mæta hækkingu lífaldri sjóðfélaga. Dómstóllinn hafnaði með því kröfu um ógildingu á breytingum á tilteknum ákvæðum samþykktanna sem ráðist var í vegna þessa.

Það er mat stjórnar að dómurinn hafi mikilvægt og sterkt fordæmisgildi. Í dómnum kemur m.a. fram að heildargreiðslur til allra sjóðfélaga hafi lækkað hlutfallslega jafn mikið vegna nýs reiknigrunnis um lífslíkur.

Vísað var til þess að yngri árgangar kæmu til með að ná hærri aldri og þar af leiðandi njóta ævilangs lífeyris til lengri tíma. Þannig var fallist á það með lífeyrissjóðnum að breytingarnar væru til þess fallnar að eldri sjóðfélagar tækju ekki á sig hluta af skuldbindingum yngri sjóðfélaga sem hefði orðið raunin ef áunnum rétti til mánaðarlegs ellilífeyris hefði verið breytt hlutfallslega jafnt. Þá var það mat dómsins að samþykktabreytingarnar styddust þannig við málefnaleg sjónarmið. Hæstiréttur tók í þessu sambandi einnig fram:

„... ef engar breytingar hefðu verið gerðar á áunnum mánaðarlegum ellilífeyri sjóðfélaga eða hann lækkaður hlutfallslega jafnt hefðu áætlaðar lífeyrisskuldbindingar sjóðsins vegna yngri árganga sjóðfélaga í reynd orðið hlutfallslega meiri en vegna þeirra eldri. Í því sambandi verður að hafa í huga að lífslíkur sjóðfélaga eru sá þáttur sem vegur hvað þyngst í mati á tryggingafræðilegri stöðu lífeyrissjóða“

Í dómsorði kemur fram að Lífeyrissjóður verzlunarmanna sé sýkn af kröfum stefnanda.

Dómurinn hefur ekki áhrif á lífeyrisgreiðslur

Þar sem samþykktabreytingar, sem staðfestar voru lögmetar með dómi Hæstaréttar, komu að fullu til framkvæmda í ársbyrjun 2023 hefur dómurinn hvorki áhrif á réttindi sjóðfélaga eða lífeyrisgreiðslur.

Yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra

Samkvæmt bestu vitneskju er það álit okkar að ársreikningur Lífeyrissjóðs verzlunarmanna gefi glögga mynd af rekstrarafkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2024, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu hans þann 31. desember 2024. Jafnframt er það álit okkar að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra veiti glögggt yfirlit yfir þróun og árangur í rekstri sjóðsins, stöðu hans í árslok og lýsi helstu áhættuþáttum sem lífeyrissjóðurinn býr við. Frekari upplýsingar sem tengjast áhættustýringu má finna í skýringum 19–23 í ársreikningnum og kafla V í árs- og sjálfbærnisráskýrslu.

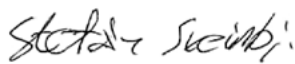
Stjórn og framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs verzlunarmanna hafa í dag farið yfir ársreikning sjóðsins fyrir árið 2024 og staðfesta hann með undirritun sinni. Ársreikningurinn verður lagður fram og kynntur á næsta ársfundi sjóðsins.

[1] Reglur um ársreikninga lífeyrissjóða, nr. 335/2015, með síðari breytingum, 50. gr., útgefnum af Fjármálaeftirlitinu (nú Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands).

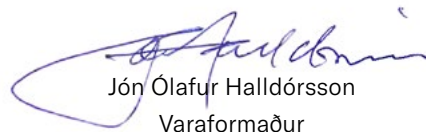
[2] Lög um ársreikninga nr. 3/2006, með síðari breytingum. Einkum grein 65, 66 og 66, b til E.

[3] Hér er stuðst við leiðbeiningar "Integrated Reporting" um samþætta skýrslugerð.

Reykjavík, 20. febrúar 2025
Stjórn Lífeyrissjóðs verzlunarmanna

Stefán Sveinbjörnsson
Stjórnarformaður

Jón Ólafur Halldórsson
Varaformaður

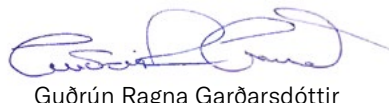
Árni Stefánsson

Bjarni Þór Sigurðsson

Guðmunda Ólafsdóttir

Guðrún Ragna Garðarsdóttir

Helga Inghólfssdóttir

Sigrún Helgadóttir

Guðmundur Þ. Þórhallsson
Framkvæmdastjóri

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðs verzlunarmanna

Áritun um endurskoðun ársreikningsins

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Lífeyrissjóðs verzlunarmanna fyrir árið 2024. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit yfir breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu sjóðsins 31. desember 2024 og afkomu hans og breytingu á handbæru fé á árinu 2024, í samræmi við reglur Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lífeyrissjóða og lög nr. 3/2006 um ársreikninga.

Álitið er í samræmi við skýrslu okkar til endurskoðunarnefndar og stjórnar.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins* í árituninni. Við erum óháð sjóðnum í samræmi við gildandi siðareglur fyrir endurskoðendur. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Samkvæmt bestu vitund okkar og skilningi lýsum við yfir að við höfum ekki veitt neina óheimila þjónustu samkvæmt 1. mgr. 5. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014 og að við erum óháð sjóðnum við endurskoðunina.

Við vorum fyrst kjörin endurskoðendur á ársfundi sjóðsins þann 28. mars 2023 og höfum verið endurskoðendur sjóðsins samfelld síðan þá.

Lykilþættir endurskoðunar

Lykilþættir endurskoðunar eru þeir þættir, sem samkvæmt faglegu mati okkar, höfðu mest vægi við endurskoðun ársreikningsins. Við gefum ekki sérstakt álit á einstökum lykilþáttum en tókum á þeim við endurskoðun á ársreikningnum í heild og við ákvörðun um álit okkar á honum.

Lykilþáttur

Mat fjárfestinga

Bókfært verð fjárfestinga nam 1.430 ma.kr. eða 98,0% af heildareignum þann 31. desember 2024 (2023: 1.273 ma.kr.). Vísað er til skýringa 2.7 og 9 – 12 um fjárfestingar.

Meðal fjárfestinga eru hlutabréf, hlutdeildarskírteini og skuldabréf. Sjóðurinn setur sér fjárfestingarstefnu þar sem meðal annars er fjallað um samsetningu verðbréfa og vikmörk einstakra eignaflokka.

Fjárfestingarnar eru ýmist færðar á gangvirði, upphaflegri kaupkröfu eða samkvæmt virðisaðferð, þar sem breytur byggja á markaðsupplýsingum og ytri gögnum. Vegna umfangs og mikilvægis fjárfestinga og að hluti þeirra er færður á ytra matsvirði þá er mat þeirra lykilþáttur í endurskoðuninni.

Mat á lífeyrisskuldbindingu

Lífeyrisskuldbinding samtryggingadeildar nam 2.255 ma. kr. í árslok 2024 (2023: 2.105 ma.kr.). Endurmetnar eignir umfram heildarskuldbindingar sjóðsins námu -96 ma.kr. í árslok 2024 eða -4,3% af skuldbindingum (2023: -142 ma. kr. eða -6,8% af skuldbindingum). Vísað er í yfirlit um tryggingafræðilega stöðu og skýringu 16.

Tryggingafræðileg staða segir til um getu sjóðsins til að standa við lífeyrisskuldbindingar sínar. Útreikningurinn er framkvæmdur af óháðum tryggingastærðfræðingi og byggir á forsendum sem gefnar hafa verið út af Félagi Íslenskra Tryggingastærðfræðinga og samþykktar af Fjármálaráðuneyti. Vegna mikilvægis tryggingafræðilegrar stöðu sjóðsins er lífeyrisskuldbinding lykilatriði í endurskoðuninni.

Viðbrögð í endurskoðuninni

Endurskoðunaraðgerðir okkar miðuðu að því að staðfesta matsvirði fjárfestinga. Í þeirri vinnu fólst meðal annars:

- Aflað var upplýsinga um fjárfestingarferilinn og aðferðafræði og forsendur við mat eigna.
- Staðfest var gengi á úrtaki skráðra verðbréfa með aðstoð gagnaveitna.
- Metnar voru aðferðir og útreikningur sjóðsins á óskráðum fjárfestingum.
- Framkvæmdir voru sjálfstæðir útreikningar af verðmatssérfræðingi okkar á verðmæti úrtaks skuldabréfa sem færð eru á gangvirði eða haldið til gjalddaga.
- Skýringar í ársreikningi vegna fjárfestinga voru yfirfarnar, þar á meðal stigskipting gangvirðis.

Endurskoðunaraðgerðir okkar miðuðu að því að leggja mat á þær forsendur sem tryggingastærðfræðingur notar við mat á lífeyrisskuldbindingu. Í þeirri vinnu fólst meðal annars:

- Við lögðum mat á óhæði og hæfni tryggingastærðfræðings.
- Aflað var upplýsinga um verklag við útreikninga tryggingastærðfræðings.
- Farið var yfir verklag sjóðsins við endurútreikning tryggingafræðilegrar skuldbindingar og tryggingafræðilegt endurmat verðbréfa.
- Eftirlit sjóðsins við skoðun á réttindum sjóðfélaga var yfirfarið.
- Framkvæmdir voru greiningaraðgerðir á þróun lífeyrisskuldbindingar, forsendum og niðurstöðum.
- Við yfirforum yfirlit um tryggingafræðilega stöðu og skýringu 16 í ársreikningi og staðfestum að framsetning væri í samræmi við reglur.
- Við framkvæmdum endurútreikning á úrtaki á tryggingafræðilegu endurmati verðbréfa.

Aðrar upplýsingar í ársskýrslu

Stjórn og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru upplýsingar í ársskýrslu að undanskildum ársreikningi og áritun okkar á hann.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningnum ber okkur að lesa aðrar upplýsingar í ársskýrslu þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær séu í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða aðra þekkingu sem við höfum aflað okkur við endurskoðunina eða virðast verulega rangar. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Ársskýrslan liggur ekki fyrir við áritun okkar á ársreikninginn en við munum fá hana afhenta til yfirferðar áður en hún verður gefin út.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og reglur Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lífeyrissjóða og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórn og framkvæmdastjóra að leggja mat á rekstrarhæfi sjóðsins og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstrarhæfi og miða grundvöll reikningsskilanna við áframhaldandi rekstrarhæfi, nema þau ætli annað hvort að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi hans, eða hafa engan annan raunhæfan kost en að gera það.

Stjórn og framkvæmdastjóri skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort ársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur ársreikningsins taka á grundvelli hans.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhjá innra eftirliti.
- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum við hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.

- Ályktum við um hvort notkun stjórnar og framkvæmdastjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um rekstrarhæfi sjóðsins. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni gert sjóðinn órekstrarhæfan.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal alla verulega annmarka á innra eftirliti sem við greinum við endurskoðun okkar.

Við lýsum því einnig yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur síðareglna um óhæði og upplýsum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega talist hafa áhrif á óhæði okkar og þegar við á, til hvaða aðgerða við höfum gripið til að eyða áhættu eða varúðarráðstafanir til að bregðast við henni.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, leggjum við mat á hvaða þættir höfðu mesta þýðingu við endurskoðun ársreikningsins og eru því lykilþættir endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum þáttum í áritun okkar nema lög og reglur útiloki að upplýst sé um þá eða, við einstakar mjög sjaldgæfar kringumstæður, þegar við metum að ekki skuli upplýsa um lykilþátt þar sem neikvæðar afleiðingar þess eru taldar vega þyngra en almennir hagsmunir af birtingu slíkra upplýsinga.

Staðfesting vegna skýrslu stjórnar

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir þessum ársreikningi eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram annars staðar í ársreikningnum.

Hrafnhildur Helgadóttir,
endurskoðandi, ber ábyrgð á endurskoðun ársreikningsins og þessari áritun.

Reykjavík, 20. febrúar 2025
KPMG ehf.

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2024

	Skýr.	2024	2023
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		13.982.241	13.172.136
Iðgjöld launagreiðenda		36.153.921	34.264.007
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(106.147)	(64.171)
		<u>50.030.015</u>	<u>47.371.972</u>
Sérstök aukaframlög	3	585.464	568.460
		<u>50.615.479</u>	<u>47.940.432</u>
Lífeyrir			
	4		
Heildarfjárhæð lífeyris	4.1.	40.336.288	34.461.017
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		308.712	293.545
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	4.2.	16.444	15.433
		<u>40.661.444</u>	<u>34.769.995</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	5.1.	121.727.167	61.398.835
Hreinar tekjur af skuldabréfum	5.2.	39.107.165	40.817.501
Hreinar vaxtatekjur af handbæru fé	5.3.	1.483.897	1.093.383
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		115.274	151.318
Ýmsar fjárfestingartekjur	6	340	0
Fjárfestingargjöld	7	(454.736)	(502.869)
		<u>161.979.107</u>	<u>102.958.168</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	8	1.876.538	1.718.274
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		170.056.604	114.410.331
Hrein eign frá fyrra ári		1.287.520.903	1.173.110.572
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>1.457.577.507</u>	<u>1.287.520.903</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2024

	Skýr.	31.12.2024	31.12.2023
Eignir			
Fjárfestingar	12,18		
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	9	909.872.641	785.289.427
Skuldabréf	10	519.903.156	487.711.211
Aðrar fjárfestingar	11	0	0
		<u>1.429.775.797</u>	<u>1.273.000.638</u>
Kröfur	13		
Kröfur á laungreiðendur		5.116.656	4.462.557
Aðrar kröfur		8.762.426	570.910
		<u>13.879.082</u>	<u>5.033.467</u>
Ýmsar eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	14	698.997	512.439
Handbært fé		15.087.775	10.593.355
Eignir samtals		<u>1.459.441.651</u>	<u>1.289.139.899</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Áfallinn kostnaður og fyrirfram innheimtar tekjur		147.755	131.339
Aðrar skuldir	15	1.716.387	1.487.656
		<u>1.864.142</u>	<u>1.618.995</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>1.457.577.507</u>	<u>1.287.520.903</u>
Skipting á hreinni eign til greiðslu lífeyris			
Hrein eign sameignardeildar		1.420.485.970	1.256.491.994
Hrein eign séreignardeildar – Verðbréfareið		23.573.697	20.886.055
Hrein eign séreignardeildar – aðrar séreignarleiðir		13.517.840	10.142.854
		<u>1.457.577.507</u>	<u>1.287.520.903</u>
Skuldbindingar utan efnahags	17		
Aðrar skýringar	18–23		
Kennitölur	24–25		

Sjóðstreymi árið 2024

	2024	2023
Inngreiðslur		
Iðgjöld	49.971.479	47.455.432
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	1.686.075	916.030
Aðrar inngreiðslur	970.879	429.553
	<u>52.628.433</u>	<u>48.801.014</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	40.661.444	34.769.995
Rekstrarkostnaður	1.772.757	1.651.829
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	273.923	281.968
Aðrar útgreiðslur	181.682	964.337
	<u>42.889.806</u>	<u>37.668.129</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>9.738.627</u>	<u>11.132.885</u>
Fjárfestingarhreyfingar		
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	16.845.635	13.096.157
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(244.199.370)	(112.082.083)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	210.682.789	86.568.793
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	60.412.187	57.780.234
Keypt skuldabréf	(67.183.898)	(77.987.599)
Seld skuldabréf	18.293.301	19.657.376
Seldar aðrar fjárfestingar	0	0
	<u>(5.149.356)</u>	<u>(12.967.122)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	4.589.270	(1.834.237)
Gengismunur af handbæru fé	(94.850)	268.441
Handbært fé í upphafi árs	10.593.355	12.159.151
Handbært fé í lok árs	<u>15.087.775</u>	<u>10.593.355</u>

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu sameignardeildar 31. desember 2024

Tryggingafræðileg staða	Skýr.	2024		
		Áfallin skuldbinding	Framtíðar-skuldbinding	Heildar-skuldbinding
Eignir	16			
Hrein eign til greiðslu lífeyris		1.420.485.970	0	1.420.485.970
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		9.962.128	0	9.962.128
Núvirði framtíðariðgjalda		0	728.700.970	728.700.970
Eignir samtals		<u>1.430.448.098</u>	<u>728.700.970</u>	<u>2.159.149.068</u>
Skuldbindingar				
Ellilífeyrir		1.337.995.302	641.112.382	1.979.107.684
Örorkulífeyrir		99.127.089	61.843.547	160.970.636
Makalífeyrir		48.444.272	20.000.169	68.444.441
Barnalífeyrir		849.465	3.758.443	4.607.908
Núvirði framtíðarrekkstrarkostnaðar		21.310.264	20.865.818	42.176.082
Skuldbindingar samtals		<u>1.507.726.392</u>	<u>747.580.359</u>	<u>2.255.306.751</u>
Eignir umfram skuldbindingar		<u>(77.278.294)</u>	<u>(18.879.389)</u>	<u>(96.157.683)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		(5,1%)	(2,5%)	(4,3%)
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		(8,6%)	(3,3%)	(6,8%)
2023				
Eignir		Áfallin skuldbinding	Framtíðar-skuldbinding	Heildar-skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris		1.256.491.994	0	1.256.491.994
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		4.191.468	0	4.191.468
Núvirði framtíðariðgjalda		0	702.115.671	702.115.671
Eignir samtals		<u>1.260.683.462</u>	<u>702.115.671</u>	<u>1.962.799.133</u>
Skuldbindingar				
Ellilífeyrir		1.224.627.685	622.914.555	1.847.542.240
Örorkulífeyrir		91.358.792	60.137.800	151.496.592
Makalífeyrir		43.212.517	19.524.663	62.737.180
Barnalífeyrir		802.492	4.177.189	4.979.681
Núvirði framtíðarrekkstrarkostnaðar		18.889.738	19.568.495	38.458.233
Skuldbindingar samtals		<u>1.378.891.224</u>	<u>726.322.702</u>	<u>2.105.213.926</u>
Eignir umfram skuldbindingar		<u>(118.207.762)</u>	<u>(24.207.031)</u>	<u>(142.414.793)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		(8,6%)	(3,3%)	(6,8%)
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		(6,9%)	(3,3%)	(5,6%)

Skýringar

1. Almennar upplýsingar um sjóðinn

Lífeyrissjóðurinn starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins og með hliðsjón af lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

Sjóðurinn rekur sameignardeild og fjórar séreignarleiðir, þ.e. Verðbréfaleið, Ævileið I, Ævileið II og Ævileið III. Verðbréfaleiðin er ávöxtuð samhliða sameignardeild sjóðsins. Eignasamsetning ævileiðanna byggir á eignasamsetningu sem gera má ráð fyrir að hafi mismikla vænta ávöxtun og áhættu. Markmið með mismunandi eignasamsetningu milli leiða er að mæta ólíkum þörfum sjóðfélaga svo sem aldri og áhættuþoli. Í deildaskiptu yfirliti og kennitöluyfirliti má finna upplýsingar um séreignardeildir sjóðsins.

2. Reikningsskilaaðferðir

2.1. Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Hér fyrir neðan er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum við gerð ársreiknings lífeyrissjóðsins.

2.2. Starfsrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er settur fram í íslenskum krónum, sem er bæði starfsrækslu- og framsetningargjaldmiðill lífeyrissjóðsins. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna.

2.3. Mat og ákvarðanir

Við gerð reikningsskila þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mat þetta sé samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Stjórnendur hafa gefið sér forsendur um og lagt reikningshaldslegt mat á eftirfarandi liði sem hafa veruleg áhrif á ársreikning sjóðsins:

- i) Gangvirði óskráðra eignarluta í félögum og sjóðum, sjá skýringu 9.
- ii) Tryggingafræðileg staða, sjá skýringu 16.

2.4. Iðgjöld

Árlegt fjárframlag ríkissjóðs til jöfnunar á örorkubyrði lífeyrissjóða er fært undir liðinn sérstök aukaframlög.

Áætluð óinnheimt iðgjöld ásamt dráttarvöxtum eru færð í efnahagsreikningi undir liðnum kröfur á launagreiðendur. Mat þeirra byggist á reynslu liðinna ára og stuðst er við gögn og greiðslur sem fyrir liggja um skil eftir lok reikningsársins.

2.5. Hreinar fjárfestingartekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádregnum öllum fjárfestingargjöldum.

Viðskipti í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður í yfirliti um breytingu á hreinni eign sem og áfallinn gengismunur á eignir í árslok.

a) Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem tilgreind eru í skýringu nr. 7 um fjárfestingargjöld.

Undir þennan lið falla arðgreiðslur, söluhagnaður og sölutap sem og breytingar á gangvirði.

Arðstekjur eru tekjufærðar þegar ákvörðun aðalfundar um arðgreiðslu í viðkomandi félögum liggur fyrir.

Í skýringu 5.1 má sjá hreinar fjárfestingartekjur 20 stærstu fjárfestinga sjóðsins í félögum og sjóðum.

b) Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem tilgreind eru í skýringu nr. 7 um fjárfestingargjöld.

Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökupóknanir af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld.

Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna tapshættu sem er fyrir hendi á reiknings-skiladegi.

c) Ýmsar fjárfestingartekjur

Undir liðinn ýmsar fjárfestingartekjur falla m.a. tekjur af fullnustueignum sjóðsins.

d) Fjárfestingargjöld

Undir þennan lið eru færð fjárfestingargjöld og þóknanir til fjármálafyrirtækja vegna umsýslu og vörslugjalda. Í skýringu nr. 7 er greint frá áætlaðri umsýsluþóknun vegna fjárfestinga sjóðsins í innlendum og erlendum sjóðum.

2.6. Rekstrarkostnaður

Allur skrifstofu- og stjórnunarkostnaður lífeyrissjóðsins fellur undir rekstrarkostnað, þ.m.t. launakostnaður starfsmanna sjóðsins. Kostnaðurinn er færður til gjalda þegar hann fellur til. Frá rekstrarkostnaði dregst þóknun til sjóðsins vegna innheimtu gjalda fyrir stéttarfélög.

2.7. Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar samkvæmt skilgreiningu laga um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og öðrum fjárfestingum.

Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og endurmeta þessa flokkun á hverjum reikningsskiladegi.

a) Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar, aðrir en útlán til sjóðfélaga og skuldabréf sem haldið er til gjalddaga, eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur. Útlán til sjóðfélaga og skuldabréf, sem sjóðurinn tilgreinir að verði haldið til gjalddaga, eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu og aðferð virkra vaxta.

Gangvirði fjármálagerninga sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði er markaðsverð í árslok, en gangvirði annarra fjárfestinga (óskráðra) í þessum flokki byggist á verðmatsaðferðum sem lýst er í skýringu nr. 18. Í þeirri skýringu eru jafnframt upplýsingar um stigskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

b) Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini sjóða. Þessi flokkur fjárfestinga er færður á gangvirði.

Skýringar

c) Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll skuldabréf, bæði verðbréf sem eru á afskrifuðu kostnaðarverði og gangvirði. Undir þennan flokk falla jafnframt útlán. Skuldabréf og útlán eru færð með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun í árslok. Verðbætur miðast við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok reikningsárs. Í skýringu nr. 18 er gerð nánari grein fyrir skiptingu skuldabréfa eftir reikningshaldslegri meðhöndlun.

d) Niðurfærsla skuldabréfa og útlána

Við mat á útlánnum og skuldabréfum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði er tekið tillit til tapsáhættu vegna óvissu um innheimtu sem kann að vera fyrir hendi á reikningsskiladegi í samræmi við settar reiknings-skilareglur. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður niðurfærslureikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Við niðurfærsluna hafa sérstakar áhættur verið metnar jafnframt því sem reiknuð er almenn niðurfærsla. Niðurfærslureikningurinn er dreginn frá stöðu skuldabréfa og útlána til sjóðfélaga í árslok.

e) Aðrar fjárfestingar

Undir aðrar fjárfestingar eru færðar allar fjárfestingar sem ekki falla undir liði sem taldir eru upp hér að ofan. Hér eru meðal annars færðar húseignir og lóðir sem tekin voru yfir til fullnustu greiðslu. Fullnustueignir eru færðar á gangvirði eða kostnaðarverði hvort sem lægra reynist á reikningsskiladegi. Í skýringu nr. 11 er gerð nánari grein fyrir þessum lið.

2.8. Kröfur

Kröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Á hverjum reikningsskiladegi eru kröfur metnar með hliðsjón af tapsáhættu og fært til lækkunar á kröfunum samkvæmt niðurstöðu slíks mats.

2.9. Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir

Fasteignir og aðrir varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádragnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði og greinast þannig: Fasteign undir starfsemi sjóðsins í Húsi verslunarinnar er afskrifuð um 2%, endurbætur á fasteigninni og innréttingar um 10%, skrifstofutæki ásamt tölvu- og hugbúnaði um 20%.

2.10. Handbært fé

Handbært fé er fært í efnahagsreikning á gangvirði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af óbundnum bankainnstæðum í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum.

2.11. Umreikningur í íslenskar krónur

Eignir og skuldir í erlendri mynt eru umreiknaðar í íslenskar krónur miðað við opinbert skráð viðmiðunargengi Seðlabanka Íslands í árslok.

3. Sérstök aukaframlög

	2024	2023
Árlegt fjárframlag ríkissjóðs til jöfnunar á örorkubyrði lífeyrissjóða	585.464	568.460

4. Lífeyrir

4.1. Heildarfjárhæð lífeyriss

	2024	2023
Ellilífeyrir	31.227.924	26.171.664
Örorkulífeyrir	6.087.147	5.498.304
Makalífeyrir	1.493.942	1.346.165
Barnalífeyrir	195.549	179.057
Samtals úr sameignardeild	39.004.562	33.195.190
Lífeyrir Verðbréfaeild	655.049	675.063
Lífeyrir Ævileið I	230.504	198.013
Lífeyrir Ævileið II	209.929	156.492
Lífeyrir Ævileið III	236.244	236.258
Samtals úr séreignardeild	1.331.726	1.265.826
Heildarfjárhæð lífeyriss	40.336.288	34.461.016

4.2. Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris

Kostnaður vegna örorkumats	16.444	15.433
----------------------------------	--------	--------

5. Hreinar fjárfestingartekjur

5.1. Hreinar tekjur af eignarhlutum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Sameignar- deild	Séreignar- deildir	Samtals 2024	Samtals 2023
Arðgreiðslur	4.881.961	116.518	4.998.479	5.941.536
Gangvirðisbreyting vegna innlendra eigna	19.963.180	581.470	20.544.650	(5.332.903)
Gangvirðisbreyting vegna erlendra eigna	90.713.978	1.886.558	92.600.536	82.338.511
Gjaldmiðlabreyting	3.488.949	94.553	3.583.502	(21.548.309)
	119.048.068	2.679.099	121.727.167	61.398.835

Hreinar tekjur af eignarhlutum í innlendum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Bókfært verð 31.12.2024	Arður	Gangvirðis- breyting	Hreinar tekjur samtals 2024	Hreinar tekjur samtals 2023
Arion banki hf.	22.904.116	1.179.715	2.071.965	3.251.680	1.384.599
Brim hf.	15.083.996	417.729	(1.990.359)	(1.572.630)	(930.816)
Íslandsbanki hf.	13.665.175	779.745	1.244.644	2.024.389	(331.979)
Hagar hf.	12.372.317	268.579	3.063.758	3.332.337	1.052.745
Festi hf.	11.033.000	100.949	3.074.590	3.175.539	0
Reitir fasteignafélag hf.	9.278.326	162.290	2.576.809	2.739.099	0
Kvika banki hf.	8.962.886	0	1.343.908	1.343.908	(618.174)
Aðrar eignir	107.164.381	2.089.472	9.159.334	11.248.806	52.258
	200.464.197	4.998.479	20.544.649	25.543.128	608.633

Skýringar

Hreinar tekjur af eignarhlutum í erlendum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Bókfært verð 31.12.2024	Áhrif gjaldmiðils	Gangvirðis- breyting	Hreinar tekjur samtals 2024	Hreinar tekjur samtals 2023
Vanguard Global Stock *	119.703.876	1.732.328	18.230.096	19.962.424	15.978.009
iShared Developed World Index Fund * ..	118.706.470	1.717.894	20.006.914	21.724.808	17.093.915
iShared Core MSCI World *	63.152.874	(406.701)	977.828	571.127	0
State Street World Index Equity *	59.086.669	855.089	8.446.906	9.301.995	7.414.769
Pimco GIS Income Fund*	35.142.572	508.576	1.737.928	2.246.504	320.180
MS Global FI Opportunities Fund *	31.568.245	456.849	1.600.693	2.057.542	1.924.083
Vanguard Global Bond Index Fund *	25.428.024	367.989	645.830	1.013.819	986.208
JBT Marel Corporation	23.968.704	(234.176)	5.853.100	5.618.924	0
iShared Developed World ESG SIF *	23.262.984	336.657	3.836.849	4.173.506	3.305.794
Embla Medical hf. *	18.295.628	(851.489)	4.533.244	3.681.755	(3.655.323)
Morgan Stanley LQ GOV*	13.561.116	196.253	(247.974)	(51.721)	0
BGF Global High Yield Fund*	11.210.527	(72.195)	606.082	533.887	0
GS Global Credit Portfolio*	10.995.815	(70.812)	389.987	319.175	0
Aðrar eignir	155.324.941	(952.761)	25.983.054	25.030.293	17.422.567
	<u>709.408.445</u>	<u>3.583.501</u>	<u>92.600.537</u>	<u>96.184.038</u>	<u>60.790.202</u>

Samtals hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum 121.727.166 61.398.835

* Framangreindir sjóðir eru áhættudreifð alþjóðleg hlutabréfasöfn.

5.2. Hreinar tekjur af skuldabréfum sundurliðast þannig:

Sameignardeild

Skuldabréf sem haldið er til gjaldþaga	Vaxtatekjur og verðbætur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2024	Samtals 2023
Ríkisskuldabréf	1.911.398	0	0	1.911.398	2.473.395
Íbúðalánasjóður	5.309.063	0	0	5.309.063	7.176.225
Skuldabréf sveitarfélaga	2.606.559	0	0	2.606.559	3.236.232
Skuldabréf lánastofnana	3.137.168	0	0	3.137.168	2.731.021
Skuldabréf fyrirtækja	5.355.171	20.690	0	5.375.861	6.262.556
Skuldabréf fagfjárfestasjóða	608.156	0	0	608.156	585.815
Skuldabréf ýmissa lánasjóða	1.324.199	0	0	1.324.199	1.306.301
Sjóðfélagalán og önnur veðlán	10.146.419	0	585.897	10.732.316	10.462.613
Samtals	<u>30.398.133</u>	<u>20.690</u>	<u>585.897</u>	<u>31.004.720</u>	<u>34.234.158</u>

Skuldabréf færð á gangvirði	Gangvirðis- breyting	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2024	Samtals 2023
Ríkisskuldabréf	2.293.750	0	0	2.293.750	1.138.614
Íbúðalánasjóður	1.283.825	0	0	1.283.825	2.542.147
Skuldabréf lánastofnana	3.250.432	0	0	3.250.432	2.014.903
Skuldabréf fyrirtækja	61.540	0	0	61.540	(22.065)
Skuldabréf fagfjárfestasjóða	32.877	0	0	32.877	0
Samtals	<u>6.922.424</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>6.922.424</u>	<u>5.673.599</u>

Samtals tekjur af skuldabréfum 37.320.557 20.690 585.897 37.927.144 39.907.757

Séreignardeildir

Skuldabréf sem haldið er til gjalddaga	Vaxtatekjur og verðbætur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2024	Samtals 2023
Ríkisskuldabréf	31.721	0	0	31.721	41.114
Íbúðalánasjóður	88.107	0	0	88.107	119.287
Skuldabréf sveitarfélaga	43.257	0	0	43.257	53.794
Skuldabréf lánastofnana	52.063	0	0	52.063	45.396
Skuldabréf fyrirtækja	88.872	343	0	89.215	104.099
Skuldabréf fagfjárfestasjóða	10.093	0	0	10.093	9.738
Skuldabréf ýmissa lánasjóða	21.976	0	0	21.976	21.714
Sjóðfélagalán og önnur veðlán	168.385	0	9.723	178.108	173.915
Samtals	504.474	343	9.723	514.540	569.057

Skuldabréf færð á gangvirði	Gangvirðis-breyting	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2024	Samtals 2023
Ríkisskuldabréf	217.188	0	0	217.188	111.264
Íbúðalánasjóður	21.306	0	0	21.306	42.257
Skuldabréf sveitarfélaga	38.169	0	0	38.169	441
Skuldabréf lánastofnana	219.426	0	0	219.426	114.822
Skuldabréf fyrirtækja	122.218	0	0	122.218	59.077
Skuldabréf ýmissa lánasjóða	38.263	0	0	38.263	16.332
Sjóðfélagalán og önnur veðlán	8.368	0	0	8.368	(3.504)
Samtals	664.938	0	0	664.938	340.689
Samtals tekjur af skuldabréfum	1.169.412	343	9.723	1.179.478	909.746

Sameignardeild og séreignardeildir

Skuldabréf sem haldið er til gjalddaga	Vaxtatekjur og verðbætur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2024	Samtals 2023
Ríkisskuldabréf	1.943.119	0	0	1.943.119	2.514.509
Íbúðalánasjóður	5.397.169	0	0	5.397.169	7.295.512
Skuldabréf sveitarfélaga	2.649.817	0	0	2.649.817	3.290.026
Skuldabréf lánastofnana	3.189.231	0	0	3.189.231	2.776.417
Skuldabréf fyrirtækja	5.444.043	21.033	0	5.465.076	6.366.655
Skuldabréf fagfjárfestasjóða	618.248	0	0	618.248	595.552
Skuldabréf ýmissa lánasjóða	1.346.174	0	0	1.346.174	1.328.015
Sjóðfélagalán og önnur veðlán	10.314.804	0	595.620	10.910.424	10.636.528
Samtals	30.902.605	21.033	595.620	31.519.258	34.803.214

Skuldabréf færð á gangvirði	Gangvirðis-breyting	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2024	Samtals 2023
Ríkisskuldabréf	2.510.938	0	0	2.510.938	1.249.878
Íbúðalánasjóður	1.305.130	0	0	1.305.130	2.584.403
Skuldabréf sveitarfélaga	38.169	0	0	38.169	441
Skuldabréf lánastofnana	3.469.858	0	0	3.469.858	2.129.724
Skuldabréf fyrirtækja	183.758	0	0	183.758	37.012
Skuldabréf fagfjárfestasjóða	33.423	0	0	33.423	0
Skuldabréf ýmissa lánasjóða	38.263	0	0	38.263	16.332
Sjóðfélagalán og önnur veðlán	8.368	0	0	8.368	(3.504)
Samtals	7.587.907	0	0	7.587.907	6.014.286
Samtals tekjur af skuldabréfum	38.490.512	21.033	595.620	39.107.165	40.817.500

Skýringar

5.3. Hreinar tekjur af handbæru fé sundurliðast þannig:

	2024	2023
Gengismunur	(94.850)	268.441
Vaxtatekjur	1.578.747	824.942
	<u>1.483.897</u>	<u>1.093.383</u>

6. Ýmsar fjárfestingartekjur

	2024	2023
Tekjur (gjöld) vegna fullnustueigna	340	0

7. Fjárfestingargjöld

	Sameignar- deild	Verð- bréfaeild	Ævileið I	Ævileið II	Ævileið III	Samtals 2024	Samtals 2023
Bein fjárfestingargjöld							
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	0	0	0	0	0	0
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0	0	0	0	0	0	0
Vegna innlendra fagfjárfestingsjóða	0	0	0	0	0	0	0
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0	0	0	0	0	0	0
Vegna annarra erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	0	0	0	0	0	0	0
Kaup og sölubóknarir vegna verðbréfavíðskipta	42.982	713	1.634	1.005	157	46.491	34.396
Vörslubóknarir	70.795	1.175	0	0	0	71.970	68.001
Umsýslubóknarir vegna útvistunar eignastýringar	330.785	5.490	0	0	0	336.275	400.473
Önnur fjárfestingargjöld	0	0	0	0	0	0	0
	<u>444.562</u>	<u>7.378</u>	<u>1.634</u>	<u>1.005</u>	<u>157</u>	<u>454.736</u>	<u>502.870</u>

Áætluð og reiknuð fjárfestingargjöld

Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	0	0	0	263	263	371
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0	0	648	2.259	1.662	4.569	7.483
Vegna innlendra fagfjárfestingsjóða	553.184	9.180	148	102	0	562.614	527.402
Vegna erlendra verðbréfasjóða	657.803	10.917	1.009	354	0	670.083	648.443
Vegna annarra erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	2.537.309	42.108	0	0	0	2.579.417	2.303.800
Kaup og sölubóknarir vegna verðbréfavíðskipta	0	0	0	0	0	0	0
Vörslubóknarir	0	0	0	0	0	0	0
Umsýslubóknarir vegna útvistunar eignastýringar	0	0	0	0	0	0	0
Önnur áætluð og reiknuð fjárfestingargjöld	0	0	0	0	0	0	0
	<u>3.748.296</u>	<u>62.205</u>	<u>1.805</u>	<u>2.715</u>	<u>1.925</u>	<u>3.816.946</u>	<u>3.487.499</u>

	Sameignar- deild	Verð- bréfaleið	Ævileið I	Ævileið II	Ævileið III	Samtals 2024	Samtals 2023
Fjárfestingargjöld samtals							
Vegna innlendra verðbréfasjóða ...	0	0	0	0	263	263	371
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða .	0	0	648	2.259	1.662	4.569	7.483
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða .	553.184	9.180	148	102	0	562.614	527.402
Vegna erlendra verðbréfasjóða	657.803	10.917	1.009	354	0	670.083	648.443
Vegna annarra erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	2.537.309	42.108	0	0	0	2.579.417	2.303.800
Kaup og sölubóknanir vegna verðbréfaviðskipta	42.982	713	1.634	1.005	157	46.491	34.396
Vörslubóknanir	70.795	1.175	0	0	0	71.970	68.001
Umsýslubóknanir vegna útvistunar eignastýringar	330.785	5.490	0	0	0	336.275	400.473
Önnur fjárfestingargjöld	0	0	0	0	0	0	0
	<u>4.192.858</u>	<u>69.583</u>	<u>3.439</u>	<u>3.720</u>	<u>2.082</u>	<u>4.271.682</u>	<u>3.990.369</u>

Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu

Innlendir verðbréfasjóðir	0	0	0	0	101.063	101.063	92.655
Innlendir fjárfestingarsjóðir	0	0	220.454	381.876	394.894	997.224	2.858.838
Innlendir fagfjárfestasjóðir	38.261.584	634.971	7.423	5.104	0	38.909.082	34.715.870
Erlendir verðbréfasjóðir	437.532.114	7.261.071	1.613.752	601.265	0	447.008.202	400.806.979
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	137.541.352	2.282.570	0	0	0	139.823.922	120.315.358
Önnur erlend verðbréfasöfn	59.690.040	990.587	0	0	0	60.680.627	89.130.575
Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	<u>673.025.090</u>	<u>11.169.199</u>	<u>1.841.629</u>	<u>988.245</u>	<u>495.957</u>	<u>687.520.120</u>	<u>647.920.275</u>

Hlutfall fjárfestingargjalda alls af meðaleign

Innlendir verðbréfasjóðir	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,26%	0,26%	0,40%
Innlendir fjárfestingarsjóðir	0,00%	0,00%	0,29%	0,59%	0,42%	0,46%	0,26%
Innlendir fagfjárfestasjóðir	1,45%	1,45%	1,99%	1,99%	0,00%	1,45%	1,52%
Erlendir verðbréfasjóðir	0,15%	0,15%	0,06%	0,06%	0,00%	0,15%	0,16%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	1,84%	1,84%	0,00%	0,00%	0,00%	1,84%	1,91%
Önnur erlend verðbréfasöfn	0,55%	0,55%	0,00%	0,00%	0,00%	0,55%	0,45%
Samtals	<u>0,62%</u>	<u>0,62%</u>	<u>0,19%</u>	<u>0,38%</u>	<u>0,42%</u>	<u>0,62%</u>	<u>0,62%</u>

Skýringar

8. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

	2024	2023
Laun	1.000.318	920.317
Launatengd gjöld	256.014	223.927
Sjóðfélagayfirlit og kynningarstarfsemi	96.851	102.083
Upplýsingaveitur	78.492	80.689
Aðkeypt þjónusta	204.002	194.387
Endurskoðendur og tryggingafræðingur	38.691	45.442
Fjármálaeftirlitið	46.500	42.699
Gjald til Landssamtaka lífeyrissjóða ofl.	33.836	30.337
Gjald til Umboðsmanns skuldara	7.363	6.105
Rekstur húsnæðis og afskriftir fasteignar, innbús og rekstrarfjármuna	144.867	98.075
Ýmiss skrifstofu- og rekstrarkostnaður	123.749	118.796
Samtals	2.030.683	1.862.857
Endurgreiddur kostnaður vegna innheimtu gjalda fyrir stéttarfélög	(154.148)	(144.582)
	1.876.535	1.718.275
Starfsmenn í árslok	60	59
Stöðugildi á árinu	60,6	57,6

Heildarlaun, hlunnindi og þóknarir til stjórnar, endurskoðunarnefndar og stjórnenda auk viðbótarframlags til lífeyrissparnaðar til stjórnenda sundurliðast þannig:

	2024	2023
Stefán Sveinbjörnsson, stjórnarformaður og f.v. formaður endurskoðunarnefndar ..	5.641	6.579
Jón Ólafur Halldórsson, varaformaður og formaður endurskoðunarnefndar	7.302	4.320
Árni Stefánsson, stjórnarmaður	2.820	3.450
Bjarni Þór Sigurðsson, stjórnarmaður	2.820	2.666
Guðmunda Ólafsdóttir, stjórnarmaður frá mars 2024	2.370	0
Guðrún Ragna Garðarsdóttir, stjórnarmaður	2.820	2.666
Helga Ingólfssdóttir, stjórnarmaður og í endurskoðunarnefnd	4.356	2.666
Sigrún Helgadóttir, stjórnarmaður	2.820	2.666
Fyrirverandi stjórnarmenn	687	2.874
Varamenn í stjórn	2.016	1.169
Margret Flóvenz, endurskoðunarnefnd	1.536	783
Framkvæmdastjóri	41.833	40.677
Yfirlögfræðingur og staðgengill framkvæmdastjóra	35.221	34.223
Forstöðumaður eignastýringar	34.726	32.785
Forstöðumaður upplýsingatæknisviðs	29.978	29.117
Forstöðumaður áhættustýringar	28.886	28.056
	205.832	194.697

Á ársfundi lífeyrissjóðsins 2024 var samþykkt að mánaðarlaun aðalmanns í stjórn sjóðsins verða kr. 232.380, laun stjórnarformanns verða tvöföld laun aðalmanns og laun varaformanns verða ein og hálf laun aðalmanns. Varamenn fá greidd hálf mánaðarlaun aðalmanns fyrir hvern fund sem þeir sitja. Þá fá varamenn jafnframt greiddar kr. 34.857 á mánuði. Mánaðarlaun fyrir setu í endurskoðunarnefnd verða kr. 72.999 og fær formaður tvöföld þau laun. Frá apríl 2024 var farið að greiða launin til endurskoðunarnefndar mánaðarlega. Auk þess er greitt 2% séreignarmótframlag vegna launa stjórnar og fyrir setu í endurskoðunarnefnd.

Jón Ólafur Halldórsson er studdur af sjóðnum til setu í stjórn og samskiptanefnd Landssamtaka lífeyrissjóða (LL) og þáði laun á árinu 2024 að fjárhæð 4.595 þús. kr. sem greidd voru af LL og eru ekki innifalin í framangreindum launum.

	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Þóknun til endurskoðunarfélags sem annast ytri endurskoðun fyrir sjóðinn:		
Endurskoðun og önnur staðfestingarvinna	9.810	16.748
Önnur þjónusta	2.955	2.316
	<u>12.765</u>	<u>19.064</u>
Þóknun til endurskoðunarfélags sem annast innri endurskoðun fyrir sjóðinn:		
Innri endurskoðun	8.982	7.986
Önnur þjónusta	5.186	1.597
	<u>14.168</u>	<u>9.583</u>
Þóknun til tryggingastærðfræðings sjóðsins:		
Útreikningur á tryggingafræðilegri stöðu	5.394	4.861
Önnur þjónusta	6.365	11.933
	<u>11.759</u>	<u>16.794</u>

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

	<u>Sameignar- deild</u>	<u>Séreignar- deildir</u>	<u>Samtals 2024</u>	<u>Samtals 2023</u>
Skráð innlend hlutabréf	138.801.417	3.957.723	142.759.140	154.008.369
Óskráð innlend félög og hlutdeildarskírteini	25.688.182	1.309.562	26.997.744	23.294.053
Innlendir sjóðir með áskriftarfyrirkomulagi	30.206.027	501.285	30.707.312	26.638.627
Erlendir eignarhlutar	58.725.468	974.580	59.700.048	112.089.803
Hlutdeildarskírteini í skráðum hlutabréfasjóðum ...	375.256.987	9.046.109	384.303.096	249.104.906
Hlutdeildarskírteini í skráðum skuldabréfasjóðum ..	125.581.366	2.346.354	127.927.720	93.782.578
Erlendir sjóðir með áskriftarfyrirkomulagi	135.233.314	2.244.267	137.477.581	126.371.091
	<u>889.492.761</u>	<u>20.379.880</u>	<u>909.872.641</u>	<u>785.289.427</u>

Skýringar

	2024			2023		
	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð
Skráð innlend hlutabréf:						
Arion banki hf.	22.904.116	9,1%	9.993.185	20.025.536	9,0%	9.186.570
Brim hf.	15.083.996	10,4%	5.235.690	17.556.925	10,7%	5.718.261
Íslandsbanki hf.	13.665.175	5,5%	11.656.311	13.787.446	6,2%	13.023.226
Hagar hf.	12.372.317	10,5%	3.702.650	9.223.260	10,4%	3.617.351
Festi hf.	11.033.000	12,5%	881.419	6.822.791	10,9%	(254.200)
Reitir fasteignafélag hf.	9.278.326	11,1%	3.620.300	6.679.997	10,6%	3.598.780
Kvika banki hf.	8.962.886	9,3%	6.442.578	7.984.710	9,6%	6.808.310
Eimskipafélag Íslands hf.	8.166.492	12,8%	3.197.399	9.950.862	12,3%	2.957.634
Heimar hf.	6.000.303	8,5%	803.120	4.638.027	10,7%	1.868.028
Sildarvinnslan hf.	5.878.481	3,4%	5.485.557	5.837.748	3,0%	4.845.876
Ísfélag hf.	5.033.817	4,1%	5.284.512	4.503.391	3,4%	4.407.231
Hampiðjan hf.	4.790.914	7,3%	910.029	7.117.761	8,0%	1.544.872
Ölgerðin Egill Skallagríms hf.	4.550.773	8,6%	2.374.349	3.776.905	8,8%	2.448.526
Eik fasteignafélag hf.	3.980.833	8,2%	1.384.012	2.670.786	6,7%	828.204
Sjóvá Almennar hf.	3.812.045	6,9%	61.565	3.082.859	6,5%	(41.945)
Vátryggingarfélag Íslands hf.	2.870.531	7,0%	655.428	1.962.878	6,0%	314.164
Síminn hf.	2.379.591	6,7%	(2.651.552)	2.159.110	7,8%	(2.157.909)
Nova Klúbburinn hf.	691.454	4,3%	731.069	358.241	2,3%	454.131
Sýn hf.	452.074	5,7%	(184.674)	904.948	7,6%	21.687
Önnur félög, undir 2% eignarhlutur ..	852.016	0,0%	0	728.155	0,0%	0
Marel hf.	0	0,0%	0	24.236.034	6,7%	(5.567.412)
	<u>142.759.140</u>			<u>154.008.370</u>		

Óskráð innlend félög og hlutdeildarskírteini:

Jarðvarmi slhf.	7.482.258	20,0%	3.794.269	6.806.262	20,0%	3.794.269
Eyrir Invest hf.	7.332.600	11,2%	2.449.250	4.763.160	11,2%	2.449.250
Bláa Lónið hf.	7.201.372	10,5%	7.251.103	0	0,0%	0
First Water hf.	1.500.000	6,0%	1.500.000	1.500.000	6,0%	1.500.000
KFM Eignarhaldsfélag slhf.	1.254.133	20,0%	1.120.000	1.132.137	20,0%	1.120.000
Fí Eignarhaldsfélag slhf.	1.046.551	19,9%	950.242	1.061.936	19,9%	950.242
Eldey Holdco hf.	194.138	14,9%	208.946	196.978	14,9%	208.946
Kvika – Lausafjárskóður	185.259	1,0%	58.312	197.611	0,8%	96.453
IS Veltusafn	105.209	1,5%	80.000	96.378	1,3%	46.270
Kvika – Iceland Fixed Income Fund ...	67.684	2,0%	(301.384)	122.262	2,8%	(267.106)
IG Rest hf.	23.128	19,9%	25.051	15.636	19,9%	25.051
Verðbréfamiðstöð Íslands hf.	19.035	1,3%	77.494	19.035	1,4%	77.494
VI hf.	1.225	10,0%	400	1.225	10,0%	400
Jarðvarmi GP hf.	777	14,9%	618	621	14,9%	618
Sunnuvellir slhf.	0	20,0%	800	0	20,0%	800
Blávarmi GP hf.	0	0,0%	0	765	19,9%	798
Blávarmi slhf.	0	0,0%	(1.392.019)	4.369.571	19,9%	3.582.580
Landsbréf–Hvatning slhf.	0	0,0%	(748.663)	2.303.006	18,2%	1.534.526
IS Úrvalsvisitölusjóðurinn	0	0,0%	5.020	184.723	8,6%	179.999
Aðrir verðbréfasjóðir, undir 2% eignarh. .	584.377	0,0%	0	522.748	0,0%	0
	<u>26.997.746</u>			<u>23.294.054</u>		

	2024			2023		
	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð
Innlendir sjóðir með áskriftarfyrirkomulagi **						
SRE III slhf.	4.539.265	18,2%	4.539.265	0	0,0%	0
AF2 slhf.	2.280.561	18,0%	1.917.450	1.681.898	18,0%	1.579.950
VEX I slhf.	1.992.212	18,4%	1.727.704	1.701.042	18,4%	1.646.788
Frumtak 2 slhf.	1.681.924	19,9%	889.824	2.677.013	19,9%	1.021.906
Veðskuldabréfasjóður IV VIV II	1.635.179	20,0%	1.199.214	1.507.343	20,0%	1.199.214
Brunnur vaxtarsjóður slhf.	1.590.204	19,9%	784.458	1.298.103	19,9%	764.160
SÍA IV slhf.	1.494.889	15,1%	1.648.927	1.482.970	15,1%	1.490.528
Horn IV slhf.	1.470.876	10,0%	1.320.000	1.257.036	10,0%	1.315.219
Landsbréf veðskuldabréfasjóður II ..	1.322.736	20,0%	1.123.000	1.297.096	20,0%	1.051.526
AF1 slhf.	1.244.227	15,0%	431.401	1.158.532	15,0%	431.401
Crowberry I slhf.	1.156.879	18,2%	596.354	1.080.361	18,2%	580.529
SÍA III slhf.	998.875	13,9%	242.440	1.360.265	13,9%	261.295
Horn III slhf.	952.051	19,9%	1.767.120	1.219.099	19,9%	583.210
Frumtak 3 slhf.	890.627	18,0%	900.420	550.941	17,9%	613.083
ACF III	848.742	15,4%	600.000	755.265	15,4%	600.000
Freyja framtakssjóður slhf.	830.084	15,0%	860.580	744.156	15,0%	838.080
Brunnur vaxtarsjóður II slhf.	788.640	19,3%	800.000	647.555	19,3%	663.673
Innviðir II slhf.	615.904	19,3%	638.444	425.280	19,3%	484.098
105 Miðborg slhf.	551.908	11,3%	416.250	543.004	11,3%	416.250
Landsbréf ITF slhf.	515.690	14,6%	530.825	445.360	14,6%	324.578
Eyri vöxtur slhf.	476.134	15,1%	515.685	311.912	15,1%	346.000
Kjölfesta slhf.	438.681	20,0%	378.307	367.512	20,0%	343.952
Crowberry II slhf.	406.629	11,2%	499.110	269.259	10,2%	305.586
Akur fjárfestingar slhf.	392.134	19,9%	1.236.899	333.580	19,9%	232.784
VEX II slhf.	358.199	20,0%	358.199	0	0,0%	0
Edda slhf.	297.800	19,9%	(257.350)	775.278	20,0%	280.945
Veðskuldabréfasjóður IV	214.203	12,4%	100.000	196.560	12,4%	100.000
IS Fyrirtækjalánasjóður II hs.	200.400	20,0%	200.400	0	0,0%	0
Landsbréf veðskuldabréfasjóður slhf. .	178.875	19,9%	11.817	162.065	19,9%	(91.523)
Eyri Sprotar slhf.	172.569	18,9%	1.129.811	288.608	18,7%	1.129.811
Frumtak 4 slhf.	130.328	19,9%	152.761	0	0,0%	0
IS Fyrirtækjalánasjóður hs.	38.583	20,0%	(235.594)	2.100.246	20,0%	1.939.285
Veðskuld slhf.	796	19,9%	0	796	19,9%	(139.283)
SÍA III GP hf.	509	13,9%	557	492	13,9%	557
Önnur félög, undir 2% eignarhlutur ...	0	0,0%	0	0	0,0%	0
	<u>30.707.313</u>			<u>26.638.627</u>		
Alls eignarhl. í innlendum félögum og sjóðum	200.464.199			203.941.051		

Skýringar

	2024			2023		
	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð
Erlendir eignarhlutar:						
Bein erlend hlutabréfaeign:		*			*	
JBT Marel Corporation	23.968.704	2,6%	18.301.180	0	0,0%	0
Embla Medical hf.	18.295.628	6,2%	9.255.107	15.535.855	6,7%	10.177.089
Morgan Stanley	17.288.453		(1.999.619)	25.061.677		15.901.381
EFGAM sérgreint safn	73.163		(3.138.810)	22.690.354		22.655.440
MFS sérgreint safn	71.502		(28.742.145)	48.548.470		21.487.850
Schroder Investment Management ..	2.599		(50.427.116)	253.447		(50.171.316)
	<u>59.700.049</u>			<u>112.089.803</u>		

* Á ekki við, því um er að ræða sérgreind hlutabréfasöfn í eigu sjóðsins.

Hlutdeildarskírteini í erlendum hlutabréfasjóðum með skráðar undirliggjandi eignir:

Vanguard Global Stock	119.703.876	4,3%	12.415.379	82.323.336	3,6%	12.415.379
iShares Developed World Index Fund	118.706.470	3,7%	86.426.045	108.677.123	4,4%	86.426.045
State Street World Index Equity	59.086.669	8,3%	30.012.751	38.689.351	6,1%	30.012.751
iShares Developed World ESG SIF	23.262.984	4,5%	16.027.265	19.089.478	4,4%	16.027.265
Aðrir hlutabréfasjóðir, undir 2% eignarhlutur	<u>63.543.096</u>		0	<u>325.618</u>		0
	<u>384.303.095</u>			<u>249.104.906</u>		

Hlutdeildarskírteini í erlendum skuldabréfasjóðum með skráðar undirliggjandi eignir:

Morgan Stanley Global FI Opportunities Fund	31.568.245	5,3%	27.664.810	24.238.846	4,7%	22.326.100
BGF Global High Yield Fund	11.210.527	4,1%	10.676.640	0	0,0%	0
GS Global Credit Portfolio	10.995.815	3,5%	10.676.640	0	0,0%	0
Skuldabréfasjóðir, undir 2% eignarhlutur	<u>74.153.133</u>		69.818.959	<u>69.543.733</u>		50.670.906
	<u>127.927.720</u>			<u>93.782.579</u>		

	2024			2023		
	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð
Erlendir sjóðir með áskriftarfyrirkomulagi **						
AlpInvest Co-Investment Fund VIII .	7.928.779	8,1%	6.297.431	6.491.437	4,0%	5.736.825
AlpInvest LIVE C.V.	6.887.072	100,0%	4.111.560	6.067.587	100,0%	3.192.408
Macquaire Asia-Pacific 3	6.593.701	0,7%	5.775.723	3.763.999	6,1%	3.618.258
Partners Group Direct Equity IV	6.546.099	5,3%	5.873.198	5.796.402	5,3%	4.846.432
Global Infrastructure Solutions 3 F. .	6.449.032	6,2%	5.446.195	7.086.654	6,0%	3.712.122
Global Infrastructure Solutions 4 F. .	6.343.694	5,7%	5.308.366	5.827.762	5,7%	4.842.284
KKR Americas Fund XII	6.225.378	3,9%	4.977.757	6.555.690	3,9%	1.823.969
KKR Global Infrastructure Investors III .	3.250.843	4,5%	3.552.542	3.420.503	4,5%	2.366.912
Metrop. Real Estate Sec. Fund	3.228.918	18,1%	3.944.306	3.901.992	17,9%	3.327.543
Morgan Stanley PMF VI	2.692.907	5,6%	3.657.598	3.431.394	5,6%	187.837
PE Co-Inv. Partners	2.365.805	12,9%	2.897.664	3.071.230	12,9%	(857.101)
CD and R XII, L.P.	2.184.937	19,9%	1.994.275	0	0,0%	0
AlpInvest Secondaries Fund	1.899.436	6,7%	1.933.035	2.009.690	16,4%	425.069
Francisco Partners VII-C, L.P.	989.805	6,0%	1.047.068	45.968	6,6%	47.601
Aberdeen Asia Fund	876.207	16,0%	(777.241)	1.012.857	15,8%	(777.241)
Morgan Stanley PMF III	145.141	5,2%	4.603.311	143.040	5,2%	(4.533.258)
Schroder Private Equity F III	99.761	12,0%	(4.187.470)	217.136	12,0%	(4.080.655)
Morgan Stanley PMF IV	91.279	2,6%	3.711.500	123.384	2,6%	(1.199.808)
Schroder Private Equity F II	84.485	3,0%	(1.591.033)	88.360	3,0%	(1.591.033)
Vintage V Europe LP	49.988	23,5%	1.818.637	144.323	23,5%	(1.851.113)
Schroder Private Equity F I	48.708	4,0%	(1.118.733)	50.942	4,0%	(1.118.733)
Partners Group Asia Pacific 2007 ..	43.541	3,4%	2.666.162	217.795	3,4%	(1.137.037)
BlackRock ML Vesey Street Fund III .	39.874	37,3%	2.098.470	0	0,0%	0
Morgan Stanley Emerging PMF I	36.037	7,1%	3.608.950	35.192	7,1%	(1.050.148)
Aberdeen Diamond PE III	10.737	4,0%	(500.666)	96.135	4,5%	(442.543)
Morgan Stanley GSOF	0	6,0%	4.205.478	28.832	3,9%	(1.410.426)
Aðrir framtakssjóðir, eignarhlutur undir 2%	72.365.415			66.742.786		
	<u>137.477.579</u>			<u>126.371.090</u>		
Alls eignarhlutir í erlendum félögum og sjóðum	709.408.443			581.348.378		
Eignarhlutir í félögum og sjóðum samtals	<u>909.872.642</u>			<u>785.289.429</u>		

Kostnaðarverð í framangreindum töflum er skilgreint sem kaupverð að frádregnu söluverði í viðkomandi félagi eða sjóði. Þannig er ekki tekið tillit til arðgreiðslna sem myndu annars koma til lækkunar á kostnaðarverði.

** Í tilfalli innlendra og erlendra sjóða með áskriftarfyrirkomulagi er kostnaðarverð skilgreint sem kaupverð að frádregnu söluverði og endurgreiðslum.

Sjóðurinn á ekki eignaraðild að félagi þar sem um er að ræða ótakmarkaða ábyrgð, né þar sem um er að ræða dóttur- eða hlutdeildarfélag.

Skýringar

10. Skuldabréf

Sameignardeild	Skuldabréf haldið til gjalds	Skuldabréf færð á gangvirði	Samtals 2024	Samtals 2023
Skuldabréf:				
Ríkisskuldabréf	35.997.142	34.735.217	70.732.359	67.245.664
Íbúðalánasjóður	56.416.792	25.730.879	82.147.671	84.790.765
Skuldabréf sveitarfélaga	32.582.598	0	32.582.598	31.706.034
Skuldabréf lánastofnana	47.703.449	38.235.197	85.938.646	73.280.648
Skuldabréf fyrirtækja	74.955.663	744.307	75.699.970	70.883.696
Varúðarniðurfærsla fyrirtækjaskuldabréfa	(1.319.644)	0	(1.319.644)	(1.319.609)
Skuldabréf fagfjárfestastjóða	5.630.791	2.263.746	7.894.537	5.684.779
Ýmsir lánasjóðir	20.465.564	0	20.465.564	15.635.978
Samtals	272.432.355	101.709.346	374.141.701	347.907.955
Útlán greinast þannig:				
Útlán til sjóðfélaga	123.366.231	0	123.366.231	121.578.976
Önnur útlán	7.337.883	0	7.337.883	5.727.722
Varúðarniðurfærsla veðskuldabréfa	(717.283)	0	(717.283)	(1.303.145)
Samtals	129.986.831	0	129.986.831	126.003.553
	<u>402.419.186</u>	<u>101.709.346</u>	<u>504.128.532</u>	<u>473.911.508</u>

Séreignardeild	Skuldabréf haldið til gjalds	Skuldabréf færð á gangvirði	Samtals 2024	Samtals 2023
Skuldabréf:				
Ríkisskuldabréf	597.391	3.303.031	3.900.422	3.433.713
Íbúðalánasjóður	936.266	427.017	1.363.283	1.409.435
Skuldabréf sveitarfélaga	540.725	323.580	864.305	867.015
Skuldabréf lánastofnana	791.663	3.342.382	4.134.045	3.190.310
Skuldabréf fyrirtækja	1.243.928	1.073.640	2.317.568	2.014.460
Varúðarniðurfærsla fyrirtækjaskuldabréfa	(21.900)	0	(21.900)	(21.935)
Skuldabréf fagfjárfestastjóða	93.446	37.568	131.014	94.495
Ýmsir lánasjóðir	339.637	491.811	831.448	623.053
Samtals	4.521.156	8.999.029	13.520.185	11.610.546
Útlán greinast þannig:				
Útlán til sjóðfélaga	2.047.326	0	2.047.326	2.020.948
Önnur útlán	121.776	97.241	219.017	189.871
Varúðarniðurfærsla veðskuldabréfa	(11.904)	0	(11.904)	(21.662)
Samtals	2.157.198	97.241	2.254.439	2.189.157
	<u>6.678.354</u>	<u>9.096.270</u>	<u>15.774.624</u>	<u>13.799.703</u>

Sameignardeild og séreignardeildir	Skuldabréf haldið til gjaldþaga	Skuldabréf færð á gangvirði	Samtals 2024	Samtals 2023
Skuldabréf:				
Ríkisskuldabréf	36.594.533	38.038.249	74.632.782	70.679.377
Íbúðalánasjóður	57.353.057	26.157.896	83.510.953	86.200.201
Skuldabréf sveitarfélaga	33.123.323	323.580	33.446.903	32.573.049
Skuldabréf lánastofnana	48.495.112	41.577.578	90.072.690	76.470.958
Skuldabréf fyrirtækja	76.199.591	1.817.947	78.017.538	72.898.155
Varúðarniðurfærsla fyrirtækjaskuldabréfa	(1.341.545)	0	(1.341.545)	(1.341.545)
Skuldabréf fagfjárfestasjóða	5.724.237	2.301.314	8.025.551	5.779.274
Ýmsir lánasjóðir	20.805.200	491.811	21.297.011	16.259.031
Samtals	276.953.508	110.708.375	387.661.883	359.518.500
Útlán greinast þannig:				
Útlán til sjóðfélaga	125.413.558	0	125.413.558	123.599.923
Önnur útlán	7.459.659	97.241	7.556.900	5.917.593
Varúðarniðurfærsla veðskuldabréfa	(729.186)	0	(729.186)	(1.324.807)
Samtals	132.144.031	97.241	132.241.272	128.192.709
	<u>409.097.539</u>	<u>110.805.616</u>	<u>519.903.155</u>	<u>487.711.209</u>

Gangvirði skuldabréfa sem haldið er til gjaldþaga í árslok 2024

	Bókfært verð	Gangvirði	Gangvirði umfram bókfært verð
Ríkisskuldabréf	36.594.533	35.161.559	(1.432.974)
Íbúðalánasjóður	57.353.057	56.929.299	(423.758)
Skuldabréf sveitarfélaga	33.123.323	32.862.550	(260.773)
Skuldabréf lánastofnana	48.495.112	47.478.893	(1.016.219)
Skuldabréf fyrirtækja	74.858.046	72.075.422	(2.782.624)
Skuldabréf fagfjárfestasjóða	5.724.237	4.776.304	(947.933)
Ýmsir lánasjóðir	20.805.200	19.864.305	(940.895)
Samtals	276.953.508	269.148.332	(7.805.176)
Útlán greinast þannig:			
Útlán til sjóðfélaga	124.684.371	124.684.371	0
Önnur útlán	7.459.659	7.359.364	(100.295)
Samtals	132.144.030	132.043.735	(100.295)
	<u>409.097.538</u>	<u>401.192.067</u>	<u>(7.905.471)</u>

Skýringar

Gangvirði skuldabréfa sem haldið er til gjalddaga í árslok 2023

	Bókfært verð	Gangvirði	Gangvirði umfram bókfært verð
Ríkisskuldabréf	36.473.329	34.680.657	(1.792.672)
Íbúðalánasjóður	58.678.914	60.727.862	2.048.948
Skuldabréf sveitarfélaga	32.233.068	31.227.458	(1.005.610)
Skuldabréf lánastofnana	40.694.247	39.002.072	(1.692.175)
Skuldabréf fyrirtækja	70.010.779	65.598.311	(4.412.468)
Skuldabréf fagfjárfestasjóða	5.779.274	5.871.658	92.384
Ýmsir lánasjóðir	15.895.888	14.883.091	(1.012.797)
Samtals	259.765.499	251.991.109	(7.774.390)
Útlán greinast þannig:			
Útlán til sjóðfélaga	122.275.117	122.275.117	0
Önnur útlán	5.822.931	5.660.415	(162.516)
Samtals	128.098.048	127.935.532	(162.516)
	<u>387.863.547</u>	<u>379.926.641</u>	<u>(7.936.906)</u>

Breyting á niðurfærslu skuldabréfa greinist þannig:

	2024	2023
Niðurfærsla 1.1.	2.666.351	2.627.611
Endanlega afskrifað á árinu	0	(26.750)
Breyting á niðurfærslu (sjá skýringu 5.2.)	(595.620)	65.490
Niðurfærsla 31.12.	<u>2.070.731</u>	<u>2.666.351</u>

11. Aðrar fjárfestingar

	2024	2023
Fullnustueignir	<u>0</u>	<u>0</u>

Í árslok 2024 voru engar fullnustueignir í eigu sjóðsins.

12. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

	2024	2023
Fjárfestingar skiptast þannig niður á gjaldmiðla:		
ISK	718.552.343	689.995.002
USD	526.101.134	398.260.631
EUR	79.929.192	75.182.121
GBP	21.013.449	24.902.337
JPY	18.435.110	21.246.487
DKK	20.641.653	18.397.070
Aðrir gjaldmiðlar	45.102.916	45.016.990
	<u>1.429.775.797</u>	<u>1.273.000.638</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:	50,3%	54,2%
Eignir í íslenskum krónum	49,7%	45,8%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	<u>100%</u>	<u>100%</u>

13. Kröfur

	2024	2023
Kröfur á launagreiðendur:		
Áætluð óinnheimt iðgjöld	4.755.000	4.111.000
Aðrar kröfur á launagreiðendur	361.656	351.557
	<u>5.116.656</u>	<u>4.462.557</u>
Aðrar kröfur:		
Ógreitt örorkuframlag frá ríkissjóði ofl.	4.893	568.460
Ógreiddar skammtímakröfur vegna verðbréfa ofl.	8.757.533	2.450
	<u>8.762.426</u>	<u>570.910</u>
	<u>13.879.082</u>	<u>5.033.467</u>

14. Varanlegir rekstrarfjármunir

Bókfært verð greinist þannig:	Fasteign til eigin nota		Skrifstofu- og tölvubúnaður	Samtals 2024	Samtals 2023
Heildarverð í ársbyrjun	412.910	686.696	132.868	1.232.474	950.506
Viðbætur á árinu	0	260.550	13.373	273.923	281.968
Afskrift fyrri ára	(321.855)	(279.952)	(118.229)	(720.036)	(656.358)
Afskrifað á árinu	(7.247)	(75.717)	(4.401)	(87.365)	(63.678)
Bókfært verð í árslok	<u>83.808</u>	<u>591.577</u>	<u>23.611</u>	<u>698.996</u>	<u>512.438</u>

Fasteignamat og váttryggingarverðmæti greinist þannig:

	Fasteignamat		Váttryggingarverðmæti	
	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023
Fasteign til eigin nota	615.650	601.100	1.018.679	976.574

Skýringar

15. Aðrar skuldir

	2024	2023
Ógreitt til stéttarfélaganna vegna innheimtu félagsgjalda	575.814	536.388
Ógreidd staðgreiðsla vegna lífeyrisgreiðslna og launa	911.536	768.805
Ógreitt framlag í starfsendurhæfingarsjóð	28.541	26.610
Ógreitt annað	200.497	155.853
	<u>1.716.388</u>	<u>1.487.656</u>

16. Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg staða sameignardeildar sjóðsins er reiknuð í samræmi við ákvæði 39. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Útreikningurinn er gerður af tryggingastærðfræðingi sem hefur til þess tilskilda staðfestingu frá Fjármálaeftirlitinu og starfar sjálfstætt utan sjóðsins. Helstu forsendur útreikninga miðast við ákvæði IV kafla reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða með síðari breytingum. Við mat á dánar- og lífslíkum skal nota nýjustu dánar- og eftirlífendatöflur, sem útgefnar eru af ráðherra að fengnum tillögum Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga. Í reglugerðinni kemur einnig fram að við núvirðisútreikning væntanlegs lífeyris og framtíðariðgjalda skuli nota 3,5% vaxtaviðmiðun umfram vísitölu neysluverðs.

Útreikningur tryggingafræðilegrar stöðu í lok árs 2024 miðast við sértækar lífs- og örorkulíkur fyrir sjóðinn. Lífslíkurnar taka mið af dánar- og eftirlífendatöflum sem fjármála- og efnahagsráðherra samþykktu í desember 2021. Töflurnar byggja á spá um auknar lífslíkur í framtíðinni.

Dómsniðurstaða Hæstaréttar vegna samþykktabreytinga LV

Í lok nóvember sl. kvað Hæstiréttur upp dóm í máli nr. 11/2024, LV gegn stefnanda A.

Tilfnið voru samþykktabreytingar sem samþykktar voru á ársfundi LV 2022 og tóku gildi í ársbyrjun 2023. Breytingarnar vörðuðu viðbrögð LV við nýjum forsendum um lífaldur sem endurspeglar væntingar um hækkandi lífaldur sjóðfélaga til framtíðar litið sem og að nú er gert ráð fyrir að yngri árgangar lifi lengur en þeir sem eldri eru.

Það er samdóma niðurstaða Hæstaréttar að með samþykktabreytingum LV er komið í veg fyrir að eldri sjóðfélagar taki á sig hluta af skuldbindingum vegna yngri sjóðfélaga. Sú hefði orðið raunin ef áunnum réttindum hefði verið breytt hlutfallslega jafnt óháð aldri og lífslíkum. Með dómi Hæstaréttar sem er fordæmisgefandi, standa samþykktir lífeyrissjóðsins óhaggaðar.

Yfirlit um breytingu á tryggingafræðilegri stöðu sameignardeildar

Eignir	2024	2023
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í árslok	2.159.149.068	1.962.799.133
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í ársbyrjun	1.962.799.133	1.789.760.625
Hækkun endurmetinnar eignar á árinu	196.349.935	173.038.508
Skuldbindingar		
Skuldbindingar í árslok	2.255.306.751	2.105.213.926
Skuldbindingar í ársbyrjun	2.105.213.926	1.896.923.499
Hækkun skuldbindinga á árinu	150.092.825	208.290.427
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	46.257.110	(35.251.919)

Yfirlit um breytingu á áföllnum lífeyrisskuldbindingum sameignardeildar

	2024	2023
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	1.378.891.223	1.220.442.525
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	115.928.668	143.802.407
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	46.486.519	44.300.252
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(39.004.562)	(33.195.191)
Hækkun vegna breyttra dánarlíka	2.295.854	1.783.460
Breyting á núvirtum rekstrarkostnaði í áfallinni stöðu	1.519.382	1.295.033
Lækkun vegna annarra breytinga	1.609.308	462.737
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	1.507.726.392	1.378.891.223

17. Skuldbindingar utan efnahags

Sjóðurinn hefur gert samninga sem skuldbinda hann til framtíðarfjárfestinga. Með samningunum hefur sjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta í framtaks-, fasteigna- og innviðasjóðum fyrir ákveðna fjárhæð sem er innkölluð í nokkrum áföngum. Staða skuldbindinga í árslok er sem hér greinir:

	2024	2023
Innlendar skuldbindingar	16.424.742	10.407.366
Erlendar skuldbindingar	33.333.216	42.164.546
	49.757.958	52.571.912

Skýringar

18. Fjármálagerningar

18.1. Flokkar fjármálagerninga

Fjárfestingar lífeyrissjóðsins skiptast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

Fjárfestingar í árslok 2024	Gangvirði	Haldið til gjalddaga	Kostnaðarverð	Samtals	Gangvirði
	Eignarhlutir í félögum og sjóðum	909.872.641	0	0	909.872.641
Skuldabréf	110.805.617	409.097.539	0	519.903.156	511.997.683
Aðrar fjárfestingar	0	0	0	0	0
Fjárfestingar samtals	<u>1.020.678.258</u>	<u>409.097.539</u>	<u>0</u>	<u>1.429.775.797</u>	<u>1.428.435.846</u>

Fjárfestingar í árslok 2023	Gangvirði	Haldið til gjalddaga	Kostnaðarverð	Samtals	Gangvirði
	Eignarhlutir í félögum og sjóðum	785.289.427	0	0	785.289.427
Skuldabréf	99.847.664	387.863.546	0	487.711.210	479.774.304
Aðrar fjárfestingar	0	0	0	0	0
Fjárfestingar samtals	<u>885.137.091</u>	<u>387.863.546</u>	<u>0</u>	<u>1.273.000.637</u>	<u>1.265.063.731</u>

18.2. Stigskipting gangvirðis

Taflan hér að neðan sýnir fjárfestingar sem færðar eru á gangvirði, flokkaðar eftir verðmatsaðferð. Matsaðferðum er skipt í þrjú stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsenda sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis eignanna. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: Fjármálagerningar sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði eða markaðstorgi fjármálagerninga skv. lögum nr. 108/2007. Gangvirðismatið byggir á síðustu viðskiptum viðkomandi fjármálagerninga.

Stig 2: Fjármálagerningar þar sem stuðst er við gengi frá eignastýranda sem getur verið afleitt af skráðu verði undirliggjandi eigna. Hér flokkast t.d. hlutdeildarskírteini í verðbréfasjóðum. Einnig skuldabréf þar sem stuðst er við verðlagningu skráð skuldabréfs með sambærilegan meðalbínditíma að viðbættu eðlilegu áhættuálagi.

Stig 3: Fjármálagerningar þar sem stuðst er við verðmat á undirliggjandi eignum, t.d. frá eignastýranda eða verðmat byggð á viðurkenndum verðmatsaðferðum, s.s. sjóðstreymi, innra virði eða nýlegt viðskiptaverð.

Til þessa stigs teljast m.a. innlendir og erlendir framtakssjóðir sem ekki gefa út gengi sem og innlend og erlend hlutafélög sem ekki eru skráð á markaði.

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Fjárfestingar á gangvirði í árslok 2024	<u>295.829.089</u>	<u>535.048.574</u>	<u>189.800.594</u>	<u>1.020.678.257</u>
Fjárfestingar á gangvirði í árslok 2023	<u>269.391.887</u>	<u>446.558.515</u>	<u>169.186.689</u>	<u>885.137.092</u>

Breytingar sem falla undir stig 3 á árinu eru eftirfarandi:

Staða 1.1.2024	169.186.689
Keypt á árinu	27.471.340
Selt á árinu og arðgreiðslur	(21.150.116)
Flutt milli stiga	0
Matsbreyting	14.292.682
Staða 31.12.2024	<u>189.800.595</u>

19. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring

Hlutverk stjórnar lífeyrissjóðsins er samkvæmt lögum að hafa eftirlit með starfsemi sjóðsins. Liður í því eftirliti er samþykkt og innleiðing áhættustefnu og áhættustýringarstefnu. Á grundvelli þeirra felur stjórn framkvæmdastjóra og áhættustjóra sjóðsins umsjón með framkvæmd stefnanna.

Sjóðurinn leggur áherslu á það í störfum sínum að stefnurnar og framkvæmd þeirra sé virkur þáttur í starfseminni. Markmið stefnanna er að auka öryggi í rekstri sjóðsins og draga þannig úr líkum á því að réttindi sjóðfélaga til greiðslu lífeyris skerðist sem og að stuðla almennt að góðum og öruggum rekstri.

Áhættustefna og áhættustýringarstefna sjóðsins byggja á lögum nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða og reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða og vörsluaðila séreignarsparnaðar með síðari breytingum. Áhættustefnan tekur einnig mið af ISO staðli 31000 um áhættustýringu, eðli og umfangi reksturs sjóðsins og skýrslum erlendra aðila eins og IOPS (e. International Organisation of Pension Supervision).

Í stefnunum er skipulag sjóðsins skilgreint, mælt fyrir um umsjón og ábyrgð er varðar framkvæmd áhættustýringar, eftirlitskerfi sjóðsins lýst, helstu áhættuþættir í rekstri sjóðsins eru skilgreindir, þeir metnir og tilgreint er hvernig vöktun á þeim fer fram.

Áhætta í starfsemi sjóðsins er skilgreind, til samræmis við skilgreiningu á áhættu í ISO staðli 31000 sem áhrif óvissu á markmið, þar sem áhrifin eru frávik frá því sem búist er við, bæði jákvæð og neikvæð. Þessi skilgreining er víðari en skilgreining á hugtakinu áhætta eins og það er skilgreint í reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða. Þar er áhætta skilgreind sem hættu á fjárhagslegu tapi sem leiðir af atburði og fellur undir einn eða fleiri af þeim áhættuþáttum sem lífeyrissjóður skilgreinir.

Helstu áhættuþættir í starfsemi sameignardeildar sjóðsins eru fjárhagsleg áhætta, mótaðilaáhætta, lífeyristryggingaráhætta, rekstraráhætta og áhætta tengd loftslagsbreytingum. Hér á eftir, í skýringu 19, er fjallað um helstu áhættuþætti í sameignardeild sjóðsins. Skýringar 20–23 snúa að séreignarleiðum sjóðsins, þ.e. Verðbréfaeið, Ævileið I, Ævileið II og Ævileið III.

19.1. Fjárhagsleg áhætta

Fjárhagsleg áhætta felst í hættunni á fjárhagslegu tapi vegna breytinga á vöxtum, gengi gjaldmiðla eða virði verðbréfa. Fjárhagslegri áhættu má skipta í a) vaxta- og endurfjárfestingaráhættu, b) uppgreiðsluáhættu, c) markaðsáhættu, d) gjaldmiðlaáhættu og e) verðbólguáhættu.

Skýringar

a) Vaxta- og endurfjárfestingaráhætta

Hættan á að breytingar á vöxtum og lögum vaxtaferils leiði til lækkunar á virði skuldabréfa. Ef vextir hækka getur sjóðurinn þurft að innleysa gengistap við sölu á skuldabréfum sem keypt voru á lægri vöxtum. Þá getur lækkandi vaxtaumhverfi leitt til lægri ávöxtunarkröfu við kaup nýrra skuldabréfa þegar núverandi skuldabréf eru á gjalddaga og þegar fjárfest er fyrir innflæði (endurfjárfestingaráhætta).

Hluti skuldabréfa sameignardeildar er færður til bókar á gangvirði og hluti á upphaflegri ávöxtunarkröfu við kaup. Sá hluti sem færður er til bókar á gangvirði er næmur fyrir breytingum á ávöxtunarkröfu á markaði. Hér að neðan má sjá hvaða áhrif breytingar á ávöxtunarkröfu hefur á gangvirði skuldabréfa sem færð eru til bókar á gangvirði, hreina eign og tryggingafræðilega stöðu. Annars vegar er gert ráð fyrir að ávöxtunarkrafa verðtryggðra og óverðtryggðra markaðsskuldabréfa lækki um 100 punkta og hins vegar að ávöxtunarkafan hækki um 100 punkta. 100 punkta breyting samsvarar eins prósentustigs breytingu á ávöxtunarkröfu.

Áhrif á hreina eign til greiðslu lífeyris:

Breyting á ávöxtunarkröfu:	31.12.2024 100 punkta lækkun	31.12.2024 100 punkta hækkun	31.12.2023 100 punkta lækkun	31.12.2023 100 punkta hækkun
Verðtryggð skuldabréf færð á gangvirði	4.086.313	(3.724.606)	3.683.565	(3.331.359)
Óverðtryggð skuldabréf færð á gangvirði	1.364.666	(1.271.592)	1.382.629	(1.286.342)
Samtals gangvirðisbreyting	<u>5.450.979</u>	<u>(4.996.198)</u>	<u>5.066.194</u>	<u>(4.617.701)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris	1.420.485.970	1.420.485.970	1.256.491.994	1.256.491.994
Breyting á hreinni eign	<u>5.450.979</u>	<u>(4.996.198)</u>	<u>5.066.194</u>	<u>(4.617.701)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytt gangvirði	<u>1.425.936.949</u>	<u>1.415.489.772</u>	<u>1.261.558.188</u>	<u>1.251.874.293</u>

Tryggingafræðileg staða þann 31.12.2024 er -4,3% en var -6,8% þann 31.12.2023. Í töflunni hér á eftir er sýnt hver áhrifin eru á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins ef ávöxtunarkrafar hækkar eða lækkar um 100 punkta.

Áhrif á tryggingafræðilega stöðu:

Breyting á ávöxtunarkröfu:	31.12.2024 100 punkta lækkun	31.12.2024 100 punkta hækkun	31.12.2023 100 punkta lækkun	31.12.2023 100 punkta hækkun
Verðtryggð skuldabréf færð á gangvirði	0,2%	(0,2%)	0,2%	(0,2%)
Óverðtryggð skuldabréf færð á gangvirði	0,1%	(0,1%)	0,1%	(0,1%)
Samtals áhrif á tryggingafræðilega stöðu	<u>0,2%</u>	<u>(0,2%)</u>	<u>0,3%</u>	<u>(0,3%)</u>
Tryggingafræðileg staða	(4,3%)	(4,3%)	(6,8%)	(6,8%)
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu	<u>0,2%</u>	<u>(0,2%)</u>	<u>0,3%</u>	<u>(0,3%)</u>
Tryggingafræðileg staða eftir breytt gangvirði	<u>(4,1%)</u>	<u>(4,5%)</u>	<u>(6,5%)</u>	<u>(7,1%)</u>

b) Uppgreiðsluáhætta

Hluta af skuldabréfaeign sjóðsins er heimilt að greiða upp. Það felur í sér uppgreiðsluáhættu sem felst í því að skuldabréf verði greidd upp fyrir lokagjaldþaga og lífeyrissjóðurinn þurfi því mögulega að endurfjárfesta á lægri vöxtum. Stærsti hluti þeirra skuldabréfa í eigu sameignardeildar sem er uppgreiðanlegur eru sjóðfélaga-lán en þau eru öll uppgreiðanleg án uppgreiðslugjalds.

c) Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi eða óhagstæðum breytingum á fjárhagslegri stöðu sem stafa beint eða óbeint af sveiflum á virði eigna.

Stór hluti eigna sameignardeildar er í markaðsverðbréfum, bæði hlutabréfum og skuldabréfum. Markaðsverðbréf mynda stærsta hluta þeirra eigna sem ætlað er að standa á móti lífeyrisskuldbindingum sjóðsins. Fjárfestingar sameignardeildar í eignarhlutum í félögum og sjóðum eru að mestu leyti í skráðum eignum, en þó er hluti af fjárfestingum einnig í óskráðum eignum.

Innlend og erlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir:

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall af eignum 31.12.2024	Hlutfall af eignum 31.12.2023
Innlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir á gangvirði	189.870.287	192.350.577	13,3%	15,3%
Erlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir á gangvirði	532.872.679	442.608.142	37,5%	35,2%
Samtals	<u>722.742.966</u>	<u>634.958.719</u>	<u>50,8%</u>	<u>50,5%</u>

Áhrif 5% og 10% lækkunar á gangvirði eignarhluta í félögum og sjóðum á eignir sameignardeildar og tryggingafræðilega stöðu er sýnd hér að neðan. Tekið skal fram að 5% og 10% hækkun á gangvirði hefur sömu áhrif en í gagnstæða átt, þ.e. til hækkunar á hreinni eign til greiðslu lífeyris og til bætingar á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins.

Áhrif á hreina eign til greiðslu lífeyris:

	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2023
Breyting á gangvirði:	<u>-5%</u>	<u>-10%</u>	<u>-5%</u>	<u>-10%</u>
Áhrif á innlend hlutabréf og hlutabréfasjóði	(9.493.514)	(18.987.029)	(9.617.529)	(19.235.058)
Áhrif á erlend hlutabréf og hlutabréfasjóði	<u>(26.643.634)</u>	<u>(53.287.268)</u>	<u>(22.130.407)</u>	<u>(44.260.814)</u>
Samtals gangvirðisbreyting	<u>(36.137.148)</u>	<u>(72.274.297)</u>	<u>(31.747.936)</u>	<u>(63.495.872)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris	1.420.485.970	1.420.485.970	1.256.491.994	1.256.491.994
Breyting á hreinni eign	<u>(36.137.148)</u>	<u>(72.274.297)</u>	<u>(31.747.936)</u>	<u>(63.495.872)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytt gangvirði	<u>1.384.348.822</u>	<u>1.348.211.673</u>	<u>1.224.744.058</u>	<u>1.192.996.122</u>

Skýringar

Áhrif á tryggingafræðilega stöðu:

	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2023
Breyting á gangvirði:	-5%	-10%	-5%	-10%
Áhrif vegna innlendra hlutabréfa og hlutabréfasjóða ...	(0,4%)	(0,8%)	(0,5%)	(0,9%)
Áhrif vegna erlendra hlutabréfa og hlutabréfasjóða ...	(1,2%)	(2,4%)	(1,1%)	(2,1%)
Samtals gangvirðisbreyting	(1,6%)	(3,2%)	(1,5%)	(3,0%)
Tryggingafræðileg staða	(4,3%)	(4,3%)	(6,8%)	(6,8%)
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu	(1,6%)	(3,2%)	(1,5%)	(3,0%)
Tryggingafræðileg staða eftir breytt gangvirði	(5,9%)	(7,5%)	(8,3%)	(9,8%)

d) Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta felst í hættu á að sveiflur á gengi íslensku krónunnar annars vegar og erlendra myntkrossa hins vegar geti haft neikvæð áhrif á eignastöðu. Lífeyrissjóðurinn, sem er langtímafjárfestir, er ekki með samninga um gjaldeyrisvarnir og er erlend verðbréfaeign sameignardeildar því óvarin gagnvart gengissveiflum íslensku krónunnar.

Meirihluti eigna sameignardeildar í árslok 2024 er í íslenskum krónum en um 49,2% er í erlendri mynt, sem svarar til 701,1 milljarða króna. Hér á eftir eru tilgreindir þeir gjaldmiðlar sem mest áhrif hafa á rekstur sameignardeildar. Upplýsingar um gengi og útreikning á flökti taka mið af opinberu viðmiðunargengi Seðlabanka Íslands.

Mynt	Árslokagengi 2024	Árslokagengi 2023	Meðalgengi 2024	Meðalgengi 2023	Ársflökt 2024
USD	138,20	136,20	137,93	137,98	6,4%
EUR	143,90	150,50	149,31	149,14	4,0%
DKK	19,30	20,19	20,02	20,02	4,0%
GBP	173,30	173,18	176,40	171,46	5,6%
JPY	0,88	0,96	0,91	0,98	10,0%

Skipting eigna eftir myntum:

Mynt	Fjárhæð 2024	Fjárhæð 2023	Hlutfall af eignum 2024	Hlutfall af eignum 2023
USD	517.754.188	390.986.033	36,4%	31,1%
EUR	80.269.999	74.516.673	5,6%	5,9%
DKK	20.292.601	18.081.086	1,4%	1,4%
GBP	20.599.647	24.433.943	1,4%	1,9%
JPY	18.031.642	20.803.901	1,3%	1,7%
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	44.162.992	44.128.029	3,1%	3,5%
Samtals	701.111.069	572.949.665	49,2%	45,5%

d) Gjaldmiðlaáhætta, framhald

Í töflunni hér að neðan eru sýnd hvaða áhrif 5% og 10% styrking á gengi íslensku krónunnar gagnvart viðkomandi gjaldmiðlum hefði á gangvirði eigna sameignardeildar í erlendri mynt, hreina eign til greiðslu lífeyris og tryggingafræðilega stöðu miðað við stöðu eigna í viðkomandi gjaldmiðli á reikningsskiladegi. 5% og 10% veiking á gengi íslensku krónunnar hefði öfug áhrif.

Áhrif á hreina eign til greiðslu lífeyris:

	31.12.2024 5%	31.12.2024 10%	31.12.2023 5%	31.12.2023 10%
Styrking á gengi íslensku krónunnar:				
USD	(25.887.709)	(51.775.419)	(19.549.302)	(39.098.603)
EUR	(4.013.500)	(8.027.000)	(3.725.834)	(7.451.667)
DKK	(1.014.630)	(2.029.260)	(904.054)	(1.808.109)
GBP	(1.029.982)	(2.059.965)	(1.221.697)	(2.443.394)
JPY	(901.582)	(1.803.164)	(1.040.195)	(2.080.390)
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	(2.208.150)	(4.416.299)	(2.206.401)	(4.412.803)
Samtals gangvirðisbreyting	<u>(35.055.553)</u>	<u>(70.111.107)</u>	<u>(28.647.483)</u>	<u>(57.294.966)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris	1.420.485.970	1.420.485.970	1.256.491.994	1.256.491.994
Breyting á hreinni eign	<u>(35.055.553)</u>	<u>(70.111.107)</u>	<u>(28.647.483)</u>	<u>(57.294.966)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytt gangvirði	<u>1.385.430.417</u>	<u>1.350.374.863</u>	<u>1.227.844.511</u>	<u>1.199.197.028</u>

Áhrif á tryggingafræðilega stöðu:

	31.12.2024 5%	31.12.2024 10%	31.12.2023 5%	31.12.2023 10%
Styrking á gengi íslensku krónunnar:				
USD	(1,1%)	(2,3%)	(0,9%)	(1,9%)
EUR	(0,2%)	(0,4%)	(0,2%)	(0,4%)
DKK	(0,0%)	(0,1%)	(0,0%)	(0,1%)
GBP	(0,0%)	(0,1%)	(0,1%)	(0,1%)
JPY	(0,0%)	(0,1%)	(0,0%)	(0,1%)
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	(0,1%)	(0,2%)	(0,1%)	(0,2%)
Samtals	<u>(1,6%)</u>	<u>(3,1%)</u>	<u>(1,4%)</u>	<u>(2,7%)</u>
Tryggingafræðileg staða	(4,3%)	(4,3%)	(6,8%)	(6,8%)
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu	<u>(1,6%)</u>	<u>(3,1%)</u>	<u>(1,4%)</u>	<u>(2,7%)</u>
Tryggingafræðileg staða eftir breytt gangvirði	<u>(5,9%)</u>	<u>(7,4%)</u>	<u>(8,2%)</u>	<u>(9,5%)</u>

Skýringar

e) Verðbólguáhætta

Verðbólguáhætta er sú hætta að verðbólga valdi hækkun á lífeyrisskuldbindingum umfram raunávöxtun óverðtryggðra eigna. Verðbólguáhætta er viðvarandi í sameignardeild sjóðsins þar sem skuldbindingar eru að fullu verðtryggðar en eignasafnið er hins vegar að hluta ávaxtað í óverðtryggðum verðbréfum. Sumar aðrar eignir sjóðsins hafa eiginleika óbeinnar verðtryggingar sem milda áhrifin til lengri tíma lítið. Sem dæmi um slíkar eignir eru erlendar eignir sjóðsins. Þegar krónan veikist þá getur verðbólga aukist vegna hækkandi verðs á innfluttum vörum en á móti hækka erlendar eignir sjóðsins í virði sem getur komið til móts við auknar skuldbindingar sjóðsins.

Verðtryggðar eignir:

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall af eignum 31.12.2024	Hlutfall af eignum 31.12.2023
Skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	116.668.141	110.573.740	8,2%	8,8%
Útlán til sjóðfélaga og annarra	74.101.826	67.734.904	5,2%	5,4%
Önnur skuldabréf	194.067.743	166.071.026	13,6%	13,2%
Samtals	<u>384.837.710</u>	<u>344.379.670</u>	<u>27,0%</u>	<u>27,4%</u>

19.2. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi ef gagnaðili fjármálagernings stendur ekki við umsamdar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhættu má skipta í útlánaáhættu, samþjöppunaráhættu, landsáhættu og atvinnugreinaáhættu.

Útlánaáhætta er sú áhætta að mótaðilar standi ekki skil á greiðslum af fjármálagerningum. Dæmi um slíka fjármálagerninga eru skuldabréf, vixlar, skuldaviðurkenningar og innlán, en dæmi um aðra samninga sem geta falið í sér útlánaígildi eru afleiðusamningar. Útlánaáhætta er m.a. metin á grundvelli mats á láns hæfi stærstu útgefenda ásamt því að fylgjast með þróun vanskila.

Ríkissjóður Íslands er með opinbera láns hæfiseinkunn frá stóru alþjóðlegu láns hæfismatsfyrirtækjunum. Ríkissjóður er með einkunnina A+ frá Standard & Poor's (S&P) þegar kemur að langtíma skuldbindingum. Hluti af mótaðilum sameignardeildar er jafnframt með láns hæfismat í fjárfestingarflokki (e. investment-grade).

Útlánaáhætta, láns hæfismat miðast við 31.12.2024

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall af eignum 31.12.2024	Hlutfall af eignum 31.12.2023
Skuldabréf m. ábyrgð ríkissjóðs, láns hæfismat A+ frá S&P	155.920.220	155.112.542	11,0%	12,3%
Mótaðilar með láns hæfismat í fjárfestingarflokki	28.115.767	25.494.576	2,0%	2,0%
Sértryggð skuldabréf	78.466.684	67.412.130	5,5%	5,4%
Önnur innlend skuldabréf	123.402.261	111.642.700	8,7%	8,9%
Varúðarniðurfærsla vegna annarra skuldabréfa	(1.319.644)	(1.319.609)	(0,1%)	(0,1%)
Útlán til sjóðfélaga og annarra	123.366.231	121.578.976	8,7%	9,7%
Varúðarniðurfærsla veðskuldabréfa	(717.283)	(1.303.145)	(0,1%)	(0,1%)
Erlend skuldabréf	112.220.558	74.716.627	7,9%	5,9%
Samtals	<u>619.454.794</u>	<u>553.334.797</u>	<u>43,6%</u>	<u>44,0%</u>

Vanskilahlutföll sameignardeildar eru reiknuð með kennitöluáferð. Það eru eftirstöðvar allra lána/skuldabréfa þeirra lántaka sem eru með eitt eða fleiri lán/skuldabréf í meira en 90 daga vanskilum sem hlutfall af eftirstöðvum allra lána/skuldabréfa sameignardeildar. Við útreikning á vanskilahlutföllum er notast við kröfuvirði lána/skuldabréfa, þ.e. ekki er tekið tillit til varúðarniðurfærslu.

Yfir 90 daga vanskilahlutfall:

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall 31.12.2024	Hlutfall 31.12.2023
Útlán til sjóðfélaga	912.454	508.114	0,7%	0,4%

Ekki eru yfir 90 daga vanskil á öðrum útlánnum né skuldabréfum.

Greiðsluhlé lána:

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall 31.12.2024	Hlutfall 31.12.2023
Útlán til sjóðfélaga	485.731	459.214	0,4%	0,4%

Við mat á útlánnum og öðrum skuldabréfum er tekið tillit til þeirrar tapsáhættu sem kann að vera fyrir hendi á uppgjörsteggi. Sú tapsáhætta er gjaldfærð sem varúðarniðurfærsla á afskriftarreikning sjóðsins sbr. reglur nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða.

Varúðarniðurfærsla vegna útlána og skuldabréfa

Í árslok 2024	(2.036.927)
Í árslok 2023	(2.622.754)
Breyting niðurfærslu	<u>(585.827)</u>

19.3. Lífeyrstryggingaráhætta

Lífeyrstryggingaráhætta er hættan á því að lífeyrissjóður geti ekki staðið við lífeyrisskuldbindingar sínar (greitt lífeyri) að fullu. Lífeyrstryggingaráhætta má m.a. skipta í áhættu tengdri eigna- og skuldbindingajöfnuði, lýðfræðilega áhættu og lausafjárahættu. Tryggingafræðileg staða sjóðsins er einn mælikvarði við mat á lífeyrstryggingaráhættu, einnig er horft til hlutfalls lífeyris á móti iðgjöldum, aldursamsetningu sjóðfélaga og fleira.

a) Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði

Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði er hættan á að lífeyrissjóður vanmeti lífeyrisskuldbindingar sínar vegna vanmats eða óvissu tengdum lýðfræðilegum þáttum, svo sem forsendum um dánar- og örorkutíðni auk forsendna um vexti og verðbólgu.

Skýringar

Sjóðurinn framkvæmir reglulega álagspróf og er markmið með framkvæmd álagsprófanna að meta hversu mikil áhrif ákveðnir áhættuþættir í rekstri sameignardeildar hafa á tryggingafræðilega stöðu. Þá er sérstaklega verið að meta hvort tryggingafræðileg staða verði undir -10% ef mismunandi áhættuþættir raungerast. Þetta er gert þar sem að í 39. gr. laga nr. 129/1997 er kveðið á um að ef heildar tryggingafræðileg staða lífeyrissjóða leiðir í ljós að meira en 10% munur er á milli eignaliða og lífeyrisskuldbindinga er skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum. Með sama hætti þarf að gera breytingar á samþykktum ef munurinn hefur haldist meiri en 5% samfellt í 5 ár.

Niðurstöður álagsprófs:

	Trygginga- fræðileg staða 2024	Trygginga- fræðileg staða 2023	Breyting trygginga- fræðilegrar stöðu 2024	Breyting trygginga- fræðilegrar stöðu 2023
Núverandi staða	(4,3%)	(6,8%)		
Tryggingafræðileg krafa lækkuð úr 3,5% í 3%	(13,4%)	(15,6%)	(9,1%)	(8,9%)
Líftöflur hliðrast um 2 ár	(8,9%)	(11,4%)	(4,7%)	(4,7%)
Örorkulíkur auknar um 10%	(4,8%)	(7,3%)	(0,6%)	(0,6%)
Vísitala neysluverðs hækkun ársins aukin um 0,5% ..	(4,5%)	(7,0%)	(0,2%)	(0,3%)
Gengisvísitala lækkar um 10%	(7,3%)	(9,5%)	(3,0%)	(2,7%)
Sjóðfélagalán lækka um 10%	(4,8%)	(7,4%)	(0,5%)	(0,6%)
Markaðsskuldabréf lækka um 10%	(6,4%)	(8,8%)	(2,1%)	(2,0%)
Erlend hlutabréf lækka um 10%	(6,4%)	(8,9%)	(2,2%)	(2,1%)
Innlend hlutabréf lækka um 10%	(5,0%)	(7,7%)	(0,8%)	(0,9%)

b) Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á að lífeyrissjóður hafi ekki nægjanlegt laust fé til að mæta greiðsluskuldbindingum. Skipta má lausafjánhættu í seljanleikaáhættu og útstreymisáhættu.

Seljanleikaáhætta lýtur að því að ekki sé unnt að selja tiltekna fjármálagerninga innan tiltekins tíma. Stærsti hluti eigna sameignardeildar eru skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs og skráð verðbréf sem almennt teljast til seljanlegra eigna. Það á við þessa eignaflokka eins og aðra að takmörkuð eftirspurn og erfiðleikar á fjármála-
mörkuðum geta haft áhrif á verðmyndun og seljanleika þeirra.

Laust fé, skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs og skráð verðbréf sem hlutfall af eignum:

	2024	2023
Innlán og peningamarkaðssjóðir	2,0%	2,2%
Skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	11,0%	12,3%
Erlend skráð hlutabréf og hlutabréfasjóðir	30,5%	28,1%
Innlend skráð hlutabréf	9,8%	12,0%
Skráð skuldabréf sveitarfélaga, lánastofnanna og fyrirtækja	14,9%	15,0%
Erlendir skráðir skuldabréfasjóðir	7,9%	5,9%
Samtals	76,1%	75,5%

Útstreymisáhætta vísar hins vegar til hættunnar á því að ekki sé unnt að standa við greiðslur vegna lífeyris-skuldbindinga eða uppgjörs samninga sem sjóðurinn hefur undirgengist, t.d. vegna verðbréfavíðskipta.

Til að lágmarka útstreymisáhættu er fylgst með útstreymi greidds lífeyris og innstreymi iðgjalda og afborgana/ arðgreiðslna af verðbréfum. Ef hlutfall milli lífeyris og iðgjalda er minna en 100% þýðir það að það er meira innstreymi af iðgjöldum til sjóðsins heldur en sjóðurinn greiðir út í lífeyri, þ.e. nettó innstreymi fjármagns til sjóðsins.

Hlutfall lífeyris af iðgjöldum:

	2024	2023
Lífeyrir	39.329.718	33.504.169
Iðgjöld	47.071.983	44.868.711
Lífeyrisbyrði	83,6%	74,7%

19.4. Rekstraráhætta

Undir rekstraráhættu fellur m.a. hættan á fjárhagslegu tapi eða neikvæðum áhrifum á orðspor sjóðsins vegna ófullnægjandi innri reglna, verkferla, upplýsingakerfa, háttsemi starfsmanna eða ytri þátta í rekstrarumhverfi sjóðsins.

Skilvirkar leiðir til að draga úr rekstraráhættu eru skýrar innri reglur, starfslýsingar, verkferlar sem skilgreina verklag við helstu verkþætti og skýrt skipurit. Til þess að draga úr rekstraráhættu hefur sjóðurinn innleitt rafrænt skjalakerfi. Hluti af skjalakerfinu er gæðahandbók sem inniheldur öll gæðaskjöl sjóðsins. Þetta eru stefnur, reglur, meginferlar, verklagsreglur, vinnulýsingar, sniðmát og önnur skjöl. Með notkun gæðahandbókar í rekstri sjóðsins er gætt að því að verklag sé samræmt í starfsemi sjóðsins, það gert aðgengilegt á miðlægum stað með það að markmiði að draga úr rekstraráhættu.

Undir rekstraráhættu flokkast jafnframt pólitísk áhætta, en hún er skilgreind sem áhættan af því að aðgerðir eða aðgerðarleysi stjórnvalda auki lífeyrisbyrði sjóðsins eða skerði eignir hans, auk annarra neikvæðra áhrifa sem óvissa um mögulegar stjórnvaldsaðgerðir kunna að skapa. Undir þetta falla t.a.m. breytingar á lögum eða reglum um starfsemina eða túlkun þeirra sem valda verulegum breytingum á starfseminni. Þetta kunna t.d. að vera breytingar á lögum um lífeyrissjóði, uppgjörsreglum, skattalögum, lögum um aðra aðila sem hafa áhrif á starfsemi sjóðsins, eftirliti og eftirlitsreglum og heimildum til fjárfestinga.

19.5. Áhætta tengd loftslagsbreytingum

Áhætta tengt loftslagsbreytingum er hluti af sjálfbærniáhættu. Almennt er áhætta tengd loftslagsbreytingum skipt í tvo meginflokka. Annars vegar raunlæga áhættu (e. physical risk) og hins vegar umbreytingaráhættu (e. transition risk).

Raunlæg áhætta er sú áhætta sem stafar af loftslagsbreytingum á innviði samfélaga, rekstur fyrirtækja og opinberra aðila vegna breytinga á framboði á vatni, uppsprettu vatns og gæðum vatns; breytinga á fæðuöryggi; breytinga á líffræðilegum fjölbreytileika; hitabreytinga sem hafa neikvæð áhrif á landareignir aðila, starfsemi þeirra, aðfangakeðjur og öryggi starfsfólks.

Umbreytingar yfir í hagkerfi sem eru minna háð kolefni munu hafa í för með sér víðtækar stefnubreytingar, breytingar á lögum og reglum, breytingar á tækni, breytingar á neysluvenjum og breytingar á mörkuðum. Það fer eftir eðli, hraða og áherslum þessara umbreytinga hver áhrifin verða á fyrirtæki, stofnanir, samfélög og hagkerfi.

Sjóðurinn hefur undanfarin ár lagt aukna áherslu á að skilja sjálfbærniáhættu í eignasöfnum sínum, þ.á.m. áhættu tengdri loftslagsbreytingum. Til að bregðast við þessari áhættu hefur sjóðurinn meðal annars mótað sér stefnur um ábyrgar fjárfestingar og útilokun fjárfestingarkosta úr eignasöfnum sjóðsins. Áframhaldandi vinna verður við að greina og auka þekkingu á sjálfbærniáhættu.

20. Áhættuþættir í Verðbréfaeidd, séreignardeild

Hér er fjallað um helstu áhættuþætti í starfsemi Verðbréfaeiddar, séreignardeildar. Almenna umfjöllun um hvern áhættuþátt má sjá í skýringu 19 hér að framan.

20.1. Fjárhagsleg áhætta

a) Vaxta- og endurfjárfestingaráhætta

Hluti skuldabréfa Verðbréfaeiddar er færður til bókar á gangvirði og hluti á upphaflegri ávöxtunarkröfu við kaup. Sá hluti sem færður er til bókar á gangvirði er næmur fyrir breytingum á ávöxtunarkröfu á markaði. Hér að neðan má sjá hvaða áhrif breytingar á ávöxtunarkröfu hefur á gangvirði skuldabréfa sem færð eru til bókar á gangvirði og hreina eign. Annars vegar er gert ráð fyrir að ávöxtunarkrafa verðtryggðra og óverðtryggðra markaðsskuldabréfa lækki um 100 punkta og hins vegar að ávöxtunarkafan hækki um 100 punkta. 100 punkta breyting samsvarar eins prósentustigs breytingu á ávöxtunarkröfu.

Áhrif á hreina eign Verðbréfaeiddar:

	31.12.2024 100 punkta lækkun	31.12.2024 100 punkta hækkun	31.12.2023 100 punkta lækkun	31.12.2023 100 punkta hækkun
Breyting á ávöxtunarkröfu:				
Verðtryggð skuldabréf færð á gangvirði	67.814	(61.812)	61.230	(55.376)
Óverðtryggð skuldabréf færð á gangvirði	22.647	(21.103)	22.983	(21.382)
Samtals gangvirðisbreyting	<u>90.462</u>	<u>(82.914)</u>	<u>84.213</u>	<u>(76.758)</u>
Hrein eign	23.573.697	23.573.697	20.886.055	20.886.055
Breyting á hreinni eign	90.462	(82.914)	84.213	(76.758)
Hrein eign eftir breytt gangvirði	<u>23.664.159</u>	<u>23.490.783</u>	<u>20.970.268</u>	<u>20.809.297</u>
Áhrif sem hlutfall af hreinni eign	0,4%	(0,4%)	0,4%	(0,4%)

b) Markaðsáhætta

Stór hluti eigna Verðbréfaeiddar er í markaðsverðbréfum, bæði hlutabréfum og skuldabréfum. Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru að mestu leyti í skráðum eignum, en þó er hluti af fjárfestingum einnig í óskráðum eignum.

Innlend og erlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir:

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall af eignum 31.12.2024	Hlutfall af eignum 31.12.2023
Innlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir	3.150.995	3.197.349	13,3%	15,3%
Erlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir	8.843.297	7.357.258	37,5%	35,2%
Samtals	<u>11.994.292</u>	<u>10.554.607</u>	<u>50,8%</u>	<u>50,5%</u>

Skýringar

Áhrif 5% og 10% lækkunar á gangvirði eignarhluta í félögum og sjóðum á eignir Verðbréfaleiðar og áhrif sem hlutfall af hreinni eign eru sýnd hér að neðan.

Áhrif á hreina eign Verðbréfaleiðar:

	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2023
Breyting á gangvirði:	-5%	-10%	-5%	-10%
Áhrif á innlend hlutabréf og hlutabréfasjóði	(157.550)	(315.100)	(159.867)	(319.735)
Áhrif á erlend hlutabréf og hlutabréfasjóði	(442.165)	(884.330)	(367.863)	(735.726)
Samtals gangvirðisbreyting	(599.715)	(1.199.430)	(527.730)	(1.055.461)
Hrein eign	23.573.697	23.573.697	20.886.055	20.886.055
Breyting á hreinni eign	(599.715)	(1.199.430)	(527.730)	(1.055.461)
Hrein eign eftir breytt gangvirði	<u>22.973.982</u>	<u>22.374.267</u>	<u>20.358.325</u>	<u>19.830.594</u>
Áhrif sem hlutfall af hreinni eign	(2,5%)	(5,1%)	(2,5%)	(5,1%)

c) Gjaldmiðlaáhætta

Meirihluti eigna Verðbréfaleiðar í árslok 2024 er í íslenskum krónum en um 49,5% er í erlendri mynt, sem svarar til 11,7 milljarða króna. Hér á eftir eru tilgreindir þeir gjaldmiðlar sem mest áhrif hafa á rekstur Verðbréfaleiðar.

Skipting eigna eftir myntum:

Mynt	Fjárhæð 2024	Fjárhæð 2023	Hlutfall af eignum 2024	Hlutfall af eignum 2023
USD	8.606.374	6.525.837	36,5%	31,2%
EUR	1.334.289	1.243.737	5,7%	5,9%
DKK	337.314	301.786	1,4%	1,4%
GBP	342.418	407.820	1,5%	2,0%
JPY	299.731	347.232	1,3%	1,7%
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	734.100	736.528	3,1%	3,5%
Samtals	<u>11.654.226</u>	<u>9.562.940</u>	<u>49,5%</u>	<u>45,7%</u>

Í töflunni hér að neðan eru sýnd hvaða áhrif 5% og 10% styrking á gengi íslensku krónunnar gagnvart viðkomandi gjaldmiðlum hefði á gangvirði eigna Verðbréfaleiðar í erlendri mynt, hreina eign og áhrif sem hlutfall af hreinni eign.

Áhrif á hreina eign Verðbréfaleiðar:

	31.12.2024 5%	31.12.2024 10%	31.12.2023 5%	31.12.2023 10%
Styrking á gengi íslensku krónunnar:				
USD	(430.319)	(860.637)	(326.292)	(652.584)
EUR	(66.714)	(133.429)	(62.187)	(124.374)
DKK	(16.866)	(33.731)	(15.089)	(30.179)
GBP	(17.121)	(34.242)	(20.391)	(40.782)
JPY	(14.987)	(29.973)	(17.362)	(34.723)
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	(36.705)	(73.410)	(36.826)	(73.653)
Samtals gangvirðisbreyting	<u>(582.712)</u>	<u>(1.165.422)</u>	<u>(478.147)</u>	<u>(956.295)</u>
Hrein eign	23.573.697	23.573.697	20.886.055	20.886.055
Breyting á hreinni eign	(582.712)	(1.165.422)	(478.147)	(956.295)
Hrein eign eftir breytt gangvirði	<u>22.990.985</u>	<u>22.408.275</u>	<u>20.407.908</u>	<u>19.929.760</u>
Áhrif sem hlutfall af hreinni eign	(2,5%)	(4,9%)	(2,3%)	(4,6%)

20.2. Mótaðilaáhætta

Ríkissjóður Íslands er með opinbera lánshæfiseinkunn frá stóru alþjóðlegu lánshæfismatsfyrirtækjunum. Ríkissjóður er með einkunnina A+ frá Standard & Poor's (S&P) þegar kemur að langtíma skuldbindingum. Hluti af mótaðilum Verðbréfaleiðar er jafnframt með lánshæfismat í fjárfestingarflokki (e. investment-grade).

Útlánaáhætta, lánshæfismat miðast við 31.12.2024

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall af eignum 31.12.2024	Hlutfall af eignum 31.12.2023
Skuldabréf m.ábyrgð ríkissjóðs, lánshæfismat A+ frá S&P	2.587.576	2.578.360	11,0%	12,3%
Mótaðilar með lánshæfismat í fjárfestingarflokki	466.596	423.784	2,0%	2,0%
Sértrygð skuldabréf	1.302.195	1.120.559	5,5%	5,4%
Önnur skuldabréf	2.047.924	1.855.782	8,7%	8,9%
Varúðarniðurfærsla vegna annarra skuldabréfa	(21.900)	(21.935)	(0,1%)	(0,1%)
Útlán til sjóðfélaga og annarra	2.047.326	2.020.948	8,7%	9,7%
Varúðarniðurfærsla veðskuldabréfa	(11.904)	(21.662)	(0,1%)	(0,1%)
Erlend skuldabréf	1.862.358	1.241.978	7,9%	5,9%
Samtals	<u>10.280.171</u>	<u>9.197.814</u>	<u>43,6%</u>	<u>44,0%</u>

Skýringar

Vanskilahlutföll Verðbréfaleiðar eru reiknuð með svonefndri kennitöluaðferð. Það eru eftirstöðvar allra lána/ skuldabréfa þeirra lántaka sem eru með eitt eða fleiri lán/skuldabréf í meira en 90 daga vanskilum sem hlutfall af eftirstöðvum allra lána/skuldabréfa Verðbréfaleiðar. Við útreikning á vanskilahlutföllum er notast við kröfuvirði lána/skuldabréfa, þ.e. ekki er tekið tillit til varúðarniðurfærslu.

Yfir 90 daga vanskilahlutfall:

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall 31.12.2024	Hlutfall 31.12.2023
Útlán til sjóðfélaga	15.143	8.446	0,4%	0,7%

Ekki eru yfir 90 daga vanskil á öðrum útlánum né skuldabréfum.

Greiðsluhlé lána:

	Fjárhæð 31.12.2023	Fjárhæð 31.12.2022	Hlutfall 31.12.2023	Hlutfall 31.12.2022
Útlán til sjóðfélaga	8.061	7.633	0,4%	0,4%

Við mat á útlánum og öðrum skuldabréfum er tekið tillit til þeirrar tapsáhættu sem kann að vera fyrir hendi á uppgjörstegi. Sú tapsáhætta er gjaldfærð sem varúðarniðurfærsla á afskriftarreikning sjóðsins sbr. reglur nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða.

Varúðarniðurfærsla vegna útlána og skuldabréfa

Í árslok 2024	(33.804)
Í árslok 2023	(43.597)
Breyting niðurfærslu	(9.793)

20.3. Lausafjánhætta

Við mat á lausafjánhættu Verðbréfaleiðar er m.a. horft til eigna sem almennt teljast til seljanlegra eigna. Stærstur hluti Verðbréfaleiðar eru eignir sem almennt teljast til seljanlegra eigna. Það á við þessa eignaflokka eins og aðra að takmörkuð eftirspurn og erfiðleikar á fjármálamörkuðum getur haft áhrif á verðmyndun og seljanleika þeirra.

Laust fé, skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs og skráð verðbréf sem hlutfall af eignum:

	2024	2023
Innlán og peningamarkaðssjóðir	2,0%	2,2%
Skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	11,0%	12,3%
Erlend skráð hlutabréf og hlutabréfasjóðir	30,5%	28,1%
Innlend skráð hlutabréf	9,8%	12,0%
Skráð skuldabréf sveitarfélaga, lánastofnanna og fyrirtækja	14,9%	15,0%
Erlendir skráðir skuldabréfasjóðir	7,9%	5,9%
Samtals	76,1%	75,5%

20.4. Rekstraráhætta

Sjá umfjöllun í kafla 19.4.

20.5. Áhætta tengd loftslagsbreytingum

Sjá umfjöllun í kafla 19.5.

21. Áhættuþættir í Ævileið I, séreignardeild

Hér fyrir neðan er fjallað um helstu áhættuþætti í starfsemi Ævileiðar I, séreignardeildar. Almenna umfjöllun um hvern áhættuþátt má sjá í skýringu 19 hér að framan.

21.1. Fjárhagsleg áhætta

a) Markaðsáhætta

Töluverður hluti eigna Ævileiðar I er í markaðsverðbréfum, bæði hlutabréfum og skuldabréfum. Eignarhlutur í félögum og sjóðum eru að mestu leyti í skráðum eignum.

Innlend og erlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir:

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall af eignum 31.12.2024	Hlutfall af eignum 31.12.2023
Innlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir	1.163.766	856.766	18,1%	18,8%
Erlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir	2.050.765	1.212.800	31,8%	26,6%
Samtals	3.214.531	2.069.566	49,9%	45,4%

Áhrif 5% og 10% lækkunar á gangvirði eignarhluta í félögum og sjóðum á eignir Ævileiðar I og áhrif sem hlutfall af hreinni eign eru sýnd hér að neðan.

Áhrif á hreina eign Ævileiðar I:

	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2023
Breyting á gangvirði:	-5%	-10%	-5%	-10%
Áhrif á innlend hlutabréf og hlutabréfasjóði	(58.188)	(116.377)	(42.838)	(85.677)
Áhrif á erlend hlutabréf og hlutabréfasjóði	(102.538)	(205.077)	(60.640)	(121.280)
Samtals gangvirðisbreyting	(160.726)	(321.454)	(103.478)	(206.957)
Hrein eign	6.445.733	6.445.733	4.565.783	4.565.783
Breyting á hreinni eign	(160.726)	(321.454)	(103.478)	(206.957)
Hrein eign eftir breytt gangvirði	6.285.007	6.124.279	4.462.305	4.358.826
Áhrif sem hlutfall af hreinni eign	(2,5%)	(5,0%)	(2,3%)	(4,5%)

Skýringar

b) Gjaldmiðlaáhætta

Meirihluti eigna Ævileiðar I í árslok 2024 er í íslenskum krónum en um 34,4% er í erlendri mynt, sem svarar til 2.216,1 milljóna króna. Hér á eftir eru tilgreindir þeir gjaldmiðlar sem mest áhrif hafa á rekstur Ævileiðar I.

Skipting eigna eftir myntum:

Mynt	Fjárhæð 2024	Fjárhæð 2023	Hlutfall af eignum 2024	Hlutfall af eignum 2023
USD	1.764.045	1.047.022	27,4%	22,9%
EUR	160.455	96.927	2,5%	2,1%
JPY	78.102	67.198	1,2%	1,5%
GBP	52.481	42.665	0,8%	0,9%
DKK	9.443	10.057	0,1%	0,2%
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	151.597	107.418	2,4%	2,4%
Samtals	<u>2.216.122</u>	<u>1.371.287</u>	<u>34,4%</u>	<u>30,0%</u>

Í töflunni hér að neðan eru sýnd hvaða áhrif 5% og 10% styrking á gengi íslensku krónunnar gagnvart viðkomandi gjaldmiðlum hefði á gangvirði eigna Ævileiðar I í erlendri mynt, hreina eign og áhrif sem hlutfall af hreinni eign.

Áhrif á hreina eign Ævileiðar I:

	31.12.2024 5%	31.12.2024 10%	31.12.2023 5%	31.12.2023 10%
Styrking á gengi íslensku krónunnar:				
USD	(88.202)	(176.404)	(52.351)	(104.702)
EUR	(8.023)	(16.045)	(4.846)	(9.693)
JPY	(3.905)	(7.810)	(3.360)	(6.720)
GBP	(2.624)	(5.248)	(2.133)	(4.267)
DKK	(472)	(944)	(503)	(1.006)
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	(7.580)	(15.160)	(5.371)	(10.742)
Samtals gangvirðisbreyting	<u>(110.806)</u>	<u>(221.611)</u>	<u>(68.564)</u>	<u>(137.130)</u>
Hrein eign	6.445.733	6.445.733	4.565.783	4.565.783
Breyting á hreinni eign	<u>(110.806)</u>	<u>(221.611)</u>	<u>(68.564)</u>	<u>(137.130)</u>
Hrein eign eftir breytt gangvirði	<u>6.334.927</u>	<u>6.224.122</u>	<u>4.497.219</u>	<u>4.428.653</u>
Áhrif sem hlutfall af hreinni eign	(1,7%)	(3,4%)	(1,5%)	(3,0%)

21.2. Mótaðilaáhætta

Ríkissjóður Íslands er með opinbera lánshæfiseinkunn frá stóru alþjóðlegu lánshæfismatsfyrirtækjunum. Ríkissjóður er með einkunnina A+ frá Standard & Poor's (S&P) þegar kemur að langtíma skuldbindingum. Hluti af mótaðilum Ævileiðar I er jafnframt með lánshæfismat í fjárfestingarflokki (e. investment-grade).

Útlánaáhætta, lánshæfismat miðast við 31.12.2024

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall af eignum 31.12.2024	Hlutfall af eignum 31.12.2023
Skuldabréf m. ábyrgð ríkissjóðs, lánshæfismat A+ frá S&P	701.110	444.621	10,9%	9,7%
Mótaðilar með lánshæfismat í fjárfestingarflokki	353.798	261.082	5,5%	5,7%
Sértrygð skuldabréf	1.014.805	685.124	15,7%	15,0%
Önnur innlend skuldabréf	731.407	802.830	11,3%	17,6%
Erlend skuldabréf	164.841	158.264	2,6%	3,5%
Samtals	<u>2.965.961</u>	<u>2.351.921</u>	<u>46,0%</u>	<u>51,5%</u>

Ekki eru yfir 90 daga vanskil á skuldabréfum í eigu Ævileiðar I.

21.3. Lausafjáraáhætta

Við mat á lausafjáraáhattu Ævileiðar I er m.a. horft til eigna sem almennt teljast til seljanlegra eigna. Stærstur hluti Ævileiðar I eru eignir sem almennt teljast til seljanlegra eigna. Það á við þessa eignaflokka eins og aðra að takmörkuð eftirspurn og erfiðleikar á fjármálamörkuðum geta haft áhrif á verðmyndun og seljanleika þeirra.

Laust fé, skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs og skráð verðbréf sem hlutfall af eignum:

	2024	2023
Innlán og peningamarkaðssjóðir	2,8%	3,2%
Skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	10,9%	9,7%
Erlend skráð hlutabréf og hlutabréfasjóðir	31,8%	26,6%
Innlend skráð hlutabréf	18,1%	18,8%
Skráð skuldabréf sveitarfélaga, lánastofnanna og fyrirtækja	32,5%	38,1%
Erlendir skráðir skuldabréfasjóðir	2,6%	3,5%
Samtals	<u>98,7%</u>	<u>99,9%</u>

21.4. Rekstraráhætta

Sjá umfjöllun í kafla 19.4.

21.5. Áhætta tengd loftslagsbreytingum

Sjá umfjöllun í kafla 19.5.

Skýringar

22. Áhættuþættir í Ævileið II, séreignardeild

Hér fyrir neðan er fjallað um helstu áhættuþætti í starfsemi Ævileiðar II, séreignardeildar. Almenna umfjöllun um hvern áhættuþátt má sjá í skýringu 19 hér að framan.

22.1. Fjárhagsleg áhætta

a) Markaðsáhætta

Hluti eigna Ævileiðar II er í markaðsverðbréfum, bæði hlutabréfum og skuldabréfum. Eignarhlutur í félögum og sjóðum eru að mestu leyti í skráðum eignum.

Innlend og erlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir:

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall af eignum 31.12.2024	Hlutfall af eignum 31.12.2023
Innlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir	490.476	308.725	10,6%	8,9%
Erlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir	767.760	424.571	16,6%	12,2%
Samtals	<u>1.258.236</u>	<u>733.296</u>	<u>27,2%</u>	<u>21,1%</u>

Áhrif 5% og 10% lækkunar á gangvirði eignarhluta í félögum og sjóðum á eignir Ævileiðar II og áhrif sem hlutfall af hreinni eign eru sýnd hér að neðan.

Áhrif á hreina eign Ævileiðar II:

	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2023
Breyting á gangvirði:	-5%	-10%	-5%	-10%
Áhrif á innlend hlutabréf og hlutabréfasjóði	(24.524)	(49.048)	(15.436)	(30.872)
Áhrif á erlend hlutabréf og hlutabréfasjóði	(38.388)	(76.776)	(21.229)	(42.457)
Samtals gangvirðisbreyting	<u>(62.912)</u>	<u>(125.824)</u>	<u>(36.665)</u>	<u>(73.329)</u>
Hrein eign	4.620.991	4.620.991	3.476.303	3.476.303
Breyting á hreinni eign	(62.912)	(125.824)	(36.665)	(73.329)
Hrein eign eftir breytt gangvirði	<u>4.558.079</u>	<u>4.495.167</u>	<u>3.439.638</u>	<u>3.402.974</u>
Áhrif sem hlutfall af hreinni eign	(1,4%)	(2,7%)	(1,1%)	(2,1%)

b) Gjaldmiðlaáhætta

Meirihluti eigna Ævileiðar II í árslok 2024 er í íslenskum krónum en um 18,9% er í erlendri mynt, sem svarar til 865,4 milljóna króna. Hér á eftir eru tilgreindir þeir gjaldmiðlar sem mest áhrif hafa á rekstur Ævileiðar II.

Skipting eigna eftir myntum:

Mynt	Fjárhæð 2024	Fjárhæð 2023	Hlutfall af eignum 2024	Hlutfall af eignum 2023
USD	700.201	382.267	15,2%	11,0%
EUR	63.290	40.629	1,4%	1,2%
JPY	25.638	28.158	0,6%	0,8%
GBP	18.903	17.908	0,4%	0,5%
DKK	3.108	4.214	0,1%	0,1%
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	54.227	45.015	1,2%	1,3%
Samtals	<u>865.367</u>	<u>518.191</u>	<u>18,9%</u>	<u>14,9%</u>

Í töflunni hér að neðan eru sýnd hvaða áhrif 5% og 10% styrking á gengi íslensku krónunnar gagnvart viðkomandi gjaldmiðlum hefði á gangvirði eigna Ævileiðar II í erlendri mynt, hreina eign og áhrif sem hlutfall af hreinni eign.

Áhrif á hreina eign Ævileiðar II:

	31.12.2024 5%	31.12.2024 10%	31.12.2023 5%	31.12.2023 10%
Styrking á gengi íslensku krónunnar:				
USD	(35.010)	(70.020)	(19.113)	(38.227)
EUR	(3.164)	(6.329)	(2.031)	(4.063)
JPY	(1.282)	(2.564)	(1.408)	(2.816)
GBP	(945)	(1.890)	(895)	(1.791)
DKK	(155)	(311)	(211)	(421)
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	(2.711)	(5.423)	(2.251)	(4.502)
Samtals gangvirðisbreyting	<u>(43.267)</u>	<u>(86.537)</u>	<u>(25.909)</u>	<u>(51.820)</u>
Hrein eign	4.620.991	4.620.991	3.476.303	3.476.303
Breyting á hreinni eign	(43.267)	(86.537)	(25.909)	(51.820)
Hrein eign eftir breytt gangvirði	<u>4.577.724</u>	<u>4.534.454</u>	<u>3.450.394</u>	<u>3.424.483</u>
Áhrif sem hlutfall af hreinni eign	(0,9%)	(1,9%)	(0,7%)	(1,5%)

Skýringar

22.2. Mótaðilaáhætta

Ríkissjóður Íslands er með opinbera lánshæfiseinkunn frá stóru alþjóðlegu lánshæfismatsfyrirtækjunum. Ríkissjóður er með einkunnina A+ frá Standard & Poor's (S&P) þegar kemur að langtíma skuldbindingum. Hluti af mótaðilum Ævileiðar II er jafnframt með lánshæfismat í fjárfestingarflokki (e. investment-grade).

Útlánaáhætta, lánshæfismat miðast við 31.12.2024

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall af eignum 31.12.2024	Hlutfall af eignum 31.12.2023
Skuldabréf m. ábyrgð ríkissjóðs, lánshæfismat A+ frá S&P	981.067	839.273	21,2%	24,1%
Mótaðilar með lánshæfismat í fjárfestingarflokki	275.359	174.501	6,0%	5,0%
Sértryggð skuldabréf	921.662	632.386	19,9%	18,2%
Önnur innlend skuldabréf	967.205	811.220	20,9%	23,3%
Erlend skuldabréf	97.425	93.541	2,1%	2,7%
Samtals	<u>3.242.718</u>	<u>2.550.921</u>	<u>70,1%</u>	<u>73,3%</u>

Ekki eru yfir 90 daga vanskil á skuldabréfum í eigu Ævileiðar II.

22.3. Lausafjáraáhætta

Við mat á lausafjáraáhattu Ævileiðar II er m.a. horft til eigna sem almennt teljast til seljanlegra eigna. Stærstur hluti Ævileiðar II eru eignir sem almennt teljast til seljanlegra eigna. Það á við þessa eignaflokka eins og aðra að takmörkuð eftirspurn og erfiðleikar á fjármálamörkuðum geta haft áhrif á verðmyndun og seljanleika þeirra.

Laust fé, skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs og skráð verðbréf sem hlutfall af eignum:

	2024	2023
Innlán og peningamarkaðssjóðir	1,8%	5,5%
Skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	21,2%	24,1%
Erlend skráð hlutabréf og hlutabréfasjóðir	16,6%	12,2%
Innlend skráð hlutabréf	10,6%	8,9%
Skráð skuldabréf sveitarfélaga, lánastofnanna og fyrirtækja	46,8%	46,4%
Erlendir skráðir skuldabréfasjóðir	2,1%	2,7%
Samtals	<u>99,1%</u>	<u>99,8%</u>

22.4. Rekstraráhætta

Sjá umfjöllun í kafla 19.4.

22.5. Áhætta tengd loftslagsbreytingum

Sjá umfjöllun í kafla 19.5.

23. Áhættuþættir í Ævileið III, séreignardeild

Hér fyrir neðan er fjallað um helstu áhættuþætti í starfsemi Ævileiðar III, séreignardeildar. Almenna umfjöllun um hvern áhættuþátt má sjá í kafla skýringu 19 hér að framan.

23.1. Mótaðilaáhætta

Ríkissjóður Íslands er með opinbera lánhæfiseinkunn frá stóru alþjóðlegu lánhæfismatsfyrirtækjunum. Ríkissjóður er með einkunnina A+ frá Standard & Poor's (S&P) þegar kemur að langtíma skuldbindingum.

Útlánaáhætta, lánhæfismat miðast við 31.12.2024

	Fjárhæð 31.12.2024	Fjárhæð 31.12.2023	Hlutfall af eignum 31.12.2024	Hlutfall af eignum 31.12.2023
Skuldabréf m. ábyrgð ríkissjóðs, lánhæfismat A+ frá S&P	1.044.406	1.032.028	42,6%	49,1%
Sértryggð skuldabréf	459.146	355.028	18,7%	16,9%
Önnur innlend skuldabréf	409.951	292.930	16,7%	13,9%
Samtals	<u>1.913.503</u>	<u>1.679.986</u>	<u>78,0%</u>	<u>79,9%</u>

Ekki eru yfir 90 daga vanskil á skuldabréfum í eigu Ævileiðar III.

23.2. Lausafjáraáhætta

Við mat á lausafjáraáhattu Ævileiðar III er m.a. horft til eigna sem almennt teljast til seljanlegra eigna. Stærstur hluti Ævileiðar III eru eignir sem almennt teljast til seljanlegra eigna. Það á við þessa eignaflokka eins og aðra að takmörkuð eftirspurn og erfiðleikar á fjármálamörkuðum geta haft áhrif á verðmyndun og seljanleika þeirra.

Laust fé, skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs og skráð verðbréf sem hlutfall af eignum:

	2024	2023
Innlán og peningamarkaðssjóðir	21,9%	20,0%
Skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	42,6%	49,1%
Skráð skuldabréf sveitarfélaga, lánastofnanna og fyrirtækja	35,5%	30,8%
Samtals	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

23.3. Rekstraráhætta

Sjá umfjöllun í kafla 19.4.

23.4. Áhætta tengd loftslagsbreytingum

Sjá umfjöllun í kafla 19.5.

Kennitölur

24. Fimm ára yfirlit sameignardeildar	2024	2023	2022	2021	2020
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt sameignardeildar					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	(4,3%)	(6,8%)	(5,6%)	3,5%	10,6%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	(5,1%)	(8,6%)	(6,9%)	12,2%	17,1%
Ávöxtun					
Hrein nafnávöxtun *	12,4%	8,6%	(3,6%)	16,9%	14,7%
Raunávöxtun *	7,4%	0,7%	(11,8%)	11,6%	11,0%
Hrein raunávöxtun *	7,3%	0,5%	(11,9%)	11,5%	10,8%
Hrein nafnávöxtun (allt á markaðsverði) *	12,4%	7,8%	(6,2%)	16,9%	14,8%
Hrein raunávöxtun (allt á markaðsverði) *	7,3%	(0,2%)	(14,2%)	11,5%	11,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar:					
síðustu 5 ára	3,3%	4,8%	4,9%	8,8%	6,2%
síðustu 10 ára	4,6%	4,8%	5,3%	7,6%	6,7%
síðustu 20 ára	3,8%	4,1%	4,6%	5,2%	4,5%
síðustu 30 ára	4,7%	4,7%	4,9%	5,5%	5,4%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	50,0%	47,9%	47,8%	53,8%	52,6%
Skráð skuldabréf	26,7%	28,0%	27,8%	26,5%	28,2%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	13,6%	13,7%	13,7%	10,8%	8,1%
Óskráð skuldabréf	9,7%	10,4%	10,7%	8,9%	11,1%
Bundnar bankainnstæður	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Aðrar fjárfestingar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	50,3%	54,2%	56,2%	54,9%	56,5%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum samtals	49,7%	45,8%	43,8%	45,1%	43,5%
Fjöldi					
Fjöldi virkra sjóðfélaga	37.259	37.152	36.512	35.854	35.697
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	189.410	186.351	182.768	178.661	175.193
Fjöldi lífeyrisþega	26.076	24.222	22.115	21.044	19.813
Stöðugildi	60,6	57,6	54,2	51,1	49,7
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	80,7%	79,6%	77,5%	76,7%	76,3%
Örorkulífeyrir	15,1%	16,0%	17,5%	17,9%	18,2%
Makalífeyrir	3,7%	3,9%	4,4%	4,7%	4,7%
Barnalífeyrir	0,5%	0,5%	0,6%	0,7%	0,8%
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði	83,6%	74,7%	64,0%	61,5%	53,6%
Skrifstofu- og stjórnunarkostn. alls í % af iðgjöldum	3,9%	3,7%	3,7%	3,5%	3,5%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	11,8%	8,4%	(3,6%)	15,7%	13,8%
Skrifst. og stjórnunarkostn. í % af meðalstöðu eigna	0,14%	0,14%	0,13%	0,12%	0,13%
Fjárhæðir á föstu verðlagi (í milljónum króna)					
Iðgjöld alls	47.072	47.009	45.128	44.699	43.888
Lífeyrir alls	39.330	35.103	28.880	27.476	23.530
Hreinar fjárfestingartekjur alls	158.075	105.499	(46.835)	210.828	165.304
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls	1.823	1.752	1.649	1.574	1.555
Hækkun á hreinni eign	163.994	115.653	(32.236)	226.478	184.106

* Ávöxtun er reiknuð skv. reglum FME (ekki daglegt gengi eigna)

25. Fimm ára yfirlit séreignardeildar	2024	2023	2022	2021	2020
Séreignardeild – Verðbréfaeið					
Hrein nafnávöxtun	12,4%	8,6%	(3,6%)	16,9%	14,7%
Hrein raunávöxtun	7,3%	0,5%	(11,9%)	11,5%	10,8%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 5 ár	3,3%	4,8%	4,9%	8,8%	6,2%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	1.098	1.159	1.173	1.236	1.314
Fjöldi lífeyrisþega	161	144	125	135	87
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga verðbréfaeiðar er sú sama og í sameignardeild					
Séreignardeild – Ævileið I					
Hrein nafnávöxtun	13,0%	7,2%	(7,9%)	17,4%	15,4%
Hrein raunávöxtun	7,8%	(0,7%)	(15,8%)	12,0%	11,5%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 5 ár	2,4%	2,8%			
Fjöldi virkra sjóðfélaga	2.832	2.433	2.221	2.020	1.848
Fjöldi lífeyrisþega	11	7	2	1	2
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	55,0%	52,7%	52,2%	58,8%	64,9%
Skráð skuldabréf	45,0%	47,3%	47,8%	41,2%	35,1%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Óskráð skuldabréf	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Eignir í íslenskum krónum	64,3%	69,1%	72,7%	72,9%	79,0%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum samtals	35,7%	30,9%	27,3%	27,1%	21,0%
Séreignardeild – Ævileið II					
Hrein nafnávöxtun	10,7%	5,9%	(5,1%)	10,7%	11,6%
Hrein raunávöxtun	5,7%	(1,9%)	(13,2%)	5,6%	7,8%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 5 ár	0,5%	1,0%			
Fjöldi virkra sjóðfélaga	1.554	1.433	1.352	1.293	1.235
Fjöldi lífeyrisþega	80	53	25	13	5
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	37,6%	32,4%	31,6%	35,8%	44,5%
Skráð skuldabréf	62,4%	67,6%	68,4%	64,2%	55,5%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Óskráð skuldabréf	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Eignir í íslenskum krónum	80,8%	84,4%	86,8%	85,7%	88,2%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum samtals	19,2%	15,6%	13,2%	14,3%	11,8%
Séreignardeild – Ævileið III					
Hrein nafnávöxtun	8,2%	5,8%	1,3%	1,7%	5,4%
Hrein raunávöxtun	3,2%	(2,0%)	(7,3%)	(3,0%)	1,8%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 5 ár	(1,5%)	(1,6%)			
Fjöldi virkra sjóðfélaga	694	681	659	673	731
Fjöldi lífeyrisþega	72	69	37	21	16
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	22,2%	23,1%	24,8%	22,1%	22,7%
Skráð skuldabréf	77,8%	76,9%	75,2%	77,9%	77,3%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Óskráð skuldabréf	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum samtals	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ávöxtun er reiknuð skv. reglum FME (ekki daglegt gengi eigna)					

Deildaskiptur ársreikningur 2024

Deildaskipt yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2024

	Sameignar- deild	Verð- bréfaeið	Ævileið I	Ævileið II	Ævileið III	Samtals 2024	Samtals 2023
Iðgjöld							
Iðgjöld sjóðfélaga	12.805.767	464.277	455.212	118.143	138.842	13.982.241	13.172.136
Iðgjöld launagreiðenda ...	33.735.551	404.383	1.049.773	705.717	258.498	36.153.921	34.264.007
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(54.799)	(116.199)	(64.617)	118.504	10.964	(106.147)	(64.171)
	46.486.519	752.460	1.440.368	942.364	408.304	50.030.015	47.371.972
Sérstök aukaframlög	585.464	0	0	0	0	585.464	568.460
	47.071.983	752.460	1.440.368	942.364	408.304	50.615.479	47.940.432
Lífeyrir							
Heildarfjárhæð lífeyris ...	39.004.562	655.049	230.504	209.929	236.244	40.336.288	34.461.017
Framlag til starfs- endurhæfingarsjóðs	308.712	0	0	0	0	308.712	293.545
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	16.444	0	0	0	0	16.444	15.433
	39.329.718	655.049	230.504	209.929	236.244	40.661.444	34.769.995
Hreinar fjárfestingartekjur							
Hreinar tekjur af eignar- hlutum í félögum og sjóðum ..	119.048.067	1.972.817	460.493	201.959	43.831	121.727.167	61.398.835
Hreinar tekjur af skuldabréfum	37.927.143	629.421	208.835	209.167	132.599	39.107.165	40.817.501
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum	0	0	0	0	0	0	0
Hreinar vaxtatekjur af handbæru fé	1.433.742	23.794	11.021	9.263	6.077	1.483.897	1.093.383
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	109.871	1.823	2.128	954	498	115.274	151.318
Ýmsar fjárfestingar- tekjur	334	6	0	0	0	340	0
Fjárfestingargjöld	(444.562)	(7.378)	(1.634)	(1.005)	(157)	(454.736)	(502.869)
	158.074.596	2.620.483	680.842	420.338	182.848	161.979.107	102.958.168
Rekstrarkostnaður							
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	1.822.885	30.252	10.756	8.085	4.560	1.876.538	1.718.274
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris	163.993.976	2.687.642	1.879.950	1.144.688	350.348	170.056.604	114.410.331
Hrein eign frá fyrra ári	1.256.491.994	20.886.055	4.565.783	3.476.303	2.100.767	1.287.520.903	1.173.110.572
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	1.420.485.970	23.573.697	6.445.733	4.620.991	2.451.115	1.457.577.507	1.287.520.903

Deildaskiptur efnahagsreikningur

31. desember 2024

Eignir	Sameignar- deild	Verð- bréfaleið	Ævileið I	Ævileið II	Ævileið III	Samtals 2024	Samtals 2023
Fjárfestingar							
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	889.492.762	14.761.591	3.410.792	1.692.019	515.476	909.872.640	785.289.427
Skuldabréf	504.128.532	8.366.273	2.796.136	2.808.935	1.803.280	519.903.156	487.711.211
Aðrar fjárfestingar	0	0	0	0	0	0	0
	<u>1.393.621.294</u>	<u>23.127.864</u>	<u>6.206.928</u>	<u>4.500.954</u>	<u>2.318.756</u>	<u>1.429.775.796</u>	<u>1.273.000.638</u>
Kröfur							
Kröfur á launagreiðendur	5.033.128	83.527	0	0	0	5.116.655	4.462.557
Aðrar kröfur	8.501.986	141.095	84.025	35.321	0	8.762.427	570.910
	<u>13.535.114</u>	<u>224.622</u>	<u>84.025</u>	<u>35.321</u>	<u>0</u>	<u>13.879.082</u>	<u>5.033.467</u>
Ýmsar eignir							
Varanlegir rekstrarfjármunir	687.586	11.411	0	0	0	698.997	512.439
Handbært fé	14.473.512	240.195	155.829	85.474	132.763	15.087.775	10.593.355
Eignir samtals	<u>1.422.317.506</u>	<u>23.604.092</u>	<u>6.446.782</u>	<u>4.621.749</u>	<u>2.451.519</u>	<u>1.459.441.648</u>	<u>1.289.139.899</u>
Skuldir							
Viðskiptaskuldir							
Áfallinn kostnaður og fyrirfram innheimtar tekjur ..	145.343	2.412	0	0	0	147.755	131.339
Aðrar skuldir	1.686.193	27.983	1.049	758	404	1.716.387	1.487.656
	<u>1.831.536</u>	<u>30.395</u>	<u>1.049</u>	<u>758</u>	<u>404</u>	<u>1.864.142</u>	<u>1.618.995</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris	<u>1.420.485.970</u>	<u>23.573.697</u>	<u>6.445.733</u>	<u>4.620.991</u>	<u>2.451.115</u>	<u>1.457.577.507</u>	<u>1.287.520.903</u>

Deildaskipt sjóðstreymi árið 2024

	Sameignar- deild	Verð- bréfaeið	Ævileið I	Ævileið II	Ævileið III	Samtals 2024	Samtals 2023
Inngreiðslur							
Iðgjöld	46.427.983	752.460	1.440.368	942.364	408.304	49.971.479	47.455.432
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	1.630.076	27.052	12.440	9.931	6.575	1.686.074	916.030
Aðrar inngreiðslur	954.450	15.840	329	200	61	970.880	429.553
	<u>49.012.509</u>	<u>795.352</u>	<u>1.453.137</u>	<u>952.495</u>	<u>414.940</u>	<u>52.628.433</u>	<u>48.801.015</u>
Útgreiðslur							
Lífeyrir	39.329.718	655.049	230.504	209.929	236.244	40.661.444	34.769.995
Rekstrarkostnaður	1.720.799	28.558	10.756	8.085	4.560	1.772.758	1.651.829
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	269.451	4.472	0	0	0	273.923	281.968
Aðrar útgreiðslur	178.716	2.966	0	0	0	181.682	964.337
	<u>41.498.684</u>	<u>691.045</u>	<u>241.260</u>	<u>218.014</u>	<u>240.804</u>	<u>42.889.807</u>	<u>37.668.129</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>7.513.825</u>	<u>104.307</u>	<u>1.211.877</u>	<u>734.481</u>	<u>174.136</u>	<u>9.738.626</u>	<u>11.132.886</u>
Fjárfestingarhreyfingar							
Innborgaðar tekjur af eignar- hlutum í félögum og sjóðum ..	16.640.734	165.898	24.879	13.088	1.036	16.845.635	13.096.157
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(239.766.884)	(2.390.323)	(1.235.684)	(806.479)	0	(244.199.370)	(112.082.083)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	207.755.047	2.071.185	514.286	342.270	0	210.682.788	86.568.793
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	59.281.663	591.000	141.053	243.029	155.441	60.412.186	57.780.234
Keypt skuldabréf	(63.991.417)	(637.954)	(894.087)	(1.087.556)	(572.885)	(67.183.899)	(77.987.599)
Seld skuldabréf	17.044.966	169.927	267.987	486.008	324.412	18.293.300	19.657.376
Seldar aðrar fjárfestingar ...	0	0	0	0	0	0	0
	<u>(3.035.891)</u>	<u>(30.267)</u>	<u>(1.181.566)</u>	<u>(809.640)</u>	<u>(91.996)</u>	<u>(5.149.360)</u>	<u>(12.967.122)</u>
Hækkun á handbæru fé	4.477.934	74.040	30.311	(75.159)	82.140	4.589.266	(1.834.236)
Gengismunur af handbæru fé	(94.279)	(1.565)	708	285	0	(94.851)	268.441
Handbært fé í upphafi árs ...	10.089.859	167.719	124.808	160.346	50.622	10.593.354	12.159.151
Handbært fé í lok árs	<u>14.473.514</u>	<u>240.194</u>	<u>155.827</u>	<u>85.472</u>	<u>132.762</u>	<u>15.087.775</u>	<u>10.593.355</u>

Annual Report 2024

Report of the Board of Directors 2024

Introduction

The report of the Board of Directors accompanying the annual financial statements is intended to provide a comprehensive overview of the activities of the Pension Fund of Commerce (LV), supplementing the information presented in the fund's annual financial statements for the year 2024. Its aim is to give stakeholders a fuller picture of the fund's activities. These include, for instance, the fund's current and prospective members, its member organisations, public authorities and securities issuers.

The discussion reflects the current Rules on Annual Financial Statements^[1] of Pension Funds and the provisions of the Act on Annual Financial Statements.^[2] In preparing the Board of Directors' Report and the Annual and Sustainability Report, emphasis is placed on the integration^[3] of financial information and sustainability information. The aim is to provide a clear and informative overview; for further details of various aspects, reference is made to the attached Annual and Sustainability Report of LV for 2024 and to further discussion in the annual financial statements.

For an overview of several important aspects of LV's internal activities and external working environment, reference is made to the summary of LV's activities described in the introductory chapter of the fund's Annual and Sustainability Report.

Highlights of the fund's operations in 2024

The year 2024 was generally favourable for LV's operations. All the fund's portfolios, in both mutual and private pension divisions, delivered positive real returns, as detailed in the fund's Annual and Sustainability Report. Both pension payments and premiums paid by members to the fund increased, and its portfolios grew.

- LV's asset portfolios expanded during the year and is now total ISK 1,458 billion. The mutual fund division's asset portfolio amounted to ISK 1,421 billion at year-end 2024, compared to ISK 1,257 billion the previous year. Private pension portfolios totalled ISK 37 billion, compared to ISK 31 billion the previous year.
- The actuarial position of the mutual fund division improved during the year and is currently -4.3% compared to -6.8% at year-end 2023.
- Pension payments from the mutual fund division amounted to ISK 39.0 billion, which were paid to 26,076 fund members. During the past year, the number of fund members receiving pensions increased by 7.7% and the amount of pensions paid rose by 17.5%.
- Changes to LV's Articles of Association that took effect at year-end 2022, in a response to forecasts of the increasing life expectancy of fund members, were legitimised by a Supreme Court judgment in November 2024 (Case no. 11/2024).
- Work continued on developing pension and loan products and increasing service and information provision to fund members, including through the development of digital services, pension advice and new types of mortgages for first-time home buyers.

Operational results and sustainability priorities in LV's operations

Financials

LV's principal activity is the operation of the entitlement system of its mutual division and private pensions division and the administration of five asset portfolios, i.e. that of the mutual division and those of the four private pension investment options. This is explained in more detail in Chapter II, on the fund's pension products, in Chapter III, on asset portfolios, and in an overview of the development of several key indicators of operations, see Chapter I, on operations, in the fund's Annual and Sustainability Report.

The performance of the fund's portfolio in 2024 was considerably better than in the previous year; however, there were considerable fluctuations in the markets. To begin with, the year was characterised by persis-

tent inflation and high interest rates. Equity and bond prices remained low well into the year and yields remained high. The conflict in the Ukraine and, towards the end of the year, in the Middle East create continued uncertainty and price pressures in commodity and energy markets. Following a turnaround on stock markets towards the end of the year, the portfolios of the mutual fund and private pension divisions delivered positive real returns. More information can be found in Chapter III on asset portfolios, securities markets and their development.

Investment income and operating expenses Total net investment income from all portfolios amounted to ISK 161,979 million, compared to ISK 102,958 million the previous year. The fund's operating expenses, i.e. office and administrative expenses, amounted to ISK 1,877 million compared to ISK 1,718 million the previous year. Operating expenses as a percentage of average asset position were 0.14% and did not change from 2023. The number of full-time equivalent positions during the year was 60.6 compared to 57.6 in 2023. Total salaries amounted to ISK 1,000.3 million and wage-related expenses were ISK 256.0 million. The previous year these figures were respectively ISK 920.3 million and ISK 223.9 million.

Mutual Division The mutual division is the pension fund's largest asset portfolio, with assets of ISK 1,421 billion at year-end, compared to ISK 1,257 billion the previous year. The division's net nominal return was 12.4%, compared to an 8.6% nominal return the previous year. Taking inflation into account, the net real return was 7.3%, compared to a real return of 0.5% in 2023. The long-term real return remains good, or 3.3% on average over the past 5 years, 4.6% for the last 10 years and 3.8% over the past 20 years.

The development of the actuarial position during the year proved favourable. At year-end, it was negative by 4.3%, compared to a negative position of 6.8% the previous year, due primarily to the good real return over the past year.

The investment options for private pensions are four in number. Three of them, *Ævileið* I, II and III, form a continuous lifetime progression with varying levels of risk; the fourth, *Verðbréfaeið*, follows the same investment strategy as the mutual division. This option has not been open for new membership agreements since 2017.

The nominal return of all private pension options was positive during the year. The options *Ævileið* I, II and III have now been in operation for seven calendar years and the five-year average nominal return amounts to 8.6% for *Ævileið* I, 6.6% for *Ævileið* II, 4.4% for *Ævileið* III and 9.6% for *Verðbréfaeið*.

Private pension portfolios have grown in recent years and at year-end amounted ISK 37.1 billion, compared to ISK 31.0 billion the previous year.

Pension products The fund's pension products consist of entitlements in the mutual pension division and private pension options (general private pension and specified private pension). Providing services, information and advice is also an integral aspect of the fund's pension products.

The increase in premiums to the mutual division, the number of active fund members and the number of individuals receiving pensions continued during the year. Contributions to the mutual division amounted to ISK 46.5 billion, compared to ISK 44.3 billion in 2023. The average number of active fund members was 37,259, an increase from 37,152 the previous year, while the average number of individuals receiving pensions increased to 26,076, compared to 24,222 the previous year. The number of pension recipients who have earned significant entitlement is also increasing: pension payments from the mutual division totalled ISK 39.0 billion compared to ISK 33.2 billion the previous year, with the result that the ratio of pension payments to premiums, the so-called pension burden of the mutual division, increased to 83.6% in 2024 compared to 74.7% the previous year.

The environment and sustainability methodology in general

In recent years, the pension fund has placed increased emphasis on analysing environmental factors, other sustainability factors and their impact on the fund's portfolios. In so doing it is following up on the Board's priorities as laid out, for instance, in the fund's Sustainability Strategy, adopted in January 2025, and its Policy on Responsible Investment, as well as in recent legislation, among other things, on risk analysis and disclosure of sustainability information in financial services and pension fund operations.

Carbon footprint During the year, work was carried out on analysing the carbon footprint of the fund's portfolios. The analysis is partially completed and the available results are published in Chapter IV, on responsible investment, in the Annual and Sustainability Report, now with additional information in this regard. This development is expected to continue in the coming years and to include more environmental and social factors relevant to the fund's portfolios.

In the past few years emphasis has been placed on improving the fund's expertise and skills in the area. One aspect of this is the development of databases that can be used to analyse investment options and the potential benefits of linking portfolio management in a targeted manner to sustainability objectives and standards. Emphasis continues to be placed on developing the fund's Annual and Sustainability Report in line with integrated reporting standards. This involves integrating to an increasing extent the discussion of financial information and sustainability aspects, in line with the development of rules and standards in this area.

Objective of responsible investment LV's objective is to maximize the long-term return on the fund's portfolios, taking into account risk, in fund members' best interests, while at the same time paying attention to how the fund's financial income is generated. LV's Policy on Responsible Investment describes the methodology in more detail, as is also done in Chapter IV, on responsible investment, in the Annual and Sustainability Report. The pension fund analyses sustainability risks alongside traditional analyses of financial metrics with the aim of achieving the optimal risk-adjusted return at any given time based on available information and assumptions. Among the main challenges in that regard is the availability of data and how it can be utilised for decision-making. Major progress has been made this year in data quality with the introduction of a harmonised framework for sustainability reporting and the European Union's Taxonomy Regulation for sustainable investments.

In tandem with analyses of sustainability risk factors, in accordance with LV's Policy on Responsible Investment, the fund follows the Board's policy adopted in 2021, on excluding certain investment options from its portfolios.

LV's ownership role In recent years, LV has placed increased emphasis on the fund's active ownership role. One aspect of this was to follow up on the Board's update of the fund's shareholder policy at year-end 2023. The policy highlights issues that the fund emphasises concerning those companies in which it invests and the companies it considers as investment options. Among the emphases of the update are various issues concerning sustainability factors, such as the role of nomination committees and Board elections, more detailed provisions on employee remuneration policies, rules on related party transactions and enterprises' policies on climate issues. The aforementioned policies can be found on the fund's website.

Meeting new legal requirements Work continued during the year on implementing European regulatory frameworks on responsible investment and sustainability, such as the EU Taxonomy (classification rules for sustainable business activities) and SFDR (information on the treatment of sustainability risk in portfolios). Further rules are expected and the Board is monitoring these developments. All of LV's fund divisions, its mutual fund division and private pension options, are classified as Article 6 funds under the SFDR.

With regard to information on sustainability (ESG: environmental aspects, social aspects and governance) in the fund's operation, reference is made to Chapter IV, on responsible investment, Chapter VI, on governance, and Chapter VII, on the sustainability of LV's operations

Society

An increased focus on social aspects is somewhat of a novelty among pension funds, both in Iceland and abroad, and is part of the greater emphasis on sustainability of operations and the management of portfolios in general.

LV is monitoring this trend and adapting its activities accordingly. Here the tasks concern, on the one hand, LV's operations directly and, on the other, the impact of its portfolios on social issues.

Operations As far as LV's direct operations are concerned, the emphasis on social aspects is manifest primarily in the development of its human resources policy and corporate culture. As explained in the discussion of the fund's business model in Section I of the Annual and Sustainability Report, human capital is an important pillar of the fund's operations. During the year LV followed up on its adopted policy of developing and strengthening human resources, with emphasis on education, professional development, processing of the results of regular human resource measurements and improvements to work facilities. A discussion of these aspects can be found in Section VII, on sustainability in operations, in the Annual and Sustainability Report.

Pension products The fund's pension products are important when it comes to social issues. The widespread participation of employees and self-employed persons in the mutual insurance system of pension funds is conducive to improving living standards after retirement. An increase in the premium to the pension fund guarantees a higher lifetime pension and support pension. This past year the focus was on talking about pension issues in everyday language, so that fund members can easily understand the pension products and use them to their best advantage. Fund members now have access to a live overview on "My pages", where they can always access the latest information about their pension entitlement and savings. Emphasis on providing advice and information on pension matters has continued. Fund members can now make appointments for consultation, a feature which has been made good use of, and the aim is to progress further in this direction in the coming years.

Portfolios Historically, pension funds and most other institutional investors have focused primarily on the return on their assets taking into account risk, with this risk mainly assessed in light of expected fluctuations in the returns. In the past couple of years, the focus on social aspects related to portfolio management has increased. LV has followed this development and is working on building expertise and skills in that regard.

The fund's policy on excluding certain investments from its portfolios, adopted in 2021, is among the actions taken concerning social issues. Among the undertakings excluded are those which violate the principles of the UN Global Compact. These companies violate the UN principles on human rights and fundamental rights of workers, for example, regarding freedom of association, collective bargaining, forced labour and misuse of child labour. The development of laws and other issues in this field will continue to be monitored.

LV's policy and rules on governance

Strategic planning In 2021, the Board and management collaborated on drafting the fund's strategic plan until 2030. This work defined the fund's future vision and its mission, implementing its established values. It is based on LV's role as laid down in law and in the fund's Articles of Association, with emphasis on long-term thinking in its operations. In doing so, the aim is to reinforce the fund's activities in the long term and prepare it optimally for its role in a rapidly changing operating environment.

Governance The Board emphasises compliance with rules and recognised standards regarding governance. This includes an efficient organisational structure, team effort, appropriate internal rules, internal controls and discipline exercised by internal and external auditors as well as stakeholders. Such compliance consists, among other things, of increased emphasis on disclosure, as provided in the Board's report and the Annual and Sustainability Report, and through ongoing disclosure by the fund. The Board also regularly evaluates its own working practices.

In January 2025 the Board approved a new sustainability strategy for the fund which covers all activities, i.e. operations, pension products and portfolios. The fund's rules on conduct and communication were reviewed and the updated rules approved by the Board in February 2025. This year, the aim is to establish rules on prevention of bribery and corruption, in accordance with accepted standards, and to assess the need for a policy on the use of artificial intelligence in the fund's operations. Work has also begun on conducting a double materiality assessment (DMA) for the fund's operations, as explained in more detail below, with the aim of building a better foundation for prioritizing important projects in the fund's operations.

Further information regarding governance in LV's operations is provided in the detailed governance statement accompanying Section VII of the Annual and Sustainability Report, as well as in Section V, on risk management, and Section VI, on governance and management.

LV's business model

The fund's business model, based on its main role as prescribed in the aforementioned Act and the fund's Articles of Association, is to:

- receive premiums from fund members that form the basis for their entitlement;
- invest the fund's assets in mutual and personal pension divisions;
- pay lifelong pensions upon retirement, support pensions in the form of disability pensions to fund members and their children, and spouse's and child's pensions upon the death of fund members;
- disburse personal private savings upon retirement, disability or death.

LV also grants fund members loans in the form of real estate mortgages, in accordance with its currently applicable credit rules.

LV's business model is based on the examples in guidelines on an "Integrated Reporting Framework"; for further discussion see Chapter I on LV's activities. There the resources which the fund has to work with are classified into six categories: capital, human capital, society, nature and the environment, tangible assets and intangible assets. The aspects of its operations aimed at creating value for fund members are highlighted: i.e. investment activities, operations and services, pensions and personal pension savings, as well as rules, policies and other criteria. An attempt is made to explain the value creation in operations from each resource.

Since 2020, LV has worked to connect its operations with the United Nations' Sustainable Development Goals (SDGs) and has included references to them in its Annual and Sustainability Report. Disclosure of these connections has been discontinued in the Annual and Sustainability Report for 2024. This is because work is currently underway to further analyse the feasibility of such connections and better substantiate it with reference to data. That work is not yet complete, but the aim is to complete the project before the end of 2025. Based on this, a decision will be made as to whether and how the SDGs will be used for this purpose in the fund's operations and in its information disclosure.

Stakeholders and materiality assessment

LV's stakeholders

Since LV began publishing a sustainability report in 2019, the fund has carried out and disclosed the results of a stakeholder analysis. Stakeholders were defined as the individuals, groups or legal entities affected by LV's activities and able to influence the fund's activities. Analysis of its stakeholders makes it easier for the fund to work on and protect the interests it is entrusted with. In 2024, work continued on strengthening relations with stakeholders by focusing especially on fund members, premium payers and employees, as explained in Section I, on LV's operations. Work will continue in this direction.

Materiality assessment

As previously mentioned, the fund has begun work on conducting a double materiality assessment (DMA) for the fund's operations, assessing which sustainability-related factors are of most significance with regard to risks and opportunities, on the one hand, and ESG factors, on the other. This work is expected to be based on the methodology of the European Union's Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), with its accompanying technical framework, the European Sustainability Reporting Standards (ESRS), adopted on the basis of the CSRD. The results of such assessment are useful in supporting the prioritisation of important projects in the fund's operations.

ESG metrics

Chapter VII, on sustainability in LV's operations, in the Annual and Sustainability Report, contains information on environmental, social and governance (ESG) aspects. The information is presented, on the one hand, as a general review and, on the other hand, in tables. The disclosures in reports of recent years are mainly based on the GRI (Global Reporting Initiative) guidelines. The 2024 report now follows the latest EU sustainability standards, issued on the basis of the CSRD. Various ESG disclosures and further discussion are also provided in other sections of the report, including in Chapter IV, on responsible investment.

Risk and uncertainty

Regarding the risk and uncertainty in LV's operations, reference is made to the detailed explanations in Notes 19-23 of the fund's annual financial statements and to Chapter VI, on risk management, in the Annual and Sustainability Report.

Court actions in connection with amendments to the Articles of Association in response to the increasing life expectancy of fund members

LV has previously given a detailed account of amendments to the fund's Articles of Association that entered into effect at the beginning of 2023 and concerned changes to entitlement in the mutual division to respond to the increase in life expectancy of fund members and forecasts of continuing increases in life expectancy.

The amendments were approved by the Board and, subsequently, by the LV Council of Representatives at the annual general meeting in March 2022, and were subsequently approved by the Minister of Finance and Economic Affairs.

In the spring of 2023, a court action was filed against LV concerning the amendments to the fund's Articles of Association, demanding the invalidation of a provision on changes to the entitlement of fund members. The judgment of the Reykjavik District Court no. E-1722/2023, which was pronounced on 30 November 2023, upheld the plaintiff's claims demanding the invalidation of a specific provision of the amendments to the Articles of Association.

The essence of the changes made in 2023 is that the earned entitlement of fund members in the mutual fund division was recalculated, with the result that monthly payments decreased by varying amounts depending on age. The objective was to respond to the increasing life expectancy of fund members, as a greater lengthening of the lifespan of younger fund members is expected than of the lifespan of older members. This forecast is reflected in life expectancy tables published by the Association of Icelandic Actuaries and confirmed by the Minister of Finance and Economic Affairs.

The amendments to the Articles of Association were carefully prepared by the management and Board of LV in consultation with the fund's actuary and law firms, and through dialogue with the authorities. The goal was to respect the nature of pension entitlements as property rights, ensure non-discrimination, proportionality and other legal conditions. In that connection, it was pointed out that life expectancy will increase more for those who are younger than for those who are older.

The Supreme Court ruled in favour of LV

The District Court's judgment was appealed in December 2023 to the Court of Appeal, but went directly to the Supreme Court based on the Court's jurisdiction to accept cases of appeal.

In brief, the Supreme Court upheld, in its judgment of 27 November 2024, the legality of the amendments made to LV's Articles of Association in 2022 to respond to the increasing life expectancy of fund members. The Court thereby rejected the claim for the invalidation of amendments to certain provisions of the Articles of Association that were made for this purpose.

In the opinion of the Board, the judgment is significant and has strong precedential value. The judgment points out, among other things, that the total payments to all fund members have decreased proportionally by the same amount as a result of the new calculation basis reflecting life expectancy.

Reference was made to the fact that younger cohorts could be expected to reach a greater age and consequently to enjoy a lifelong pension for a longer period of time. The Court agreed with the pension fund that the changes aimed at ensuring that older fund members should not bear part of the obligations of younger fund members, which would have been the case if the earned entitlement to a monthly retirement pension had been altered in equal proportion. The Court also found that the amendments to the Articles of Association were therefore based on objective considerations. The Supreme Court also noted in this regard:

“... if no changes had been made to the earned monthly retirement pension of fund members, or if it had been reduced in equal proportion, the fund's imputed pension obligations for younger cohorts of fund members would in fact have been proportionally greater than for older ones. In this regard, it must be borne in mind that the life expectancy of fund members is the factor that weighs most heavily in assessing the actuarial position of pension funds.”

The Court's judgment states that LV is acquitted of the plaintiff's claims.

The judgment does not affect pension payments

Since the amendments to the Articles of Association, which were confirmed as lawful by the Supreme Court's judgment, came into full effect at the beginning of 2023, the judgment does not affect fund members' entitlement or pension payments.

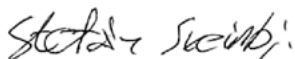
Statement of the Board of Directors and managing director

To the best of our knowledge, in our opinion the annual financial statements of the Pension Fund of Commerce, LV, give a clear picture of the pension fund's operating performance in 2024 and its assets, liabilities and financial position as of 31 December 2024. Furthermore, in our opinion, the annual financial statements and report of the Board of Directors and managing director provide a clear overview of developments, the performance of the fund's operations and its position at year-end and describe the principal risk factors facing the pension fund. Further details on risk management are provided in Notes 19–23 in the annual financial statements and Chapter V of the Annual and Sustainability Report.

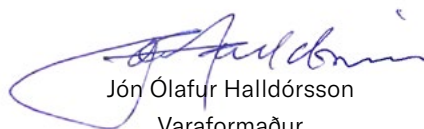
The Board of Directors and managing director of Lífeyrissjóður verzlunarmanna have today reviewed the fund's annual financial statements for 2024 and endorse them with their signatures. The annual financial statements will be made available and presented at the fund's next annual general meeting.

Reykjavík, 20 February 2025

Board of Directors of the Pension fund of
Commerce (Lífeyrissjóður verzlunarmanna)

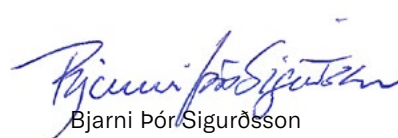
Stefán Sveinbjörnsson
Stjórnarformaður

Jón Ólafur Halldórsson
Varaformaður

Árni Stefánsson

Bjarni Þór Sigurðsson

Guðmunda Ólafsdóttir

Guðrún Ragna Garðarsdóttir

Helga Ingólfssdóttir

Sigrún Helgadóttir

Guðmundur Þ. Þórhallsson
Managing Director

-
- [1] Rules on the Annual Financial Statements of Pension Funds, No. 335/2015, as subsequently amended, Article 50, issued by the Financial Supervisory Authority (now the Financial Supervisory Authority of the Central Bank of Iceland).
- [2] Act on Annual Financial Statements, No. 3/2006, as subsequently amended. In particular, Articles 65, 66 and 66 b to e.
- [3] This is based on the "Integrated Reporting" guidelines.

Independent Auditor's Report

To the Board of Directors and members of the Pension fund of Commerce (Lifeyrissjóður verzlunarmanna).

Report on the Audit of the Financial Statements

Opinion

We have audited the financial statements of the Pension Fund of Commerce ("the Fund"), which comprise the balance sheet as at 31 December, 2024, the income statement, and statement of cash flows for the year then ended, and notes to the financial statements, including a summary of significant accounting policies and other explanatory information.

In our opinion, the accompanying financial statements give a true and fair view of the financial position of the Fund as at 31 December, 2024, and of its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with the regulation on the financial statements of pension funds and the Icelandic Financial Statement Act.

Our opinion is consistent with the additional report submitted to the Audit Committee and the Board of Directors.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the Fund in accordance with International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) together with the ethical requirements that are relevant to our audit of financial statements in Iceland and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements and the IESBA Code. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

We declare, to the best of our knowledge and belief, that we have not provided any prohibited non-audit services, as referred to in Article 5(1) of the Regulation (EU) 537/2014 and that we remained independent in conducting the audit.

We were first appointed as auditors by the Annual General Meeting on March 28, 2023. We have been re-appointed by resolutions passed by the annual general meeting uninterrupted since then.

Key Audit Matters

Key audit matters are those matters that, in our professional judgment, were of most significance in our audit of the financial statements of the current period. These matters were addressed in the context of our audit of the financial statements as a whole, and in forming our opinion thereon, and we do not provide a separate opinion on these matters.

Key Audit Matters

Assessment of investments

The book value of investments amounted ISK 1.430 billion or 98,0% of total assets on 31 December 2024 (2023: ISK 1.273 billion). Reference is made to notes 2.7 and 9 - 12 for investments.

Investments include stocks, shares and bonds. The fund sets an investment policy which where, among other things, the composition of the investments and the confidence limits of individual investment classes are discussed.

The investments are either assessed at fair value, held to maturity or according to valuation method, where variables are based on market information and other external information.

Due to the size and importance of investments and that a part of them is assessed at an other external valuation, then their assessment is a key audit matter.

Assessment of pension liability

Mutual insurance department's pension liability amounted to ISK 2.255 billion on 31 December 2024 (2023: ISK 2.105 billion). Revalued assets in excess of the fund's total liabilities amounted to ISK -96 billion on 31 December 2024 or -4,3% of the liabilities (2023: ISK -142 billion or -6,8% of the liabilities). Reference is made to the statement of actuarial position and to note 16.

The actuarial position indicates the fund's ability to meet its pension liability. The calculation is performed by an independent actuarial mathematician and is largely based on assumptions that have been issued by the Icelandic actuarial association and approved by the Ministry of Finance and Economic Affairs. Due to the importance of the fund's actuarial position, the pension liability is a key audit matter.

How the matter was addressed in the audit

Our audit procedures were designed to confirm the value of investments. These procedures include:

- Information was obtained about the investment process and the methodology and criteria for investment valuation.
- The exchange rate of a sample of listed investments was confirmed with the help of the data provider.
- The fund's methods and calculations of unregistered investments were assessed.
- An independent calculation by KPMG's valuation specialist on the value of a sample of bonds recognized at fair value or held to maturity.
- Relevant notes were reviewed, including the note regarding the level of fair value.

Our audit procedures were designed to evaluating the assumptions used by the actuary in estimating the pension liability. These procedures include:

- We assessed the independence and competence of an actuary.
- Information was obtained about the calculation process.
- The fund's procedures for recalculating the actuarial liability and actuarial revaluation of securities were reviewed.
- The funds monitoring of the rights of fund members were reviewed.
- Analytical measures were carried out on the development of the pension liability, assumptions and conclusions.
- We reviewed the summary of the actuarial position and note 16 in the financial statements and confirmed that the presentation was in accordance with the rules.
- We performed a recalculation of a sample of actuarial revaluations of investments.

Other information

The Board of Directors and CEO are responsible for the other information. The other information comprises the information included in the annual report, but does not include the financial statements and our auditor's report thereon.

Our opinion on the financial statements does not cover the other information and we do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with our audit of the financial statements, our responsibility is to read the other information and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or our knowledge obtained in the audit or otherwise appears to be materially misstated. If, based on the work we have performed, we conclude that there is a material misstatement of this other information, we are required to report that fact. The annual report is not available at our reporting date but is expected to be made available to us after that date.

Responsibilities of the Board of Directors and CEO for the Financial Statements

The Board of Directors and CEO are responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the Icelandic Financial Statement Act, and for such internal control as they determine is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Board of Directors and CEO are responsible for assessing the Funds's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless they either intend to liquidate the Fund or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Those charged with governance are responsible for overseeing the Fund's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Funds's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.

- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Funds's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Fund to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with The Board of Directors and audit committee regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, actions taken to eliminate threats or safeguards applied.

From the matters communicated with The Board of Directors and audit committee, we determine those matters that were of most significance in the audit of the financial statements of the current period and are therefore the key audit matters. We describe these matters in our auditor's report unless law or regulation precludes public disclosure about the matter or when, in extremely rare circumstances, we determine that a matter should not be communicated in our report because the adverse consequences of doing so would reasonably be expected to outweigh the public interest benefits of such communication.

Report on Other Legal and Regulatory Requirements

Pursuant to the legal requirement under Article 104, Paragraph 2 of the Icelandic Financial Statements Act No. 3/2006, we confirm that, to the best of our knowledge, the report of the Board of Directors and CEO accompanying the financial statements includes the information required by the Financial Statements Act if not disclosed elsewhere in the financial statements.

The engagement partner on the audit resulting in this independent auditor's report is
Hrafnhildur Helgadóttir

Reykjavík, February 20, 2025
KPMG ehf.

Statement of Changes in Net Assets for Pension Payments 2024

	2024	2023
Premiums		
Members	13,982,241	13,172,136
Employers	36,153,921	34,264,007
Transfer of rights and repayments	(106,147)	(64,171)
	<u>50,030,015</u>	<u>47,371,972</u>
Special supplementary contributions	585,464	568,460
	<u>50,615,479</u>	<u>47,940,432</u>
Pensions		
Total amount of pensions	40,336,288	34,461,017
Contribution to Rehabilitation Fund	308,712	293,545
Direct expenses from disability pensions	16,444	15,433
	<u>40,661,444</u>	<u>34,769,995</u>
Net investment income		
Net income from holdings in companies and funds	121,727,167	61,398,835
Net income from bonds	39,107,165	40,817,501
Interest income from cash equivalents	1,483,897	1,093,383
Interest income from premiums and other claims	115,274	151,318
Other investment income	340	0
Investment expenses	(454,736)	(502,869)
	<u>161,979,107</u>	<u>102,958,168</u>
Operating expenses		
Office and management expenses	1,876,538	1,718,274
Increase in net assets	170,056,604	114,410,331
Net assets from previous year-end	1,287,520,903	1,173,110,572
Net assets for pension payments at year-end	<u>1,457,577,507</u>	<u>1,287,520,903</u>

Balance Sheet as of December 31, 2024

	2024	2023
Investments		
Holdings in companies and funds	909,872,641	785,289,427
Bonds	519,903,156	487,711,211
Other investments	0	0
	<u>1,429,775,797</u>	<u>1,273,000,638</u>
Claims		
Claims on employers	5,116,656	4,462,557
Other claims	8,762,426	570,910
	<u>13,879,082</u>	<u>5,033,467</u>
Other assets		
Fixed assets	698,997	512,439
Cash equivalents	15,087,775	10,593,355
Total assets	<u>1,459,441,651</u>	<u>1,289,139,899</u>
Liabilities		
Short-term liabilities		
Cost incurred and income collected in advance	147,755	131,339
Other liabilities	1,716,387	1,487,656
	<u>1,864,142</u>	<u>1,618,995</u>
Net assets for pension payments at year-end	<u>1,457,577,507</u>	<u>1,287,520,903</u>
Division of net assets for pension payments		
Common pension fund	1,420,485,970	1,256,491,994
Private pension fund – Securities division	23,573,697	20,886,055
Private pension fund – Other division	13,517,840	10,142,854
	<u>1,457,577,507</u>	<u>1,287,520,903</u>

Statement of Cash Flows 2024

	2024	2023
Inflow		
Premiums	49,971,479	47,455,432
Paid interest income on cash equivalents and claims	1,686,075	916,030
Other inflow	970,879	429,553
	<u>52,628,433</u>	<u>48,801,015</u>
Outflow		
Pensions	40,661,444	34,769,995
Operating expenses	1,772,757	1,651,829
Investment in operating assets	273,923	281,968
Other outflow	181,682	964,337
	<u>42,889,806</u>	<u>37,668,129</u>
New disposable resources for investments	<u>9,738,627</u>	<u>11,132,886</u>
Investment transactions		
Received income from holdings in companies and funds	16,845,635	13,096,157
Investments in holdings in companies and funds	(244,199,370)	(112,082,083)
Sold holdings in companies and funds	210,682,789	86,568,793
Installments on bond principals and interest	60,412,187	57,780,234
Purchased bonds	(67,183,898)	(77,987,599)
Sold bonds	18,293,301	19,657,376
Sold other investments	0	0
	<u>(5,149,356)</u>	<u>(12,967,122)</u>
Increase (decrease) in cash equivalents	4,589,270	(1,834,237)
Exchange rate difference on cash equivalents	(94,850)	268,441
Cash equivalents at beginning of year	10,593,355	12,159,151
Cash equivalents at year-end	<u>15,087,775</u>	<u>10,593,355</u>

Statement of Actuarial Position

	2024		
	Accrued liabilities	Future liabilities	Total liabilities
Net assets			
Net assets for pension payments	1,420,485,970	0	1,420,485,970
Difference in book value and net present value of bonds	9,962,128	0	9,962,128
Net present value of future premiums	0	728,700,970	728,700,970
Total net assets	<u>1,430,448,098</u>	<u>728,700,970</u>	<u>2,159,149,068</u>
Liabilities			
Old age pension	1,337,995,302	641,112,382	1,979,107,684
Disability pension	99,127,089	61,843,547	160,970,636
Spouse's pension	48,444,272	20,000,169	68,444,441
Children's allowance	849,465	3,758,443	4,607,908
Net present value of future operating expenses	21,310,264	20,865,818	42,176,082
Total liabilities	<u>1,507,726,392</u>	<u>747,580,359</u>	<u>2,255,306,751</u>
Net assets in excess of liabilities	<u>(77,278,294)</u>	<u>(18,879,389)</u>	<u>(96,157,683)</u>
Ratio of net assets to liabilities at year-end	(5.1%)	(2.5%)	(4.3%)
Ratio of net assets to liabilities at the beginning of year	(8.6%)	(3.3%)	(6.8%)

	2023		
	Accrued liabilities	Future liabilities	Total liabilities
Net assets			
Net assets for pension payments	1,256,491,994	0	1,256,491,994
Difference in book value and net present value of bonds	4,191,468	0	4,191,468
Net present value of future premiums	0	702,115,671	702,115,671
Total net assets	<u>1,260,683,462</u>	<u>702,115,671</u>	<u>1,962,799,133</u>
Liabilities			
Old age pension	1,224,627,685	622,914,555	1,847,542,240
Disability pension	91,358,792	60,137,800	151,496,592
Spouse's pension	43,212,517	19,524,663	62,737,180
Children's allowance	802,492	4,177,189	4,979,681
Net present value of future operating expenses	18,889,738	19,568,495	38,458,233
Total liabilities	<u>1,378,891,224</u>	<u>726,322,702</u>	<u>2,105,213,926</u>
Net assets in excess of liabilities	<u>(118,207,762)</u>	<u>(24,207,031)</u>	<u>(142,414,793)</u>
Ratio of net assets to liabilities at year-end	(8.6%)	(3.3%)	(6.8%)
Ratio of net assets to liabilities at the beginning of year	(6.9%)	(3.3%)	(5.6%)

Financial Indicators

Common Pension Fund	2024	2023	2022	2021	2020
Financial position based on actuarial valuation					
Net assets in excess of total liabilities	(4.3%)	(6.8%)	(5.6%)	3.5%	10.6%
Net assets in excess of accrued liabilities	(5.1%)	(8.6%)	(6.9%)	12.2%	17.1%
Return on investment					
Net nominal return on investment *	12.4%	8.6%	(3.6%)	16.9%	14.7%
Real return on investment *	7.4%	0.7%	(11.8%)	11.6%	11.0%
Net real return on investment *	7.3%	0.5%	(11.9%)	11.5%	10.8%
Net nominal return on investment (at market price) *	12.4%	7.8%	(6.2%)	16.9%	14.8%
Net real return on investment (at market price) *	7.3%	(0.2%)	(14.2%)	11.5%	11.0%
Net real return (five-year average)	3.3%	4.8%	4.9%	8.8%	6.2%
Net real return (ten-year average)	4.6%	4.8%	5.3%	7.6%	6.7%
Net real return (twenty-year average)	3.8%	4.1%	4.6%	5.2%	4.5%
Net real return (thirty-year average)	4.7%	4.7%	4.9%	5.5%	5.4%
Investment securities					
Listed holdings in companies and funds	50.0%	47.9%	47.8%	53.8%	52.6%
Listed bonds	26.7%	28.0%	27.8%	26.5%	28.2%
Unlisted holdings in companies and funds	13.6%	13.7%	13.7%	10.8%	8.1%
Unlisted bonds	9.7%	10.4%	10.7%	8.9%	11.1%
Bank deposits	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Other investments	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Investment securities by currencies					
Securities in Icelandic króna	50.3%	54.2%	56.2%	54.9%	56.5%
Securities in other currencies	49.7%	45.8%	43.8%	45.1%	43.5%
Number of					
Number of active fund members	37,259	37,152	36,512	35,854	35,697
Number of total fund members at year-end	189,410	186,351	182,768	178,661	175,193
Number of pensioners	26,076	24,222	22,115	21,044	19,813
Staff (full-time equivalent position)	60.6	57.6	54.2	51.1	49.7
Pension payments					
Old age pension	80.7%	79.6%	77.5%	76.7%	76.3%
Disability pension	15.1%	16.0%	17.5%	17.9%	18.2%
Spouse's pension	3.7%	3.9%	4.4%	4.7%	4.7%
Children's allowance	0.5%	0.5%	0.6%	0.7%	0.8%
Other financial indicators					
Pensions as percentage of premiums	83.6%	74.7%	64.0%	61.5%	53.6%
Operating expenses as percentage of premiums	3.9%	3.7%	3.7%	3.5%	3.5%
Net investment income as % of average asset position	11.8%	8.4%	(3.6%)	15.7%	13.8%
Operating expenses as % of average asset position	0.14%	0.14%	0.13%	0.12%	0.13%
Amounts at fixed prices (in millions of Icelandic króna)					
Total premiums	47,072	47,009	45,128	44,699	43,888
Total pensions	39,330	35,103	28,880	27,476	23,530
Total net investment income	158,075	105,499	(46,835)	210,828	165,304
Total operating expenses	1,823	1,752	1,649	1,574	1,555
Increase in net assets for pension payments	163,994	115,653	(32,236)	226,478	184,106

* Return is calculated on the basis of FME rules (assets are not valued on daily basis)

Financial Indicators

Private Pension Funds	2024	2023	2022	2021	2020
Private pension fund – Securities division					
Net nominal return on investment *	12.4%	8.6%	(3.6%)	16.9%	14.7%
Net real return on investment *	7.3%	0.5%	(11.9%)	11.5%	10.8%
Net real return (five-year average)	3.3%	4.8%	4.9%	8.8%	6.2%
Number of active fund members	1,098	1,159	1,173	1,236	1,314
Number of pensioners	161	144	125	135	87
Securities division has the same investment strategy as the Common Division					
Private pension fund – Ævileið I division					
Net nominal return on investment *	13.0%	7.2%	(7.9%)	17.4%	15.4%
Net real return on investment *	7.8%	(0.7%)	(15.8%)	12.0%	11.5%
Net real return (five-year average)	2.4%	2.8%			
Number of active fund members	2,832	2,433	2,221	2,020	1,848
Number of pensioners	11	7	2	1	2
Investment securities					
Listed holdings in companies and funds	55.0%	52.7%	52.2%	58.8%	64.9%
Listed bonds	45.0%	47.3%	47.8%	41.2%	35.1%
Unlisted holdings in companies and funds	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Unlisted bonds	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Securities in Icelandic króna	64.3%	69.1%	72.7%	72.9%	79.0%
Securities in other currencies	35.7%	30.9%	27.3%	27.1%	21.0%
Private pension fund – Ævileið II division					
Net nominal return on investment *	10.7%	5.9%	(5.1%)	10.7%	11.6%
Net real return on investment *	5.7%	(1.9%)	(13.2%)	5.6%	7.8%
Net real return (five-year average)	0.5%	1.0%			
Number of active fund members	1,554	1,433	1,352	1,293	1,235
Number of pensioners	80	53	25	13	5
Investment securities					
Listed holdings in companies and funds	37.6%	32.4%	31.6%	35.8%	44.5%
Listed bonds	62.4%	67.6%	68.4%	64.2%	55.5%
Unlisted holdings in companies and funds	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Unlisted bonds	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Securities in Icelandic króna	80.8%	84.4%	86.8%	85.7%	88.2%
Securities in other currencies	19.2%	15.6%	13.2%	14.3%	11.8%
Private pension fund – Ævileið III division					
Net nominal return on investment *	8.2%	5.8%	1.3%	1.7%	5.4%
Net real return on investment *	3.2%	(2.0%)	(7.3%)	(3.0%)	1.8%
Net real return (five-year average)	(1.5%)	(1.6%)			
Number of active fund members	694	681	659	673	731
Number of pensioners	72	69	37	21	16
Investment securities					
Listed holdings in companies and funds	22.2%	23.1%	24.8%	22.1%	22.7%
Listed bonds	77.8%	76.9%	75.2%	77.9%	77.3%
Unlisted holdings in companies and funds	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Unlisted bonds	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Securities in Icelandic króna	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Securities in other currencies	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%

* Return is calculated on the basis of FME rules (assets are not valued on daily basis)

Viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing

Stjórnarháttayfirlýsing Lífeyrissjóðs verzlunarmanna 2024

Stjórnarháttayfirlýsing Lífeyrissjóðs verzlunarmanna (LV) vísar til 51. gr. reglna fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands (FME) nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Yfirlit yfir ýmis lög, reglugerðir og ýmsar innri reglur LV er aðgengilegt á vef sjóðsins á vefsvæði með upplýsingum um sjóðinn.

Efni:

Grundvöllur sjóðsins og hlutverk	1
Umboðsskylda	1
Um stjórnarhætti og stjórnarháttayfirlýsingu LV	2
Yfirlit yfir lög, reglugerðir og aðrar reglur sem varða starfsemi sjóðsins	2
Stefna um samfélagslega ábyrgð, siðferðisviðmið og ábyrgar fjárfestingar	3
Um nokkrar reglur og viðmið LV	3
Áhættustýring og innra eftirlit	5
Stjórnskipulag LV	6

Grundvöllur sjóðsins og hlutverk

LV starfar á grundvelli starfsleyfis fjármálaráðherra í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða með síðari breytingum og samþykktu sjóðsins.

Í samþykktum kemur fram að sjóðurinn starfi á grundvelli kjarasamnings Alþýðusambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins frá 12. desember 1995 og samnings ASÍ og SA frá 24. apríl 2018 samanber samning VR, Samtaka atvinnulífsins og Félags atvinnurekenda frá 23. apríl 2018 og breytingar á samþykktum sem tóku gildi 1. september 2019.

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri eftir reglum í samþykktum hans. Þar kemur m.a. fram að sjóðurinn leggi sérstaka áherslu á ellilífeyrisréttindi (ævilangan lífeyri) og áskilji sér heimild til að verja þau réttindi umfram önnur við endurskoðun á réttindaákvæðum samþykktu sjóðsins.

Sjóðurinn er langtímafjárfestir sem ávaxtar fjármuni sjóðfélaga með það að markmiði að ná sem bestri ávöxtun að teknu tilliti til áhættu. Stjórn sjóðsins leggur áherslu á að þróa hluthafastefnu hans með þeim hætti að hún styðji við góða stjórnarhætti í þeim félögum sem sjóðurinn fer með eignahlut í.

Umboðsskylda

Stjórnarmenn og starfsmenn skulu taka ákvarðanir í samræmi við gildandi lög og reglur og sannfæringu sína með þeim hætti að hagsmuna sjóðfélaga sé sem best gætt og að ákvarðanir styðji við tilgang og starfsemi sjóðsins.

Stjórn, framkvæmdastjóri og aðrir þeir er hafa heimild til að koma fram fyrir hönd sjóðsins mega ekki gera neinar þær ráðstafanir sem bersýnilega eru til þess fallnar að afla ákveðnum sjóðfélögum, fyrirtækjum eða öðrum ótilhlýðilegra hagsmuna umfram aðra aðila eða á kostnað sjóðsins.

Stjórnarmaður er ekki bundinn af fyrirmælum þeirra sem tilnefna hann til setu í stjórn sjóðsins.

Fjallað er um umboð og umboðsskyldu LV með tilliti til sjálfbærniþátta í sjálfbærni-skýrslu sjóðsins fyrir árið 2021.

Um stjórnarhætti og stjórnarháttayfirlýsingu LV

Lífeyrissjóðurinn leggur áherslu á góða stjórnarhætti við stefnumótun og daglega stjórnun sjóðsins. Með stjórnarháttayfirlýsingu þessari er sjóðfélögum, iðgjaldagreiðendum, opinberum aðilum, starfsmönnum og öðrum haghöfum veittar upplýsingar um stjórnarhætti lífeyrissjóðsins. Yfirlýsingunni er jafnframt ætlað að styðja við góða stjórnarhætti hjá sjóðnum og styðja þannig við traustan rekstur.

Stjórnarháttayfirlýsing LV fyrir árið 2024 byggist á þeim lögum og reglum sem í gildi eru á þeim tíma sem ársreikningur sjóðsins er staðfestur af stjórn og framkvæmdastjóra. Í því sambandi er sérstaklega litið til þeirra ákvæða laga nr. 129/1997 sem lúta að stjórnarháttum lífeyrissjóða, ákvæða samþykktu sjóðsins, reglna FME þar um, m.a. reglna nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða, og 6. útgáfu leiðbeininga um stjórnarhætti fyrirtækja útgefnunum af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins.

Yfirlit yfir lög, reglugerðir og aðrar reglur sem varða starfsemi sjóðsins

Hér er yfirlit yfir hluta þeirra laga, reglugerða og annarra reglna sem varða starfsemi lífeyrissjóðsins. Yfirlitið er í upplýsingaskyni og ekki tæmandi.

Lög frá Alþingi

- Lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða
- Lög nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi
- Lög nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga
- Lög nr. 140/2018 um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka
- Lög nr. 3/2006 um ársreikninga
- Lög nr. 150/2020 um jafna stöðu og jafnan rétt kynjanna

- Lög nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum
- Lög nr. 40/2020 um vernd uppljóstrara

Reglugerðir

- Reglugerð nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða
- Reglugerð nr. 698/1998 um ráðstöfun iðgjalds til lífeyrissparnaðar og viðbótartryggingaverndar
- Reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða og vörsluaðila lífeyrissparnaðar
- Reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða

Reglur og leiðbeiningar FME

- Reglur FME nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða
- Reglur FME nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila
- Leiðbeinandi tilmæli FME nr. 3/2010 um mat á hæfi lykilstarfsmanna
- Leiðbeinandi tilmæli FME nr. 1/2019 vegna áhættu við rekstur upplýsingakerfa eftirlitsskyldra aðila
- Leiðbeinandi tilmæli FME nr. 6/2014 um útvistun hjá eftirlitsskyldum aðilum

Innri reglur LV (aðgengilegar á vef LV)

Varðandi yfirlit yfir innri reglur er vísað til yfirlits á vef LV.

Stefna um samfélagslega ábyrgð, siðferðisviðmið og ábyrgar fjárfestingar

Í kafla VI um stjórnarhætti og stjórnun í árs- og sjálfbærnisráslu LV fyrir árið 2024 er gerð grein fyrir hlutverki, framtíðarsýn, leiðarljósum og grunnildum LV. Í VII. kafla um sjálfbærni í starfsemi LV er að finna greinargott yfirlit yfir sjálfbærniþætti í starfsemi LV. Þeir varða m.a. umhverfisþætti, félagslega þætti og stjórnarhætti. Varðandi nánari umfjöllun er vísað til þessara kafla og annarra viðeigandi kafla árs- og sjálfbærnisráslunnar. Þá er umfjöllun um ábyrgar fjárfestingar og áherslu á sjálfbærniþætti við eignastýringu til umfjöllunar í IV. kafla um ábyrgar fjárfestingar í árs- og sjálfbærnisráslunni.

Stefna LV um ábyrgar fjárfestingar: Það leiðir af eðli skuldbindinga LV að sjóðurinn er langtímafjárfestir. Viðmið um ábyrgar fjárfestingar eru hluti af fjárfestingarstefnu sjóðsins og ber sjóðnum að líta til og stuðla að samfélagslegri ábyrgð þeirra félaga sem hann fjárfestir í.

LV gerir kröfu um að þau fyrirtæki sem sjóðurinn fjárfestir í fari eftir lögum og reglum sem gilda um starfsemi þeirra. Mikilvægt er að þau horfi til leiðbeininga um góða stjórnarhætti og viðmiða sem lúta að samfélagslegri ábyrgð og góðri umgengni um auðlindir.

LV er aðili að reglum Sameinuðu þjóðanna (e. Principles for Responsible Investment, UN PRI) um ábyrgar fjárfestingar, ásamt mörgum af stærstu lífeyrissjóðum og fagfjárfestum vestan hafs og í Evrópu. Í reglunum er fjallað um hvernig áhersla á umhverfisleg og samfélagsleg málefni styður við stjórnarhætti fyrirtækja og getur þannig stuðlað að bættum fjárfestingarárangri eignasafna. Þannig fari saman hagsmunir fjárfesta og markmið þjóðfélagsins í víðara samhengi.

Á haustmánuðum 2021 samþykkti stjórn sjóðsins stefnu um ábyrgar fjárfestingar. Í henni er gerð grein fyrir stefnu LV varðandi aðferðafræði ábyrgra fjárfestinga. Víkið er að markmiðum stefnunnar, þýðingu sjálfbærni við eignastýringu, samþættingu

aðferðafræði ábyrgra fjárfestinga við hefðbundna eignastýringu og framkvæmd eigendahlutverks, upplýsingagjöf um framkvæmd stefnunnar og innleiðingu. Jafnframt er lögð áhersla á að þau fyrirtæki sem sjóðurinn fjárfestir í eigi ábyrg samskipti við haghafa sína og fylgi áherslum LV varðandi góða stjórnarhætti.

Samhliða stefnu um ábyrgar fjárfestingar samþykkti stjórn sjóðsins stefnu um útilokun eigna í eignasöfnum LV. Stefnan nær til allra eignasafna sjóðsins og lýsir aðferðafræði LV við útilokun tiltekinna fyrirtækja. Við mótnun stefnunnar var m.a. litið til fyrirmynda frá leiðandi lífeyrissjóðum á Norðurlöndum. Innleiðing stefnunnar tekur tíma og því verður enn um sinn að finna fyrirtæki í eignasöfnum LV sem eru á útilokunarlista. Ástæðan er að enn sem komið er hefur LV takmarkaða möguleika til að tjá skoðanir um útilokun þegar sjóðurinn fjárfestir í erlendum eignum, s.s. hlutabréfasjóðum.

Um nokkrar reglur og viðmið LV

Siða- og samskiptareglur: Stjórn lífeyrissjóðsins hefur sett siða- og samskiptareglur fyrir starfsfólk og stjórnarmenn sjóðsins. Þeim er ætlað að styðja við vönduð vinnubrögð, draga úr hættu á hagsmunaárekstrum og auka öryggi í meðferð fjármuna sjóðsins. Í reglunum er m.a. fjallað um góða starfshætti, hagsmunaárekstra, meðferð trúnaðarupplýsinga og reglur um gjafir, boðsferðir og starfstengdar ferðir.

Fjárfestingarstefna: Stjórn LV mótar og samþykkir árlega fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn í samræmi við lög nr. 129/1997 og önnur gild viðmið. Þannig er mörkuð stefna fyrir eignasamsetningu og eignastýringu sameignardeildar og séreignardeilda sjóðsins. Stefnan er send fjármálaeftirliti Seðlabanka Íslands fyrir 1. desember ár hvert og er aðgengileg á vef sjóðsins.

Áhættustefna: Stefnan er ákveðin af stjórn með vísan til 9. töluliðar 3. mgr. 29. gr. laga nr. 129/1997, reglugerðum á grundvelli laganna og öðrum gildum viðmiðum

sem tilgreind eru í stefnunni. Tilgangurinn er að auka öryggi í rekstri sjóðsins með það að markmiði að draga úr líkum á því að réttindi sjóðfélaga til greiðslu lífeyris skerðist og stuðla almennt að góðum og öruggum rekstri.

Áhættustýringarstefna: Sjóðurinn hefur ákveðið áhættustýringarstefnu sem mælir fyrir um stýringu tiltekinna áhættuþátta, svo sem skilgreiningu á hlutverkum og ábyrgð stjórnar, framkvæmdastjóra og annarra aðila er koma að framkvæmd stefnunnar. Þar eru einnig tilgreindir mælikvarðar áhættuvilja, helstu áhættuþættir sem felast í rekstri sjóðsins og eftirlit með þeim. Fjallað er um aðferðir við áhættu-stýringu og skýrslugjöf og upplýsingar um hvernig sjóðurinn leitast við að tryggja að allir starfsmenn séu meðvitaðir um mikilvægi áhættustýringar og hvernig sjóðurinn styður við viðeigandi áhættumeningu.

Hluthafastefna: Það er markmið stjórnar LV að hluthafastefnan styðji við góða stjórnarhætti félaga og þróun þeirra. Í hluthafastefnunni eru kynntar áherslur stjórnar sjóðsins varðandi viðmið um stjórnarhætti í þeim félögum sem sjóðurinn á eignarhlut í. Hluthafastefnan tekur til viðmiða sem LV leggur áherslu á við meðferð eignarhalds í skráðum hlutafélögum á hlutabréfamarkaði og sjóðurinn fer með eignarhlut í. Stefnan gildir einnig, eftir því sem við á, fyrir óskráð félög sem LV hefur fjárfest í. Eðli málsins samkvæmt varðar stefnan einkum félög sem skráð eru á Íslandi. Þó gilda grundvallarviðmið hennar einnig um félög sem sjóðurinn er hluthafi í og skráð eru erlendis.

Samkeppnisréttaráhætta LV: Stjórn og stjórnendur Lífeyrissjóðs verzlunarmanna (LV) leggja áherslu á að starfsemi sjóðsins sé í góðu samræmi við gildandi samkeppnislög og viðurkennd viðmið í samkeppnisrétti. Með innleiðingu samkeppnis-áætlunarinnar í janúar 2022 var lögð áhersla á að tryggja fylgni við samkeppnislög og lágmarka hættu á árekstrum við ákvæði samkeppnislaga vegna ákvarðana eða annarrar starfsemi LV. Í hluthafastefnu LV leggur sjóðurinn áherslu á að í samskiptum sé þeirra sjónarmiða gætt sem samkeppnislög og virk samkeppni byggist á.

Jafnlaunavottun: Í apríl 2022 fékk LV vottun um að jafnlaunakerfi lífeyrissjóðsins uppfyllti kröfur sem tilgreindar eru í jafnlaunastaðlinum ÍST 85:2012.

Mannauðsstefna: LV hefur markað sér formlega stefnu um áherslur í fyrirtækja-menningu sjóðsins þar sem tilgreint er meðal annars mikilvægi liðsheildar, góðra stjórnarháttar, velferðar starfsfólks og að sjóðurinn laði að sér og byggji upp framúrskarandi mannauð. Sjóðurinn hefur einnig lagt til grundvallar jafnrétti og jafna meðferð starfsfólks við stjórnunarvenjur, starfsþjálfun og þróun, ráðningar, starfskjör og starfsumhverfi.

Í mannauðsstefnu kemur m.a. fram að lífeyrissjóðurinn leitist við að bjóða starfs-skilyrði sem laði að sér hæft starfsfólk og að sjóðurinn hafi á að skipa starfsfólki sem hefur þekkingu, reynslu og hæfni til að sinna þeim fjölbreyttu verkefnum sem honum eru falin. Unnið er eftir gildum sjóðsins þar sem ábyrgð, árangur og umhyggja myndar grunnstoðir í heilbrigðu og öruggu starfsumhverfi. Til stuðnings mannauðsstefnu er m.a. jafnlaunastefna, jafnréttisáætlun, fræðslustefna og stefna og viðbragðsáætlun gagnvart einelti, kynferðislegri áreitni, kynbundinni áreitni, kynbundnu ofbeldi og ofbeldi á vinnustaðnum.

Starfskjarastefna: Starfskjarastefnu Lífeyrissjóðs verzlunarmanna er ætlað að styðja við góða stjórnarhætti hjá sjóðnum. Við mótun hennar er byggt á samþykktum lífeyrissjóðsins, sjónarmiðum í 6. útgáfu leiðbeininga um góða stjórnarhætti fyrirtækja og meginreglum sem liggja til grundvallar 79. gr. a, í lögum nr. 2/1995 um hlutafélög.

Stefnunni er ætlað að styðja við traustan rekstur og það markmið lífeyrissjóðsins að veita sjóðfélögum góða þjónustu. Starfskjarastefnu sjóðsins er því ætlað að styðja við það að lífeyrissjóðurinn sé eftirsóknarverður vinnustaður og að hann hafi þannig á að skipa hæfu og reyndu starfsfólki sem er grundvöllur þess að rekstur sjóðsins sé vel samkeppnisfær og í samræmi við bestu viðmið.

Áhættustýring og innra eftirlit

Áhættustýring: Stjórn hefur sett sjóðnum áhættustefnu og áhættustýringarstefnu með það að markmiði að auka öryggi í rekstri sjóðsins. Stefnurnar grundvallast á stefnumótun sjóðsins og lögum og reglum sem um hann gilda. Megininntakið er að með áhættustýringu er átt við eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að bera kennsl á, greina, vakta, meta og taka áhættu til meðferðar í starfsemi sjóðsins.

Lögð er áhersla á að stefnurnar og framkvæmd þeirra sé virkur þáttur í starfseminni og að þær tengist ákvörðunarferlum hans í stefnumótandi málum og í daglegum rekstri. Einnig er lögð áhersla á að stjórn og stjórnendur hafi góða yfirsýn yfir helstu áhættuþætti í rekstri sjóðsins og að þeir hafi þekkingu á hlutverki sínu í ferli áhættustýringar og eftirlits og taki virkan þátt í því. Mikilvægt er að stjórn, stjórnendur og aðrir starfsmenn meti áhættu við ákvarðanatöku eftir því sem eðlilegt er hverju sinni.

Áhættustjóri sjóðsins hefur yfirumsjón með framkvæmd stefnanna og áhættustýringu sjóðsins. Hann heyrir beint undir framkvæmdastjóra. Til að tryggja honum aukið sjálfstæði í starfi og milliliðalausán aðgang stjórnar að upplýsingum er honum heimilt að gefa skýrslur um áhættustýringu og aðrar upplýsingar sem varða áhættustýringu beint og milliliðalaust til stjórnar sjóðsins og endurskoðunarnefndar.

Í stefnunum er skipulag sjóðsins skilgreint, mælt fyrir um umsjón og ábyrgð er varðar framkvæmd áhættustýringar, umfjöllun um helstu áhættuþætti í rekstri sjóðsins, mat á þeim og tilgreint með hvaða hætti fylgst er með þeim.

Nánari upplýsingar um áhættustýringu er að finna í ársskýrslu, skýringum í ársreikningi og í áhættustefnu sem birt er á vef sjóðsins.

Innra eftirlit: Innra eftirlit sjóðsins nær yfir sérhverja aðgerð af hálfu stjórnar, stjórnenda og starfsmanna til að stýra áhættu þar sem því verður við komið og auka

líkur á að settum markmiðum verði náð við rekstur sjóðsins. Stjórnendur annast skipulagningu og framkvæmd innra eftirlits en að framkvæmd þess koma allir starfsmenn sjóðsins með einum eða öðrum hætti.

Skipulag innra eftirlits tekur mið af reglum FME nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila lífeyrissjóða. Innra eftirlit sjóðsins er yfirfarið árlega af þeim sem annast innri endurskoðun hjá sjóðnum.

Innra eftirlit sjóðsins byggist m.a. á skýrsluskilum, reglulegri upplýsingagjöf, skráðum verkferlum og starfslýsingum, reglum um aðgreiningu starfa, skipulegum aðgangsstýringum og skilvirkri áhættustefnu og áhættueftirliti.

Áhættustefna, áhættustýringarstefna og áhættustýring sjóðsins eru veigamiklir þættir í innra eftirliti. Helstu verkþættir í starfsemi sjóðsins byggjast á skriflegum ferlum sem eykur áreiðanleika og stuðlar að fylgni við lög og reglur. Verkferlar eru yfirfarnir reglulega. Aðskilnaði starfa og aðgangsstýringa innan sjóðsins er ætlað að draga úr villu- og sviksemiáhættu. Margþætt skýrsluskil, afstemmingar og upplýsingagjöf til opinberra aðila, stjórnar sjóðsins og einstakra stjórnenda veitir aðhald í rekstri. Hvað upplýsingakerfi sjóðsins varðar er í gildi öryggisstefna sem nær til meðferðar og varðveislu gagna. Henni er ætlað að tryggja örugga meðferð og varðveislu upplýsinga sem þýðingu hafa fyrir starfsemi sjóðsins. Eftirlitsaðgerðir og sjálfvirk vöktun miðar að því að lágmarka áhrif rekstrarfrávika á upplýsingakerfi. Neyðaráætlun sjóðsins er ætlað að taka á alvarlegri rekstrarfrávikum með endurheimt upplýsingakerfa.

Þá hefur sjóðurinn sett sér reglur um uppljóstrun vegna mögulegra svika eða misferlis starfsmanna.

Stjórnskipulag LV

Ársfundur fer með æðsta vald í málefnum lífeyrissjóðsins, sé ekki annað ákveðið í lögum eða samþykktum sjóðsins. Ársfund skal halda fyrir lok júní ár hvert og eiga allir sjóðfélagar og réttshafar í B- og C deildum (almenn og tilgreind séreign) rétt til fundarsetu með málfrelsi og tillögurétti.

- Á ársfundi skal kynna: i) skýrslu stjórnar, ii) ársreikning fyrir síðasta starfsár, iii) tryggingafræðilega athugun, iv) fjárfestingarstefnu sjóðsins, v) hluthafastefnu sjóðsins, vi) skipan stjórnar og vii) skipan fulltrúaráðs.
- Þá skal kynna og bera undir atkvæði: i) starfskjarastefnu sjóðsins, ii) val á fulltrúum í nefnd um laun stjórnarmanna, iii) tillögu um stjórnarlaun, iv) tillögu stjórnar að endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtæki og v) tillögur stjórnar til breytinga á samþykktum sjóðsins.

Fulltrúar í fulltrúaráði fara með atkvæði á ársfundi sjóðsins í umboði aðildarsamtakanna til ákvarðana sem tilgreindar eru hér að framan. Ályktunartillögur, sem taka skal fyrir á ársfundi, þurfa að berast stjórn sjóðsins skriflega eigi síðar en viku fyrir ársfund. Fundargerðir ársfunda eru aðgengilegar á vef sjóðsins.

Nánar er fjallað um stjórnskipulag sjóðsins í samþykktum hans sem og lögum nr. 129/1997.

Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á starfsemi hans og skal sjá um að skipulag hans og starfsemi sé jafnan í réttu og góðu horfi. Hún tekur stefnumarkandi ákvarðanir er varða hag og starfsemi sjóðsins og sér til þess að nægilegt eftirlit sé haft með bókhaldi og meðferð fjármuna. Þá leggur stjórn til breytingar á samþykktum við aðildarsamtök og ársfund en hefur einnig heimild til að gera breytingar á þeim að tilteknum skilyrðum uppfylltum.

Stjórn annast m.a. eftirfarandi verkefni, sbr. 29. gr. laga 129/1997:

- Stjórn mótar og samþykkir fjárfestingarstefnu og innra eftirlit og skjalfestir eftirlitsferla. Hún mótar einnig fyrirkomulag innri endurskoðunar og ræður sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila til að framkvæma hana.
- Stjórn ræður framkvæmdastjóra, ákveður laun hans og ráðningarkjör.
- Stjórn felur tryggingastærðfræðingi að framkvæma árlega tryggingafræðilega athugun á sameignardeild sjóðsins.
- Stjórn setur reglur um upplýsingagjöf framkvæmdastjóra til stjórnar, reglur um viðskipti stjórnar og starfsmanna með fjármálagerninga, markar sjóðnum áhættustefnu og mótar eftirlitskerfi með áhættu hans.
- Stjórn ákveður hver skuli vera fulltrúi sjóðsins í stjórn stofnunar eða atvinnufyrtækis.

Meðal annarra mála sem stjórn fjallar um á fundum sínum eru veigameiri fjárfestingarákvarðanir, áhættumat, tillögur að breytingum á samþykktum, fjárfestingar-, hluthafa- og áhættustefna, lánareglur, rekstraráætlun og kynningarmál. Stjórn hefur sett sér starfsreglur sem eru aðgengilegar á vef sjóðsins.

Framkvæmdastjóri: Stjórn sjóðsins ræður framkvæmdastjóra, ákveður laun hans og önnur starfskjör, veitir honum prókúruumboð og setur honum starfsreglur sem eru aðgengilegar á vef sjóðsins. Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur og fer í því efni eftir ákvæðum laga og samþykktum sjóðsins og þeirri stefnu og fyrirmælum sem stjórn hefur gefið. Framkvæmdastjóri ræður starfsmenn til sjóðsins.

Fulltrúaráð: Aðildarsamtök lífeyrissjóðsins starfrækja fulltrúaráð sjóðsins sem er skipað 50 fulltrúum. VR skipar 25 fulltrúa, Samtök atvinnulífsins skipa 23 fulltrúa og Félag atvinnurekenda skipar tvo fulltrúa. Skipan fulltrúaráðsins fer nánar eftir samningum aðildarsamtaka sjóðsins og þeim reglum sem samtökin setja sér þar um. Nánari reglur um fulltrúaráðið eru í samþykktum sjóðsins.

Endurskoðun: Reikningar sjóðsins eru endurskoðaðir og áritaðir af löggiltum endurskoðanda. Innri endurskoðun sjóðsins er jafnframt í höndum sjálfstætt starfandi endurskoðanda. Endurskoðun sjóðsins og innri endurskoðun eru í höndum aðskilinna endurskoðunarfyritækja. Endurskoðunarnefnd LV gerir tillögu til stjórnar um val á endurskoðanda sjóðsins (ytri endurskoðanda) og innri endurskoðanda.

Tryggingastærðfræðingur: Tryggingafræðileg athugun er framkvæmd árlega í samræmi við 39. gr. laga nr. 129/1997 og reglugerð nr. 391/1998. Athuginin er samkvæmt samningi við sjóðinn og framkvæmd af tryggingastærðfræðingi sem hefur hlotið viðurkenningu fjármálaeftirlitsins til að sinna verkefnum sem slíkur. Með athugininni er lagt mat á áfallnar skuldbindingar sjóðsins og væntar framtíðarskuldbindingar annars vegar og núverandi eignir og vænt iðgjöld og ávöxtun hins vegar.

Endurskoðunarnefnd skipuð af stjórn: Samkvæmt ákvæðum laga um ársreikninga skulu einingar tengdar almannahagsmunum, þar á meðal lífeyrissjóðir, starfrækja endurskoðunarnefndir. Stjórn hefur skipað endurskoðunarnefnd sem heyrir beint undir hana. Um markmið, skipan, heimildir, ábyrgð og verkefni endurskoðunarnefndar er fjallað í starfsreglum sem settar eru af stjórn.

Nefndina skipa:

- Jón Ólafur Halldórsson, formaður nefndarinnar. Hann hefur viðtæka reynslu úr atvinnulífinu og sinnir ráðgjafarstörfum ásamt stjórnarstörfum. Hann er m.a. með MBA-gráðu með áherslu á fjármál fyrirtækja og MS í stjórnnum og stefnumörkun í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands. Jón er varaformaður stjórnar LV..
- Helga Ingólfssdóttir. Hún starfar við bókhald og verkefnastjórnun. Hún er viðurkenndur bókarí og hefur lokið rekstrar- og viðskiptanámi frá EHÍ. Helga á sæti í stjórn sjóðsins.
- Margret G. Flóvenz er löggiltur endurskoðandi og er með viðtæka reynslu af endurskoðunarstörfum.

Sjálfsmat stjórnar: Stjórn framkvæmir frammistöðumat á störfum sínum í samræmi við starfsreglur. Niðurstöður eru nýttar af stjórn til að þróa starfshætti og styðja við góða stjórnarhætti. Spurningar í frammistöðumatinu lúta að skipan og skipulagi stjórnar, hlutverki og ábyrgð og frammistöðu hennar og undirnefnda.

Fjöldi funda og mæting: Á árinu 2024 voru haldnir 12 stjórnarfundir.

Nánari upplýsingar um stjórnarmenn, fundarsókn og framkvæmdastjóra er að finna í rafrænni útgáfu af stjórnarháttayfirlýsingunni sem er aðgengileg á vef sjóðsins.

Staðfest á fundi stjórnar LV 20. febrúar 2025

Stefán Sveinbjörnsson, formaður stjórnar

Jón Ólafur Halldórsson, varaformaður stjórnar

Árni Stefánsson

Bjarni Þór Sigurðsson

Guðmunda Ólafsdóttir

Guðrún Ragna Garðarsdóttir

Helga Ingólfssdóttir

Sigrún Helgadóttir

Með stjórnarháttayfirlýsingunni fylgja upplýsingar um stjórnarmenn og stjórnarmenn sem varða hæfi og fundarsókn:

Stefán Sveinbjörnsson, formaður stjórnar frá 1. apríl 2023

- Tók sæti í stjórn: Ágúst 2019.
- Fjöldi stjórnarfunda á árinu 2024: 10 af 12.
- Önnur trúnaðarstörf, t.a.m. stjórnarseta í félögum: Framkvæmdastjóri VR, Starfsmenntasjóðs verslunar og þjónustu, Landssambands íslenzkra verzlunarmanna, VR Blævar leigufélags slhf. og VR Blævar leigufélags ehf., formaður húsfélagsins Kringlan 7 og varaformaður Húss verslunarinnar sf. Í varastjórn Rannsóknaseturs verslunarinnar, Eldröra ehf. og Fræðslusjóðs.
- Sjóðfélagi í Lífeyrissjóði verzlunarmanna: Já.
- Upplýsingar um störf sem stjórnarmaður hefur unnið fyrir sjóðinn: Engin.
- Hagsmunatengsl við helstu viðskiptaaðila og samkeppnisaðila sjóðsins: Framkvæmdastjóri VR, lífeyrissjóðurinn sér um innheimtu stéttarfélagsgjalda fyrir VR.
- Önnur tengsl við sjóðinn sem lýst er hér að framan, séu þau fyrir hendi: Engin.

Jón Ólafur Halldórsson, varaformaður stjórnar frá 1. apríl 2023

- Tók sæti í stjórn: Júní 2020.
- Fjöldi stjórnarfunda á árinu 2024: 12 af 12.
- Önnur trúnaðarstörf, t.a.m. stjórnarseta í félögum: Sjálfstætt starfandi, formaður stjórnar Samtaka verslunar og þjónustu, formaður Marga ehf., formaður stjórnar VHE ehf., stjórnarformaður Telemakkus ehf., í stjórn Kaps ehf., í stjórn og framkvæmdastjórn Samtaka atvinnulífsins, stjórnarformaður Landssamtaka lífeyrissjóða.
- Sjóðfélagi í Lífeyrissjóði verzlunarmanna: Já.
- Upplýsingar um störf sem stjórnarmaður hefur unnið fyrir sjóðinn: Engin.
- Hagsmunatengsl við helstu viðskiptaaðila og samkeppnisaðila sjóðsins: Engin.
- Önnur tengsl við sjóðinn sem lýst er hér að framan, séu þau fyrir hendi: Engin.

Árni Stefánsson

- Tók sæti í stjórn: Apríl 2017.
- Fjöldi stjórnarfunda á árinu 2024: 11 af 12.
- Önnur trúnaðarstörf, t.a.m. stjórnarseta í félögum: Forstjóri Húsasmiðjunnar ehf., stjórnarmaður í SVP (Samtökum verslunar og þjónustu), stjórnarmaður í Samtökum atvinnulífsins, stjórnarmaður í Leikmönnum ehf. (félag ekki með starfsemi).
- Sjóðfélagi í Lífeyrissjóði verzlunarmanna: Já.
- Upplýsingar um störf sem stjórnarmaður hefur unnið fyrir sjóðinn: Engin.
- Hagsmunatengsl við helstu viðskiptaaðila og samkeppnisaðila sjóðsins: Engin.
- Önnur tengsl við sjóðinn sem lýst er hér að framan, séu þau fyrir hendi: Engin.

Bjarni Þór Sigurðsson

- Tók sæti í stjórn: Ágúst 2019.
- Fjöldi stjórnarfunda á árinu 2024: 11 af 12.
- Önnur trúnaðarstörf, t.a.m. stjórnarseta í félögum: Í stjórn VR, varamaður í stjórn VR Blævar leigufélags slhf. og formaður fulltrúaráðs í Bjargi íbúðafélagi hses.
- Sjóðfélagi í Lífeyrissjóði verzlunarmanna: Já.
- Upplýsingar um störf sem stjórnarmaður hefur unnið fyrir sjóðinn: Engin.
- Hagsmunatengsl við helstu viðskiptaaðila og samkeppnisaðila sjóðsins: Engin.
- Önnur tengsl við sjóðinn sem lýst er hér að framan, séu þau fyrir hendi: Engin.

Guðmunda Ólafsdóttir

- Tók sæti í stjórn: Mars 2024.
- Fjöldi stjórnarfunda á árinu 2024: 9 af 9.
- Önnur trúnaðarstörf, t.a.m. stjórnarseta í félögum: Í stjórn UMFÍ og svo trúnaðarráði VR.
- Sjóðfélagi í Lífeyrissjóði verzlunarmanna: Já.
- Upplýsingar um störf sem stjórnarmaður hefur unnið fyrir sjóðinn: Engin.
- Hagsmunatengsl við helstu viðskiptaaðila og samkeppnisaðila sjóðsins: Engin.
- Önnur tengsl við sjóðinn sem lýst er hér að framan, séu þau fyrir hendi: Engin.

Guðrún Ragna Garðarsdóttir

- Tók sæti í stjórn: Apríl 2022.
- Fjöldi stjórnarfundna á árinu 2024: 12 af 12.
- Önnur trúnaðarstörf, t.a.m. stjórnarseta í félögum: Framkvæmdastjóri Atlantsolíu ehf., formaður Félags atvinnurekenda, framkvæmdastjóri og varamaður í stjórn Atlantsorku ehf. og varamaður í stjórn A30 ehf.
- Sjóðfélagi í Lífeyrissjóði verzlunarmanna: Já.
- Upplýsingar um störf sem stjórnarmaður hefur unnið fyrir sjóðinn: Engin.
- Hagsmunatengsl við helstu viðskiptaaðila og samkeppnisaðila sjóðsins: Engin.
- Önnur tengsl við sjóðinn sem lýst er hér að framan, séu þau fyrir hendi: Engin.

Helga Ingólfssdóttir

- Tók sæti í stjórn: Ágúst 2019.
- Fjöldi stjórnarfundna á árinu 2024: 10 af 12.
- Önnur trúnaðarstörf, t.a.m. stjórnarseta í félögum: Varabæjarfulltrúi fyrir Hafnarfjarðarbæ, situr í Fjölskylduráði Hafnarfjarðar og er í stjórn Atvinnuleysistryggingasjóðs fyrir hönd ASÍ.
- Sjóðfélagi í Lífeyrissjóði verzlunarmanna: Já.
- Upplýsingar um störf sem stjórnarmaður hefur unnið fyrir sjóðinn: Engin.
- Hagsmunatengsl við helstu viðskiptaaðila og samkeppnisaðila sjóðsins: Engin.
- Önnur tengsl við sjóðinn sem lýst er hér að framan, séu þau fyrir hendi: Engin.

Sigrún Helgadóttir

- Tók sæti í stjórn: September 2021.
- Fjöldi stjórnarfundna á árinu 2024: 11 af 12.
- Önnur trúnaðarstörf, t.a.m. stjórnarseta í félögum: Framkvæmdastjóri Norðuráls á Grundartanga, meðstjórnandi í Hamarsheiði II ehf., Norðuráli ehf., Norðuráli Grundartanga ehf. og Century Aluminum Vlissingen B.V. Holland, varamaður í Klafa ehf. og Kóma ehf.
- Sjóðfélagi í Lífeyrissjóði verzlunarmanna: Já.
- Upplýsingar um störf sem stjórnarmaður hefur unnið fyrir sjóðinn: Engin.
- Hagsmunatengsl við helstu viðskiptaaðila og samkeppnisaðila sjóðsins: Engin.
- Önnur tengsl við sjóðinn sem lýst er hér að framan, séu þau fyrir hendi: Engin.

Sunna Jóhannsdóttir

- Tók sæti í stjórn: Febrúar 2023 og vék úr stjórn í mars 2024.
- Fjöldi stjórnarfundna á árinu 2024: 3 af 3.
- Önnur trúnaðarstörf, t.a.m. stjórnarseta í félögum: Fjármálastjóri Íslensku óperunnar ses., stjórnarmaður í Parkinson samtökunum og er í endurskoðunarnefndum A- og B-hluta félaga Reykjavíkurborgar, m.a. Orkuveitunnar, Faxaflóahafna, Sorpu og Strætós bs.
- Sjóðfélagi í Lífeyrissjóði verzlunarmanna: Já.
- Upplýsingar um störf sem stjórnarmaður hefur unnið fyrir sjóðinn: Engin.
- Hagsmunatengsl við helstu viðskiptaaðila og samkeppnisaðila sjóðsins: Engin.
- Önnur tengsl við sjóðinn sem lýst er hér að framan, séu þau fyrir hendi: Engin.

GRI- Viðauki

GRI 2 Almennar upplýsingar

2-6 Starfsemi, virðiskeðja og önnur viðskiptasambönd

Starfsstöð Lífeyrissjóðs verzlunarmanna er í Reykjavík en þjónustan aðgengileg víðar í gegnum öfluga stafræna þjónustu og þjónustuver. Sjóðurinn móttækur iðgjöld, veitir upplýsingar og ráðgjöf, ávaxtar eignir og greiðir lífeyri. Starfsemi varðar afkomuöryggi sjóðfélaga og fjölskyldu hans. Réttindi í lífeyrissjóði eru hluti af ráðningarkjörum starfsfólks. Framlag launagreiðenda til lágmarksframlags er 11,5% en launafólks 4% og til viðbótar er framlag launagreiðenda í séreign allt að 2% á móti allt að 4% framlagi launafólks.

Frá iðgjaldi að lífeyri: Iðgjaldið er ávaxtað á fjármálamörkuðum. Þar fá fyrirtæki fjármögnun til að vaxa og dafna og ráða til sín starfsfólk. Starfsfólk getur þá nýtt launin sín til að afla sér og fjölskyldu sinni matar, húsnæðis og annars sem daglegt líf kallar á. Þau umsvif skapa ríkinu tekjur með sköttum sem fjármagna velferðarkerfið og innviðauppbýggingu samfélagsins. Aðrar fjárfestingar eru oft og tíðum skuldabréf ríkis og sveitarfélaga sem fá þannig fé til fjárfestinga.

Iðgjaldið vex með ávöxtun til lengri tíma og er greitt út í ævilöngum lífeyri. Ævilangur lífeyrir þýðir að sjóðfélaginn þarf aldrei að óttast að tæma sparnaðinn þótt hann lifi langa ævi.

Áfallavernd: Við fráfall fer hluti réttinda sjóðfélagans til maka hans og barna. Þau fá greiddan lífeyri og mest rennur til þeirra sem eiga ung börn. Makalífeyrir er greiddur í að lágmarki fimm ár og einnig þar til yngsta barn verður 23 ára, auk barnalífeyris til 20 ára aldurs yngsta barns. Sjóðfélagi sem missir heilsuna og getur ekki unnið fyrir sér og sínum vegna sjúkdóms eða slyss og missir tekjur vegna þess hefur rétt til örorkulífeyris að ákveðnum skilyrðum uppfylltum. Greiðslur eru háðar því sem greitt hefur verið til sjóðsins, hversu mikið starfsorka er skert og síðast en ekki sist hvort viðkomandi hefur öðlast rétt til framreiknings en þá reiknast örorkulífeyrir eins og sjóðfélagi hafi greitt af sömu launum til 65 ára aldurs. Eftir það tekur við hefðbundinn ævilangur lífeyrir.

Sjóðfélagalán: Sjóðfélagar geta fengið lán til fasteignakaupa hjá sjóðnum. Þegar sjóðurinn lánar út fjármuni sem greiddir hafa verið til sjóðsins, til að standa undir eftirlaunum sjóðfélaga, eru vaxtakjörin miðuð við sambærilega fjárfestingarkosti.

Ævilangur lífeyrir: Ævilangur lífeyrir er hluti launatekna eftir starfslok. Þeim sem vilja auka sparnað sinn býðst góður kostur í valfrjálsum séreignarsparnaði. Sá sem sparar að minnsta kosti 2% launa í séreign fær 2% mótframlag frá launagreiðanda. Þannig tvöfaldast sparnaðurinn um leið og hann hefst. Sparnaðurinn nýtur einnig ákveðins skattahagræðis og má jafnframt nýta til að greiða niður fasteignalán með enn meira skattalegu hagræði, m.a. vegna kaupa á fyrstu íbúð.

Til fyrirmyndar: LV hefur áhrif sem stór fjárfestir og sendir þeim skýr skilaboð sem stjórna fyrirtækjum sem fjárfest er í um að sjóðurinn ætlist til góðra stjórnarháttanna og góðra áhrifa á félagslega og umhverfislega þætti. Sjóðurinn beitir sér í samtöllum við stjórnendur fyrirtækja og ráðstafar atkvæðum sínum á hluthafafundum með gagnsæjum hætti. Sjóðurinn vill vera fyrirmynd og leiðandi í góðum stjórnarháttum sem hafa góð áhrif á samfélagið til framtíðar.

2-7 Starfsfólk				
	2024	2023	2022	2021
Heildarfjöldi stöðugilda hjá LV í lok árs	60,6	57,6	54,2	51,1
Konur	55%	56%	61%	65%
Karlar	45%	44%	39%	35%
Staðsetning starfsfólks				
Reykavík	98%	98%	100%	100%
Akureyri, heimaskrifstofa	2%	2%	0%	0%
Hlutfall tegundar ráðningaforms				
Fastráðning	100%	99%	100%	100%
Hlutastarf	0%	1%	0%	0%
2-21 Árlegur launasamanburður				
	2024	2023	2022	2021
Hlutfall heildarlaunagreiðslu framkvæmdastjóra og miðgildis heildarlaunagreiðslna starfsmanna í fullu starfi	2,59	2,82	2,96	3,4
2-28 Aðild að samtökum og félögum				
Landssamtök lífeyrissjóða				
UNPRI				
Climate Investment Coalition				
IcelandSif				
Festa				
Dokkan				
Stjórnvísí				

GRI 3 Mikilvægt efnisatriði (2021)

3-1 Ferli við að ákveða mikilvægisþætti

Í febrúar 2022 var framkvæmd mikilvægisgreining meðal sjóðfélaga, starfsfólks og stjórnar til að kanna viðhorf til áhrifa sjálfbærrar þróunar á efnahags-, umhverfis- og félagslega þætti. Greiningin var framkvæmd með viðtölum og könnunum þar sem svarendur forgangsróðuðu áherslum sjóðsins eftir mikilvægi jákvæðra áhrifa á sjálfbæra þróun. Niðurstöður þeirra greiningar eru hér endurbirtar frá árs- og sjálfbærnisráðgjaf sjóðsins fyrir árið 2024. Helstu niðurstöður þeirrar greiningar voru þær að haghafar voru sammála um að leggja bæri mesta áherslu á góða stjórnarhætti, ábyrgar fjárfestingar, persónuvernd og öryggi gagna, mannréttindi og réttindi starfsfólks og jafnrétti. Tvíþátta mikilvægisgreining verður framkvæmd á árinu 2025 þar sem m.a. verður lögð áhersla á að greina áhættu og tækifæri eignasafna sjóðsins, rekstur skrifstofu og lífeyris, áhrif starfseminnar á umhverfi og samfélag og metið hvernig sjóðurinn verður fyrir fjárhagslegum áhrifum af sjálfbærnimálum. Greiningin mun taka mið af sjónarmiðum starfsfólks sjóðsins sem og helstu innri og ytri haghöfum.

Undanfarin ár hefur UFS-uppgjör reksturs verið birt skv. viðmiðum Nasdaq og auk þess á síðasta ári skv. GRI með tilvísunum. Fyrir árið 2024 birtir sjóðurinn UFS-upplýsingar, líkt og fyrir árið 2023, einvörðungu skv. GRI-stöðlum með tilvísunum í viðeigandi kafla í árs- og sjálfbærnisráðgjaf sjóðsins. Einnig fylgir sérstakur viðauki GRI-tilvísunartöflu fyrir helstu uppgjörstölur reksturs.

3-2 Listi yfir mikilvægisþætti

Efnahagsleg velsæld og stjórnarhættir

Góðir stjórnarhættir

Siðferðileg viðmið birgja

Upplýsingagjöf

Persónuvernd og öryggi gagna

Nýsköpun

Samstarf og samtal við haghafa

Ábyrgar fjárfestingar eignasafn sjóðsins

Áhættustýring

Siðferði, gagnsæi og löghlýðni

Umhverfisþættir

Kolefnisfótspor (úrgangur, orkunotkun, vatnsnotkun, ferðir starfsmanna o.s.frv)

Endurvinnsla og endurnýting

Ábyrg innkaup

Áhersla á kolefnisfótspor eignasafna

Áhersla á mildun loftlagsáhættu í eignasöfnum

Áhersla á verndun líffræðilegs fjölbreytileika við stýringu eignasafna

Áhersla á grænt vöruframboð (lífeyrir og sjóðfélagalán)

Félagslegir þættir

Jafnrétti

Jafnlaunavottun

Fjölbreytileiki í mannauði (kyn og bakgrunnur)

Aðgerðir gegn mismunun

Símenntun og starfsþjálfun mannauðs

Mannréttindi og réttindi starfsfólks

Áhersla á félagslega þætti eignasafna m.a. m.t.t. félagafrelsis, jafnréttis, öryggis og hollustuhátta á vinnustað

Heilsa, hollustuhættir og öryggi

3-3 Stýring/stjórnun mikilvægisþátta

Á árinu 2024 var hafinn undirbúningur að gerð fyrstu heildstæðu sjálfbærnistefnu LV. Fram til þessa hefur stefnan birst í einstökum stefnum LV sem varða viðfangsefnið og í áherslum í árs- og sjálfbærnisráslu. Stjórn samþykkti stefnuna í janúar 2025 og er hún til innleiðingar út árið. Með stefnumörkuninni er sterkari stoðum rennt undir sjálfbærnivægferð LV í þágu traustari og skilvirkari rekstrar.

Í upphafi árs 2022 var unnið áfram að mikilvægisgreiningu sjálfbærniþátta þar sem leitað var viðhorfa sjóðfélaga, stjórnar og starfsfólks LV til mikilvægis áhrifa sjóðsins á þætti sjálfbærrar þróunar: efnahagsþætti, umhverfisþætti og félagslega þætti. Tvöföld mikilvægisgreining verður unnin á árinu 2025 þar sem lögð verður áhersla á að greina áhættu og tækifæri eignasafna sjóðsins, rekstur skrifstofu og lífeyrir, áhrif starfseminnar á umhverfi og samfélag og metið hvernig sjóðurinn verður fyrir fjárhagslegum áhrifum af sjálfbærnimálum. Greiningin mun taka mið af sjónarmiðum starfsfólks sjóðsins sem og helstu innri og ytri haghöfum. Fjárhagsleg áhrif sjálfbærni verða einnig metin og tækifæri og áhætta skilgreind fyrir annars vegar eignasöfnin og hins vegar fyrir rekstur skrifstofu og lífeyrir.

GRI 300 Umhverfisþættir

GRI 302 Orka

LV leggur áherslu á að draga úr óæskilegum umhverfisáhrifum starfseminnar og stuðla að jákvæðum áhrifum á umhverfið, starfsfólk, samstarfsaðila og aðra haghafa. Starfsemi og rekstur skrifstofu sjóðsins hefur óveruleg umhverfisáhrif en þó er lagt kapp á að stuðla að bættri umhverfisvitund með það að markmiði að draga úr kolefnisspori sjóðsins. Við greiningu og uppgjör vegna losunar gróðurhúsalofttegunda er byggt á svonefndum GHG-reglum (e. The Greenhouse Gas Protocol).

Mælingum er þannig skipt í eftirfarandi umfang:

Umfang 1 mælir beina losun frá kjarnastarfsemi.

Umfang 2 mælir óbeina losun vegna orkukaupa.

Umfang 3 nær til annarrar óbeinnar losunar.

Við útreikninga fyrir árið 2024 var stuðst við losunarstuðla frá birgjum. Losunarstuðlar umfangs 2 byggjast á stuðlum frá Veitum og ON. Við útreikninga á umfangi 3 var notast við stuðla frá Veitum, Umhverfisstofnun, Samgöngustofu og Defra. Stuðst var við reiknivél Ícelandair fyrir flug. Fyrir ferðavenjur starfsfólks var notast við upplýsingar úr könnun meðal starfsfólks sem var framkvæmd í upphafi árs 2023 þar sem meðal annars var spurt um ferðamáta, vegalengdir og fjölda daga sem viðkomandi mætir til vinnu á árinu 2022. Ekki var framkvæmd ferðakönnun meðal starfsmanna fyrir árið 2024.

Losun gróðurhúsalofttegunda

Engin bein losun reiknast af rekstri sjóðsins. Sjóðurinn á engar bifreiðar og reiknast því engin bein losun vegna eigin ökutækja og eldsneytiskaupa. Óbein losun, sem fellur undir umfang 2, reiknast vegna rafmagns- og vatnsnotkunar á skrifstofu. Önnur óbein losun, sem fellur undir umfang 3, sýnir losun vegna úrgangs, reiknaðar tölur vegna ferðavenja starfsfólks til og frá vinnu og ferðir á vinnutíma, flugferðir innanlands og utanlandsferðir. Flutningi á raforku var bætt við umfang 3 fyrir árið 2023. Tölur vegna úrgangs eru áætlaðar út frá heildarúrgangi og fjölda starfsfólks. Áhersla er lögð á flokkun úrgangs sem fellur til í rekstri LV í samræmi við nýtt flokkunarkerfi sem kynnt var um mitt árið.

Starfsfólk flokkar og skilar til endurvinnslu raf- og rafeindatækjum sem eru ekki lengur notuð við rekstur. Prentský hefur verið notað til margra ára til að draga úr pappírnotkun og unnið er markvisst að því að uppfæra ferla sem styðja við það. Töluvert hagræði hlaut af heimild til að senda út lífeyrisskýrslur með rafrænum hætti en lífeyrissjóðum var skylt samkvæmt lögum að senda slík yfirlit á pappír tvisvar á ári. Sjóðurinn birtir nú yfirlitin á Mínum síðum og hefur einnig sent mikilvægar upplýsingar í pósthólf sjóðfélaga á island.is. Það má búast við því að upplýsingar sem áður voru sendar á pappír verði framvegis aðgengilegar á Mínum síðum eða í pósthólfi island.is.

Förgun úrgangs er sameiginleg með annarri starfsemi í húsinu og útreikningar miðast við hlutfall LV af fjölda starfsmanna. Vegna eðlis starfsemi LV má reikna með að minni úrgangur falli til vegna starfseminnar en t.d. frá verslunum í húsinu. Hins vegar vantar áreiðanlegar tölur svo hægt sé að taka það með í reikninginn. Umfang 3 er því byggt að verulegu leyti á áætluðum tölum. Terra annast förgun úrgangs og mælingar. Upplýsingar um úrgang eru birtar í samræmi við úrgangsflokkun frá Terra.

Umhverfisstarfsemi, loftslagseftirlit og mildun loftslagsáhrif

LV hefur fylgst með kolefnisfótspori rekstursins frá árinu 2019 en eins og fram hefur komið eru óveruleg umhverfisáhrif af rekstri LV, einkum í samhengi við áhrif eignasafna LV. GHG-reglur eru nýttar við útreikninga umhverfisáhrifa rekstursins. Fylgst er með losun úrgangs, endurvinnslu og umhverfisáhrifum vegna ferða starfsfólks þar sem mestra áhrifa gætir. Orkustjórnunarkerfi hefur ekki verið innleitt fyrir reksturinn.

Sjóðurinn getur einna helst beitt sér fyrir mildun umhverfisáhrifum með markvissu eftirliti og stýringu eignasafna í ábyrgar fjárfestingar.

Ítarlegar upplýsingar eru í árs- og sjálfbæriskýrslu varðandi umhverfisáhrif eignasafna í kaflanum um ábyrgar fjárfestingar og verða því einungis birtar tölur um umhverfisáhrif frá rekstri í meðfylgjandi GRI-yfirliti.

Samantekt útreikninga umhverfispáttá reksturs LV vegna 2024

302–1 Orkunotkun skipulagsheildar

Orkunotkun (MWst)	2024	2023	2022	2021	2020
Heitt vatn MWst	344,523	386,325	376,60	376,53	411,83
Raforka MWst	126,372	86,895	119,86	129,33	141,61
Heildar orkunotkun	470,895	473,22	496,46	505,86	553,44

Samsetning orku

Orkunotkun reksturs LV er 100% endurnýjanleg orka

302–3 Orkukræfni

Orkukræfni	2024	2023	2022	2021	2020
Stærð húsnæðis í rúmmetrum	4285,14	4285,14	4285,14	4285,14	4284,14
Fjöldi starfsfólks (stöðugildi)	60,6	57,6	54,2	51	50
Orkukræfni á rúmmetra (KWst)	109,9	110,4	115,8	118,1	129,15
Orkukræfni starfsfólks (KWst)	7770,6	8215,6	9158,9	9919	11069
Orkukræfni á rúmmetra (MWst)	0,11	0,11	0,116	0,12	0,13
Orkukræfni starfsfólks (MWst)	7,77	8,22	9,16	9,92	11,07

GRI 305 Losun í andrúmsloftið

Samtals umfang 1, 2 og 3	2024	2023	2022	2021	2020
Heildarmagn í tonnum talið, CO2 ígildi	21,8	23,3	21,8	29,5	21,2

305-1 Bein losun gróðurhúsalofttegund					
Umfang 1	2024	2023	2022	2021	2020
Heildarmagn í tonnum talið, CO2 ígildi	0	0	0	0	0
305-2 Óbein losun gróðurhúsalofttegunda					
Umfang 2	2024	2023	2022	2021	2020
Heildarmagn í tonnum talið, CO2 ígildi	2,6	2,5	2,5	2,6	2,9
305-3 Önnur óbein losun gróðurhúsalofttegunda					
Umfang 3	2024	2023	2022	2021	2020
Heildarmagn í tonnum talið, CO2 ígildi	19	21	19	26,9	18,3
305-4 Losunarkræfni					
Losunarkræfni	2024	2023	2022	2021	2020
Fermetrafjöldi (kg CO2-ígildi / m3 húsnæðis)	5,1	5,55	5,1	6,9	5,0
Starfsfólk (kg CO2-ígildi / fjöldi)	360,4	412,81	402,2	579	424
Iðgjöld (kg CO2-ígildi / iðgjöld í milljörðum)	436,82	491,85	521,5	768	591
Fermetrafjöldi (tonn CO2-ígildi / m3 húsnæðis)	0,0051	0,0055	0,005	0,007	0,005
Starfsfólk (tonn CO2-ígildi / fjöldi)	0,3604	0,4128	0,402	0,579	0,424
Iðgjöld (tonn CO2-ígildi / iðgjöld í milljörðum)	0,445	0,492	0,522	0,768	0,591
GRI 306-3 Heildarúrgangur					
Úrgangsflokkur – rekstur 2024	2024		2023		
	Þyngd (kg)	Þyngd (tonn)	Þyngd (kg)	Þyngd (tonn)	
Blandaður úrgangur	1197,63	1,1976	1328,46	1,3285	
Blandaður pappír	813,54	0,8135	814,8	0,8148	

Matarleifar	831,6	0,8316	653,31	0,6533
Blandaðar plastumbúðir	128,94	0,1289	113,4	0,1134
Gler og postulín	101,43	0,1014	111,3	0,1113
Óhreinn blandaður pappír			4,2	0,0042
Óhreint umbúðaplast			2,1	0,0021
Óflokkuð litil raftæki	61,74	0,0617		
Brotamálmar	11,76	0,0118		
Óflokkaðar rafhlöður	5,04	0,0050		
Ljósaperur	1,47	0,0015		
Urðanlegt efni	1,05	0,0011		
Prenthylki	0,84	0,0008		
Óflokkaður grófur úrgangur	0	0,0000		
Heildarþyngd	3155,04	3,1550	3027,57	3,028

GRI 400 Félagslegir þættir

401-1 Nýráðningar starfsfólks og velta

Starfsmannavelta mældist 5,0% á árinu 2024. Mælingin tekur mið af fjölda starfsfólks sem hættir á árinu óháð ástæðu starfsloka deilt með fjölda starfsfólks í lok árs.

Starfsmannavelta - aldursbil og kyn	2024	2023
Konur < 30	0	0
Karlar < 30	0	0
Konur 30-50	1	3
Karlar 30-50	0	1
Konur > 50	2	1
Karlar > 50	0	1

Nýráðningar – aldursbil	2024	2023
Konur < 30	0	0
Karlar < 30	2	0
Konur 30–50	2	2
Karlar 30–50	0	5
Konur > 50	0	0
Karlar > 50	0	1
Samtals nýráðningar á árinu 2024	4	8

401–2 Hlunnindi fyrir fastráðið starfsfólk í fullu starfi, gildir ekki fyrir starfsfólk í hluta- eða tímabundnu starfi

Allt starfsfólk nýtur hlunninda skv. kjarasamningi VR og SA. Starfsfólk nýtur aðgangs að hádegisverði, foreldra- og fæðingarorlofi og sjúkrasjóði. Allt fastráðið starfsfólk fær að hluta til greiddan mismun á launum og greiðslum frá fæðingarorlofssjóði. Starfsfólk nýtur annarra fríðinda, s.s. íþróttastyrkja, orlofsstyrkja, samgöngustyrks og námsstyrkja.

401–3 Foreldraorlof

Fjöldi starfsfólks sem á rétt á fæðingarorlofi á árinu 2024	2024	2023
Konur	1	3
Karlar	3	2
Fjöldi starfsfólks sem fór í fæðingarorlof á árinu 2024		
Konur	1	3
Karlar	3	2

403 Vinnueftirlit

Hjá Lífeyrissjóði verzlunarmanna er leitast við að skapa öruggt og heilbriggt starfsumhverfi og taka mannauðsstefnur og viðbragðsáætlanir mið að því.

Formleg öryggisnefnd í samræmi við lög nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum var stofnuð þann 28.02.2024. Öryggisnefndin og störf hennar eiga við öll störf og allt starfsfólk sjóðsins.

403-1 Stjórnskipulag vinnueftirlits / Þátttaka í formlegum og sameiginlegum heilsu- og öryggisnefndum stjórnenda og starfsmanna

Í Húsi verslunarinnar þar sem Lífeyrissjóður verzlunarmanna er til húsa er öryggisnefnd í tengslum við brunavarnir. Sjóðurinn tekur þátt í þeirri nefnd og hefur tilnefnt rýmingarfulltrúa sem taka þátt í þjálfun, sinna forvörnum og hlutverki öryggisfulltrúa þegar brunaviðvaranir fara af stað. Formleg öryggisnefnd í samræmi við lög nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum var stofnuð þann 28.02.2024. Öryggisnefndin og störf hennar eiga við öll störf og allt starfsfólk sjóðsins.

403-2 Hættugreining, áhættumat og rannsóknaratvik

Í samræmi við Jafnréttisáætlun sjóðsins er áhættumat starfa framkvæmt á fjögurra ára fresti þar sem áhætta úr félagslegum vinnuverndarþáttum og hreyfi- og stoðkerfinu í störfum sjóðsins eru metnar.

Sjóðurinn býður starfsfólki sálfræðiþjónustu auk þess sem boðið er reglulega upp á heilsufarsmælingar og bólusetningar við influensu. Sjóðurinn greiðir í endurhæfingarsjóð fyrir allt starfsfólk.

403-4 Þátttaka starfsfólks, ráðgjöf og samskipti í tengslum við vinnueftirlit

Formleg öryggisnefnd í samræmi við lög nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum var stofnuð þann 28.02.2024. Sjóðurinn hefur mótað viðbragðsáætlun gegn einelti, kynferðislegri áreitni, kynbundinni áreitni, kynbundnu ofbeldi og ofbeldi á vinnustaðnum sem er kynnt reglulega.

403-5 Þjálfun starfsfólks í tengslum við vinnueftirlit

Starfsfólk fær styrk til líkamsræktar og hefur fræðsluáætlun sjóðsins sinnt forvarnarstarfi með reglulegri fræðslu um málefni er varða heilsu og heilsusamlegan lífsstíl.

403-6 Aðgerðir til að efla heilbrigði starfsfólks

Starfsfólki er boðin bólusetning gegn influensu árlega. Þá er regulega boðið upp á heilsufarsmælingu sem fagaðilar sjá um.

404-1 Árlegur meðalfjöldi klukkustunda í þjálfun á hvern starfsmann

Fjöldi fræðslustunda fræðsluáætlunar sjóðsins voru 402 klst. en þær voru 869 klst. árið áður. Þá eru ótaldar þær fræðslustundir sem starfsfólk sótti meðal annars gegnum aðgang sinn að stafræna námstorginu Coursera, á vegum Landssamtaka lífeyrissjóða, gegnum aðild sjóðsins að Dokkunni, Stjórnvísí, UNPRI og annarri sérhæfðari fræðslu sem starfsfólk sótti með þátttöku sinni á ráðstefnum og fræðsluviðburðum.

Þátttaka í fræðsluáætlun 2024 eftir kyni

	Konur	Karlar	Samtals
Samtals fjöldi starfsfólks sem sótti fræðslu fræðsluáætlunar	35	24	59
Stjórnendur	6	7	13
Sérfræðingar	29	17	46

404-2 Áætlanir um símenntun starfsmanna og stuðningur til að aðlagast breytingum

Fræðsluáætlun sjóðsins leggur meðal annars áherslu á að starfsfólk fái þjálfun á ferli og kerfi sjóðsins sem og áherslu á málefni er varða lög og reglur í starfsemi sjóðsins. Sérhæfð námskeið voru einnig haldin fyrir einstaka deildir en námskeið eru almennt opin öllu starfsfólki.

405-2 Hlutfall grunnlauna og kjör kvenna í samanburði við karla

	2024	2023	2022	2021
Hlutfall launa kvenna af launum karla	0,56	0,62	0,51	0,49

417-2 Atvik þar sem ekki er farið eftir reglum sem varða upplýsingar og merkingar vöru og þjónustu

Ekkert atvik átti sér stað á árinu þar sem ekki var farið eftir reglum varðandi upplýsingar og merkingar vöru og þjónustu.

417-3 Atvik við markaðssetningu þar sem ekki er farið eftir reglum

Ekkert atvik átti sér stað á árinu þar sem ekki var farið eftir reglum við markaðssetningu.

